

GEORGII

FABRICII CHEM-

nicensis

Poematum Sa-

crorū Pars altera:

uidelicet

	Libri
Militie Sacre	II.
Victoriarum cœlestium	III.
Amorum filij Dei	L.
Pietatis puerilis	III.
Precationum	L.
Tristium	L.

BASILEÆ.

10 DOKO

10 DOKO
10 DOKO
10 DOKO

10 DOKO

10 DOKO

10 DOKO

10 DOKO

ILLVSTRI PRINCIPIAC
DN. D. IOANNI ALBERTO.
duci Magalburgiorum, Suerinorum Co-
miti, Rostochiensium & Stargardo-
rum, populorum gentis He-
netæ Domino,

GEORGIVS FABRICIVS CHE-
mnicensis S. D.

VITAM nostram in terris quād-
dam esse militiæ speciem, pīs
probè experuntur, nec pro-
phani non animaduertunt:
unde nunquam satis de misera
ria sua conquesti sunt ulli ho-
mines, non modò iij qui ærumnosam in hoc
mundo uitam degunt, sed illi etiam qui sibi
fortunati uidentur. Ista autem cùm experien-
tia, tum animaduersio, ratione sunt longè di-
uerissima. Profani enim de perturbationi-
bus, seu morbis animi loquuntur, cōtra quos
& curationem querunt, & consilia: sed de ui-
tiositatis fonte, quod natura à Deo auersa est,
& de hostibus illis terris, quibuscum pīs est
continenter configendum, planè nihil intellici-
guant. Pīs uero & causas malorum, & uires ho-
stium, & militiæ suæ arma non ignorant: & ex-
magnorū fortiumq; uirorum exemplis, quid
ipsi fint, & quid efficere possint, edocentur.
Causæ malorum, quæ sacræ exprimuntur lite-
ris, ex origine hominis ipsiæ sunt notissimæ.

A 2 is enim

is enim amissa innocentia ac beatitudine & p-
magine Dei, quę ex mente & actionib. ipsius,
cum summa uirtutum omnium perfectione,
diuiniq; cuiusdam splendoris fulgore eluce-
bat: tonus in effigiem aliam, illi absolutissimq;
aduersam & contrariam, mutatus est: unde
consecuta totius naturae, omniumq; eius ua-
rum talis imbecillitas & depravatio est, ut nul-
la amplius antiqua pulchritudo, nulla uera
sanctimonia appareat: amorq; ille erga Deū,
qui initio purissimus & ardētissimus fuit, nūc
in acerbū odiū & hostilem contumaciā fir-
uerus. Suæ enim obsecutus libidini homo,
cūm persuadēte diabolo, altiora expeteret, irā
Dei in se concitans, hostes sibi maximos a-
quisiuit: subiectus diabolo, cuius blanditijs
paruit: obnoxius legi, quam contemptu uio-
lauit: expositus morti, quam peccato meruit.
Quid tali fuit homine miserius? qui irā Dei,
pœnam legis, mortis malum sustineret sem-
piternum: qui grauatus scelere, & conscienc-
ia trepidus, & ad Dei conspectum latens, ni-
hil amplius sani in se ipso sentiret: qui deniq;
ex amœna & quieta sede exturbaretur in mun-
dum, in quo auctor peccati, & hostis salutis
uniuersorum, cum potentia & furore domina-
tur. Itaq; statum hominis consideranti, nomi-
na hostium pessimorum, & vires potentissi-
morum, subito sese offerunt atq; occurrunt.
Diabolus uestigia hominis, callidissimi sera-
pentis astu insequitur, neq; aliter ac lupus aut

Ico

EPISTOLA.

lēo deprehensum inuadit & dilaniat: mundus
occasionses plurimas, & impedimenta præbet
innumera, quibus quasi freti cuiusdam æstu,
aut catarrhae tē impetu non pauci absorbētur:
natura nostra cum his colludens, uiribus im-
becillis, & peccato contaminata, cupiditas
alit infinitas, & inimicitias exeret cum Deo.
Diabolo igitur impellente ad facinus, natura
ad omne uitium propensa, mundo rapiente
ad flagitia: quid supereft, nisi certa pernicies,
mors misera, foedissimus interitus? Quamob
rem cū ab exitio, tanta præsertim coniunc-
tione hostium, præstari homini afflictō nihil
possit, arma circumspicienda & querenda re-
media sunt, quibus ab illorum uiolentia & ty-
rantide se muniat ac defendat. Arma autē ad
hunc congressum idonea, non petuntur à la-
nistā aut milite: nec medicina è consolatione
Philosophiæ, aut cura sanandorum affectuum
sumitur: sed diuini numinis ductu & auspi-
cijs, & coelesti manu ac ueluti spathula opus
est, quia enim (ut modò dicebamus) homo
subiectus diabolo, legi, morti, quæ uno tem-
pore, unoq; errore in ipsum, quasi diluuij tē-
pestas confluxerunt: utendum contra diaboli
calumnias est, uerbi diuini certitudine: con-
tra rigorem legis, oblatione gratiæ: contra
terrorem mortis, promissione uitæ. Verbum
alit fidem, gratia excitat charitatem, promis-
sio confirmat spem: ut siamus & ueritate cer-
ti, & amore tranquilli, & expectatione con-

A 3 fidentes

fidentes. Errant mea sententia longē, qui aut
suae sapientiae admiratione, aut ostentatione,
sanctitatis, ut philosophi & monachi ~~hypobaria-~~
~~rum~~: quibus illa fragilia arma sunt, sui perfu-
gio uti, & in seipsis omnia posita iudicare: qui
cūm sint superbia inanēs, & sui fiducia insol-
lentes, toti sunt in potestate & uinculis hosti-
libus. Alia igitur, quām ipsi opinantur &
sомнiant, arma querenda & eligēda sunt, quīz
ab ipso Deo monstrantur, & demittuntur cœ-
litū, cūm ad resistendum ualida, tūm ad uin-
dicandum expedita: Ut autem de singulis ad-
uersariorum dolis atq; machinis, quosq; asse-
clas & satellites quisque secum trahat, foret
prolixum dicere: ita genera armorum omnia,
quæ ueluti in acierum concursu opponenda
singulis sint, persequi, propemodum esset insi-
nitum. quare enumeranda præcipua uiden-
tur, atq; firmissima. Ad primū igitur insul-
tum sustinendum, nihil ualeat certius, quām
pura Dei cognitio, qua & naturam & men-
tem & potestatem ipsius perspicimus. Deus
uerò ipse non in sua excellentia & maiestate re-
ctè inuestigatur, ad quam tamen temeritatem
pronus est homini's animus. ita enim, ut finxit
antiquitas, Louis conspectum expertens regis
Thebani perij filia: sed (ut Sacra docent liter-
æ) totus cognoscitur in filio, Dōmino no-
stro IESU CHRISTO: qui est, secundum A-
postolum, ὁ ἀνὴρ τῆς ἀστέρος. Adhibendum ad
hanc ueri inquisitionem est, Dei uerbum, in
qua

E P I S T O L A .

quod ipsius uoluntas & benevolentia exprimitur, primis quidem nascentis Ecclesiæ temporibus, certis promissionibus de mittendo filio, quem fore pro peccatis uictimam, signis & notis quibusdam obscuris adumbratum est: sed ætate deinceps extrema, subiecta sensibus est Dei ueritas & benignitas, filio in carnem missa, tradito in mortem, in uitam restituto, ad cœlos recepto. Hæc duo armorum genera, uti præclara & digna militia sacra sunt, ita nihil roboris aut gloriae habent, nisi per fidem animis pectoribusq; accommodentur. Fidem hic non accipio illam persuasionē imbellem, pugione dimicantem plumbeo, quæ aut in historiæ cognitione seipsam admiratur, aut suis se opinionibus præparare conatur, aut uirtutum & meritorum splendore ac pondere sese extollere contendit: aut factorum deniq; uiolenta irruere in cœlum nititur. hæc enim, si nomine uti specioso uolumus, humana tantum sapientia est: sin uere dicere nō ueremur, superbia planè diabolica. Fides autem illa animosa, & ad hanc apta pugnam, est diuini spiritus opus atq; donum, & fiducia planè certa, quæ patrem Deum cognoscit in filio, & quæ unico fundatur Dei uerbo. hæc est illa potens ualidaq; uis, & illud scutum æneum ac impermeabile, quo omnia ignita diabolos tela excutuntur, & extorquentur è manibus: qui cum hoc in primis agat, ut talem fidem uel labefactando debilitet, uel imminuendo ex animis:

8 G E O R G . F A B R I C I Y

euellat : arripiendum aliud est telum , & con-
fugiendum ad preces & inuocationem , qui-
bus & fidei incrementum , & salutis commo-
da , & reliqua uitæ bona impetrantur . Siqui-
dem & mandato Dei patris omnipotentis , &
uerbis filij ipsius , & motu Spiritus sancti ora-
mus & petimus : nobiscum in afflictione Dei precatur filius , no-
biscum in omni calamitate inenarrabiliter in-
gemiscit Spiritus sanctus . Talis quidem & di-
uini fauoris , & humani desiderij cōsensus , est
certè efficacissimus , nec ullius hostis longius
durare aut nimium crescere insaniam & furo-
rem patitur . Ita enim precatione assidua & fi-
delibus suspirijs Deus delectatur , ut nec ma-
num adiutricem ab oppresis ullo loco retrahat ,
nec oculos paternos à supplicibus us-
quam auertat : quantumuis nos , pro infirmi-
tate ingenita , nimiris plerunq; languidi sumus ,
& ad credendum , & ad orandum , & ad expe-
ctandum . Quamobrem armis modò dictis ,
quasi ornamentum superinducatur constantis
patientiæ , quæ Deo prestat obedientiam , nec
ab ijs cit spem liberationis securitur . nam quos
nec multitudo nec diuturnitas aduersorum
deiecit , nec opis interdictæ circumspectio , de-
speratio ne euerit : illi tandem lato recreantur
euentu , & exitu insperato gaudent . In ma-
gnis autem difficultatibus aut accusare Deum
per impatientiam , aut eius prouidentiam tol-
tere , planè impium est , naturæ tamē hominis

cccc

EPISTOLA.

et te arge perdite proclive ac propriu. Quam
enim contemptim, habitus vir sapientissimus
in Tragedia, Iouem suum alloquitur?

*Nisi mala cernis nostra, frustra crederis
Deus, Deiq; fabulosu.. nomen est.*

Origine nostra hoc modo cognita, & ex-
ploratis hostibus, & armis indicatis, exempla
in promptu sint, ad quorum imitationem, ut
sub tec*o* athleta à xystarcho, in campo miles
ab imperatore exercetur: ita nos quoque ad om-
ne pietatis & fortitudinis decus armemur, iu-
dicio exquisito & sapientia uera, non collecta
è sensibus atque opinionibus hominum, sed ex
manifesto & perspicuo Dei uerbo. De uita e-
nim fineque hominis aliud longè ratio cogitat,
aliud Sacrae iudicant literae: & laborum uitæ
ciuilis longè alia præmia sunt, alia actionum
professionis & constantie Christianæ. Inter
huius mundi sapientes & sanctos, si nomines
Socratem aut Ciceronem apud philosophos:
item si disciplinæ solitariæ auctores, inter Caſ-
finates aut Cistertios, patulis exemplò auri-
bus pronisque nutibus suorum utrique ingenia
& benefacta admirantur & prædicant. Cùm
uerò audiuntur nomina Adami, Noæ, Abra-
hami, Iacobi, Iosephi, uel imperiti illi, qui non
hi homines fuerint, per ludicum interrogat:
uel nostri isti religiosi, aut uillicos laboriosos,
aut pastores industrios, aut mar tos sedulos
commendari arbitrantur. Maxima etiam pars
Mosen ipsum, auctorem diuinæ historiæ san-

A 5 Etissimū

GEORG. FABRICII

Et si sicutum reprehendunt: Manes scriptorem
Lascium, Porphyrius agrestem, Academia im-
peritum & ἀσυλλόγιστον appellat. Romani eun-
dem traducunt, ut superstitionis, uanum,
& in numina contumeliosum: Appion histo-
ricus ut factiosum & turbulentum, Strabo ut
magum, Cicero ut Barbarum. Galenus ar-
guit, quod Deo tribuat efficiendi, quæ uelit,
potentiam uniuersam & liberam. Mandritæ
ab eiusdem scriptis tanquam aconito abstinent,
quia ipse multus est in recensendis miseribus
domesticorum atq; coniugum, cum istorum
antra & lustra ociosum tantummodo defendant
eclibatum. Verum hi omnes ignorant, quod
& Poeta, qui cecinit, ignorauit:

Tradidit arcano quodcumq; uolumine Moses.

Nec de uiro Dei & propheta eximio pos-
sunt iudicare homines prophani: de luce ui-
delicet tenebræ, de ueritate mendacium. Pau-
ca igitur ex eo uirorum clarissimorum, quibus
ipse Deus locutus est, quosq; suæ imitandos
Ecclesiæ proposuit, exempla considerabimus.
Adamum uolcs omittit, de cuius post lapsum
miseria & uarijs uitæ in longissima etate acer-
bitatibus, ne cogitari quidem satis potest. qui
ut omnia summæ felicitatis bona gaudiaq;
possedit: ita totius humani generis mala, quo-
rum ipse auctor fuerat, incredibili animi sui
dolore intellexit atque præuidit. Noas uero,
quantis curis & quam uarijs agitatus est! An
de diluvium, gigantum superbiam, omnis re-
ligionis

EPISTOLA.

ligionis & ueritatis contemptum, fœdatum
sanctimonię coniugalis honorem, iura deniqz
Dei & hominum uiolata atqz prodita conspe-
xit. Quanta idem in consternatione fuit, cum
ultra menses duodecim supra ruinas orbis ter-
tarum ueheretur nauigio : eiqz ante oculos es-
ser omnium mortalium, totiusqz mundi occa-
sus horribilis ? Post diluuium sustinuit hypo-
critarum superbissimum, natū minorem filiū:
uidit ad astra turrim ædificantiū temeritatem,
linguarum confusione, dissipationes gen-
tium, religionis mutationem, superstitionum
multitudinem: Nimrothi, Nini, Semiramidis
furiōsam & infinitam tyrannidem. Notum
de Abrahamo est, ut euocatus è Babylone sit,
ut in Syriam migrauerit, ut inter Canaanos
gentem ignotam & impiam uixerit, ut in Ae-
gypto exulauerit, ut in Palæstinam reuersus
sit. Quām tristes ei angores attulerunt uxoris
formosissimæ raptus, charissimæ sterilitas, ser-
ui Damasceni contumacia, coniugis & ancil-
læ Aegyptiæ rixa, filij Ismaelis eiectio, Isaaci
mandata cædes & mactatio, fratris filij uincu-
la & captiuitas ? Idem non potuit non crucia-
ri cum publica calamitate uicinorum, quorum
agri & urbes igne cœlesti deleti sunt : tum pri-
uata mœsticia, cum ad se ex illo incendio fra-
tris filius confugeret, exutus facultatibus, pœ-
na inaudita orbatus coniuge, ambarum filia-
rum inquinatus incestu. Iacobi certamina tur-
bulenta, quot quantaqz sunt in domo patris
spretuz;

GEORG. FABRICI

spretus minis fraternis in exilium exigitur : in domo auunculi durissimam seruit seruitum, & odio atq[ue] importunitate affinium patruelium post annū uigesimum fugatur : cūm Laban homo ferdidissimus omnem & agnati, & saceri, & patris, & cui sensum affectum erga suos deposuisset. In discessu ē Mesopotamia, insequitur eum cum uernarum manu auunculus, ut ueluti mancipium retrahat: in auditu ad patriam occurrit cum armato exercitu frater, ut quasi hostem de uita tollat. Inuenta iam sede, cūm quies & libertas parta uiderentur, quot illum priuata excipiunt onera: compertit indignissimum unice filiolæ stuprum: alterius filij cum nouerca, alterius cum nuru flagitiosum incestum: aliorum duorum facinorosam in Sichime euertenda audaciam. Amittit columen familie, nutritam uxoris Deboraham: Racheli coniuge per mortem, Bilha uidiuat per ignominiā, sepelit deniq[ue] Liam. Patrem cæcitatem, annis, & ægritudine confestum cotidie intuetur. Rapitur ei filius charissimus Iosephus, proficiscuntur in Aegyptū cum periculo filij reliqui, Simeon uincetus retinetur, Beniamin obses ablegatur. Extrema demum ætate coactus inedia & fame, migrare in regnum peregrinum cum tota gente sua compellitur. Filius eiusdem Iosephus ab amplexu patris auellitur, proditus à patribus: carer consuetudine Ecclesiæ, uiuens inter barbaros: destituitur verbi diuini solatio, missus in domū

domum impiam : periclitatur de integritate,
appellatus à proterua domina : laborat de fa-
ma, calumnia oppressus & crimine: excidit be-
nevolentia familiarium, damnatus sceleris
& dedecoris : ignominiosam formidat mor-
tem, coniectus in carcerem: libertatis & salu-
tis spem deponit, præteritus ab ingrato aulico.
Mala hæc quidem maxima sunt, & uix fortissi-
mis toleranda: sed mala tantum corporis, aut
fortunarū. Quid de-intimis & abstrusis luctis
dicam, quæ animum ipsum carpunt? ut sunt,
mentis à Deo alienatio , dubitatio de promis-
sionibus, læsa conscientia angor, suæ indigni-
tatis recordatio , cupiditatum uariarū ardor,
uitia deniq; in numera naturæ corruptæ agna-
ta atq; infita? In tantis ærumnis quid contra
insultus diaboli, furorem mundi, naturæ pro-
priæ contagionem, habuerint solatiū aut leua-
tionis pectora anxia & afflicta, consideratu
utile, cogitatu iucūdum , scitu necessarium est.
Adamum erexit uox Dei, cōsolantis ipsum in
filio. Noam tēporibus corruptissimis patien-
tentia & spes retinuit, in ipsa naui conseruauit
verbū Dei, in omni discrimine sustentauerunt
fides & oratio. Neq; alia munimenta Abraha-
mo fuerūt: cui promittebatur proles insignis.
sed erat inepta ad concipiendū uxoris etas: da-
rum cōtra naturam filiū iubet mactare Deus.
quid prima promissione & mandato recente
inter se magis contrarium? Erat eidem in hæ-
reditatem tradita totius Cananæ possessio,

Ica

sed in ea, excepto sepulchri loco, nihil unquam
proprij tenuit: suas tamen ipse cogitationes
nihil moratus, sed in promissum Dei totus
infixus, ea quæ non erant, sibi adesse (ut ca-
nit Victor Massiliensis)

Credidit, & nuda fidei consensio sola

Plenam ad iusticie & meriti reputata coronam est.

Similiter & Iacobus in exilio & seruitute:
Iosephus in carcere & morte, crediderunt, quæ
non conspicerent: sperarunt, quæ non appa-
rerent: possederunt, quibus carerent: salua si-
bi asservataq; esse sciuerunt, quibus exuti or-
batiq; essent. uocem enim Dei esse minimè fal-
lacie aut fruiolā, habebat persuasum. Quam
obrem in aduersis fidem certam, in periculis
spem firmam, in omni denique calamitate in-
uictam præstiterunt constantiam: tum diabo-
lo fiduciam illam impugnanti restiterunt pre-
cibus. Itaque factum est, ut sperata liberatio
ita esset ampla & cumulata, ut semper maiora
uotis & optatis tulerint gaudia & emolumen-
ta. Edocti enim re ipsa sunt, tentationes tam
multiplices, item facultatum & corporis incō-
moda, non iræ Dei fusile indicia, sed clemen-
tię monumenta: neq; tormenta ad cruciatum,
sed fomenta ad remedium: neq; deniq; uexa-
tiones ad interitum, sed exercitationes ad salu-
tem: ne suę fragilitatis obliiti aut immemores,
per ocium & securitatem iniurijs hostilibus fa-
cilius exponerentur. Talium exemplorum no-
ticia & obseruatio, non tantum est (ut de hi-
storia

Historia Cicero inquit.) uita memoriae, sed etiam
salutis, scribūtur enim & inculcantur non tan-
tum cognitionis disciplinęq; causa, ut propte-
rea aut eruditio uiri, aut boni ciues habeamur;
sed traduntur diuinitus, doctrinæ & consola-
tionis gratia, nimirum ut homines de uolu-
tate Dei, de ui & effectu fidei, de uita æterna,
ad quam conditi créatiq; sunt, reddantur cer-
tiores: item ut de ortu suo, de lapsu & pecca-
to, de originis restitutione, de modo uiuendi
honestè ac liberaliter, de omni deniq; pietatis
& religiosi cultus officio erudiantur. Verum
cùm in explicandis humanæ miseriae causis,
& in significandis hostium uiribus, & in expe-
diendis tam grauis militiae armis, & in demō-
strandis pugnatorum artibus, prolixitate por-
tæ molestus fuerim, iam modum orationi sta-
tuere par est. Tibi aut̄ Ioannes Alberte, prin-
ceps illuſtris & eximie, hos Militię sacrę libel-
los offero: primum, quia te ueræ & linceræ re-
ligionis intelligentem & fortē patronum ac
defensorem esse, multorū testimonijs cognos-
co: deinde quia in optimorum studiorum re-
rumq; utilissimarum cognitione uersatum esse
scio: & tanta quidem ingenij facultate & co-
pia, tanto iudicij acumine, ut & intelligas pre-
clarę, & sentias sapienter: &, quæ in tanta di-
gnitatis amplitudine uirtus admirabilis est, be-
nē sentientes audias, & admittas clemētissimę.
Primæ autem Ecclesiæ uiros præcipuos ex hi-
storia Ebræorum antiquissima elegi, quia no-
bis

bis ut patres credentium sacris ligeris commē-
dātur : per eorum igitur uestigia & facta ince-
dens , quæsiui occasionem appellandi Dei , &
meam quoque confirmandi fiduciam . Pijs e-
nim hominib . cum diabolo & eius ministris ,
cum peruersitate & delirio pessimorum tem-
porum , cum propria cæcitate , diffidentia , cu-
piditate , securitate , hoc est , cum hac tora mas-
sa perdita atq; corrupta , est sine intermissione
decertandum . Quod si specto materiam , spe-
ro tibi summa pietatis Principi , argumentum
hoc fore gratum & iucundum : sin tenuitatem
ingenij mei expēdo , non pauca in tam ardua
materia desiderabis . Illud tamen pro tuo iudi-
cio singulari non ignoras , nullius ingenium
ad res diuinæ assequendas efferendasq; satis
esse capax & exercitatum . Deum precor , patrē
Domini nostri I E S V C H R I S T I , ut actiones
tuas gubernet , & esse salutares uelit Ecclesiæ
& patriæ . Vale . E' ludo illustri , Misere Her-
mündorum , prid . Non . Aprilis :

Anno à Christo nato

M . D . L V I I .

GEOR.

GEORGII FABRI
CII CHEMNICENSIS M.
litiæ sacræ Lib. I.

Adamus patriarcha.

DEVS CONDITOR TQ.
tius naturæ atque ho-
minis.

Munipotens, trina qui maiestate co-
ruscas,
Et Pater, & Verbum, Flatus &
alme Deus :
Obscurum qui luce chaos distinguis,
& alti
Sidera cum stellis ponis in arce poli :
Quiq; suo fundis spacio sam pondere terram,
Floribus & pictis arua uirere iubes :
Qui luci nocti q; addis, per lumina solis
Aclunæ, cursu non uariante, uices :
Qui pecus aequoreum profusa mutosq; natantes,
Quodq; secat pennis ethera celsa genus :
Deniq; diuinæ qui condis imagine forme
Vultum hominis, mandas corpus & esse lutum,
Inspirans arimæ uim non rationis egentem,
Et uera ornatam cognitione tui :
Conserua quæcunque tuae uis uiuida mentis
Condidit, in proprio singula salua statu :

18 GEORG. FABRICII
In primis hominem, domino cui cætera subdis,
 Ut placitum, placite dirige semper, opus.
ADAMVS CVLTOR ET CV-
stos Paradisi.

Q Vi nos summe Pater uerbi uirtute creasti,
Flanquans uirificans ipsa creatura tuo;
Da nos sancta tui mandata capessere uerbi,
Et perferte dati sponte laboris onus.
Mandatum seruare Dei, certissima uita est:
Inq; suo esse alacrem mutare, gratus honor.
Consecrata tibi sit mens & corpus: ut olim
Quod fuimus, rursum sinus imago Dei.

INSTITVTIO SOCIBTA
tis coniugalis.

IN somnis homini castarum crata reclusa,
Candida qui formis uirginis ora, Dem:
Quam sociam uitæ, solatricemq; laborum,
Cultricemq; horum nobilis esse iubet
Quoq; uolu monstras seruari femme mundum,
Ut sint in simili corpora carne duo:
Castæ Deus, castos aspira. acerbibus ignes,
Tutaq; connubij sunt sacra uincula ppi:
Quiq; non pugnant hoc suu tempore iussis,
Præmia eum fredo dampne digna ferant.

LAPSUS HOMINIS, PROMISS
sio seminis sancti.

Nudus, inops, profugus, peccati mole grauatus,
Aeternæ meritus tristia uincula necis:
Ad te confugio Pater, ad te fessus anhelo,
Ab te nudati corporis omne nefas.

Suscep

MILITIAE SAC. LIB. I. 19

Uiscepe me miserum clemens, ex gratiae egenum;
Quam pudet heu diri criminis esse reum.
Sed tua peccatis maior clementia summis,
Nec tam ira perdis, quam bonitate iucundis.
In bonitate tua spes est, & SEMINE iusto,
Quod caput & saui conterit hostis opes.
Hoc sine, uersatum frustra pugnatur in hostem;
Qui tantis potuit nos spoliare bonis.
Promisi ergo tui memori o Pater, aspice lapsum;
Speratamq; nouae reddere salutis opem.
In benefacta Dei quisquis spem fixerit: ille
Præmia pollicit uberiora feret.

C A E D E S A B E L I S: C A I N I
fuga, & progenies, ac
cædes.

O Rerum omnipotens, sapiens, æterne creator,
Si bonus, atq; inopis membra tuere gregis.
Da iusto nobis ut te ueneremur honore,
Nec moueat mentes horrida forma crucis.
Progeniem defende piam: Cainica turba
Euertat sedis ne loca sancta tuæ.
Crescit ut illius rabies, odiumq; furorq;,
Viribus & parte multiplicantur opes:
Sic quoque nostra fides crescat: quæq; alme ministrat.
Ut amur donis cum pietate datis.
Suscepit pendentem de te Pater optime ecclsum:
Supplicij prauis est satis, ira Dei.
Secura improbitas delebitur en se cruento:
Quoq; bonos perimit, concidet ipsa modo.

20 GEORG. FABRICII
PRIMAE DEI ECCLESIAE DO-
ctores ac Principes.

Primus Adam capti⁹ mendacis fraude colubri,
Certam in promiss⁹ semine sperat opem,
Quiq; perit, telo fraterno cœfus Abelus,
Gaudia perpetua lœta salutis habet.
Post quem ter decimo Seth demum nascitur anno,
Progenies mœsto non renuenda patri.
Enos doctrinam uicinis seminat agris,
Cumq; p̄c celebrat posteritate Deum.
Raptus ad æternas Enoch cum corpore sedes,
Præcessit uite nos melioris iter.
Mathusala, longue senex, cui degere soli
Concessum est uite secula pane decem.
Lamechidesq; Noas, præco pius, esse feroci
Diluvium populo nunciat antefores:
Sic Deus à prima seruauit origine mundi,
Cantantem, ingratis dicta tenenda, gregem.
Nunc etiam in tantis Pater alme tumultibus orbit,
Regna crepant sonitu quo ruitura graui:
Conserua sanctos doctores, daq; fideles
Pollicitis aures nos adhibere tuis.
O quater, e& quoties non effumarare, beata
Tempora, queis toto nox sunat orbe Dei.

Noas patriarcha.

GIGANTVM IMMANITAS:
Mandatum Dei de conden-
do nauigio.

Ivste Deus, iustis ulcisens criminā poenis,
Effusa irate comprise frena manus.

Respicere

MILITIAE SAC. LIB. I. 22

Respice nos, numenq; sacri Spiraminis adde,
Quod regat, & ualida nos tueatur ope.

Immundum prima nobis ab origine pectus,
Matris ab ipso utero perdita massa sumus.

Et hominis sine te prava & uitiosa uoluntatis
Tu d. is uelle Deus, tu quoq; posse Deus.

Excute securi contemptum pectoris, & nos
Singula da uerbi iussa tenere tui;

Vt quis hoc ipso moliris tempore paenar,
Auertant humiles cum pietate preces.

Tu serpentigenas immania monstra Gigantes
Toille: nocet pauidio cur fera turba gregi?

Summa ubi cunq; malis rerum commissa potestas,
Cum uirtute perit religionis honor.

DILUVIUM HORRENDVM TO^{to}
tius orbis terrarum.

I Actatur tumido tua nunc Ecclesia ponto,
Nee quò se flectat littora tutu uidet.

O Pater, extensam dilectæ porridge dextram,
Ne premat exiguam uasta procella ratem.

Humani impietatis poena est dignissima cordis;
At patriæ laudem cur bonitatis habes?

Supplicibus ueniam, confessis annue pacem,
Sustenta afflicti membra pusilla gregis.

Contra omnes pelagiq; minas, cœliq; ruinas
Pugnant: & palmam, te duce, lœta ferant.

Tu fabricare iubes nauem Pater: at tuis alta
In puppi æternus Sermo, magister adest.

Aura etiam aspirat uentos cœlestis eunti:

Vnde secat mundi salua per aquor iter,

22 GEORG. FABRICII

Victricemq; tuis aris apportat oliuam,
Proq; salutifera munera reddit ope.
Vt surgant omnes Euri, maria, atq; procellae;
Enatat in medijs, qui tibi credit, aquis.

NOAE LIBERATIO, ET
gratiarumactio.

SVmme Pater, nostris adfis mitissime uotis,
Afflictosq; tua pro bonitate iuua.
Incolumes sacra quo conseruemur in arca,
In qua mandato dulce latere tuo.
Debita solennes tunc dona ferentur ad aras,
Per tua spirabit templa Sabaeus odor.
Pro uitulis, dabimus gratae tibi munera lingue,
Nostraq; fremineus hostia partus erit.
Omnia tu tribuis Nato, tuus omnia nobis
Natus: sis miseric Natu Paterq; bonus.
Desinat ante dati consumptus spiritus aui,
Quam tuus e nostro pectore cedat amor.

DEI PACTVM CVM NOA.

Dirx patris in Chamum
filium.

QVi post consump*n*aturae hominuq; labores,
Terrenum rauens ad tua iusta genus:
Corporibus statuis qui pacem, cedibus arcens,
Quos iuuat infausta sumere tela manu.
Corda manusq; Deus rege tu: nec seuiat unquam,
Appendens uarium pluuijs in nubibus arcum,
Promittis pacis foedera certa noue.

Hec

MILITIAE SAC. LIB. I. 23

Hec maneant nobis: possintq; ut fixa manere,

Te solius noster deueneretur honor,

Hinc obseruemus iussa pietate parentes,

Quos natis mandas numinis esse loco.

Deletur Chamus tandem cum stirpe nepotum:

Scilicet hoc illi uita proterua dedit.

NOAE POSTERITAS, ET ORE
tus regnorum mundi.

Viris aeterni qui condidit omnia uerbi,
Omnibus hic uerbo fert miseratus opem.

Morte sui Nati gentes collegit in unum,

Per Christi saluans, quidquid ubique, fidem.

Cuius uox totum sonuit patefacta per orbem;

Promittens iustis praemia, damna malis.

Nos etiam, Iapeti cæca in caligine prolem,

Aspicere optatum fecit amore diem.

O pater immeritis cum lumen fulserit illud,

Auge, oro, lucis munera sancta date,

Vt tua cunctorum celebretur gratia linguis,

Quà sol occasus, quà facit ortus iter.

TVRRIS BABYLONICÆ EXTR^V

c^olio, Linguarum confusio.

Impia mutatis qui dispergit agmina linguis,

Exilijs: uagos cogit adire locos:

Vt tibi constitutas unius mentis c^ooris,

Innocuum, faciat qui tua iussa, gregem:

Sancte Pater, cohibe sublati pectoris aestus,

Ne culpa in præcips ambitiosa trahat.

Ne ferat in uarias demens discordia sectus,

Vnum sit pectus, lingua sit una pijs.

24 I. GEORG. FABRICIUS

Mentibus extollant ut te concordibus omnes,

Et peragant patrio tempora leta solo.

Ne quia pios unquam turbet confusio cœtus,

Aut ueniat templis multa ruina sacris.

At queis linguarum uariarum munera donas,

Impelle ad laudes nominis ipse tui.

Quæ te non celebrat, quæ non tibi carmina promit,

Lingua, est, quem profert, perdere digna sonum.

ECCLESIAE D'BI POST DI.

Iuuium, Patres ac Principes.

STat lacer, insaniis convulsus fluctibus, orbis:

Sic solet ulcisci facta nefanda Deus.

Non tamen eorum patrj est oblitus amoris in ira,

Semine sed fulta est tanta ruina pio.

Injusticiæ præco, lacerati ab imagine mundi,

Erudit natos in pietate Nodis.

Egregij proles Semus obseruans parentis,

In casto castis manxit amore Dei.

Cumque suo nato celebratus, cumque nepote,

Sustinuit spretum religionis opus.

Idola, ciecit rigidæ pietatis Eberus:

Cuius adhuc populis nomina clara tenet.

Mutantur Pelagi mutatis terminis linguis,

Secula natu eo nec meliora uidet.

Cooperunt singi uarijs simulacra figuris,

Saxaque, cum lignis nomen habere Dei.

Hæc noua Saruchū, hæc Nabora, hæc quoque fallere Tha

Relligio uanis cœpit imaginibus;

Dontec Chaldaeos liquit cum prole penates,

Inque Harana legit tecta domumque solo:

Tempor

Temporibus sacros cunctis largire ministros,

Sincerā ut possis mente fideq; coli:

Nēne boni specie ludibriū prava sequantur,

Ipsis tu p̄r̄esto numine semper ades.

Abrahamus patriarcha.

ABRAHAMI E CHALDAEA IN

Chananæam migratio: Saræ ra-

ptus in Aegypto.

O Deus, eximio qui nos tibi iungis amore,
 Atque aduersa tuo cuncta fauore leuis,
 Quiq; probas trans s. nectorum corda periclis,
 Ut tandem uultu prossperiore iuues:
 Robore da mentis quemuis perferre laborem,
 Triste nec exilium sit, nec acerba fames.
 Nostra fides constans, & sit patientia firma,
 Duret ad imperium mens quoque prompta tuum.
 Nec tibi uel patriam, uel mollis commoda uitæ
 Praferat, in precio quidquid & orbis babet.
 Audiat, & casus te leta sequatur in omnes,
 Seu nos ferre famem, siue pericla uoles:
 Seu patriæ puls' te cedere propter aboris,
 Incertisq; uagos ire redire locis:
 Sic tamen, ut nunquam nobis tua gratia defit:
 Qui quæ ferre iubes, hæc quoquæ ferre facis.
 Crede Deo, confide Deo: feret ille salutis,
 Quo non sperasses tempore, fidus opem.
 Ille tui curam gerit omni tempore, nec te
 Deserit, hostilis licet exul humo.

REDITVS EX AEGYPTO. FA
miliæ Abrahami, & Lothi fratris
eius separatio, Aræ extru-
ctio.

O Cystos Pater, & uitæ dux unice nostra,
Nos rege, nos tutos per mala cuncta tege.
Serua propitius, tibi nam seruare potestas,
Munifica nobis praestita dona manu.
Cunctorum placida mentes in pace gubernia,
Non discors cœtus dissipet ira pios.
Ipse Deus pacis, concordes diligis, & te
Concordi mandas cum pietate coli.
Ne nostri nos fallat amor, neu noxia perdat
Ambitio, aut iuris uisq; rigorq; trahat.
Cedere discamus parias, perfere minores,
Inq; loco certas spernere diuitias.
Nam tibi qui credit, qui multis commoda praedita,
Non marcescentes ille reponit opes;
Praesentemq; Deum successu sentit in omni,
Qui fidei fructus & pietatis amat:
Quiq; suum toto cognosci nomen in orbe,
Et fieri aëridua laude calore cupit.
Namq; ut pollicitis facilis sic munere diues,
Nobilitat certa singula dicta fide.

VICTORIA ABRAHAMI DE
quinque regibus latronibus
magnificè parta.

Q Vi cœlum terramq; Deus, quiq; agmina cœlo
Angelica, & terris agmina sancta crea:

MILITIAE SAC. LIB. I.

27

*P*it tua graffantes cohibendo membra latrones,
*I*pse tuos hostes uince, fuga, spolia.

*N*on Heros nostro iam desit tempore, qui r. s
Vindicet, ac fixo qui gerat arma pede.

*V*t tibi pro meritis uictoria uerba triumphis,
*O*rtus & occasus, quā patet usq; sonent:
*E*t te celorum dominum, dominumq; uocati
Esse gregis noscant, qui tua facta uident.

*N*on est in telis uictoria clara cruentis:
Illa fide, atq; pia nititur illa prece.

*N*ec ualeat immensus fidei se opponere mundus,
*S*uscitat in nostra cūm Deus arma manu.

*C*umq; suo coeptis benedit numine bellis,
Vento opta similes hostis habere pedes.

*N*ec tamen effugies, prædae datus atq; rapinæ:
Nam pugnare Dei est docta ualensq; manus.

*H*ostibus horrorem atq; fugam Deus incute seuis,
Dilacerant regni qui sacra membra tui.

*E*t ne plus iusto sit seuior ira tuorum,
Ipsum uictoria rege tela manu.

*A*rnis queratur pia pax, non gloria uana,
Arma in crudeles non nisi sumpta domos.

*P*arcere quæ nouit uictoria pulchra est:
Euentus tristes fidea tyranis habet.

DEI CONSOLANTIS VOX,

de nobilitate posteritatis Abrahami,

& seruitute eiusdem Ae-

gyptiaca.

QUi nos militæ Deus in certamine seruas,
Quiq; tua sanda vulnera nostra manu:

Qui

28 GEORG. FABRICIUS

Qui nos pallentem tristes demittis ad orcum,

Innubi extractos exhilarasq; die:

Da Pater aetherei uincamus robore flatus;

Sollicito quidquid corda timore quatit;

Sustentaq; tuo dubitantia pectora uerbo:

Quæ uiguit fidei quam citò flamma perit?

Totaq; ne pereat, segnes incende, tuaq;

Non illam extingui pro bonitate sine.

Turba sumus fragilis, magnorum plena malorum;

Vra salus uerbo credere nostra tuo.

Ergo tibi qui se eommittunt, qui tua seruant

Iussa, pia nunquam destituantur ope.

In tua membra Deus conspirat maximus orbis,

Estq; pia innumeris sub dita uita malis.

Obscenusq; dapes sacras adiuuat ales,

Vt satiet diram per tua tempula famem.

Da fidos, abigant qui noxia monstra, ministros,

Da sacra uigiles in statione pedes.

Et quæ sanxisti nobiscum sanguine Nati

Fœdera, non ullo stent uiolanda die:

Vt dentur uitæ tandem promissa beatae

Premia, sperata cum uenit horanecis.

HAGARIS, ANCILLÆ FV-

ga & redditus: Ismaelis

ortus.

Floreat in quoq; pia quod concordia cætu,

Soliū munis noueris esse Dei.

Ille regit sanctos tota cum prole parentes,

Corruit ex quā non sustinet ipse dominum.

Non

MILITIAE SAC. LIB. I. 29

Non maius decus est, nec cultus gratior illi,
Quam casti mores, & sine lite domus.
Ut sine lite tamen degatur, munere fungi
Quenque suo, uera cum pietate, decet.
Ergo Deus qui sancta probas, concordia seruas,
Da nos tranquilla posse quiete frui:
Atque onus impositi patienter ferre laboris:
Discors ira, nocens & nimis acre malum est.
Si quid & in uita peccatur, plurima quando
Est leuitas, nutu corrige facta tuo.
Ad solitas operas fugitiuos retrabe, nosque
Non sine propositus turpiter ire uias.
Interdum oppressis ostendere terga uideris,
Sed uultu patrius sepius extat amor.
Consilij reges nos inopes, rationis evenos.
Magne, potens, sapient, sancte, benignus Deus.

CONCIONES DEI AD ABRAHAM. Circumcisionis institutio.

O Deus eximia qui nos bonitate gubernas,
Quiq; hominū curam, fractus amore, getis:
Danos perfectaq; fide, ueroq; timore
Intrepidis rectas gressibus ire uias.
Factua non ulla uiolemus foedera culpa,
Foedera perpetuis nobilitata bonis.
Non nostra Ebraeo minuantur corporaritu,
Non acies saxi vulnera iussa facit.
Mens renouatur aqua uerbi uirtute, sed alter
In proprijs membris signa cruenta tulit,

Nam

Nam tuus ipse suo nos tinxit sanguine natus,
 Participes regni fecit & esse tui.
 Seu quis Thanaðæ est generosa stirpe creatus,
 Externum ducat siue aliunde genus:
 Se Christus cunctis offert, & suscipit omnes,
 Ex animo faciunt qui sacra iussa Patris.
 Non errore aliquo, non nostræ criminè mentis:
 (Nam nimis in uitium turba proterua sumus)
 Sed moueare tua potius bonitate, fideq;
 Ne pauci mutes faedera sancta tui.

Vt tecum aethereli uiuamus sedibus, & te
 Perpetuos laudent uox animusq; dies.

A B R A H A M V S A N G E L O S T R E S
 hospitio accipit, & de Sodomorum in-
 teritu cum filio Dei col-
 loquitur.

ODignate Deus Cananeas uiscere terras,
 Cumq; pijs patribus mystica uerba loqui,
 Unus & omnipotens in trino numine: qui nos
 Vere indulgentis more pareatis amas.
 Fac placitam in nostro mitis tibi pectori sedem,
 Liminaq; optatus pectoris hospes adi:
 Et sic nostra moue sacrati flaminis aura,
 Ut tibi, non alijs, corda placere uelint.
 Cumq; tibi placeant, uero incendantur amore,
 Dentq; uoluntatis plurima signa pice.
 Sic quoque sint alijs ultrò seruire parata,
 Seruiri in duris ut fibi rebus ament.
 Absque pijs simulata fides est mortua factis:
 Qui Christum credit, membra quoque eius amat.

Nos

MILITIAE SAC. LIB. I. 31

Nos de carne caro, sentimus plurima mentis
Vulnera: & heu miseræ est conditionis homo,
Attu, commissas culpas, pie conditor, aufer:
Et rege nos uerbo, nostraq; facto tuo.
Ignoscere infirmis, incredula dirige corda:
Omnia nanque fides indubitata potest.
Da penas hominum meritas uitare malorum;
Quæ de te pendet turba pusilla sumus.
Quisquis in hac turba tamen est, non concidet: et se
Cælum, homines, pecudes una ruina premat.

LOTHVS DVOS ANGELOS
hospitio excipit. Sodoma & Gomorrah
igne delentur cœlesti. Angelorum
ductu Lothus euadit. Vxor eius
restat immobilis.

CVM subit horrendi peccati tristis imago,
Quamq; minax omni pena parata malo:
Turbantur pauidi trepida formidine sensus,
Nullus & in uacuo pectore sanguis inest,
Obruitur petulans flammis cœlestibus orbis,
Et facta immundus foeda Gomorrah cinis.
Mollicies, luxus, Salaris copia mensæ,
Ociaq; ad uetitos ingenuofa iocos:
Ebrietate ferox, mens impietate superba,
Vitaq; honestatis prodiga, fraudis amans:
Depravatorum libertas improba morum,
Corpus & impuris molle libidinibus:
Clausa manus miseric; auris quoque clausa petenti,
Lingua pudore carens, uita timore uagans;

Ponere

22 GEORG. FABRICII

Ponere nequitiae tutum levitatis asylym,
 Spernere iura hominum, spernere iura Dei.
 Perdidit & reges, & magnas perdidit urbes;
 Nam iustus non fert improba facta Deus.
 Nos rege summe Pater uerbi uirtute potentis,
 Dans misericordia munera sancta tuae;
 Ut tua iussa ultrò facientes, uita sequatur
 Innocua, obsequijs dedita tota tuis.
 Omnia praे uerbi, praे chari fratris amore
 Linquamus, modò qua commoda mundus habet.
 Ingrati ne nos seculi auferat atra Gomorrha,
 Néue premat meritum uita celesta caput.
 Quod si forte tui desauiet ira furoris,
 Angelica saluos nos tueare manu.
 Resspici at paenam miseratus nemo malorum:
 Iusta uenit, quamvis pena stupenda uenit.
 Nec domus, aut agri quenquam, pecudesq[ue] morentur:
 Cum fuerit iussus cedere, nudus eat.
 Et bona cuncta Deo fragilis committere uite
 Audeat: audentes hic uiuat ipse Deus.
 Ille suos curat: quem qui non audit, amatq[ue],
 Dignus in gelidis montibus esse lapis.

RAPTVS SARCI IN GERARIS.
Regis Abimelechi error, & eius.

dem liberalitas.

Alme Deus, misericordia defensor maxime uite,
 Qui nutu fulcis nostraq[ue] nosq[ue] tuo:
 Quoscunq[ue] imponis da nos perferre labores,
 Donec in hoc mundi uiuimus exilio.

MILITIAE SAC. LIB. L 33

Et quicunq; granant pressos, auerte pericula,
Sanctis sollicito pectora solue metu.
Non humana regit fragilem sapientia uitam:
Nempe sumus Domini quidquid amore sumus.
Da surgant clari post nubila tristia soles,
Tuta sit auxilio uita caduca tuo.
In primis fac nos à foedo crimine puos,
Viuereq; in cordis simplicitate piis.
Lapsos ore tuo nos instrue, dirige uerbo,
Ne ruat in uetitum nescia uita scelus.
Admoniti, sumus faciles agnoscere culpm,
Et sceleri uersa ponere mente modum.
Hospitium sanctis aperi Doctoribus: ista
Incipiat magnos sanguine cura Duxi
Suscipere extores, homines defendere infios,
Pauperibus prompta munera ferre manus
Grata Deo pietas, uirtus dignissima Reges
Nam Reges pietas & benefacta decent.

Isaacus patriarcha.

ISAACI ORTVS. HAGARIS
exilium. Imitatis lacrymæ. Angeli con-
cio. Inter Abrahamum & Abi-

melechum fœdus.

O Mnipotens, uerax, miserator, fide, benigne,
Promissiq; memor, iusticiaeque tenax;
Qui quoscumq; Deus dextra uerboque creasti,
Hos etiam uerbo protegis atque manu.
Intereat catus cum celo, terra patente:
Fiat ergo omnis, satum quod fuit ante, nihil,

Quare

Quām non propitio sis illi numine p̄f̄sto,
Qui te cunq; fide non dubitante colit.
Tu sterile dulcis das nomina ferre parentis;
Quod natura nequit, tu facis auctor opus.
Tu castum, tu n̄ ibalamum, matresq; pudicas.
Auges coniugibus gaudia tarda pijs.
Eximio s; uteri lectissima pignoria, natos,
Sarais Isaacum protulit, Eua Sethum.
Vnde tibi longa ductum propagine semen,
Quod mortalis habet nomina, quodq; Dei.
Ille suum sceptrum Rex ad Garabantis & Indos,
Horrentemq; ultra proferet Oceanum;
Exiget ille suos fr̄as iam sedibus hostes,
Nudato ejciciens in loca sola pede.
Ingratum nullum, nullum fert ille superbūm,
Nec regnū patitur quenquam imbiere suis.
Nemo suis contra nitetur viribus ipsum,
Nemo sat est firmas hic habitum opes.
Sed quicunq; uenit projectis cernuus armis,
Inq; ip̄sū supplex corpori effe malis.
In mediq; gemens ad cœli lumina morte
Suspiciet, mutem comperit esse Deum.
Contritos humilesq; Deus desponsat ab alto,
Nec ualeat hic arnum imularē Patris.
Pronior est ad opem certe ipse, magisq; paratus,
Quām nos turbā illum poscere prompta sumus.
Ille suis cœlo nobis seruire ministris
Imperat, infantum colligit ille preces,
Prospicit hospitio, uictum pacemq; præcura,
Addens munifica plurima dona meū.

Nec

MILITIAE SAC. LIB. I.

Nec sinit iniustam nimium nim posse malorum,

Nos nec iniquorum fraude latente premi,

Corda suo fuit summorum numine regum,

Vt sine lice statu publicus effet queat.

Vt possint sancti natos educere patres,

Et regere in uera religione domum,

Instituare pios cultus, & sistere ad armis

Tiburicremas pinguis candida colla bouis.

Sit tibi pro tantis meritissima gratia donis,

O' ter amande passus, ter uenerande Deus.

I S A A C I N M O N T E M M O-

riam deductio. Abrahmi obedien-

tia. Dei omnipotentis ius-

jurandum.

S Vnde Deus, cui nos uitam debemus, & illam

Mirifica semper qui ratione regis:

Qui post exacta fugientia tempora uita,

Corpora in bos artus nostra redire facis;

Dan os cuncta tua mandata capessere uocis,

Acte siuero corde timere Deum.

Nec ratig retrahat, nee crece nubila mentis

Impediant, tua nos dicta paterna sequi.

Nullus amor terrae, totus quis continet orbis,

Nos & celesti flectat amore tui.

Sive per atrocem scandendum ad sidera mortem,

Seu per ademptarum dannu frequentes opum,

Qui non defectat mortalem perdere uitam,

Incipit uox illis iam meliore frui.

Nemo unquam moritur, tua qui precepta facessit,

Mors nostra ante oculos est non uita tuor.

36 . . . G E O R G . & F A B R I C I U M

Nec mā me ludet spes aut fiducia falsum;

Credere durant̄ res preciosa Deo.

Nam mihi non iuris tua per sacra numina frustra,

Nec frustra natus moestia stat arat tuo.

Semen Abramini multis in genibus olim

Florebit, per quod pristina uita redit.

Promissum patribus, de cœli culmine missus,

Iessæ enatus virgine C H R I S T U S, homo est.

Hostibus ille sum prostratus possiles omnia,

Ad dexteramq; Dei nunc levigata le Proteris.

Quisquid bilic tuto confusus peccatore credit,

Atp; suum puerat non aliunde bonum.

Is uicto Satana, morroreq; mortis adempio,

Aeterna uite gaudia plena feret.

Imple non audis, quod se ante augurari ipsius,

In uerbis mendax quam uide offe Dicas.

S A R A B O B I T U S. A G E R E M P

ptus ab Hethitis in sepulturam.

Ex eterna, nihil mortaliter semine nocte

L Aeternum, fragilio massa huiusq; sicutus.

Non tue uipera, non fætus modestus uulnus.

Sarai, misericors non genitrixq; honor.

Tu luctus choro facta es yea causa maris,

Qui tibi iam tumuli separare a re locum.

Scilicet in terris proprie nil sed in habemus,

Quam quod sub terra corporis ossa tenemus.

Debemus terra sed corpora conditam terrena.

Nequaquam eterna nocte premittitur omnis.

In uiridi moritur flo sicut ianthinus ardo,

Cui ruit amissus tempore ueris bonum.

Lubin

Dubica sic misera periret solita uita,
Sed promissa datus post nigra fata quiesceat.
Donec ad aethereis nos serbo suscitatoribus,
Et vocet ad caelos uita templo Deus.
Quoniam licet prius hoc militare tempore, ueris
Tempora, celestis habent idere domo.

ITBRATRIPBNSIS ABRAHAM
mi in Mesopotamiam. Rebeca, Labanis
filie; nupharum offertur conditio. Palmarum
rentum & puellae consensu.

Creditor humana generis qui nostra gubernas.
Coepit pio fisis cultus honore. Deus
Qui princeps hominem formas addidit deuam,
Fingitur e costis corporis tua uiiri.

Amborum custos immunit mentibus ignes,
Casta Deus monstrat corda placere tibi.
Nec uarios uni iungis sed ut uox ab ioca
Pendent, ex iustis flent tam ambo unius.
Quique tibi populum brigis bac ratione placentem,
Cui dones statu munera sancta tui
Conserua placide que diligis agmina milia.
Numine coniugibus prosper adesto pjs.
Ipsorum thalancis subolem concede pudicam,

Crescentem dactu postea, lecte uir.
Non ite Tyrrheno multis pirata profundo,
Infestat fragiles, insequiturq; rates;
Quam multus miseram nunc perdit preda iuuentum,
Nemine tam petulans heu prohibente nefas.
Solidam proessa uidet uenerandi cura pudoris,
Nec facit officium publico dextra suum;

90. GEORG. FRERICCI

Tu Deus et berens castos defende ministros,
Impurumque tuo fulmine sterne gregem.
Te prece, te uotis ueneretur uirgo pura,
Susspirant licet qui sacra iurata horum.
Pratercas nos habentia honore parentum,
Quorum sincerus audeo fecerit uirgine precessum.
Hoc quodcumque nuptia socialia foderat amplexus.
Angeli huius celus praestantes Deum, non im
Pronuntiatis ipse thoro felicia curvina dico, unum illam
Omniaque illam pellete acerba domo.
Sic facias precium omnipotens, qui nobis gubernas.
Caepit, pio se furentus bonum Domum.

MORS S. ANGELI. P. A.
triarchae Abrahami.

Non ut brutorum, quamvis mors omnia tollit,
Nostra etiam dominum in corpore sine rapitur.
Effertur nigro moles inerosa placentrum.
Quodque fratrum lacum, terra latuosa segregat.
Euolat ad superas menti exercitum libera sedes,
Inquit Dei per agit secula breves sum.
Nobis famulorum genies nos credidice ventris,
Expectate alim, nunc date Christi psyches.
Tu mihi princeps in uitam morte resurgie,
Tu clausas aperis ad saecula regna fore.
Exercent arcta nostra tanta pericula uita,
Totum sumus presi herba caluca malis.
Ut sapientibus instissima tedia lucis,
Inspiri tua tecum uincere sede inuenit.
At nihil est terra quod natura est, scandet ad altera,
Deserti, nisi te Christus prahente, sumus.

Tu Paradisiacos cieciis reddis honores,

Tu nos in media uiuere morte facis.

Vita, tuum uerbum est : tu uerbum, uitaq; per te

Horrida mors nomen mite quietis habet;

Nomen habet placidi somni, pacisq; serene,

Quam nullus Boreas, nullaq; turbat hiems.

Viuuit Thariades consumpto corpore, sed mox

Fulserit amissum corpus, honore novo.

Biffe Christe, fide nos ut uiuamus eadem.

Per uerbum, & mortis pertot amaratus.

Sola uia ad superos, uerbum & sacra vulnera Christi,

Quaeq; his est omni tempore nixa fides.

ISMAELIS POSTERITAS, E SAVVS

uenator uendit primatum ossula.

Alte Deus, prouis inclinans uocibus aures,

Cum supera implorat nostra querela fidem,

Aspicit numero sa, uelut paluurne in agris,

Impietas mors crescat adaucta modis.

Quae mundi studijs, & auaro dedita uenitri,

In caelis nullum iudicat esse Deum :

Dumq; canes in agris, & equos, & retia curat,

Fit fera, filiuagaz inter agitq; feras :

Nec cultum in templis, nec munera iussa iuctur,

Et uendit uili sacra Deumq; cibo.

Parui facit benefacta Dei, promissaq; ridet :

Ostendens ipsum, nomen inane, Deum.

At tu sancte, pijs magnum & uenerabile numen,

Fulgentem cuius sternimur ante thronum :

Suscipe nos inopes, audi suspiria presi

Pectoris, afflictis annue faustus opem.

Silvestres euerit homines, uerabulo frange.

Eijce possesis agmina seu bona,
Brepitumq; illis ad dignos transfer bonorem,

Qui te sincera simplicitate colunt.

Conserua miseros, sterili da pignora uenti,

Exiguiq; soue pignora sancta laris.

In solitoniu[m] nunc iubor aibere; plura petitis

Propitio nobis accuit ore Deus.

PEREGRINATIONES ISAICI. IN-
iuriz à Palestiniis & Gerarenibus illatis. Dei
consolantis uox. Fardus inter Isaia.

cum & Regem atq; auli-

cos Palestinos.

Q VI nidos auibus, brutisq; cunctisq; escam,
O Deus insigni pre bonitate peras:
Quandocunque fames premat, aut exarsis egitas,
Da uictum, ex tua tollit omnia laris.
Nec tuum nobis inter uile detrahe uerbum,
Nos tibi quod placas indicet ore uam.
Conserua peruanq; domum, miserosq; penates,
Ne vocent catus illa libido libori.
Commoda que donas, auge: dein aucta tuer,
Ut fructu pinguis multiplicetur ager.
Centris unum se granum tollat arjis,
Manet ex e gelido fonte salubris aqua.
Inter ex hac ne nostra fides male fluit uerit, omnes
Tempore nos monitis erige quoq; tuis.
Vox tua saepmea consolans personet aure:
Sum tecum in medijs (per centimere) malis.

MILITIAE SAC. LIB. I. 43.

Sipresens Deus alme, meis spes unica rebus,

Omnia presidio tolle sinistra tuo.

Hecce inimicitias in pacem: menteq; uerfa

Patronus fuit, qui gravis hostis erat.

Acutam faciunt qui nobis criminis acerbam,

Illorum nunquam sit diuturnus honor.

ISAACVS IACOBO MINORI NATV

filio salutem & felicitatem impertit.

Esaui furiosi fremitus, & mi-

ne flagitosz.

Exaltare potens humiles Pater, atq; superbos

Sternere, quo libuit tempore, quoq; modoz

Qui nullius eges opibus, nullius bonore,

Quem dare sicut a tibi pectora sepe solent;

Mens peccare timens, ex sacro dedita uerbo,

Inq; tuos cultus officios a placet.

Fac nos membra pij cœtus, non usq; a furoribus,

Vivereq; arbitrij lege regente tui:

Ne nos fæda Dei priueni delicta favore,

Et mens ad uoces saxeæ facta tuas.

Tu patria nobis clemens benedicto cura:

Vrbes, templæ, domus numine tutæ Dei.

Ros cadat in teneras campis gratissimus herb. u.

Rideat omne nemus, flaveat omnis ager.

Ascea pax uigeat, nec multo sanguine tinteta

Sæuiat in miserias curua sarris a cas. us.

Non fracta in duris succumbant pectora rebus,

Quando onus exilijs seruitijq; premit:

Næc tuo timidi simus confidere uerbo,

Sollicitos quod spes seruat, alitq; fide.

42 G E O R G . F A B R I C I

„ In rabida satiare fame, cunctisq; periclis
„ Præcipiti auxilium tempore ferre, Dei est.
„ Oppressos retinere potens, promptusq; iacentes
Brigere, & miseri addere fuisse opem.
Ne sapere immodicum, ne cristas ferre tuuentes,
Ne tua uento sois spernere membra sine.
Nos rege consilioq; bono, mutiq; favore,
Sint fixa in uerbum lumina nostra tuum:
Ut redeat miseria, abeat pax latet superbis,
Da Deus o humiles pondus babere preces.

I S A A C I C V R A D E C O N I V G I O

ljj. Exilium Iacobi, & solitudo. Esa.
uus agnaram e stirpe Ismae-
lis dicit uxorem.

„ S it procul à redi levitas temeraria scelis:
„ Sit procul à casto uita propria thoro.
„ Principio sit cura Deum, mox diuide parentes.
Consulere, atq; operi mentem adhibere sacro.
Post aderit Deus ipse uolens facilisq; rogeti,
Et faciet consors fit sine lite domus.
Si quid & acciderit (que possunt multa) molesti,
Vertet in optatum tristia curva bona.
Et uictum, & natis dabit incrementa tenellis,
Scrutabilitq; suum maximus auctor opus.
Ne trahat à sancto modo diffidentia uerbo,
Nec ceſſet summum lingua uocare Deum.
Sermones conferre Deo, atque audire loquentem,
Verum eſt, & tali uult ratione coli.
At qui posse putant se totum fallere mundum,
Cunctaq; ceynentem fallere posse Deum:

Ulorū

florum facinus manifestus profer in auras,

Audacemq; tuo fulmine perde gregem.

Sentiat oclusum simulatus hypocrita ccelum,

Et pompa in pari non stabilem esse sui.

Jacobus patriarcha.

JACOBI EXVLIS IN AGRO CV-

bantis uisio mirifica, & eiusdem

uetum ac gratiarum

actio.

O Immense Deus, cui machina subiacet orbis,

Qui penetrante polum lumine cuncta uides:

Qui mala nostra uides, quae immittis plurima, gaudens

Luctantem in duris glorificare fidem:

Cum manus vacca iacet, ratioq; laborat egena,

Ab miseria lucem aequitatis adde tuam:

De dubijs praesens solatia casibus affer,

Et prepresso pauidos excute corde metus.

Nosse tui da partem aliquam flagrantis amoris,

Quo nos, plus credi quam tibi poscit, amas.

Intima sepe tuum uegetet praecordia uerbum,

Quod misericordi meli cordibus esse solet:

Tecum ero, te ducam pavitantem, teq; reducam,

Et faciam patrios rursus adire lares.

Teq; tuam uigilabo domum, uigilabo salutem,

Atq; indiuiduus non comes esse nego.

O uitam haec uoces, radices intus in imo

Pestore agant uerum te celebrando Deum,

Tu da queso Pater uires, illabere casto

Dumine, contemptu deditus esto gregi.

Dedictus

GEORG. FABRICIUS

Deditus es, mente mea, non quis mutare parentis.
Respicens nati nos in amore tui.
Nos in tua misericordia gressanur in hostes,
Quos uel habet tellus, quos uel abyssus habet.
" Ut non patitur enim mundus, uictoria nostra est.
" Ut fructus illi se uis infesta, nostra salus.
Nostror honor quamvis delectus, sape uidetur,
Et redit, ex qua esse firmior affectus.
Fortis in infirmis Deus est, periclis infirmus uincit:
Premia qui tribuit tarda, sed ampla pijs.
Qui seruat cœtum sua laudibus uult ferentem,
Agmina perq; bonos nutrit amissimis;
Ecclœles qui donat opes: cui uota precessit,
Ora potest quidquid soluere gratis, ferat.

JACOBI IN AVVNCVLI

domo sensitio, Laboris perfidia
& iniquitas.

Conditor omnipotens, qui nunc annulum estre
gubernas,
Roguimus paxim orbis quæ spaciofis habebet
Verunciu[m] villas hunciles, et carice rectas
Respicere, ut miserae commode habeant
Non agnoscant operam, nec tu seruilia sternis
Numerā, dum preceibus, dumq[ue] colare fide.
Iactatis requiem, prebis solatia, sedem
Exulibus, misericors hospita tecla parat
" Cum ea optata facis: Sed abest affluctio nonquam,
" Ac bona cum dannis fert sua queq[ue] dicas.
Dirige sic uite cursum, manuumq[ue] labores,
Scilicet ut placeat uita laborq[ue] tibi.

quod

Quod si dexteris domini nos angit iniqui,
 Qui sine iure premit, qui sine fine nocet;
 Uniuscum pietas, durum patientia frangat,
 Succumbat nullis mens generosa malis.
 Tum defende domos inopes, matresq; uariaq;
 Et da concordi pignora lata thoro:
 Et quos immeritos aliena superbia uexat,
 Respice tu, soluent cum misera ora prece.
 Nam tuum est efferre bimiles, frenare ferocias,
 Parua souere simu, sternere magna manu.
 Quisquis opere rebus domini est expertus egredias,
 Is laudes toto peccore gratus agat.

JACOBVS VxorVM D^o
 cit ancillas. Labania impietas
 & auaricia.

Nunquid casti Deus, potes esse libidinis auctor?
 Nunquid ex impuris pure facere potes?
 Feda legitimi sanguinis sacra cubilis;
 Sunt tua dicta, fides; sunt tua facta, decus.
 Immittens licitos animis credentibus ignes,
 Humano carum colligis e genere;
 Quae te cognoscat, quem nos cas tu quoq;: quae te
 Poscat opem, cui tu ferre paratus opem.
 Serua quae o tuo per aperta pericula uitæ,
 Omniaq; illorum dictaq; ex acta rege.
 Humanæ obscuram ridet sapientia uitam,
 Carperetq; est humiles ingeniosa status;
 Acquoties stentis effertur inanibus, audet
 Utira ipsum se e tollere cœca Dcum.

At tu summe parens, exaltans parva, fouenq;
 Abiecta, & pressum quidquid in alta leuans
 Da pia difficiles vincat sapientia casus,
 Néue ullus frangat fortia corda dolor,
 Cum nobis cupidi simulata fraude Labanes
 Artis hypocritica retia cæca locant.
 Tu precor illorum cases euerte dolos,
 Insidiatrixe uincula rumpere plaga.
 Quod tribuit pater alme, modis succrescat honestas
 Namq; tuo fauorem est absq; fauore nibil.
 " Divitias quisquis non iuste congerit amplas,
 " Dissipat is, quis se condere credit opes.

FILIORVM LABANIS INVIDIA. IAS

cobi cum familia clandestinus discessus.
 Labanis insecutio, & simulata be-
 neuolentia. Fœdus inter ge-
 nerum &c sacerdotum.

Cuncta regens, & cuncta uides, ter maxime reu-
 Contritis animis fœcisi salutq; Deus:
 Non te nostra latet uariorum cura laborum,
 Quidq; sue uite quisq; tuetur onus:
 " Vi lupus acer oves agitat, miliusq; columbas,
 " Simplicitus præde est sic pia sepe malis.
 Opprimitur, tolerat: pro dannis damna referre
 Nescit, proq; datus fert benefacta malis.
 Non ramen nulla mouent seuos benefacta Labane,
 Corda quibus rigido torpidiora gelu.
 Nil nisi de sacris & de pietate loquuntur,
 Est illis falso plurimus ore Deus.

Sed

MILLITIAE SAC. LIB. I. 47

Sed cor perfidiae plenum est, et dextera frandis:

Quae si uiuere putet, hac ratione nocent.

Talibus imperijs quo d si parere iubemur,

Luceat ut sancta sub cruce nostra fides:

Tu nobis animos Deum, et tu suffice vires,

Vt nostro leti simus in officio:

Nec faciat durum leuis impatientia munus,

Quod sumus aggressi non renuente Deo.

Atamen aerumnas aliquando respice nostras:

Perpetuò infelix uiuere nemo potest.

Nec patere alme patens ut nos premat impia turba,

Quae gestit quando cinq[ue] nocere potest.

Corde moue, merit[us] pro libertate piorum,

Afflictis etiam detur honesta quies:

Nec amen illico rapiamur longius ausu,

Ipse tuo certum numine pone modum.

Excute seruitum, blandos disperde tyrannos,

Qui ludunt ficta religione Deum.

Quicq[ue] tuos trahant seruli more ministros,

Qui se non homines, nou meminere patres.

Namq[ue] patres coetus omnes decet esse fidelis,

Quicq[ue] aliquas rem non tradidit auctor opes.

Et quicunque tuo est confisus numine, saluum

Rebus in aduersis bunc Deus esse nels.

ANGELORVM PRÆSENTIA IN

comitatu Iacobi. Armatus fratris Esau

occursus. Jacobus luctatoris acci-

pit à Deo cognomentum.

Qui super alta sedes sceptro dominante Cherub

Imperio frenas infima, summa tuo: (bim,

Qui tibi diffusum per terras colligis agmen.

Quod tu solliciti more parentis amas;

**Ne permitte precor satanæ, satanæq; ministris,
E' nostro ut capiant & audiâ longe**

Besspice ad oppressos, nostrisq; mouere querelis:

Mitte desertis unde p̄tenda salus

Angelicasq; fauens misericordia adiunge cobortes.

*Sospitetur humanis cœlicat turbas uias.
Si quando letis succedunt tristia et tribus.*

(Ingruit ut noctis sole cadente pavor)

Da saltem fidei praeudent Helvetiis ad me.

*Nubila qui pellat noctis, amara necit.
Hesperus hic lumen illuc.*

Besserus hic, lux illa tui nitidissima flatu;
Discutit hanc umbras, et

*Discutit hæc umbras, & facit orta dicere
Desperet nullis quantumlibet auxiis sumis.*

Adiua uigilans mens animosa prece.

Tunc grauiora etiam cum se certamina tollunt.

Duret, & invicta conferat arma fide.

*Ac si se uotis opponant omnia nostris,
Intestesque manum iuuem Deum de se.*

*initialesq; manum iam Dei ipsi tuam:
decedat spes firma: fides immota responsum*

Quæ promissæ sciat fallere nulla Dei:

Unus Deo, inq. Dei uerbo luctetur, opemq.

Speret, uix ullam spes ubi cernit opem.

Propitiis affectuum querantibus et

*Proprius affectum qua ratione potes?
Tens mea fides; fide quisquis munitur.*

Ille homines vincit, vincit ergo ille Deus.

မြန်မာရှိသူများ၏ အကြောင်းအရာများ

TRATRV M CONGRESSVS BENE
moltus. Iacobi humilis humanitas. Sedis
& familiz mutatio.

O Mentes hominum mira ratione gubernans,
Atq; tua uersans pectora nostra manu,
O Deus, armati non hostibus oblige, quia
Ut patrem uera religione colunt.
Ipsa tyrannorum uires & telar offendit,
Cum subitam cætus pressim adorat open.
Hostibus è duris tu solus reddis amicos,
Ne ué lupi tenerie dente trahantur oves.
Non tumeat fastu pauper, non cornua sumat,
Nec sit in audaces concitus ire uiros:
Deperitas buntis mollit patientia mentes,
Et frangunt blanda ferrea vorda preces.
Pulchrum est meritis iuimicos uincere, quam sa
Sanguinea statim alta trophaea manu.
Da Pater, ut iungat cunctiorum gratia mentes,
Gratia que uerbo sit stabilita tuo.
Nam prauis nullis uicidic retinentur amores:
Nullus amor, quibus est non Deus unus amor.
Hunc augē, nutri, iamiamq; incende calentem,
Numine qui cepit candidus effatu.
Tandem seruitium libertas pulchra sequatur:
Ut sol post nubes clarior ire solet.
Successum regito uita, iussosq; labores,
Nomini & fæcito nos meminisse.
Oci non molli degamm̄ quentia luxu in
Nostrum opus ex laudato non sibi uene Dei.

50 GEORG. FABRICIUS
DINAE IACOBI FILIAE L.
uitas. Hæmoris Heuzi libidinosa temeri-
tas. Sichemus euerio, regis & uni-
uersi populi int-
eritus.

Virginei custos Deum intemerata pudoricit,
Vindice castigatio improla fulta manus.
Asserua teneros amatores corpore pudibra,
Numinis ut spuncam tenui pudicam.
Tolle prophanatos infamia mœci amores,
Ne iuuenilis agat pectora cœca furor;
Quiq; pudicitie non norunt percere, insta
Pro fulta poena improbitate luant.
Ne patere immunes mendacia dicere, qui se
Fucata ostentant religione bonei,
Qui sua querentes simulatio commoda uuln.,
In fidelis iurant perfida uerbatum.
,, Fallere mortalem res sona facilissima uisum:
,, Lumina quis fallet semper aperta Dei?
Vos reges punite malos, defendite astros,
Innocuo diuinum nec cumulate gregi.
Quod furiosum enim dux peccat, consicia fraude
Exitio pendit subdita turba suo.
O' Deus infamias prohibe mitissime cedes,
Ne nimia indignis sauitire modis:
Et quæcunq; uides misericordia pericla,
Auerte, ut plorandi sint sine nube dies.
,, Fama, pudor, nati, fortuue, patria, reges,
,, Vnum existimatum per salutis Dei.

IACOB

MILITIAE SAC. LIB. I. 9

JACOBI IN BETHEL PROFE
STIO. Familia ab idololatria purgatio. Obis-

tus Delbore nutritus Rebetta. Mors

Rachelis uxoris puerperæ. Rube-
nis filii incestus. Obitus pa-

triarchæ Isaaci.

V T dubiæ uariant ualidis aquilonibus acriæ,

Sic pia non unu subdita uita novo :

Tu tamen dñe Dens, tibi sic nos effice gratos,

Ne pellat firmo uis inopina statu.

Cit parœtis tuis mandatis summa uoluptu.

Seu nos leta iubes, tristia sine pati.

Te solum uera semper pietate colamus,

Nesciat extortos patria nostra Deos.

Conueniens etiam pietati uita sequatur,

Nemores pariant scandala tetra mali.

Munera legitimo tractante cum fadecores

Barbarus est, qui se lege carere priuat.

At qui pulchra monent, qui leges morib[us] ornant,

Hos colat us sanctas cetera turbat patres.

Quisq[ue] suo uiuat felix in munere nullo

Seq[ue] finat frangit, si tonat aura, metu.

Nec cantare sacras praæconia cesset ad arce,

Sacerdotem sentit cum relevatus opem.

Quisq[ue] amore Dei flagrat tutusq[ue] sacerdoti,

Per medias undas, tela per hostis eat.

Præterea duros uitæ officijq[ue] labores,

Impavidoque animo perferat omne malum.

Ut moriantur enim, pater, exor : fitq[ue] protervus

Filii : unum omnis sollicitudo premat :

GEORG. FABRICII

Non ideo averso nos cernit ab aliere multus

Viam, ex amplectens patris amore Deum.

BSAVI POSTERITAS, ET
regni idemque potencia.

O Maria qui seruas, ex cui seruire potestas
Omnia; qui superum libera sceptra tenes;
Conserua octum tua regnum, sancta vocacionem,
Cui ecclie fides, te tribuente, palat.
Nec minus ex religiis ubi plurima gentibus annis
Membra, patri qui te religione colant.
Ante tuas, solis, procumbat certus ardo,
Qui uidet occidu, quicq; orientis iter,
Et quia non paucis Ecclesia qualia procellis,
Nec portum, tuto se cui credat, habebit
Ipse gubernator puppulae felix illa,
Sollicita clavum dirige nunc agno.
Ut tandem opprime potius nullum ore,
Vis ubi fluctuagi nulla tuncenda mato.
Mox disperde ferros reges, populosq; potenteris;
Preponi expirant qui sua regna amis;
Qui splendore suo, qui se curitate uel armis,
Neglecto credunt omnia posse Deo.

GBOR.

GEORGII FA
BRICII CHEMNICENSIS
Militia sacrae Liber
secundus.

Iosephus patriarcha.

IOSAPHATVS PATRI CHARISSIMUS Sicut enim ablegamus à fratribus in solam demiximus; tum Midianitis mercatoribus, deinde regio cubicula regio in Aegyptum uenit, datur.

Vix inexhausto manat sapientia fonte,
Bonitas omni tempore sine caret,
Dicit potius Pater, scolorum rector
Gloria, odore.
Respicit hominū singula facta Dei;
Danobis tremula solatia blanda senecta,
Inq. pia sanos religionē foue.
Muneris ex capiat ne quenquam obliuo, presents
Propitio duris numine rebus ades.
Infidias tristes, ex non sperata pericla
Auerte, ex largo damna repende bono.
Sicut tua fort aliter, nulli renuenda uoluntas,
Atq. aliquo usum est igne probare fidem:
Quod nobis imponis opus, da ferre queamus,
Auxilioq. iuua per mala cuncta tuo.

D 3

Nec

94 GEORG. FABRICII
Nec patere indulgete odij, acerbi, furori,
Est nostra quaevis qui fibra regna necet.
Aspice projector, et amies omnibus orbos,
Membra trabe e nigro semisepulta lacu,
Seruitq; iugum sic fac tolerare molesti,
Ne nomen ludat lingua scelestia tuum.
Est bohinc virtus punitio magna secdit,
Pectore que fortis sit tolerare malum.
Deum sperans, spina uelut inter aculeos
Enimet, et proferat collum, et proferat caput,
Sublatis manibus peritans, proferat libatores,
Et solo penitus solidi relicta Deo.
Nos quoq; sancte Patris, ne fallat hypothesis audax:
Nomina que rebus datur speciosa malis:
Cognitione sacri diuinitatis institue herbi,
Quo sine mens hominum concipit omne nefas.

MORS JOSEPHI NUNCIAT^A
Iacobo. Patri ob amissum filium
Inuctus est querenda.

Sic Dem: affectus non inscius ipse paterni,
Vultum, ait, abscondam prava tegendo mea
Iacobi ptergat, mea cura tenerrimi, actus,
Passum nati dulcis ira ego met.
Querat oues, querat frates simplexq; bonaq;
Vtq; ouis in rabidos incidat ipse lupos.
Isacidum manibus, manibus rapiens Ebrei,
Filius iste meus, filius ille meus?
Quem misericis celo mittam mortalibus alto,
Ut sit certa salus bestiis ipse suis.

MILITIRE SAC. LIB. II. 55

¶ Iosephus Nilo, Christus totu[m] afferat orbi,
¶ Alter pane foulens, sanguine at alter) open.
Sic Deus, & tacita misis pietatis parentis,
Abscondit uultum prauu tegendo suum.
Venditur exterrit tristis Iosephus in oris,
Nec fida inclinet nomina cuius, habet.
¶ Erit fratum impicta mandacia dicta parentis
Naturn, hanc ueste nubes, interrissse tuon.
Confalatet, iacuit uesta lacrata per agrum,
Sanguineo immanis dentemata fere.
Exanimi patri sollicitus frigore membra,
Cui dedit Iсаacu[m] talia uerba senax:
Me tulerat gladius, gladium sed sustulit alta
Angelus excelsi missus ab arce poli.
Tu nato luges orbis quis, & ipse nepote:
Visceribus nostris heufera seu uafuit.
Penula defunctum monstrat: cui pressa sarcissa est,
Estrabidae ualidus comprimere ora feræ.
Qui casur: medij potuit me tollere flammis,
Atq[ue] noua uitam qui reparare modo:
Ille tibi natum reddet, mihi nate nepotem,
Excipiens gemitus uotaq[ue] nostra Deus.
Dextera mira Dei est: sperantes fallere cœdam
Nescit, ad ardentes astra benigna preces.
Plorat uterque senex: spes exultantia mouit
Pectora: sollicitis, credite, numen adest.
Cum spes nulla patet, cum mens infirma laborat:
Tu spes nostra Deus, tuq[ue] leuamen ades.

56. GEORG. FABRICII
IVDAE CVM NVRV THAMARE
furtiuus incestus. Parus Thama-
ris periculosus.

Nil sine mente Dei sacrum, sine numine tutum,
Inq; nefas homines lubrica turb a sumus.
Improba compurmis ura recordie flamma:
Nec raro improbus blandi uenena uecant.
Moribus heu quoties occidit uiriz sanctis,
Et fuit egregijs infideli salirijs.
At tu sole Deus sapiens, cum lumine mentem
Dirige, ne lajfu praeceperit errant.
Extingue impuros infirmis sensibus ignes:
Namq; probas castus corpora casta Deus,
Quod si forte feri decepti demonis astu
Labimur, & uincis nos temet ille suis.
Errantes remoca, serua peccasse dolentes,
In meritos uindex nec celer esse uelis:
Obijciatus suis ne nos satane ira ministris,
Quis tenet ille, tua uincula rumpe manu.
Sint salui nati, pariat sine crimine coniunx,
Teq; sit incolunis parva tuente domus.
Nemo bonus uiuat tumida probitate superbus,
Nemo nocens sperret non meliora sibi.
" Sepe boni grauiter labiuntur: sepe nocentes
" Delicti ueniam, quam petiunt, ferunt.

JOSEA

MILITIAE SAC. LIB. II. 57
JOSEPHI IN SERVITUTE AE
quanimitas. Vis proterue dominæ.
Adolescentis fuga, &c in infamia,
& in uinculis fortitudine.

Si tua magne Deus miracula dicere coner,
Non mibi sat linguae, non satis oris erit.
Tu trahis ex utero matris: tu fidere sancto
Esse iubes natum, qui prius hostis erat;
Doctoresq; pios tenero largiris ab aeuo,
Infillent animo qui tua iussa rudi.
Nam qui non pietatem haurit cum lacte parentis,
Ille bonus frustra cogitur esse senex.
Hæc queuscunque tuo tribuisti munera flatu,
Pro meritis grates da tibi semper agant.
Quod si nos patria carisq; parentibus orbans,
Tradis in externi uincula seruitij:
Et tolerare iugum, & dominis parere superbum,
Ferreq; in ingratos si benefacta iubes:
Da Deus alme fidem, da nescia credere corda,
Nostra fac arbitrijs omnia stare tuis.
Excute segniciem, ne uincat inertia: quisquis
Negligit officium, negligit ille D cum.
Nostra in te spectans patientia, uiuere disca
Grata homini, disca uiuere grata Deo.
Nullaque si meritis respondent præmia factis,
Nouerit exigua sorte, beata frui.
Effice ne uexet mala diffidentia mentem:
Credere, perfidia est, maxima, nolle Deo.

58 GEORG. FABRICIE

*Nen fragiles sensus vincat mellita uoluptas,
Fac celeres retro fortiter ire pedes.*

*Non secus Aetnaeis ut pingue bitumen in astris
Ardet: sic iuuenes feruidus urit amor.*

*Qui, nisi sis presto, nulla medicabilis herba
Perfurit, & morbis interit ipse suis.*

*Nec cessat flammis ardentibus addere flammas.
Impurus, castis uis inimica, satan:*

*At tu caste Deus, castis infeste medullis,
Hospitium ut maneat sobria membra tua.*

*Difficile est fugisci: sed est fugienda uoluptas.
Claudere que cœli lucida regna solet.*

*Quod si dura iubes nos vincula ferre, stramus
Vincula, mens uitij dummodo labe uacet.*

*Adiuua ut in grauibus superemus casibus, utq;
Tempora, post nubes, candida solis eant.*

JOSEPHVS CVSTOS & CARCERIS,
Aulicis regis pincern & economo somnia
interpretatur, & quid euenturum
sit illis prædicti.

Nemo nocere pijs, quantumvis omnia posset,
Ni Deus ipse uelit, nemo nocere potest.

Ille dat in maestis solatia libera uincis,
Iaq; ipsa uitam monstrat adesse nece.

Pluribus à patria Iosephus profuit exul,
Quam Cananeorum si uigisset humo,

Tradidit indignis hunc scœua calumnia uincis,
Oblitus Domini non tamen ille Dei.

Carcere in obscuro iuuencem sapientia texit,
Nesciaq; aduersis cedere pulchra fides.

Ignarus

Ignaris dux est, & consolatio fractis,
 Diuini excutient abdita consilij:
 Nec dubitat, quin sit finem Deus ipse daturus
 His, quibus est eius uita seputa malis.
 Interea patrijs præceptis totus inhæret,
 Et uinctos meritis efficit esse suos.
 Et seu clara dies, seu nox circumerrat Olympum,
 Assidua pulsat templo superna prece.
 O' Deus intentus præbens orantibus aures,
 Constantijs probans pectora fulta fide:
 Da nobis animos rectos, da ferre paratos
 Omnia, pro regno quæ toleranda tuo:
 Ut mens de carnis uitiosæ carcere raptia,
 In uero peragat gaudia uera Deo.

JOSEPHVS REGI SOMNIA INTER-
 pretatur. Famen Aegyptijs denunciat. Ac-
 cepta præfectura & regis ornamentijs,
 pronubò rege ipso uxorem du-
 cit, summi sacerdotis
 filiam.

Ardua qui cœlorū habitas Pater optime templa,
 Ut tua magnifices nomina, nostra premens:
 Quo nemo maior, nemo clementior: in nos
 Qui miseros homines corda paterna geris,
 Te spem non fragilem, te pectora firma rogamus,
 Exilium cum nos, uinculaq; dura tenent:
 Cumq; negant homines, nec possunt ferre salutem,
 Præcipiti lapsis tempore subde manum.
 Scilicet arridere pijs, refoucre iacentes,
 Esse solet summo gloria summa Deo.

Effice

60 G E O R G . F A B R I C I E

Effice cūm trepidant tristi formidine regne.

Ne nostras rumpat conscientia culpa preces.

Numine sed placido dubias sic dirige mentes,

Et missum lingue sic moderare sonum:

Vt tibi precipuum semper tribuamus bonorem,

Fama sit officio maxima quisq; suo.

Sentiat egregium tua nos Ecclesia membrum,

Cuius ego pauper seruibus esse uolo.

Inq; tuas si quae dicenda tacendaq; laudes,

Vt sint ora loquiforia, corda pati.

Sin etiam uisum est aliquos descendere honores,

Et nos ex humili ponere in alta loco:

Ornet honoratos ueneranda modestia mores,

Ne nostri cæci cornua sumat amor.

Non à bysso animus, pietas mutetur ab auro,

Non rex incipiat carior esse Deo.

Sed tamen & carus sit rex, diuina professus

Nomina: fido homini rexq; Dei q; facient.

Heu quam difficile est, opibus non tradere mores,

Atq; animum in latie rebus habere piem.

Omnibus utamur diuino numine donis,

Ad laudem æterni, qui dedit illa, Dei.

Tum simus laudare eadem & celebrare disertis

Debetur soli gratia lausq; Deo.

FAMES

MILITIAE SAC. LIB. II. 61
FAMES IN CHANANEA. FRA-
num Iosephi in Aegyptum aduentus. Iose-
phus fratres quasi exploratores custo-
die mandat, & reliquis dimis-
sis Simeonem unictum
retinet.

Non ideo Deus est curætis inimicus & hostis,
Si quibus affligit tempora nostra malis.
Sepius obruxit communis Ecclesia fluktu,
Hæret & in exco, hanc ut acta uado.
Impia turba perit : sed cui Deus unica spes est,
Non uidet, aut sentit lenius ille malum.
Si latens exerceat dannis, non perdere tentat,
Nec miseris à se protinus bre iubet :
Sed cogit nitte immemores meminisse peracta,
Admonet & uerum carpere rursus iter.
In tenebris quidquid contempto numine peccauit,
Flebilis in clarum proferet hora diem.
Dum latet in tacitis peccati flamma fauillis,
Angor in oblio pectori nullus inest.
Sed quando solidas nittis conceperit ignis,
Ardens per rumpet dura per ossa dolor.
Vi folium à quouis agitatur mobile uento,
Sic minimus terret conscientia corda pavor.
Parce Deus fassis, faciusq; auerte procellas,
Dira arce belli tempora, dura famis.
Nec sine nos, quantuis meritos extrema, perire,
Supplicium quando turba scelestæ luit.
Nœc in peccatis sancti capiamus haberi,
Proferat admissum libera lingua nefis.

Cœlesti

62. GEORG. FABRICIUS

Celesti uenia non ullus hypocrita dignus,
 Qui uult uirtutis nomen habere seclusus.
 Qui dolet, atq; humili profitetur pectora culpam,
 Irati frangit mitia corda Dei.
 Sic nos forma igitur sancto Pater optime flatu,
 In Christo ut maneat uitac; fons; tuo.
 In primis probibe, ne crimina feda tegentes;
 Credamus falli lumina posse Dei.
 Nemo Deum fallit. Et solidi nos fallimus ipsose
 Hanc laborem ex cœlo pectora tolle Pater.
 Peniteat, claret, suspirat, fidat, adorat,
 Cui merito laetitia timenda d'uci.
FAMES IN CHANANÆA INVALESCIT.
 Iacobus Beniaminem filium cum munib;
 ribus dimittit. Fratrum Josephi ob conscientia
 tiam parricidii trepidatio Conuiuij
 magnifici apparatus & leuicia.
 Simeonis liberatio.

Ipse Deus uarios initit; sepe dolores,
 Et longa explorat pectora fida morte.
 Cum prauis sanctum punit conuentibus agmen,
 Dura malis tribuens tempora, dura bona.
 Quærere nec prohibet requiem fratrem dolorum,
 Illicita nunquam dummodo frat' opes.
 Qui petit esuriens panem, medicataq; morba
 Pocula, nil contra perpetrat ille Deum?
 Qui tamen humanis opibus confidit, abereat,
 Consilijq; miser fallitur ipse suis.
 Intima sancte Deus qui lustras cordis & oris,
 Esse clientelæ nos sine membra tuere.

Afra

MILITIAE SAC. LIB. II. 63

¶fremitu linguam custodi, pectus ab ira,
Tum cum corda dolor, cum premit ora fames.

Quoq; magis graibus mens astuat anxia curis,
Brigat ad sanctas se magis alta preces.

Ignea uis fidei, quæ nubes rumpit aquos. 15:

Ventilat afflictos cum desperatio sensus,

Nec quo se moueant, quo teneantur habenti

Omnia præ nimio fingit maiora reatu,

Omnis seq; putat criminis esse reuni.

In magno nobis ad sis Deum alme tumultu,

Et placidam in tantis motibus affer open.

Brue de neruo uinctum, de carcere sontem,

Commissæ culpe nec meminxisse uelis.

Det lachrymas aliquis, det consolantia uerba,

Quem cruciat meritis conscientia dolor.

Post tenebras redeat lux, & post dura leuamen,

Sit mitis, meritus qui prius bofia erat.

Bollicite quo leta minus sunt tempora uite,

Ipse Deus presens hoc magis esse solet.

JOSEPHVS FRATRES EX ITINER

re retrahens uiolati accusat hospitij. Iu-

das uir fortiss. pro fratre Benia.

mine se exterrit seruituti

subiicit.

Iusticia propria qui coepit esse superbust;

Stare oculos penam comperit ante suos.

Non te decipiat, non auferat aura potentum,

Nam favor anticipi uertitur ille locq.

Menses

64 G E O R G . F A B R I C I U S

Mente Deum reverere pia, securaq; uita
 Gaudia, uindictam nec procul esse puta.
 " Saepē ubi nemo putat, paenam Deus exigit ultor,
 Inq; graves casses prieda scelsta cadit.
 Quodq; diu latuit, sospitumq; esse uidetur,
 Eminet indicio crimen onusq; suo.
 Et ciet in trepido tam dirum pectore motum,
 Ardeat Acolyj ut quasi flamma ingis.
 Tunc se mens optat uincis, tunc tradere mortis
 Improba nam minimum lucta quietis habet.
 Dumq; ita luctando partes uexatur in orans,
 Seq; magis dannis implicat atq; magis
 Confugit offensam, quando nil refiat, ad aram,
 Atq; aliunde suam sperat & optat opem.
 Scilicet illa Dens tu nobis solu es Ara,
 Qua non in medijs ruidor uala malis.
 Hanc simul attigerō, simul haec consedero supplex,
 Iu uincis liber, morte supersti xero.
 Quo magis ardenti peccatori uoc' precatur.
 Hoc aurem proprius subiectis ipse Demi.

JOSEPHVS FRATRIBVS SE APB
 sit ingenti pietate, mansuetudine, libe-
 ralitate Pharaonis erga Iosephum officiosa magni-
 ficienia.

IN densis tenebris cum mens contabuit ægra,
 Luce potens Deus est exhilarare sua.
 Condolet afflictis, sicut pater, ipse querelis,
 Affactus mites nec cohibere potest.

Non

MILITIAE SAC. LIB. II. 65

Noglapidem pro pane, hydrum pro piske ministrat,

Ponere qui genito uult alimeta pater.

Non tua celestis sit mitior aura Redemptor,

Sanguine qui natos nos facis esse tuo;

Sifunesta fames, aut flebilis urget egestas,

Apto largiris tempore cuiq; cibum.

Sin intus uario sunt turbida corda dolore,

Tu requies agris, tu medicina Deum.

Nec sinis ut gelidos spes dilabatur in Eboros,

Alloquio pellens nubila queq; tuo.

Effice ne rebus timidi frangamur in artis,

Nec superba datus cornua sumat honor.

Omnia contingunt nobis bonitate superna:

A Domino, quidquid possidet omnis, habet.

Ille uiros mittit dubio qui tempore seruent,

Altore turbæ datq; fouetq; suæ.

Qui patris obscura uixit contemptus in æde,

Nunc Pelusiaca sceptra gubernat humo.

Quem fratres uoluere fame consumere tristi,

Et uersa fratres iam uice laetus alit:

Conciliatq; nouum populum, Regemq; patente

Et non speratus prodigus addit opes.

Munera præterea, gratam testantia mentem,

Pinguis Thebaici scilicet arua soli.

Da tales Dei o reges, et regis amicos,

In coetum quorum dextera larga tuum:

Hospitium electis, uictum que præstet egenis,

Et sit salamen praesidium nigris pyjs.

Nam quicunq; Dei sustentat alitq; ministros,

Hic ipsi præstat munera tanta Deo.

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

166 GEORG. FABRICII
IOSBPHI VITA VNCLATA
Iacobo, post annos duos &
viginti.

Sic Deus: Haud animum possum mutare parentis.
Nec uitam misero non reparare seni.
Sat fletusq; precumq; dedit: sat fida probata
Pectora, non ullo facta migora malo.
Mentis imago meæ sis præsto, ex spiritu alme,
Sollicito noua spes est adhibenda seni.
Pollicitis sciat esse fidem: nec neficiat, ipsum
Præsentem afflictis rebus adesse Deum.
Sentiat, ex sibi quos eterno iungit amore,
In media fieri nomina nota cruce.
Nemo meum frustra sermonem admittere in aures
,, Nemo suæ fidei non documenta feret.
Sic Deus. exoritur post pulsas nocte tenebras
Purpureus vultu splendidoire dies.
At Iacob patrijs consumptus membra querelis:
Interjet Ioseph, Benjamin exul, ait.
Quid restat misero, nisi mors s' nouus aduenit ecce
Nuncius, In uiuis natus uterq; tibi.
Tu mibi uita mane, mox inquit: sentio, quod iam
Pristinus inuadit membra sepulta uigor.
O' Deus, est nato nil iam mibi triste recepto:
O' Deus, est vultus redditæ forma tui.
Nunc tete intueor. nunc membra senilia latus
Alleuo, ex in uerbo iure quiesco tuo.
Nec consolantis me fallit sermo parentis,
Vatidico nasci iusus ab ore mibi.

Dexter

Dextera mira Dei est: sperantes fallere cœlum

Nescit, ad ardentes astra benigna preces.

Qui fuit amissus pastor, modò sceptra gubernat

Regia, habent meritam somnia prisca fidem.

Cum dulcem amplexu natum, dextraq; tenebo,

In tua magne Deus facta disertus ero.

Præsta quæso Deus, post longa incommoda uite,

Gaudia, sit facilis longa senecta pijs,

Quiq; in te credunt, tua dicta tenaciter urgent,

Illorum uigeat prole beata domus.

Omnis lingua Dei cantet præconia: cuius

Exuperant nostram tot benefacta fidem.

IACOBO SACRIFICANTI LO

quitur Deus. Iacobi prosapia, & iter in Ae-

gyptum. Amplexus mutui inter

filium & patrem.

P

Inq; tuo esse hominum pectora fixa metu.

Pulcbrum est non alij laudem assignare salutis,

Sed tibi sincera sacrificare fide.

Namq; ubi mente pia colitur, precibusq; uocatur;

Hic solet ipse sua uoce præire Deus.

Dirigit errantes, abiectos subleuat, ægros.

Sustentat, cunctis lux, medicina, salus.

Attribuens timidis longe maiora petitis,

Signa uoluntatis monstrat aperta sue:

Inq; pios transfert eadem benefacta nepotes,

Totius & curam posteritatis agit.

Illiis ante oculos sunt nomina scripta bonorum,

Nec peccata malus, quò sua condat, habet.

68 GEORG. FABRICIUS

Afficit hic omnes, iudex inquirit in omnes,
 Supplicia iniustis, premia datq; bonis.
 Gaudia substituit lacrymis, lucemq; tenebris,
 Donat & optatos post mala longa dies.
 Efficit ut redeant amplexum corpora in unum.
 Luminaq; ut natus claudat amica patris.
 O Deus immensi uenerabile nomen amoris,
 Spectatae laudem qui bonitatis habesset
 Da tua nos benefacta fide comprehendere certa,
 Luminaq; in uerbo fixa tenere tuo.
 Sis dux in uita, sis lux in morte: queamus
 Per te speratae limen adire domus,
 In qua uera quies: ubi te cum Semine sancto,
 Cumq; sacro Flatu, turba beata canit.

PHARAONIS ERGA IOSEPHUM
 liberalitas. Eiusdem sermones cum Iz-
 cobo. Aegyptiorum in penuria seruitus. Sa-
 credotum libertas, & immunitas.

Iacobi de sepeliendo se
 mandatum.

IN terris nihil est diuino principe maius,
 Cui populi incumbit cura paterna sui.
 Quiq; professores uerae pietatis honorat,
 Inq; bonos confert munera sancta uiros,
 Vilia pauperibus qui non alimenta negavit,
 Pauperiem nullo sentiet ille die.
 Nec bona cum fructu lucrofius illa locantur,
 Quam Deus in membris quae capit ipse suis.
 Da tales autem Deus omni tempore reges,
 Amplificati piæ sceptræ benigna manus.

Cumq;

MILITIAE SAC. LIB. II. 69

Cumq; uiatoris sit nostra similima uita,
Ibetur inoffenso carpere tuta pede.
Et breuis & miser est decursus totius aui,
Dulcibus & quaevis miscet amara dies.
Ut leo, sicut atrox dæmon, suaq; ampla per orbem
Lustra tenet: præda est, perdita nostra caro.
Nec superare potens haec est, nec uincit illæ,
Prælia pro nobis ni manifestus obis.
Iamq; tuo auxilio cùm libera corda uidentur,
Diro aliquo uexat cætera nostra malo.
Tollit opes, armenta, pecus, cumq; ædibus agros,
Luxuriam rabida mutat & ille fame.
Publica cùm multo tempestas turbine sicut,
Nec poenæ cernit turba scelestæ modum:
Parce tuis membris, fidentem respice coctum,
De dextra sperat qui bona cuncta tua.
Munificam in magnis pietatem regibus auge.
Sint similes factis & bonitate tibi.
Dent omni uictum libertatemq; docenti,
Inq; pijs ipsum te reuerenter alant.
Cur eget eximius, qui ferri tua sacra, minister?
Et data uirtuti præmia, porcus habet?
Non' ne uides quot alat nudata Ecclesia uentre,
Dignos infernis quos uebat orcus aquis?
Plebitur ingratus uarijs nunc cladibus orbis,
Nec tanti causam uult reputare mali.
Nec punire Deus desistet perfida secla,
Quæ uincunt ipsi us asperitate fer. ss.
Nempe feræ, suorum non dilaniare magistros,
Pastoresq; suos uellere dente solent.

70 GEORG. FABRICII

Cum mundo poenam citò ne subeamus eandem,

Eripe nos placida, cùm uocat hora, nece.

Extremo da spem sinceram tempore uite,

Ignarams sua cedere sede fidem :

Inq; cui Christi merito, qui sanguinis natus

Isacida, fanulos transfer ad astra tuos.

JACOBVS EPHRAIMO ET MA-

nassē nepotibus, in filios adoptatis, bene pre-

catur. Inter Iacobum & Iosephum de pri-

matu contentio. Sichemita-

rum solum filio à patre

donatur.

T Er Deus omnipotens altor, ter maximus ultor,

Robore qui uincis, qui bonitate faues:

Viucre quenque uelis suscepto in munere sanctum,

Debitaq; officij texere pensa sui.

Sedula natorum ueneretur cura parentes,

De quorum fragili corpore uita sumus.

Nec non et sacra de religione docentes

Obseruet tota mente fidelis amor.

Quis quis amat fidos cum præceptore parentes,

Huic tribuet uite tempora multa Deus.

Verba Dei nunquam non conuenientia factis,

Aeterna persistunt inviolata fide.

Ad seros durant patrum quoque uota nepotes;

Vatis enim sacri, uox patris, instar habet.

Non partis natus maiorum gaudet iniquus,

Impius aut longas possidet ullus opes.

Gratia larga tuo uerbo uiuentibus adsit:

Hoc quoque sit primus disceire, scire labor.

Qui

MILITIAE SAC. LIB. II.

Qui te summe Deus uerè metuitq; colitq;

Et locat in Christo spemq; fidemq; tuos

Vetus adoptio censemur nomine natus,

Atque domus heret scribitur esse sacra.

Effice promissa ne deturbemur ab aula,

Quam nullus proprio iure superbis adit.

Si qua bonos etiam contentio nascitur inter,

(Quandoquidem nimium nefaria turba sumus)

Dicere sūt placide', placideq; audire voluptus,

Et non difficili ced--- mente Deo.

Nemo suos ortus, aut magna exordia tollat,

Iusticia iactet munera nemo sine.

Nam Deus antetulit maiori sepe minorem,

Iunior ut primus nunc Ephraim us habet.

Isaaco Agarides, ut fratri cessit Esauus:

Qui spretus primus, postea summus erat.

Quenatur antiquæ noua que mutatio legis?

In promptu causa est, sic placuisse Deo.

Ille tulit legem, legem quoque sustulit idem:

Maior enim Deus est tempore, lege prior.

Donis quisque suis contentus credat in illum,

A quo uno pendet non dubitata salus.

Deinde pie meritis toto sit pectori gratus:

Grata Deo est bilari cum pietate fides.

IACOBIBENE SVIS PRECATV^o

ri sancta & erudita adhortatio: Con-

gregamini & au-

dite.

I Nter discordes non est Deus, agminaq; odit

Diffona, quæ uetus non sociavit amor.

B

Vetus

72 GEORG. FABRICII

Verus amor, patrem quo iuncti nouimus unum,
Clementem nostris propitiumq; malis.
Talis conuentus ciuii, seu maxima uota
Molitur, ueniam seu petit ore pio,
Sentit adesse Deum precibus sive cordibus ipsum,
Et motus animo concipit inde novos.
Audiat ut promissa Dei, auditaq; credat,
Creditaq; ingenii spe generosus alat,
Esse animis unum, patremq; audire iubentem,
Munera sunt coetus certaq; signa pisi.
Gaudeat bis nostro domi Ecclesia seculo,
In pura concors cognitione Dei:
Et praestans animis aliis non audiat ullum,
Quam qui sincere laudat amatq; Deum.
Discipuli unius maneamus Christi magistri,
Unius ut nati dicinuer e esse Patri.

R V B E N I S I N C E S T U P O L
luti cum denunciatione paenit
benedictio.

Dona Dei, rigida no tutio est spernere mente,
Inq; suis cæcum pergere flagitijs.
Excidit egregio Ruben sceleratus honore,
Ausus quod patri scandere filicra thori.
Posteritatu stulti pendit malefacta parentis,
Incelebri semper stemmate parua manens.
Nam quicunq; Dei monitis non commodat aurem,
Eleuat ex paene cum levitate minus:
Aduocat ipse sibi violentam criminis paenam:
Supra, namq; malis, est caput ira Dei.

Nemo

ILLITIAE SAC. LIB. II.

Nemo libidinibus maculatus, prole beata

Aut longo generis stemmate letus erit.

Hac exempla omni populo manifesta relinquit,

Quod punire Deus turpia facta uelit.

Attamen in pena manet exorabilis ille,

Et patria ueniam poscere mente iubet.

Iratum uertit leta in solatia uultum,

Imbrisq; ip[s]i s[an]ctis candidus esse solet.

Vivat, ait, qui me clementem sperat & optat:

In me qui credit, non moriatur, ait.

Villamus pater omnipotens tibi dedita turbaz;

Pernation mors est omnis adempta tuum.

SIMEONIS ET LEVI HO-

micidarum cum detestatione cru-
delitatis benedictio.

Non probat iniustam pietas diuina furorem,
Dextraq; nulla Deo tincta cruore placet.

Extrema pereunt in paupertate superbi,

Quaeq; mala immeritis sunt meditata, luunt.

Omnibus hi duo sunt exemplum nobile fratres,

Stirps Simeonis egens, & uaga turba Levi.

Ut Deus extenuet, tamen haud euertere tentat:

Sic patris irati pectora mulcet amor.

Non genus, aut uirtus humanae est causa salutis,

Verum unius honor, gloria, lausq; Dei.

Iusticiam legis peccarum pondere monstrat,

Iussa sua haud precij nullius esse finit.

Sed bonitas culpam supra excellentior omnem,

Qua nullos aditu uult prohibere suo.

74 GEORG. FABRICII

Splendida de tenebris, de sorde potentia legit:
 Hospitium mundi, qui lare cassus, habet.
 Quis quis amore Dei patriamq; domumq; relinquit:
 Quiq; patrem & matrem pernegat esse suos:
 Ut te sancte parens, atq; ut tua sacra celebret,
 Inq; tua perficit feruidus usq; fide:
 Illi ad his facilis, quosq; eius uideris hostes,
 Distractis facito uiribus effenibil.

IUDAE BENE DICTIO AMPLIS-
fima. Regni apud Iudeos politici interie-
tus, Ecclesiastici amplificatio. De uen-
turo Heroë, & eius regno gra-
tulatio.

Esse Deo accepti nulla pietate meremur:
 Quidquid enim sumus, hoc eius amore sumus.
 Eligit ipse viros, electosq; instruit ipse,
 Instructis meriti praefiat & omne genus.
 Ille leonino Iudeam robore stirpem
 Firmat, & in unitam uiribus esse facit.
 Inde parans regnum nullis mortale diebus,
 Aetherea in terris mittit ab arce Silo,
 Promissus Iudee, de uirgine natus Ebraea,
 Ad patriam dextram iam super astra sedet,
 Aeternum ut statuat solium, terrenaq; frangat,
 A populo demit regia sceptra suo.
 Tradit & externo regi: præfigia certa,
 Externis pateant regna quod ista uiris.
 Quis quis in hoc igitur pars uult consistere regno,
 In primis uerbo pareat ille Dei:

Immeriq;

MILITIAE SAC. LIB. II. 73

Immeritusq; crucem leuet, & ludibria mundi

Rideat, & forti pectore dura ferat.

Regnat in hoc saliens pleno gratissima fonte,

Sobria sacrati numinis ebrietas.

Quidquid & à prima mens traxit origine labis,

Abluis id lateris Christe crux tui.

Hic micat eterni lux illa altissima uerbi,

Cernere que solum lumina nostra facit.

Lex dentata quibus premit bic in corpore morsus,

Lacte Euangeli his candida membra nouat.

O Pater instrue nos, ne quem trahat impius error,

A regno cæcum longius ire tuo.

Credere sit tota promissis mente uoluptus,

Et uitam in Nati ponere morte tui.

Ille nouos homines e nobis procreet, ille

Nectarare restinguat suauè rubente fitim.

Nos doceatq; iuuetq; tuis insistere iussis,

Eluat & quidquid peccatora fôrdis habent.

Nostraq; disimulet patrio commissa fauore,

Et donet placidus ad sacra regna uias.

Quisquis supremam suspirat certus ad aulam,

Et patria sedem prosserioris amat:

Huic fauoris Pater alme, sacri per uulnera Nati,

Hunc stimules Flatus ebrietate tui:

Ne timeat gladios, ignes, uultumq; tyranni,

Vulneraq; insolita telaq; mille necis,

Namq; tenax uitæ misera, spoliabitur illa,

Prodigus in cœlis quam pius omnis habet.

BENE

BENEDICTIONES SEX FILIORVM
Sebuloni domicilium, Iaschari pax, Dani
potentia, Gado uictoria, Aseri terrae
fertilitas, Naphthali ex hosti-
bus liberatio pro-
mittitur.

Hospitium, ni^ctus, libertas, gaudia, nomen,
Munifici extenuunt de bonitate Dei.
Vita, salus, requies, pax, exaltatio, cælum:
Hæc quoq; contingunt omnia, dante Deo.
Si quis diuitias in terris congerat omnes,
Ira sit excelsi cui metuenda Patis,
Inter opes heu uiuet inops, nec mente quæta
Læticiam e partis hauriet ille bonis.
Ergo fidem intrepidam largire, animumq; paratum,
Suspирare tuæ dona benigna manus.
Pollicitis præstis maiora trentibus in te:
” Ab iusta humanum est nam tibi cura genus.
Expectare tuam da nos Deus alme salutem,
Ut procul binc sacri nominis hostis eat.
Venturis aree clades, & tristia tolle
Omnia: te saluum est non moderante nibil.
De Domino quisquis pendet, mandataq; seruat,
Sinceroq; suum prædicat ore Deum:
Nescius ille omnis peraget discriminis ævum,
Et clara in cœli luce beatus erit.

IOSE

JOSEPHI BENEDICTIO PRAE-
clara Regni Israelitici potentiae ac glorie
per Ephraimum atq; Manassem lo-
sephi filios felicissima pro-
pagatio.

Syrgit ut ad flueium densissima frondibus arbos.
Sic populus crescit stirpe uirente Dei.
Quem populum immanes quamuis uexare tyranni,
Atq; odisse hominum plurima turba solet:
Nemo tamen uincet, nam dextera celsa Tonantis,
Auxilium dubio tempore ferre potest.
Vtq; lapis tecti fundamina sustinet ima,
Ne trahat auratus forte ruina trabes:
Bic aliquos semper rectores excitat, illos
Pastores populo uultq; praefisse Deus.
Quidquid alit caelum, quidquid uehit aequoris unda,
Obsequijs coetus seruit id omne pij.
Et quod adhuc aliquid supereft tam tempore tristi,
Publica nec propria mole grauata ruunt:
Dolat id omne Deus studio precibusq; bonorum,
Quos iuuat, utq; oculos diligit ipse suos.
O Pater, immemorem ne tanti muneris ullum
Effe sine, & duris aspera corda moue.
Cum subit aut meriti rigidus obliuio mentes,
Spernitur aut iussa relligione Deus,
Omnia in horrendam uertuntur commoda cladem,
Et Deus indulgens desinit esse pater.
Hoc prohibe, nostrosq; tuo rego lumine gressus,
Ardenti pectus flagret amore tui.

Q. rotis

Quotidie ut tua nota magis clementia fiat,
Et prim excedant posteriora bonum.

BENEDICTIO BENIAMINIS

fili natu minimi, atq; au-
dacissimi.

A Equoress et si superent delicta procellas,
Nemo tamen dubitet de bonitate Dei.
Beniamin immani, fædoq; libidinis ausu,
Interitus causam præbuit ipse sui.
Non tamen est omni sic plane orbatus honore,
Quin Iudæ fuerit uenetus amicitia.
Marciochœum fortē tribus hæc, Paulumq; dissertation
Prædicat, Ebrei lumina clara soli.
Sæpe Dei incipiunt mutari numine corda,
Molleq; balantis non ten habere lupini
Labem magne parens ignosce fatentibus omnem,
Et forma digitis saxea corda tuis.
Quiq; tuo exciderant lapsu uel crimine regno,
Conciliq; hos iterum membra fac esse sacri.

MORS AFFLICTIS. PATRI
archæ Iacobi.

Non abit in uacuas humanus spiritus auræ,
Omnia nec gelida mors rapit atra manu.
Non ut brutorum, sic nostra extinguitur ætas,
Qui sumus ex ortu nobiliore genus:
Tale tamen genus, ut metuenda potentia mortis,
Contempti propter tradita iussa Dei.
Vnus homo meruit poenam: quam pendere cuncti
Cogomur, innumeris perdis massa modis.

MILITIAE SAC. LIB. II. 29

Vnus homo retulit uitam, retulitq; salutem,
Ne noceant ulli mors satanasq; pio.
Ille olim sanctis patribus promissus Iesus,
Virgineo nobis semine factus homo.
Quisquis in hunc natumq; Dei, natumq; puellæ,
Credidit, is rumpit ferrea vincula necis.
Ille triumphatos metuit non amplius hostes,
Humanum perdunt qui sine fine genus.
Hac uixere fide, qui sunt Epbronis in antro
Conditi, Hethæorum turba sepulta solo.
Hanc largire fidem nobis Deus optime, ne nos
Abstrahat à regno perfida uita tuo.
Nos quoq; coelestem stirps sancta legamur in aulam,
Perq; fidem, & natum, præmia nostra, tuum.
Tunc agit eternos Ecclesia lœta triumphos,
Ante sui exultans ora sinumq; Patris.

IACOBI MAGNIFICA SEPVL
tura. Fratrum Iosephi trepidatio & consor
latio. Vaticinium de morte sua, &
liberatione è seruitute
Aegyptiaca.

Non illius memorare satis Pater inclite lingua,
Immensæ famam quodd pietatis habes,
Qui nos sollicitus teneris moderaris ab annis,
Qui gaudes nostros & numeraré dies:
Sic rege curriculum peritura flebile uitæ,
Ne bene monstratam definat ire uitam.
Vna uia, ad Dominum passu contendere recto,
Et firmam in diuis retinuisse fidem.

Officij

20. GEORG. FABRICII

Officij perferre graues, uitæq; labores,

Inq; suo stabili munere stare pede.

Præmia non dubie uite sperare beatae,

Imminet oblatæ cùm breuis bora necis.

Sancte Dœs, sacro sic dirige flamine mentem,

Peccatum labem ne putet esse leuem.

Vt nulli in foribus metuendus dente molossus,

Languida ubi presit membra sepulta quies;

Sic & nostra cubant imis delicta medullis,

Cùm uires reprimit lex tacitura sua.

Mouerit at uarios si quando it corde tumultus,

Dilaniat uigilis uiscera more caris:

• Nemo potest legis propria uirtute rigore

• Ferre, Deo coram perditus omnis homo est.

Spectandus legis tantum est impletio Christus,

Quem uidere fide, spe tenuere patres.

Afflictus agitat cùm desperatio mentes,

Inq; animo pugnas improba uita ciet;

Da Pater in trepidis sincerum rebus amicum,

Quem moueat ferus hic afficiatq; dolor;

Quiq; malo posse fomenta adhibere tenaci,

Mens incredibili cùm labiat baufla metu.

Succurrant patido tua dicta fidelia cordi,

Casuro patriam porrige queso manum.

Tolle moras, nocet auxilium differre benignum,

Et sine te fortis nemo scit esse diu.

Huc cùm depuleris cursus, tum cætera peccata

Noxia: seruitium, uincula, bella, famem.

Ex Aegyptiaco furiosi carcere mundi,

Transfer ad quiete gaudia uera domus.

IOL

IOACHIMI CAME-
rarij Pabeper.

Cum nihil auxilij terreno est orbe relatum,
 Et nulla humanam res pollicetur opem;
 Tendimus orantes trepido cum lumine palmas
 Ad te, summa poli qui Deum astra tenes,
Hoc fieri amissio prudentes tempore clamant,
Et rident serae languida nota precis.
 At non hoc nostri diuina cancena Georgij,
 Non aliud quisquam religiosus, ait.
 Ille & ab humano desperans Marie triumphos,
 Concinit ætherea fixa tropæa manu,
 Quæ quicunque leges, dic, O patris unice fili,
Dexteræ quod restat nunc tua Christe gerat,

F GEOR.

GEORG. FABRICIUS CHEM
NICENSIS, D. IOHANNI
Tetelbachio, uerbi Dei ministro,
compatrio s. d.

N rerum à Deo conditarum us-
tricatem, ordinem, pulchritudi-
nem eum intuemur, operum tot
atque tantorum sapientissimum
autorē Deum recte admiramur;
sed nihil profectō admiratione dignius, & co-
gitandum sepius, quām quo idem consilio
conderit, & quomodo propagauerit, omni-
busq; temporibus conseruauerit Ecclesiā
suā. Omnia enim quæ terrae marisq; am-
plitudo complectitur, hominis causa: imo &
cœli ipsius lumen, quæ naturæ incrementa
præbent, tempora actionesq; distinguunt,
communibus omnium utilitatibus seruiunt,
propter eundem condita manent in officio.
Homo vero ipse ad agnitionem conditoris in
lucem productus, & in sedem mundi ornatis-
simam, atque amplissimum domicilium collo-
catus est, ut rerum superarū spectaculo frua-
tur, sitq; custos & possessor honorū maximō-
rum: sed non ingratus aut mutus atq; stu-
pidus, uerū qui mente per hæc omnia percur-
rens, consideratione ad gratiarum actionem
se ipse excitet, & ad Dei agnitionē ac laudem
instruat quamplurimos. Homines autē qui

Deum

Deum esse sentiunt, eumq; uerentur, in cœ-
rum quendam certum uel animis uel corpori-
bus collecti, Ecclesia nominari solent. Illa ta-
men ex Dei operibus intelligentia, cultusq; ex
timore profectus, nondum constituunt uerè
Ecclesiam. Etenim fuerunt multi, qui res illas
admirabiles uiuientis atque ingenij inuesti-
garunt: quicq; & splendidissimum cœli uolu-
men, & stellarum positus ratione sunt comple-
xi: tum uarietatem naturæ, quæq; in natura
sunt rerum, acutæ perspicerunt: præterea an-
imalium multitudinē, ortus, formas, uictum,
remedia considerantes, esse æternam & sapien-
tissimam mentem dixerunt, cui originem, mo-
derationem, incolumente rerum conditarum
asscriperunt: quæ mens omnia generans ac
sustinens, ipsa immortalis, sempiterna, excel-
lentissima, liberrima sit, summæq; potentiae ac
bonitatis, cultu & ueneratione dignissima.
Quamuis autem isti uiri acres & seduli inuesti-
gatores fuerint, sintq; ex operib. Dei multis &
mirificis in aliquam noticiā adducti, Ecclesia
tamen non fuerunt: nature ductu & mentis
tagacitate, quæ Dei erga hominē uoluntas, nō
assequebantur; neque de incorrupto eius cul-
tu ab ullo certiores facti sunt. Ex qua dubita-
tione & infiditia superstitiones innumerabiles,
& ceremonia non modò Deo non gratæ, sed
niefarie plane & abominabiles, & maximè in-
ceritate omnib. temporib. arq; locis excogitatæ.
Sapientiores, ut Chaldaei & Persæ, igne: Græ-

ci & Romanī reliqua pro numinib. habuerunt elementa. Lumina cœlestia, Solem & Lunam adoratunt Medi, coluerunt Scythæ: stellas & certa sidera Phœnices & Assyrii uenerati sunt. Multi aut mortales aut metu potentiae territi, aut beneficiorū magnitudine allecti, horrees supra homines hominib. tribuerunt: aras, lucos, flamines, sacrificia, templa dicarunt: & iij ferè, qui cum animos extingui cum corporib. crederent, Deū esse uoluerunt id, quod nihil esse amplius, ipsi sensib. cōprehenderent. Aegyptiū omniū leuissimi, ab intelligentiē natura summā reuerentiam transtulerunt ad bellugas, scȳ corā canibus, bobus, ibide, crocodilo, oxyrincho supplices prostrauerunt. Nec his cōtentā hominū stulticia, infilarū arbores, & saxorū congeriem, ac montium molem, Dei nomen cultūq; deriuauit. Nōnne enim Dryades & Oreades suas inde appellations à Græcis acceperunt? Nōnne placarunt hostijs Erycē montē Siculi, Atlantē Mauritanī, Amanū Capadoces? Nōnne urbi suæ tēpla Romani, statuentes, eā aderarunt modò cū Salute, modò cum Venere, ut eandē cū Minerua in arce sua Athenienses? Auditu ridiculū est, quod porribulbus intecto, cęparū capita in hortis, que aut breui tēpore perire, aut in terra marcescere videret, mouerint Aegyptios, ut ijs honorē quasi dijs tribuerent. Vanitatē numinū fictorum, secuta cultus immanitas est, ut Deū placatum cæde effici, & sanguine hominū existimarent.

Hospites

Hospites & peregrinos mactatos à Scythis,
Thracibus, Italos, Gallis, Britannis, memorie
proditū est : liberos suos immolarunt reges
Poenorum & Moabitarū : nec ab ijs abstinuer-
runt facinorib. Manasses Iudæ, & Achas Israe-
lis, reges in Dei populo educati & præpoten-
tes. Cultellis subulisq; in sua ipsorū membra
sanguierunt Cybeles & Bellonæ sacerdotes : idē
Bahalitici fecerunt, & eorum imitatores mo-
nachi Machometani in hunc diē faciunt. Spar-
tani pueros ad necem flagellis cædebant Dia-
næ, Arcades puellas Dionysio. Sublato tandem
pudore diuinitas delectari libidinū fœditate
credita: idq; ausi tradere sacrificuli, rectores Re-
rū pub. fieri etiā passi sunt. Corinthi pueras
virgines religiōe, Phœnices omine, Assyrīi præ-
conio, Locrenses uoto, Sicenses lege, Helio-
politæ consuetudine, Cyprii mandato, Lyci
mollicie prostituerunt. Quo habitu per dies
quadraginta ante bouem Memphiticū, mulie-
res Aegyptiæ religionis gratia steterint, pudet
dicere. Sed quis aut meminerit, aut enumeret
omnia humanæ insaniz & uanæ superstitionis
prodigia? Cūm aut hæc non à singulis homi-
nibus, nec ab una aliqua gente prodita cōmis-
fatq; sint: nec à barbaris tantum nationib. usur-
pata, sed in eruditis cultisq; urbibus cōproba-
ta: cūq; negligentia & securitate irrepererint ea
dem mala in populu Christianū: apparet qui-
dem certè omnes homines in maximis tene-
bris erroribusq; de Deo uersatos, & uersatu-
ros per-

ros perpetuò fuisse, cum contemptu & odio
Dei: nisi luce noua atq; celesti mens illustra-
ta, auocetur à tam ridicula, tam sanguinaria,
tam fœda cætitate atq; ignorantia. Quamob-
rem doctrina de Deo, quinam ipse sit, & quo
ritu coli dignè uelit, tum de uoluntate ipsius
erga homines, atque animo quo singulos am-
plectatur, quaç ratione nostram excitet & ad
se mentem deducat: & traditur solūmodo in
Ecclesiā, & constituit quoque Ecclesiam ue-
ram. Homo autem cùm initio esset ad agni-
tionem & obseruantiam autoris Dei per-
petuā conditus, maxima sua cum felicitate: man-
dari quod acceperat uiolatione, gratia Dei ex-
cidit, & in exitium miserabile se coniecit. In
qua mœsticia miseriaq; à Deo destitutus &
desertus non est, qui cùm Ecclesiam, qua & ab
Angelis in cœlo, & ab hominibus in terra æ-
ternis celebraretur temporibus, instaurare sibi
constituisset: hominē ærumnosum ac perditū
in gratiā recipit, & noua nascituri filij consol-
latione ergens, spem uenīæ ac salutis indubi-
tata propōnit. Qua spe fundata nixaq; Ec-
clesia, firma semper & inuicta extitit. nam nec
in diluvio orbis terrarū tota interiit, nec cum
Sodomorū ruina atq; cinerib. concidit, nec ul-
lis calamitatib. abrepta penitā & sublata fun-
ditus fuit: cùm in cōmuni totius mundi nau-
fragio gubernatorē, in urbium incendijs du-
cem, in mari rubro comitē, alijsq; periculis li-
beratorē haberet Dei filium: cuius se p̄fentia
atque

atque ope sustinet, & fide in ipsum incolmis
ac superstes semper euadit. Hunc Filium Deus
in una gente promissum, temporibus postre-
mis non uni genti, sed omnibus sub cœlo na-
tionibus exhibitum, patronū & tutorem con-
stituit Ecclesiæ: qui naturā hominis assumens,
diuinam retinens, morti se ac cruciatibus sub-
jecit, & in imagine sua nobis eam quā amiserā-
mus, retulit. nostræ enim deformitati suam
obiecit pulchritudinem, damnationi crucem,
indignitati iusticiam, morti uitam. Illam uero
quam sibi adiunxit & copulauit Ecclesiæ, non
ē lignis marmoribusq; extruxit, neque uni a-
licui loco affixit præcipuo: sed in animis atq;
pectoribus hominū collocauit, ubiuncq; gen-
tium aut locorū eius beneficio homines ege-
rent: egebant autē omnes, locis omnibus at-
que gentibus. Eandem denique non ostenta-
tione inani, aut pompa theatrica, neque peri-
turis opibus dñkauit per alios: sed agnus ille
iam inde ab ultima mundi origine mactatus,
suo sanguine in cruce effuso, propriā sibi fecit,
& ē prophana atq; immunda sanctā innocen-
tē reddidit: & seruitute durissima oppres-
sam, in pristinū gratiæ & libertatis locū resti-
tuit: nec pro ea orare ac propugnare, tanquā
custos assiduus, & propugnator fidelissimus,
ullis tēporib. desistit. De Ecclesiæ aut & piorū
defensione, quā & in calamitatib. cōmunitibus
publicè, & in suis quisque angustijs priua-
tum sentimus, scripturo nonnihil, duo tempo-

GEORG. FABRICIUS

N.

ta fuere consideranda, recentia atque antiqua.
De recentibus, quo minus explorata & certa
habeamus, eorum hominum qui sanctorum uiro-
rum certaminibus atque uictoriis sua affinxerunt
somnia, improbitas & malicia effecit, ut secundum
vulgare de humana levitate dictum, Quid cre-
das, aut cui credas, nescias. Publicarum quoque &
singularium defensionum autabolita memoria est,
aut non obseruata frequetia. Arcadij & Hono-
tij Lipp. temporibus, maiore propemodum mira-
culo tyrannus Gothoru Rhadagastus, ab urbe
fugatus Roma, quam Achabi regis dominatu
Benhadadas Syriorum a Samaria. Syrus enim
armis hostium, quantuis paucorum, centum mil-
lia militum : Gothus totidem & amplius amisit,
ne uno quidem extincto, sed ne vulnerato qui
dem milite Romano : ut D. Augustinus scri-
bit. Duæ in exercitibus Imperatorum legiones
meruerunt, Domitiani temporibus Melitena,
Diocletiani Theba. hæc ex Aegyptiis, illa ex
Armeniis conscripta fuit: prior à locis Fulmi-
natrix, & à Græcis λυγνωσίαι appellata, quod
non pila modò in hostes manib. immitteret,
uerumetiā uicem precum cœlitus fulmina torque-
ret: altera quoque res maximas, & Christiana
professione dignissimas gessit. Vtraque pro-
pter religionis obseruationē, & eius retinen-
de constantiā, primū decimo quoque ad sup-
plicium rapto, deinde exauctioratis omnibus
ferro deleta ab impiis principib. fuit. Talia pe-
culiosæ Ecclesiæ temporibus acciderunt innu-
meraz

mera: sed aut obscurata negligentia est, aut
mendacijs corrupta, tantorū pro C H R I S T I
nomine factorū gloria atq; nobilitas. Quan-
quam quid mirū est, id esse factum: cūm ho-
mines superstitioni & temulenti non solum ue-
ra reiecerint, & ea cōmentis ac fabulis conta-
minarint: uerum etiā nullo modo piandū ad-
iecerint nefas atq; flagitium, ut à Deo descen-
scentes, uni illi honorē debitum invocationis
cum hominib. cōmunicarent: his fortunarū,
uitæ, studiorū, Rerum publicarū, Ecclesiæ de-
nigj defensionē attribuerent: utq; per eos adi-
atum haberent ad Deum faciliorem, uota ihsdē
facerent, peregrinationes susciperent, aras di-
carent, puluinaria sternerent, tēpla exædifica-
rent: cum tamen, ut Timotheo Paulus scribit,
unus Deus sit, unus etiam conciliator Dei &
hominū, homo C H R I S T V S I E S V S;
& ut concilio Pontificū loquitur Petrus, præ-
ter I E S V C H R I S T I non aliud nomen
sit, in quo nos oporteat salutē consequi. Atqui
de uictorijs sanctorū, quas ~~uictricē~~ appellare
suauissimo ac grauissimo poetæ Prudentio
placuit, tradita quæ sunt, ea sanis hominibus
ac pijs mentibus ex eorum lectione autorum,
qui absq; diuini nominis infamia, sancte &
simpliciter posteris tradiderunt, relinquimus
cognoscenda. Hoc autē tempore, ut de Eccle-
siæ defensione, ac triumphis sanctorū aliqua
& ad fidem certa, & idonea ad consolationē
afferremus exempla, ex sacris ea libris, & an-

F 5 tiquis-

96 G E O R G . F A B R I C I I
niquissimis Ebrœorū historijs delegimus, nullus pīj cognitionē fugienda, & ore Spiritus Dei testata. Ex quib. manifestū est, quomodo eternus & omnipotens conditor ac gubernator Ecclesiæ Deus, aut per Angelos mirificè, aut per Heroas fortiter, aut per aduersarios de suis ipse aduersarijs triumpharit potenter. Angelorum præsidio liberata səpius Ecclesia est, ne in humanis tātū opibus, aut obiecta oculis potentia hæreremus: armis etiā uirorum præstantium defensa, ut eam esse sciremus animosam, ac periculorum contemptricem: aduersariorum deniq; manibus proprijs, aut violentis ruinis vindicata, ne operum mirabilium effectorem Deum negare quis auderet. Cum igitur hostes Ecclesiæ à suis ipsorum tellis tuti non sint, cumq; uictorias plurimas & glorioas boni uiri ac fortis reportarint, cum Angeli denique ipsi pro nobis stent ac propugnant: statuamus excelsō & fideli animo, nec tyrannorū potentiam diuturnā, nec feritatem impiorum impunitam, tum Ecclesiæ prælia auspicata & felicia, & piorum defensionem, etiam his miserrimis temporibus, & quasi extrema mundi uespera, futuram perpetuam. Præclarè dicuntur in Sacris literis illa, de protectione gregis pusilli, de attractu pupillæ Dei, gestatione Ecclesiæ in utero cœlesti: sed histriæ illorū uerborū ueritatē testantes, in aures atque animos hominum altius demittuntur. Quis enim est, cum Abrahami, Iosephi, Davidis,

uidis, Ezechiae: cum Berulice & Samariae urbium uaria pericula, & præsentes ex ipsam e-reptiones cognoscit: qui non spem concipiatur, se quoque in similibus malis iri liberatum? Eadem uero spe, nostræ indignitatis cogitatione aut diminuta, aut obruta: alia se in his exemplis offert consolatio, cum illos uiros excellentissimos aliquando non minus, quam nos sumus, imbecilles animo, aut peccato contaminatos, aut diffidentia (quæ uitia humana reliqua uincit) lapsos esse mens animaduertit: urbes quoque summis beneficijs affectas, similiter fuisse peccatis obnoxias: ueruntamen nec has derelictas, & illos a Deo susceptos, quoties de suis delictis ex animo conquesti, & Dei misericordiam suspirantes, ad frugem, ut dicitur, meliorem se retulerunt. Sæpius igitur repetenda eiusmodi historiarum, & inculcanda noticia est, ut talium exemplorum copia, & multarum liberationum recordatione, cum ad pietatem, magnanimitatem, constantiam animare: tum in primis ad laudem diuinæ potentiae ac bonitatis, nos quoque ipsos incitare ualeamus. Occasionem laudandi atque prædicandi Dei, quamuis ea deest nullis temporibus: nunc tamen iustum argu evidentem nacti sumus: tu, cum Dabercusio & Figulo, tempore pestis pericolosissimo, quæ familiæ quoq[ue] tuam attigit, Dei benignitate liberati: ego cū Madeburgo, ipsius
qualis

quasi manu in loca tutiora deducti. Tu autem,
Compater, cùm propter munus Ecclesiasticū
maiore in sollicitudine sis: & domestico mœ-
rore, quē literis significasti, anxius magis fue-
ris, hos libros Victoriarū cœlestiū ad te mit-
to: eōq; magis, quod aliqui acetum asperse-
rint uulnerib; tuis: quibus, si homines essent,
& fungi officio uellent, facere medicinā debe-
bant. Cernentes autem ex propositis sancto-
rum uirorū certaminibus, Deum non modō
pios diligere, ac tueri patris animo: uerume-
tiā patris indulgentissimi affectu, eorum pe-
riculis affici, gemitus colligere, preces audire,
lacrymas detergere, & omnes ipsorū afflictio-
nes pro grato reputare sacrificio: optima spe
simus, & nos nostraq; ei maiore animo cōmit-
amus, oremusq; ut hanc fiduciam suo Spiritu
nostris in mentibus augeat atque confirmet.
Vale: Ruri, ad Rederam, Calend. Decemb.

Anno à natali die Christi

M. D. L I L

GEOR-

VICT. COELEST. LIB. I. 99
GEORGII FABRI
CII CHEMNICENSIS, VI.
Etioriarum coelestium
Liber primus.

Triumphi angelici.

TRIUMPHVS I.

ANGELVS TRVCIDANS PRI-
mos partus Aegy-
priorum.

Exodi XII. Psal. CIIII.

POENA CONTU-
maciae.

Eriuri nullo Pharaonis frangere mon-
stro
Duricem Anramides & fera coro-
da potest:

Ac licet baud uno pugnaret in Hamide terra
Prodigo, auditus non tamen ille fuit.
Sanguineis mutat currentia flumina riuis,
Exitium muto fert grauis unda gregi.
Educit ranas, turpes fædoreq; lentes,
Et uermem, ignotum gentibus ante malum.
Sternuntur pecudes scabie, cadit hulcere uulgo,
Ignito tegitur grandinis imbre solum.
Inde nocens uastat saltus agrosq; locusta,
Et tenebra ex oculis eripuere diem.

94 G E O R G . F A B R I C I I

Nil sine clade fuit; percunt hominesq; feræq;
Siluaq; quidquid habet, terraq; quicquid habet;
Iam Deus extremam meditans immittere plagam;
Prospexit populo fidus, ut ante, suo.
Agni maclati de sanguine tingere postes,
Liminaq; in domibus claudere cuncta iubet;
Nec mora, mandato peragunt solennia ritus
Isacidae, festas concelebrantq; dapes.
Nox erat, & terras animalia fessa per omnes;
Obscuro placidus tempore somnus habet;
Exit lethifero cum uindex Angelus ene,
Et Phariam multo funere uastat humum.
Prodierat primos quodcunque in luminis auris,
Periq; domos hominum, per pecorumq; greges;
Morte cadit: solio clades iam regis ab alto,
Ad minimam seruæ uenerat usq; casam.
Ast Ebraæ mali gens expers mansit acerbi,
Pro populo uigilat qui tenet omne suo.
Quam late pingu se pandit flumine Nilus,
Hinc clausus Libycis montibus, inde mari:
Agri omnes plangunt, reboant ululatibus urbes;
Pectora pulsa sonant, oraq; scissa gemunt.
Deslebant raptos matres sua gaudia natos:
Quantum nox, cheu, una doloris habet?
Terrori similis tanto non extitit ullus,
Quam fuit Aegypti terra habitata diu.
Insolita trepidant omnes formidine cladis,
Et casum metuit iam sibi quisque parem.
Expectat Cenchres non orti lumina solis,
Deiq; sua populum cedere mandat humo.

Oxon

Cunctantes pellit, querulis plebs uocibus urget,
 Ante oculos poenæ tristia damna uidens.
 Vestis & argenti fuerat quæ cuique supellex,
 Portandam lfacidis ad sacra sponte dedit.
 Aegyptus spoliata bonis, exaustraq; plagis
 At populus Domini saluus, & auctus abiit.

Condidit Angelicas Verbi uirtute cateruus,
 Obsequijsq; hominum iussit adesse Deus.
 Seu punire malos, seu uult defendere sanctos,
 Ad Domini imperium est turba parata sui.
 Atque Agno prima mactato ab origine mundi
 Seruit, & humanis officijsa bonis.
 Cœlicolis quoque nunc Ecclesia tuta ministris,
 Nudatos enses in sua colla fugit.
 Interitumq; uidet multorum leta malorum,
 Atque inter spinas, ut rosa uerna uiget.
 Nec secus ac circa frondosam surgit Idumen,
 Et contra impositum palma repugnat onus:
 Sic quoque pressa malis, se celss tollit in auras,
 Et fit sub magno pondere clara magis.
 Cui quamuis hominum truculenta potentia pugnat,
 Opprimit & uarijs membra pusilla modis:
 Angelicis adiuta tamen, defensaq; signis,
 Contra hostes statuit pulchra trophe a suos.

TRIUMPHVS II.

ANGELVS IN TERIMENS
 Israelem peste.

L. Samuelis XXIII.

POE

fiducia.

ISaides claro sceptri donatus honore,
Hostibus & longa prosperitate prior:
Subi eti cupidus uires cognoscere regni,
Utq; armis ueteres amplificasset opes:
Num suis aequoreas populus superaret harenas,
Quaeq; habet excelsus lucida signa polos:
Instituit lustrare acto tot millia censu,
Et numerare sui fortia corda soli.
Militiae primò, mox fert mandata, Ioab;
Quae tamen ut cauto displicuerē uiro.
Impulit urgentis uehemens sententia regis,
Qui monitus clausa respuuit aure pios,
Zeruiadenq; malis exceptit uocibns: atqui
Mens subito paenit ambitoſa luit.
,, In Domini dextra melius posuisse salutem,
,, Quam stulte tumidum uiribus esse suis,
Regia persequitur non letus dicta Ioabus,
Mandatis longam nec dedit ille moram,
Sidonios peragrat fines, celoq; Damasci,
Quaq; altum caelo Sina cacumen habet.
Littoreq; subit præruptum culmen Ioppes,
Iordanes ripam circumit inde tuam.
Plenaq; iam decimæ fulgebant cornua lunæ,
Zeruiades Regi nomina scripta refert.
Tum demum Isaides sua peſsimæ facta putantem
Pœnitent, & seſe clamitat effereum.
Gadus erat uates, horrendæ nuncius iræ,
Qui iuſſu accedit regia teclæ Dei.

Elige,

Elige, ait, quæcumque placet pro crimine pœna,

Plectere contemptus uult tua facta Deus;

Aut tibi septennis nulos dabit area fructus,

Aut per tres menses te tuus hostis ager.

Sive trium morbi uis est toleranda dierum,

Te propter genti sunt mala parta tue.

Anxius Isaides uoluit ter tollere uocem,

Lingua ter est trepidi muta repressa metu.

Angor, ait, sentitur suos mens ægra dolores;

Sed Domini satius duco subire manum.

Non cobibere suas humana superbia uires,

Sed Dominus clemens & bonus esset solet.

Forte Iebusi patuit quæ campus Araphnae,

(Qui locus augusta religione sacer:

In quo mox templi fundantur tecta superbi)

Angelus ignito constituit en se minax.

In populos ensis lethalem coniicit auram,

Ephratae tibi heu flebile terra malum,

Millia bis triginta hominum, & bis millia quinque,

Sustulerat rabidae uis inopina luist:

Tertia lux mœstum celo produixerat arbem,

Isaides Domini flendo gemebat opem.

Non uano quisquam confidens inuocat ore,

Aut ad difficilem fert pia uota Deum.

Plaga relaxata est, & condidit Angelus ensem,

Redditaque est populo nuper adempta salus.

Extruit, & pingues donis rex aggerat aras,

Factaque commoti lenior ira Dei.

Admissam superat Domini clementia culpam,

Nec solet esse, nisi cogitur esse, grauis.

Angelicæ uires, & quidquid possidet orbis,
 In statione Deo cuncta uolente manent:
 Imperiumq; tremunt ualidum, nutuq; reguntur,
 Illius & peragunt omne iubensis opus.
 Cum faret ille, sua tum nos bonitate tuerintur:
 Cum premit, in meritum dant sua tela caput.
 Sæpe mali culpam pendit Respublica regis,
 Cum spredo aggreditur facta superba Deo.
 Quam pulcrum est, Domino tota confidere mente,
 Nosq; eius tutos esse putare fide.
 Non cultus melior, non illi gratior ullus,
 Quam sperare suum non aliunde bonum.
 Ut nobis desint uires: fert ille ministric
 De celo, ardenti uoce rogatus, operi.
 Nec miser, aut orbis, cuius custodia talis,
 Tale satellitum munit utrumque latus.
 Verum qui surdas haec non admittis in aures,
 Teq; tuis stabilem uiribus esse putas:
 Consilij uacuis plorabis damna tuorum,
 Et serò exceptas ipse quereris opes.
 Non tamen in medijs cessabit gratia pœnis,
 Nec grauis æternum stœviet ira Dei.
 Cum ueniam posito supplex errore rogabis,
 Et culpam fugiens, postea gratus eris.

TRIUMPHVS III.

ANGELVS INTERFICIENTES

Assyrios gladio.

- II. Reg. XIX. Esiae XXXVII.
 II. Paralip. XXXII. Siracides XLVIII.
 I. Macc. VII. POL.

Achaides patris uestigia fœda relinquens,
 Flagravit Domini totus amore Dei.
 Aenea adorati fregit simulacra colubri,
 Delubra in celis sustulit alta iugis.
 Succidit lucos uirides, statuasq; decorū
 Ignibus, euersa religione, dedit.
 Nec minus auspicijs uicit felicibus boſtes,
 Armaq; pro ſancta debita lege tulit.
 Affyrio donec nata tributa tyranno,
 Finitimis uictis pendere iuſſus erat.
 Heu ſcribare modum nescit furioſa cupidus,
 Quæ geſtit partis addere plura bonis.
 Ergo etiam Affyrius Solymas aspirat ad arces,
 Atq; Palæſtini rex cupit eſſe ſoli.
 Fortuna elatum Rabſacem, animisq; ſuperbum,
 Multo in Iudeos milite mittit agros.
 Euomit iſfanus templa in cœleſtia uoces,
 Caſſam, aiens, Domini uitib⁹ eſſe manum.
 Subdita Medorum terrarum numina Regi,
 Plurima quæ flammis ufferit ipſe uis.
 Ezechiam fruſtra populo ſpondere ſalutem,
 Fruſtra implorari nomen opemq; Dei.
 Hac uasto ad ciues iactans pro moenibus ore,
 Impleſſet ſiēto territa corda metui.
 Ni pietas mentes reuocasset cognita Regis,
 Et ſpes in Dominum curaq; iacta Deum.
 Amofiden proceres mittuntur poſcere uatem
 Auxilium, tumidi dicta referre uiri.
 Rex pro Sidonio uelamine, uilia ſumens;

Templum adit, & mæsto flagitat ore Deum.
 Nec non & populus supplex aduoluitur aris,
 Et genitrix natis uota ferenda p̄eit.
 Stat positis armis, palmas ad sidera tendens
 Miles, & ætheream cœlitus orat opem.
 Ponite corde metum, uates ait: hæc mihi dicit
 Dicta Deus, uobis hæc ego dicta fero:
 Non ullo uester cingetur ab agmine murus,
 Non cadet in Solymas missa sagitta domos.
 Non clypeus circum fulgebit splendidus arcem,
 Miles in hunc ueniet nullus ab hoste locum.
 Me propter Solymam defendam fortiter urbem,
 Nominis ut magni notificetur honor.
 Viq; meo Isaidæ constent promissa ministro,
 Cuius sepe fuit uera probata fides.
 Iam noua suspensas tenet expectatio mentes,
 Voce Deus uatis quam meditetur opem.
 Exerit ille suas tum demum numine uires,
 Quando hominum in duris cura laborat inops.
 Nox tenebrosa polo, terrisq; induxerat umbram,
 Corpora deposita functa labore quies:
 Angelus Assyrio madefecit sanguine campos,
 Vix adeò numerum turba necata capit.
 Sic torrens fusi manat tellure crux,
 Ut p̄ceps subitis imbris unda cadit.
 Obstuere oculi miracula tanta uidentum,
 Cum factam cædem prodidit orta dies.
 Abide natus agit grates, Dominumq; celebrat:
 Cui cadit ante aras multa hecatumba sacras.
 Culmina profiliunt lætantis celsa Sionis,

Et Solyma festus personatur be dies.

In Domino cuius stabilis fiducia, nunquam
Fallitur, euentus spes habet illa bonos.
Cum dolor in summo est, uelutiq; puerpera nitens
Luctatur, nec quo se modò uertat, habet:
Indubitate open miris rationibus affert,
Prostratosq; sua subleuat ipse manu.
Non tanto affectu quisquam se diligit ipsum, " "
Nos quanto omnipotens curat amore Deus. " "
Huic, dolor interior cum pectus fauciat ægrum,
Cumq; tuum feriunt uentus & unda caput:
Feria nota, manus attolle ad sidera puras,
In iussos adole thurea dona focos.
Nec non consilium sanctorum exquire uirorum,
Quis tribuit flatus corda perita sacer.
Nemo suis satis est munitus uiribus, et si
Possideat partas totius orbis opes.
Nemo sua pietate potest splendoreq; nitiri:
Ante Dei faciem noxa lutumq; sumus.
De Domino quisquis terra celiq; potente
Pendet, metitur robur & inde suum:
Eximie sapiens & fortis habebitur ille,
Et fidei tandem præmia summa feret.
Omnia quæ fecit peccata, obliuio tollet,
Atq; preces magni ponderis eius erunt.
Vtq; ipsum totus coniuret perdere mundus,
Præsidium saluus sentiet angelicum.
Nec Deus in se sperantes deserit unquam,
Inq; pijs ornat, quam dedit ipse, fidem.

162 GEORG. FABRICIUS
TRIVMPHVS IIII.

ANGELVS SYRIOS FVGAE
tos murorum ruinis opprimens.

I. Regum XX.

POENA SVPERBIAE.

Samariam infestis incurunt agmina signis,
Stantq; in prærupto castra opulenta iugo,
Benhadada ductum reges quater octo sequuntur,
E Syria lectus flos erat omnis humo,
Ad Regem misitans legatos mittit Achabum,
Proq; salute urbis qua facienda docet.
Praius Achabus erat, sanctos qui cede Propheta
Sustulerat, fictis deditus usq; dixi;
Sed Deus ipse suos olim asserturus honores,
Non putat ingrati facta scelesta uiri.
Se propter nomenq; suum bona publica præbet,
Et nutu auertit cuncta timenda suo.
Corda Morabititem per uatem territa firmans,
Conſilijs acies iuſtruit ipſe Deus.
Praelia Benhadadas successu prima finistra
Fecerat, & fœda cede repulsus erat.
Mox maiore mouens hostilia caſtra tumultu,
Barbarico totam milite texit humum.
Exit & ad bellum montane puerca iuuentus
Samariae, & contrâ caſtra pusilla locat.
Non secus ac pastor prærupta cacumina linquens,
Caprarum exiguum ducit in arua gregem,
Septima prodierat cœlo lux orta sereno,
Ausbicio Ebrais fausta futura bono.

Cornu

Cornua personuere, ciet caua buccina pugnam,

In tela & gladiis uulgas utrumq; ruit.

Millia qua pugna centum cecidere Syrorum,

Arripuiq; citam relliqua turb a fugam.

Mænia firma petunt fugientes urbis Apheccæ,

Præsidium in misericordia que breue rebus erat.

Angelus eversæ fundamina subruit urbis,

Murorum & fosso concutit ima solo.

Vna ruina hominum uiginti millia septem,

Incautos letho præcipitesq; trahit.

Amriades nullas soluit pro munere grates,

Nec benefactorem prædicat ore Deum.

Benhadadæ donans uitam, & mala federa pangens,

Interitum domui comparat ipse suæ.

Quis benefacta Dei grato satis explicit ore,

Quæ clemens conseruat hostibus ille suis?

Non animos addat placida ut pietate scelestis,

Sed queat ut tantis conciliare bonis:

Nominis utq; sui manifesta potentia fiat,

Omnibus est omni quæ celebranda modo.

Dat Deus ipse animos, habet atq; hostilia tela,

Estq; potens parva frangere magna manu,

Non semper uires, sed sœpe in milite uincit

Causa, Deus causam cum fouet ipse suam.

Ergo quod ipse iubet, constanti perfice dextra:

Summus honor, iussis mentem adhibere Dei,

Atroces ferier quo scunq; uerebitur hostes,

Mandantis Domini qui pia iussa facit.

Ac si uictorem quis forte effugie ensem,

Non tamen ex tectas fugerit ille manus.
Pro nobis turrem, concusseque infima terrae
 In rabidos hostes tela cruenta ferent.
 Tu modo cui dabitur caelo uictoria, tota
 Mente Deo grates ex sacra iusta refer.
Nam meriti quacunque obliuio cœperit hora,
 Aufseret omne tuum pœna seuera genus.

TRIUMPHVS V.

ANGELVS FVGANS TER-
rore Syrios.

IL Regnum VII.

POENA IMPIETATIS.

Samariam Syriae bello cinxere cohortes,
 Ducentes longas obsidione moras.
Iamque fames miseris exhausterat horrida ciues,
 Ante oculos diræ stabat imago necis.
Victus erat, modo dempta iugis armenta recuruis,
Atq; columbinum pro sale stercus erat.
Torruerant flammis matres sua uiscera natos,
 Considerantque truces in rabida ora cibos.
Quadrupedes modo quinq; superi nec rebus in artis
 Cessat Saphatides fortia uerba loqui.
Tollerare cumque illum rex feruidus en se pararet,
 Nuncius haud populo desit esse boni.
Craftinus ante suum quam sol circumegerit orbem,
 Sic frumenti, inquit, copia uilis erit,
Dimido ut scilo modius, nec pluris ematur,
 Cesset ut in domibus tam diuturna famis.

Mira

Ultra senex populo loqueris deliria, quidam
 Praefectus tunido pectora regis ait.
 Quamvis in celo faciat Deus ipse fenestrus,
 Sermo tuus poterit non ratus esse tamen.
 Verus ero natus, & te mea dicta probabo
 Teste, sed haud uisis ipse fruere bonis.
 Dicit Saphatides: Nullius dicta Prophetæ
 Vana uolant, cuius fatur ab ore Deus.
 Dum tota uanimes uulnus iacit urbe querelas,
 Ad populi Dominus respicit ipse precem.
 Attulerant nigrum uicinam crepuscula noctem,
 Tempore quo solitus pectora terror habet.
 Angelus bunc auget terrorē: personat ingens
 In castris fremitus: Quin Syre cedis, adeſt,
 Hostis adeſt, secum regem coniunxit Hebraum,
 Quosq[ue] Aegyptis habet terra propinqua duces.
 Nec mora, continuo trepidantes castra relinquunt,
 Non illis celeres scandere tempus equos.
 Iungere nec sparsus obscura nocte quadrigas,
 Non humeros clypeo, non tegere ense latus.
 Abiicitur totis castris preciosa supellex,
 Strataq[ue] erat multa ueste, superba uia.
 Sic adeo abstulerat sanam trepidatio mentem,
 Angelus immissam sic iuuat ipse fugam.
 Fama, fame enectam, gratissima uenit in urbem,
 Castra relicta, fugæ terga dedisse duces.
 Tum uulnus spolijs, Syriaq[ue] quod inuenit auro,
 Damna amissarum pristina sarcit opum.
 Collectum uili frumentum uenditur ære,
 Vatis dicta suam promeruere fidem.

Quiq; illi ausus erat petulante resistere lingua,

Et levia in summum fundere uerba Deum:

In porta pedibus nitentum concidit alta,

Nec partæ potuit pacis honore frui.

Hei mibi, nulla Deo pro munere gratia fertur,

Ioramus populum perdidit ipse suum.

Quiq; Deo laudes, Elisei dicere uatis

Debitum, immundi templa Babalis adit.

Innumera humanae cùm sint incommoda uite,

• Pendendum unius de pictate Dei.

Vt nos atra fames, utq; aspera bella fatigent,

Et positas rapiant ensis & hostis opes:

Abicieienda tamen non est fiducia fortis,

Quæ leuat in medijs pectora moesta malis.

• Fide Deo coeli, uatesq; fideliter audi,

Afiduasq; pia concipe mente preces.

Dum carpes dulcem tenebrosa nocte quietem,

Depulsa surget nube, serena dies.

• Nudus es, ipse Deus nudum hostis ueste fouebit:

Pauper es, illius fredo opulentus eris.

Si premet agra fames, eius saturabere pane:

Si sitis, illius dolia, uina dabunt.

Sume animum, expectaq; Deum: nesciatur unquam,

Vis iniectorum te trucidenta, nimis.

Impius ad folij strepitum trepidabit inanem,

Amittetq; citò quis cumulauit opes.

Nam terrore suos Deus implet & implicat hostes,

Excudit & celso quod teuere solo.

At nos turba Deo confusa, manebimus omnes,

VICT. COELEST. LIB. I. 107

Et dites erimus de bonitate Dei,
Ille gerit nostri curam : superosq; ministros,
Qui nos conseruent, nostraq; cuncta, dedit.
Turba prophana pjs optatos surgere soles
Cernet, sed pressu est interitura graui.

TRIUMPHVS VI.

ANGELVS VISV PRIVANS
plebem Sodomiticam.

Genesis XIX, Sapientiae XIX.

POENA LIBIDINIS.

T
Hariades Sodomam per uernas liberat urbem,
Et Regum inuidens agmina quinq; fugat.
Restituit patriæ populum , populoq; salutem,
Ereptasq; manu uindice reddit opes,
Exiguo meriti durauit gratia tanti
Tempore : nam populus perditus ille fuit,
Perditus utq; fuit, sic deteriora secutus,
Cœpit peiores amplius ire uias.
Non curare Deum, miseros contemnere, leges
Negligere, iniuste uiuere, ludus erat.
Contemptus recti, tumidæq; superbia mentis,
Improbitasq; nouis luxurioſa malis,
Et nimis impuræ probrofa licentia uitæ
Laudi erat, & sceleri continuasse scelus,
Si quis inauditus promebat criminis artes,
Siue uoluptatis forte recentis opus,
Flagitijue nouum genus introducerat, atque
Moribus addiderat publica damna malis:

Ingeni

Ingenij laudem, primosq; ferebat honores:

- Integritas illo maxima culpa loco.
 Quiq; alibi infames, hac improbitatis asylum
 Vrbe frequens tota constituere fibi.
 Nec quisquam tales audiebat carpere mores,
 Seip; hostem ullius significare probri.
 Inferni in terris si sedes ulla profundi,
 Inferni sedes urbs Sodomæa fuit.
 Unus erat Lothus, aduersus sua secula rectus,
 In uera moderans religione domum.
 Sæpe suos idem docuit meliora propinquos,
 Inuisumq; Deo linquere iussit iter,
 Testatusq; eius benefacta recentia, pena
 Admonuit, quam tunc urbs spoliata tulit:
 Cum per Idumæos anniserat omnia Reges,
 In uicula, & miserum pæne redacta iugum.
 Ast hæc diæta lenes infelix fudit in auras,
 Pro merito referens probra pudenda suo.
 Vsque adeoq; nihil profecit iusta docendo,
 Ut uictum in cunctos cresceret omne dies.
 Sic mens illius turbæ est cruciata malorum,
 Ut uincta qui fert uerbera dura manu.
 Forte sedens porta, sol cum se mergeret, alta,
 Hospitio iuuenes accipit ecce duos.
 Esse Dei nesci tecta sub ueste ministros,
 Compulit ut iussæ tecta subire domus.
 Ponit aquæ pedibus, coxitq; recentia farra,
 Condit uultu colloquioq; dapes.
 Tempus erat, quo dant homines sua corpora somno,
 Circunstat clausas plebs fixibunda fores,

Cum

Cum puerisq; senes faciunt clamore tumultum,
Inq; bonum iacunt turpia uerba senem:
Hospitibusq; parant, patrio mibi more tacendum,

At tibi consuetum Romula terra nefas.
Baranides dictis insanos mulcet amicis,
Pollicitisq; animos uult inhibere feros.

Improbitus nullas uirtuti commodat aures,
Stultus & augetur præcipiendo furor.

Conantur firmos petulanter rumpere postes,
Et que senis castam ui temerare domum.

Quam iuuenes caelo demissi nube tegebant,
Ne clausam posset quis reperire seram.

Turba salax oculis (mirum) caligat apertis,
Et reddit illæsa cæca uidensq; domo.

Mox cum natabus trepidans educitur hospes,
Percipiens meriti præmia iusta sui.

Attigerant montes, glomeratur sulfuris imber,
Urbs fit cum fœdis ciubus, atra cinis.

Stat diuturna malis nullius gratia facti,
Et meritum uentis est magis omne fugax.

Tempora nec querunt, queis uerè uita beata,
Atque Dei, parta pace, colatur honor:

Sed quibus impuræ peragant nequissima uitæ
Ocia, & in luxu iuuere turpe queant.

Ac nisi doctrinæ mansissent semina sanctæ,
Tempora non essent hæc meliore loco.

Nec meliore loco nostri sunt tempora sceli,
Quo tenet in cursu libera frenaf ror.

Nam uexare pios, blasphemam solueri lingua,

Cumq;

110 GEORG. FABRICII

Cumq; sacris ipsum dispoliare Deum,
Ladere non meritum, laſciuam ducere uitam,
Omne patrare malum, præmia laudis habent.
Hulcera nec patitur tangi deformia mundus,
Sed nutrit morbos improbitate ſuos.
Dicta tamen templis, & doctis tradita libris,
Haranides aliquis condita mente tenet.
Nec ſua, recta ſequens, detorquet lumina retro,
Sed ſtabilem peragit ſimplicitate uiam;
Atq; Deum iuſſo colit obſeruatq; timore,
Inſtituens patruos in pietate lares.
Quem licet innumeris incessat uocibus orbis
Conetur pulſa perdere iamq; domo;
Non tamen ipſe pijs negat hofſita teſta miniftriſ.
Proq; illis pugnat qua ratione poſteſt.
Ue etiam, flammis quando impia turba peribit,
Et muſdi in cineres omnis abibit honor;
Tutus erit, tangens excelsa cacumina montis,
In quo perpetuae tempora pacis erunt.

TRIUMPHVS VII.

ANGELVS ERIPiens VI-
sum Syriorum exercitui.

II. Regum VI.

POENA CONFIDENTIAE.

I Oramus pressus Syrijs crudeliter armis,
Confilia a ſancto plurima uate petit.
Nam leuiore manu gentem ut ſuperaret Ebraeam,
Ad tacitos Syriæ rex fugit arte dolos.

Collocaſ

VICT. COELEST. LIB. I. III

Collocat insidiis aut montis ualle reducta,

Obsidet aut cæcis fraude latente uis.

Bamariae, uatis monitu, rex omnia sentit,

Et multa euadit sedulitate malum.

Quod Syrius castris loqueretur, milite coram,

Quodq; in conclavi præmeditatus erat,

Voce Dei uates ad regem detulit, ac si

Auribus hausisset singula uerba suis.

Benbadad; toties quem spes concepta fecellit,

Moliri cernens se sine teste nibil:

Miror, ait, nostras quis captet transfuga uoces,

Consilij promens ab dita curcta mei?

Suscipit exducibus, non ueri nescius, uxus;

Hæc hosti' rouit uate carente tuus.

Cernit Sapbatides diuino numine testa

Omnia, & hæc regi uisa repente refert.

Quesitus lectus mandat rex ire cohortes,

Qui soluant tanto regia castra meta.

Dothana barbarica mox est præincta cohorte,

Hic sedes in opis paruula uatis erat.

Tota domus duo sunt, uates, uatisq; minister,

Incolit exiguum sed Deus ipse domum.

At puer ut uatis currus confexit, equosq;;

Frigida semianimis pectora terror habet.

Nunciat ad Dominum miserandis uisa querelis,

Iamq; putat captos hostibus esse lares.

Pone metum, uates, Non defensoribus, inquit,

Parua caret, Domino per uigilante, domus.

Ecce Deus nubem pueri de lumine tollit;

Gustodesq; ædis uate precati uidet.

Monas

112 GEORG. FABRICII

Mons erat ignitis circundatus undiq; flammis,

Angelus æthereos plurimus urget equos:

Proq; pio uigiles sunt in statione Prophetæ,

Ne uis infirmum læderet ulla senem.

Sancte Deus, quis te memoris atque uehat ore?

Qui nostri curam more parentis agis.

Lanq; propinquabant hostilia mœnibus urbis

Agmina, dat uates supplice uoce precem.

Mihi Deus, bis oculos bis turbatam cripe mentem,

Ne cœci uideant, quæ manifesta tenent.

Vota fides sequitur: hostes nam lumine captos,

Intra altare dicit moenia Samarie.

Cumq; tenerentur clausis Syria agmina portis,

Se captos uisu mox redeunte uident.

Quos uati innocuo nexus & uincula pararant,

Gestasset collis perfida turba suis:

Ni uates Regem uerbis placasset amicis,

Facta iubens Syrio mira referre duci.

Acceptus dapibus dimittitur improbus hostis,

Terraq; ab infesto tuta latrone fuit.

In solo sperare Deo, tutissima res est:

" Spem fidam nunquam non iubet esse ratam.

Exilibus patriam celestia templa parauit,

Subiectaque omnes totius orbis opes.

Illustrat sancto mortalia pectora flatu,

Inq; pijs sedem cordibus ipse legit.

Nosq; per æthereos mira ratione ministros,

Mille modis seruat, mille tegitq; locis.

Hostibus est nostris hostis, quos mente rogatus

Non

VICT. COELEST. LIB. I.

Non dubia, iusso iudicat ipse modo.
Sed ad eum facilem praeberet pietate parentem,
Ut supererit meritis nostra petita suis.
Defendit miserrimum corpus, mentemque gubernat;
Quasque dedit, duro tempore seruat opes.
De celo carum donat super omnia Natum,
Qui gerit in membris vulnera nostra suis.
Arbitrio cuius motus, post ultimam uitam
Tempora, dat superam regna beata domum.
Corpora sed citius numeros stellantis Olympi,
Quam benefacta queas commemorare Dei.

TRIUMPHVS VIII.

ANGELVS RESISTENS BI
leamo, Ammonitarum uati.

Numer. XXII. Deuter. XXIII.

Iosue XXIIII. II. Petri II.

Apocalyp. II.

POENA IMPROBITATIS.

L Iquerat ut Pharios gens Iosephaea penates,
Excelsa Domini libera facta manus
Dum locupletis adit terrae felicia rura,
In qua lactis eunt flumina, mellis eunt
Non ualuit genti us illa resistere sancte,
Prospера pro populo bella gerente Deo.
Armis audacem Chananæum uicit Aradum,
Regnauit Amorbiæs luget adempta Schon.
De strato ferri Basanum deiicit Ogum,
Distribuens urbes, distribuensque greges.

H Terror

Terror finitimas inuaserat undiq; gentes,

Non animi sat's his consilijs fuit.

Sollicitæ natos pressere ad pectora matres,

Collabæfit coniunx exanimata uiri.

Audierant reges bello cecidisse superbos,

Et data non uni corpora capta neci.

Ziphoridæ rādom metuens Moabitā, remota

Limina, transmissa munere, uatis adit.

Euphratem iuxta uates habitabat, at illum

Non cessat multa sollicitare prece:

Deuoueat diris uenientes in sua regna:

Iсадиus, populo dicat amica suo.

Beorides nonitu diuina: Non ego regis

Possim implere, inquit, iussa, uetante Deo:

Dimissos frustra Balachbus maiore remittit

Pompa, datq; alijs dona ferenda uitris:

Si forsitan posset uatis mollire rigorem,

Et trahere in partes ambitione suas.

Propositum scruat uates: Non si mihi sceptrum,

Non aurum Balachbus si daret omnime suum,

Verba, inquit, Domini possem mutare iubentis,

Aut regi uestro mollia dicta loqui.

Sustulit alterius tenebras aurora divi,

Mandatum uates carpere cecepit iter.

Impedit frenis asinam, sequiturq; uocantes:

Exarxit moti protinus ira Dei.

Angelus exerto Bileamum detinet enīc,

Detq; uia brutum cogit abire pecus.

Quod crura angusto dum triuit calle sedentis,

Verbera percusso tergore multa tulit.

Quid

VICT. COBLEST. LIB. I.

113

Quid premis iniuste seruum pecus? incipit ægra
 Fari asina: hæc merces digna laboris erit?
 Ecce autem ut uisu uati Angelus ense coruscō,
 Concidit, & prona lapsus adorat humo.
 Assum (ait ille) tuis ut ceptis ipse resistam,
 Et stultum impediam, quod male pergis, iter.
 Quod nisi te cursu flexo seruasset ascella,
 Mucro tuum hausturus perfide pectus erat.
 Verum age carpe uiam: sed nil tua lingua loquatur,
 Quam præsens que te iussero uerba loqui.
 Epauidus uates, & prospera cuncta precatus
 Saraidis, Balacho dura minatus, abit.
 Attamen astuto promebat pectore prauum
 Consilium, populo quo nocitus erat.
 Prostituat lectus ut tota gente pueras,
 Allicitatis suis munera ferre dijs.
 Religio violata, fides neglecta pudoris,
 Irritans placidi mitia corda Dei.
 Hoc Nahor, hoc Buzus monstrarat, auusq; paterq;
 Alter ad Euphratis, Tigridis alter aquas.
 Nec consultoris Regem mala lingua fecellit,
 Nec minus auctori pernicioſa fuit.
 Quinq; duces uicti cum Midianitide gente,
 Cumq; tuo regno case Moabe iaces.
 Interit & ferro uates Bileamus acuto,
 Consilium dederas qui levitate malum.

Qui Deus exhibuit cœlestia munera uati,
 Quemq; animi expertem noluit esse sui?
 Nil nisi quod cœlo docuit Deus ipse, loquatur,

H 2

B

116 GEORG. FABRICIUS

Et Domini faciat iussa seuera sui.
Munera nec Regum blandorum curet iniqua,
Nec precio flecti pectora recta sinat.
Quisquis avaricia studet, aut popularibus auris,
Hic uerè nunquam de pietate docet.
,, Regibus, in miseriis rebus reuerentia uatum.
Nascitur, in laetis ultima cura sumus.
Tunc auro cupiunt mereari numinis auram,
Quæ precibus, sola quæq; paranda fide.
,, Qui uult esse pius, pomposq; deserat aulam,
,, Atq; sua fortis munera parvus amet.
In primis illi studeat se iungere turbæ,
Quæ celebras uerum supplice corde Deum.
Angelici pro qua sunt in statione ministri:
Et pro qua uigilat, qui tenet alta, Deus.
,, Consilio prodesse malis, res plena pericli est:
Nam fert interitum perniciemq; bonis.
Si non uis igitur miseranda occumbere morte,
Atq; malis poenam ferre fauendo parem:
Lædere re noli, uel dicto offendere sanctos,
Quos souet, utq; oculos curat amatq; Deus.
His quamuis aliquis cupiat maledicere, uerba
Omnia in ipsorum ueritatem acerba bonum.

TRIVMPHVS IX.

ANGELVS CAEDENS HERODORUM,

Seleuci regis Syriæ

questorem.

II. Macbeth. III.

P O E

POENA SACRILEGII.

Beniamides, odys iniustis, hostis Oniae,
 Cæcus auaricia, seditione potens,
 Munere Thrasidæ sibi conciliauit amorem,
 Buertens omnes proditione bonos.
 Insinuat Regis per malefacta Seleuco,
 Dum cupit illicitis aulicus esse modis.
 Crimineq; ut placidum premeret furiosus Oniam,
 Infido uersat peccatore grande nefas.
 Condita que fuerant, auri argentiq; talenta
 Totius & sacra prodidit urbis opes:
 Cura sacerdotum, mensq; expers fraudis Oniae,
 Quas tutas eius credidit esse fide.
 Quid non improbitas audet, cum sacra fidemq;
 Abiicit, & uerum quis negat ore Deum?
 Hortatu instruitur dubij sententia Regis:
 Quiq; metum facti tolleret, unus erat.
 Unus erat Simon hic, quo non sceleratior alter,
 Gentiles superans impietate dolos.
 Religio sacrum fuit attriccare, sed isti
 Persuadere nefas curaq; amorq; fuit.
 Heliodorus erat, cui summan credere belli
 Rex solitus, quoduis promptius adire malum.
 Hic ueniens Solymam n̄ tale timentibus urbem
 Ciuibus, ad populum regia iussa refert.
 Inuadit templum donis opibusq; superbum,
 Et loca gentili non adeunda pede.
 Squallidus incedit demissus lumen Onias,
 Et signa in uultu maesta dolentis habet.

118 GEORG. FABRICII

Turba sacerdotum terra prostrata iacebat,
Mittebat querulos plebs gemebunda sonos.
Pro gemmis auroq; ferebant uilia matres,
Plangebat tencros uirgo puerq; sinus.
Non secus ac subitus si moenia diruat hostis,
Cædeq; direptas uastet & igne domos.
Audijt omnipotens alto suspiria ccelo,
Neglexit populi nec pia uota sui.
Ecce uir altus equo, splendentibus acribus armis,
Sacrilegum illis calcem premebat humo.
Tum bini iuuenes cædebant fustibus, ausum
Tangere non licita dona sacrata manu.
Mutus inopsq; iacet, pulsatus uerbere cæco,
Deserit officium mensq; manusq; suum.
Semianimis multa fluitabant luctuina nocte,
Spiritus angusto pectore rarus inest.
Attoniti circum querebant tuta ministri,
Qui domini flentes liuida membra souent.
Quæq; prius tacita mussabani templo querela,
Læticiae plenis personuere modis.
Hosti uita ipsi precibus donatior Onia,
Et sentit populi uota ferentis opem.
Nec tale ingratus meritum negat Heliodorus,
In toto sceleris corpore signa gerens.
Iam supplex illo soluit Soteria templo,
Quod spoliaturus, si licuisset, erat.
Heliodorus adeo humili: nil corda Simonis
Perfidia dementis, signa Dei nq; mouent.
Durior est Paro praefractus apostata saxo,
Ad celeres eius porta stat ante pedes.

Difficile

Difficile est auro commisso rite præesse,
 Diuitijsq; auidas abstinuisse manus.
 Sed grauius multo, cum magnos queris honores,
 Iusticiam, & sanctam non temerare fidem:
 At dum magna petunt, inhibantq; aliena Simones,
 Flagitio euertunt astra solumq; suo.
 Siue datur templis illos regnare, foroq;
 Iura opibus, leges utilitate probant.
 Aut sacra prostituunt, aut publica commoda produnt,
 Inq; bonos pugnant seditione uiros.
 Cumq; ipsi teneant & opes, sceptrisq; fruantur,
 Pauper ubiq; caret, iustus ubiq; iacet.
 Instigant aliquem promissis Heliodorum,
 Et reges facta religione mouent:
 Qui iussa illorum, quamuis iniusta, faceant,
 Quiq; pericla, illis que subeunda, ferant.
 Interea peragunt pingues secura Simones
 Ocia, non homines, non metuendo Deum.
 At citò tempus erit, cum illorum fama peribit,
 Vitaq; sulphureis non morietur aquis.
 Scilicet horrendi comitantur gaudia fletus
 Impia, nec finem sunt habitura mali.
 Nam caelo residens, & numine cuncta gubernans,
 Secura uindex improbitatis erit.
 Ille Simoneo: quoque nunc post pauca ministros
 Tempora, possessa præcipitabit humo.
 Puniet illorum tectus in luce rapinis,
 Debitus ut templis restituatur honor.

GEORGII FABRI
CII CHEMNICENSIS, VL.
Etiorum coelestium
Liber II.

Triumphi heroici.

TRIUMPHVS I.

VIRGAMOSIS. MIRACULOS
sus Aegypti uniuersitatem interitus.

Exodi XIII. Psalmo CV.

Ad Ebraeos XI.

POENA PERTINACEAE.

Ens Iudea iugo rigidi uexata tyranni,
Scrutij rupit uincula, iubente Deo.
Vix Moses uarijs permouit pectora sua
gnis,

Ire Canopea posset ut hospes humo.
Totius interiit flos una nocte iumenta,
Quam late reflua Nilus inundat aqua.
Ire iubebatur mandato regis Ebraeus,
Nec non coepit urget territa Memphis iter.
Ibat ouans raptum Pharaonis carcere uulnus,
Leticia subita sed breve tempus erat.
Ante stat unda maris, sequitur post terga tyrannus,
Altius obex cingit montis utrumque latus.
Fit sonus, ex totis oritur trepidatio castris,
Et planctu reboat uallis Hirota graui.

VICT. COLEST. LIB. II. 221

Mq; ducem uulgu iactat conuicia Mosen,

Poena nouae ante oculos horrida mortis erat.

Erigit abiectos fortis sapientia Mose,

Quæ signis multis ante probata fuit.

Ignatum, gens cara Deo, dimitte timorem,

Expectaq; Dei respicientis opem.

Spondet inauditam de caelis ipse salutem,

Prælia pro vita finiet ille tua.

Ille tuum moderatur iter: uidet, ignea nubes

Angelico radiat fausta fauore tibi?

Lunina non istos tua cernent amplius hostes,

Plaga Parætonios hauriet una lares.

Nanque propugnator pro nobis Angelus astat,

Et populi tergem nube micante tegit.

Aequoreas uirga Moses ut percutit undas,

Montani scopuli fixa stat instar aqua.

Gens calcat siccum (uisu mirabile) marmor,

Eripitur placido perq; sonora pede.

Attonitus monstros, & cæca percitus ira,

Immitit celeres rex furibundus equos,

Hortaturq; suos: Ergo ibit seruus multus,

Hinc ait, e Phario plebs fugitiua solo?

Vtq; ingressus erat Rubrum cum milite pontum,

Pectora torpebant exanimata metu.

Nempe Deus turbat fluctu titubante cohortes,

Detrabit & fluxas curribus ipse rotas.

Extulit Amramides tunc per freta stantia uirgam,

Obruit unda uiros, obruit æquor equos.

Agmina non solito pereunt Maræotica letho,

Nullus & e lanta clade superstes abit.

152 GEORG. FABRICII

Iamq; natans aliquis, uacuus spe, gurgitis undis,
Iosephi uerum prædicat esse Deum.

Inachiaq; canem cum uacca culpat Anubim,
Datq; in ridiculos aspera uerba deos.

Interit Aegyptius, cantat præconia Moses,
Fœminea resonant tympana puls'a manu.

Castra tremunt plausu, uox multis nulla diebus
Muta fuit, celebri fertur honore Deus.

Illa superba animi perire uis, turba fidelis
Seruatur, siccum cui dedit æquor iter.

A primis serui peccati nascimur annis,

Mancipiunq; feri dæmonis omnis homo est;

Nos paradisiack mendax qui exterminat mortis,
Quando eius nostra est uita necata dolor:

Fœmina cum uictum decerpit ab arbore pomum,
Porrexitq; suo noxia mala uiro.

Illa dies coeli miseros spoliavit honore,
Subiçiens diro credula corda iugo.

Hei mihi, quos capti laqueos, que uincula parauit,
Cum Babylon famulum prebit iniqua caput?

Vnus homo nobis moriendo restituuit rem,
Qui tamen ante fuit secula cuncta Deus.

Ille graues hominum casus, miserosq; labores
Suscepit, patrios dumiacet ante pedes,

In se commissi deriuans criminis iram,
Et lassi subiens iura secura Dei.

Ille suo nostram deleuit sanguine culpam,
Atq; salutari corda nouauit aqua.

Corruptam labem baptismatis abluit uanda,

Amissum

Amissum reddens quicquid honoris erat.

*Nos per aquas tuta transiimus: inde renati,
Cælitibus iuncti rursus amore sumus.*

*Contritum caput est torti crudele draconis,
Nat Phœnix in uasto piscibus esca mari.
Dux noster Christus deuicto dæmone, morte,
Peccato, patrias duxit ad ipse domos.*

*Lata canit meritos Ecclesia salua triumphos,
Et celebreat tempus grata per omne Deum.
Qui cœlis residens, pronas clamantibus aures
Porrigit, & nostris ingemit ipse malis:
Ferre paratus opem miseris, frenare potentes
Fortis, & una hostes mægerere clade suos.*

TRIUMPHVS II.

BVC CINA IOS VAE. EX CIO
dium Hierichuntis.

Iosue VI. ad Ebraeos XI.

POENA MALICIAE.

Nvnides ueniens tumidas Iordanis ad undas,
Ambulat intrepido per uada sicca pede.
Mox adiens clausis trepidantia mœnia portis,
Spectat casuris Hierichuntis opes.
Buccina personuit septenis alta diebus,
Aduentit optata septima luce dies.
Insonuere tubæ, reboant ferit æthera clamor:
Mœnia, & excelsæ procubuerè domus.
Armatum pauidam vulgus ruit omne per urbem,
Tollitur hostili uirq; puerq; manu.

Nec

Nec prius exertus uagina conditur ensis;

Omnia quam cespes corpora cæsa tegat.

Caupona hospitijs meritum capit unica pignus,

Et sedem in populo tœpit habere Dei.

Vna ruina solo totam hauxit funditus urbem,

Vastauitq; eius hostis & ignis opes.

Quid uis mutato Iordanes fluminis alueo,

Ad fontem ueris quid' ue recurris aquis?

Omnia diuino cedunt quæ condita uerbo,

Conditor hæc nutu temperat ipse suo.

Nil prosunt clausis ærata repagula portis,

Et ruit omne, adamæ ut liget illud, opus;

Cum tuba diuini clarissima personat oris,

Clamantumq; implent sidera uoce preces.

Inq; Deo ponit cum protectore salutem,

Et retinet, Dominum turb a profess a, fidem.

Tum desperatis nil prosunt hostibus enses,

Impia nec magnas arma tuentur opes.

Sola Rabab, quamvis infani obnoxia culpa,

Dum timet, & popul i pars cupit esse Dei,

Hospita sanctorum, moresq; exosa priores,

Eripit media se q; fuosq; nece.

Impia turba cadit, proprijs confusa superbè

Viribus, & nullo damna leuante perit.

TRIUMPHVS III.

TYBA GIDEONIS. CLAS des Midianitarum.

Judicium VII. Esaiæ IX.

P O E.

Midian aspiciens orientis lumina solis,
 Bella Palæstinis aspera mouit a gris.
 Hunc contra tumidumq; minis, opibusq; potentem,
 Induit excitis Gideon arma uiris.
 Ipse, iubente Deo, gens Israelitica ferret
 Agmina ne forti se superasse manu:
 Dimittit trepidos, animosaq; pectora tentat,
 Fluminis ad ripam pulcher Harode tui.
 Deligit hinc iuuenes tota de gente trecentos,
 Et triplici eximios in statione locat.
 Fert manus haec uacuam facibus splendentibus ollam,
 Illa grauem rauco quæ sonat ære tubam.
 Ut sonuere tubæ, strepitu rumpuntur ut olla,
 Lampas &c ut flammam plurima nocte uomit;
 In se conuersis ruit insanabile dextris
 Vulgus, datq; citæ terga in bonæsta fugæ.
 Ioides sternit palantes: quatuor ille
 Et capit, & captos sustulit en se duces.
 Impie quid fragilem dubijs spem ponis in armis?
 Nemo nocet populo, ni sinat ipse, Dei.
 Sicilicet ille suis animosq; ducet uq; ministrat,
 Exiguaq; solet firma ferire manu.
 In sua nec recipit trepidantem castra, sed illum
 Qui celso nouit pectora ferre crucem,
 Quiq; suum toto prosternit gramine corpus,
 Ut prono aarentem subleuet ore situm.
 Hic generosa ferens, sacroq; sonantia uerbo
 Ora, feruus turbat quas habet hostis oper.

Ardore

166 G E O R G . F A B R I C I I
Ardentemq; suæ fidei cùm lampada quassat,
Vertit in abruptam terga pudenda fugam.
Conterit omne quod est luteum : nec frangere cessat,
Bella gerens Domini, futile carnis opus.
Cùm gladius Domini, cùm uox sonat alta triumphi,
Tun Zepbyro citius turba scelestæ fugit.
Fide Deo, impugnaq; malos : sic uicta uidebis
Ante iacere tuos castra inimica pedes.

T R I V M P H V S . I I I I .

M A X I L L A S I M S O N I S . C A E des Philisteorum.

Judicum XV.

P O B N A R A P T V S .

Z Argites, rapta Thymnatiade, concitus ira,
Vulpe Philisteos igneq; perdit agros.
Tradere captiuum quem plebs Iudea iubetur,
Ut danni poenas penderet ille dati.
Quid facerent i domino quia mandabatur ab hoste,
Adducunt uinctum terga manusq; uirum.
Lucida letantum ferit ingens sidera clamor,
Illudit capto uir mulierq; uiro.
Spiritus æthereo Simsonem robore firmat,
Vincla manu, sicut ignibus uista, fluit.
Arripiens asini malam tum forte repertam,
Mille uiros una deicxit ipse necet.
Victor abiit, facti signantur nomine terres,
Ipse ægro sitiens guttire querit aquam.
Emittens fontem dens malæ funditur unus,
Heroi fesso uitaq; mensq; reddit.

VICT. COLEST. LIB. II. 107

Scilicet bac ipsa pars est contendere lucta,
Victoris quisquis nomen habere cupit.
Lex ligat, et duris constringit pectora nodis,
Et nos in certam proicit illa necem.
Nam non est hominum, legem qui compleat, ullus,
Mandataque colat qui pietate Deum.
Didicio legis laqueati, tradimur hosti,
Et meritas poenas improba uita subit.
E sic igitur uinctis, est praesto numinis aura,
Quae capta soluit uincula servia manus :
Quaeque Euangeliu fundit sipientibus undam,
Mentibus unde agris gratia larga fluit.
Ipse Dei natus, dum legi subditur, omne
Excudit effuso sanguine Christus onus :
Solamen, requies, uictoria, gratia, uita
Redilita, iamque sumus libera turba Deo.

TRIUMPHVS V.

PEDVM SAMGARI. CÆ. des Philistæorum.

Judicum III.

A POENA LATROCINII.

Egypti excutientes se uas dominantis habent,
Promissum poscens Epbratidesque solam,
Iussus erat cunctas armis excindere gentes:
Sed uoci raro paruit ille Dei.
Cumque sibi partam iam crederet esse quietem,
Aspera gentilis suscitat armis furor.
Nulla Philistæo sed gens atrocior hoste,
Quinq[ue] ferox ducibus, fortibus alta uiris.

110 GEORG. FABRICI

Illa infusa plagis prædatrix forte propinquus,
Oppida uastauit cædibus, igne domos:

Atq; greges uacuis abigens armentaq; campis,
Inde abyt spolijs rursum onusta domum.

Anubides certis dispersos Samgarus hostes,
Ut pavuit patrios latit per arua boves.

In sua uota Deo gemitu precibusq; uocato,
Fortis, ait, Domini est omnipotensq; manus.

Arripiensq; pedum quod pastorale gerebat,
Latronum fugiens fortiter agmen uidit.

~~Sexcentos baculo~~, dictu mirabile, sternit
Excutit & patria barbara uincasue.

Nostra Deus uarijs castigat crimina poenit.,
Ut legis faciat nos meminisse suæ.

Vindice saepe manu patrium quatit ille flagellam.
Ne fixat in mores luxuriare malos.

Sed letbale tenet torpentina pectora frigus,
Quæ secura suæ prava salutis agunt.

Nec delicta prius misere cognoscere uite
Incipiunt, quam iam poena sit ante pedes.

Supplicium ipse ramen placatus mitigat onus,
Cum sceleris sonores penituisse uidet.

Nec partis hostes sinit exultare triumphis,
Quos cursu in medio perdere saepe solet.

Viribus exiguis constat uictoria: namq;

Dextra Dei, populo uirga pedumq; suo.

TRIV MPHVS VL

GLADIUS IONATHÆ, CAB.
des Philistinorum.

L. Sam.

POENA SECVRITATIS.

SAuliades miro iuuenis stimulatus amore,
Facta animo secum principe digna mouet.

Arx erat aereis scopulis circumdata: cuius
Pulsabat boreas hinc latus, inde notus.

Incidit hanc armis illi tentare libido:

Magna etiam in paucis gloria saepe uenit.

Alloquitur solum: Si mens tibi certa, quod ausus

Suscipere, hoc mecum suscipe firmus, ait.

Annuuit, & casus pariter descendit in omnes

Armiger, & domini grandia iussa facit.

De celo specula uenientes uiderat hostis,

Clamat, & ut timidis improba uerba facit.

Si uobis uirtus, buc scandite: scandere nemo

Possibile humanis uiribus esse putat.

Non mora, inaccessi superabant ardua saxa

Ambo: uelut pennis forte leuatur avis.

Viginti iuuenum sternuntur corpora letho,

Inq: fugam reliqui præcipitanter eunt.

Terra tremuit pulsu properantum: ceditur hostis

Ante ferox, patrios pulsus ad usq: lares.

Mehis sua cuiq: Deus: sed puramente colenti,

Et non spinosa religione, Deum.

Ipse Deus mentes Herorum suscitat altas:

Quæq: negant fieri posse, stupenda facit.

Cum Domino turres scanduntur: subleuat ipse

Credentum angelica corpora fida manu.

Concutit ille solum, fidentes percutit hostes:

Ille potest uno uincere mille uipos.
 Si modò lenta fides scopulis non hæret, ex ultra
 Contendens, summum firma cacumen adit.
 Lumina nec, subita uertigine territa, flectit,
 Inq[ui] suis opibus feruida sperat opem.
 Qui Dominum sequitur tacita sc̄ mente uocantem,
 Pro populoq[ue] capit fortiter arma suo:
 Vel socio satis est uno comitatib[us], ex illi
 Dant ferâ faxa uias, hostica signa fugam.
 Omnis nempe Deo facilis uictoria, siue
 Vult magna, exigua seu superare manu.

TRIUMPHVS VII.

FVNDA DAVIDIS. GOLIAS
thi gigantis cædes.

I. Sam. X VII.

POENA AVDACIAE.

A Rma Philistini Iudea acerrima genti
 Intulerant, populo plebs inimica Dei:
 Castraq[ue] iam stabant Socbotæ barbaræ colle:
 Ocia securus libera miles agit.
 Dextra mihi Deus, ex telum: sic uoce minatus
 Impia Gathites soluerat ora gigas.
 Stans primam ante aciem, frustra confiditis, inquit,
 Viribus, est uester nomen inane Deus.
 Verba quater denas hæc iactat fruola luces,
 Pectora sollicitis terret Ebreæ timor.
 Non tulit hunc animis ex uesta uoce frementem,
 Pro laude, Israides promptus ad arma, Deus.

VIC. T. COELEST. LIB. II.

132

Loricam spernens, & magni ponderis bastam,
Aeneaq; insoliti caetera tela uiri:
Ecce assūm Domini bellator nomine nostri,
Nomina Zebaothi qui tremebunda tenet,
Ille tuum minuet robur puerilibus armis,
Bripetq; mea colla superba manu.
Nec mora, librat am fert circum tempora fundam,
Et saxum aduersi frangit in ora uiri.
Moles uasta ruit, rupes ut montibus alta,
Ac perit imbelli uis truculenta manu.
Caetera turba fugit totis timidiſſima campis,
Laudibus Isaides fertur ad astra puer.

Militat omnis homo, qui dat sua nomina Christo,
Quiq; Deo uero corde placere cupit.
Hunc ipsum castris peruersus circuit orbis,
Horribilis praefert cui sua signa satan.
Ille pios omnes faſtuq; ministri lacebit,
Quem contra fragilis non mouet arma caro.
Sed trepidans proprias dum respicit improba uires,
Mussat, & abiecta mente pudenda iacet;
Præmia nec curat coelestia, nam nimis ebeti
Turba puſilla ſumus, perdiſta turba ſumus.
Ecce autem ſumens animum pro laude uirilem,
Int̄ Dei ponens uoce ſalutis operi;
Excedit caſtris pauidis, ſuaq; expedit armis,
Suscipit & ſola bella gerenda fide.
Indomitus sternit satanam, fugat emnia mundi
Castris, redit earnis uictor & ipſe ſue.
Intorque ſuadam fidei; uerbi arripe ſaxum,

I

I

Golias

Goliathumq; trucem non trepidanter adi.
 „ Ipse Deus per se, non seu militis auius,
 „ Vincit, & omne sui destruit hostis opus.
 Ille suis proprios extorquet ab hostibus enses,
 Veritatis in nostrum quae vocare bonum.
 Ergo Deo confide, Dei uictoria sola est,
 Qui frangit molli maxima quæque manu.

T R I V M P H V S VIII.

B A C U L V S B E N A I A E. C A E D E S
 prouocatoris Aegyptij.

II. Sam. XIII.

P O E N A T E M E R I T A T I S.

AEmulus Isaidæ factorum laude Beniam,
 Magnanimos inter clarus honore utros.
 Chretiadum rexit qui, Plethiadumq; cohortes,
 Hostilesq; aliquot sustulit ense duces.
 Qui rabidum rictu suffocat hiantem leonem,
 Se mittens alta tecta per antra uiue.
 Illum autem ut ualidis Aegyptum evocat armis,
 Non tulit audacis uerba superba uirit
 Qui tamen indutis non solum pulchrior armis,
 Verum etiam immanni corpore maior erat.
 Fert baculum Ebraeum, miles Memphiticus bastane
 Viribus iste suis fissus, at ille Dei.
 Hic latratori corpus uonet hostis Anubi,
 Ille Deo caeli parta tropica refert.
 Ioiades coepito per prælia prima duello,
 O' Deus iste cadat uictima cæsus, ait.

Druid,

VICT. COBLEST. LIB. II. 133

Bruit, & magnis extorta uiribus hasta,

Telis Niliacum comprimit ipse suis.

Membra dat alitibus: Solymis deponit in aris

Exuviis, summo uota trophyæ Deo.

Ipse Deus fortis Heroes excitat omni

Tempore, quos ueræ laudis amore mouet.

At quibus ardentes inspirat numine mentes,

Vrbibus auxilium ferre, leuamen agris.

Extinguant homines merita qui morte feroce,

Conficiantq; truces, noxia monstra, feras.

Qui pugnent contra Babylonis tela proterua,

Quæ populi semper pestis acerba Dei est.

Quid Pelusiacæ te miles barundine iactas?

Ante oculos gentis num tibi damna tua?

Naufragij oblitus rege es Pharaone uictus?

Durus Erythræo cum perit ille mari.

Hec eadem gens est, cuius nunc uoce lacescit

Prastantom bello consilioq; ducem.

Iuadis tellurem armis, clamoribus astra,

Ipse tua sed mox impietate cades.

Ecce latus propria tibi transfodietur ab hasta,

Ferre nequit sanctus corda superba Deus.

Temporibus cunctis pena morietur eadem,

Qui tua plena mali facta secutus erit.

TRIUMPHVS IX.

PVGIO EHVDI. CAEDES

Eglonis regis Moabitarum.

Judicium III.

I 3 POEs

134 GEORG. FABRICII
POENA TYRANNIDIS.

Debita Geraides cum uectigalia Regi
Ferret, & à populo munera missa suo,
Inuadit iuuenem patriæ pia cura iuuandæ,
Et molitur opus gens generosa nouum.
Palmifera I^sacidas Eglon spoliauerat urbe,
Subdideratque suo regna propinqua iugo.
Colloquij specie Moabitida uenit in aulam,
Ac regem clausum solus Ebudus adit.
Anceps cui lateri furtum pendere sinistro
Pugio, in hostilem scica parata necem.
Rex forte æstiuis carpebat solibus umbram,
Grande sagittai nūl nisi uentris onus.
Aenea trajicitur per fartum cuspis omasum,
Propensumque acies rumpit aequaliculum.
Abdomen capuli penitus conclusa oram,
Vulnere nec ferrum ducere cura fuit.
Occlusis foribus, taciti per operta recessus
Effugit, & uelox seirata tecta petit.
Conclamat ciues, implet caua buccina montes
Epbramidas, populus fertur in arma frequens.
Iam positis castris Jordanem acceperat amitem,
Ac Moabitarum cæde natabat humus.
Illa luce refert clarum gens leta triumplum,
Ad Stygiasque decem millia mitit aquas.

Sæpe Dei populum gens opprimit impia bello,
Crimine cum populus deſyt eſſe Dei.
At quando iussas resipiscens currit ad arcos,
Placat & iratum ſupplice uoce Deum;

Auria

VICT. COBLEST. LIB. II. 135

Auribus esse nequit ad uota precantia surdis,
Sed fert speratam nil remoratus opem.
Liberat ipse suos, pingues interficit hostes,
Quos alit è raptis census & olla bonis:
Quiq; suo immixtum sancctorum munera uentri,
Et uitæ ducunt tempora more suum.
Qui molles captant securis mentibus auras,
Et stertunt hausto nocte dieq; mero.
Esse quid hos dicas, nisi uilia pondera terra,
Inq; suo dignos ense perire luto?
Iam quoque fert tales Ecclesia mille per annos,
Legibus exitium perniciemq; bonis:
Quis uenter, Deus est: & coelum, lauta culina:
Relligio, uestes & fine crine caput.
Geraides aliquis nunc surgat, cuius in istos
Immundos homines pugno fortis eat:
Quiq; bonam pacem libertatemq; piorum
Afferat, & terris auferat omnia nefia.
Siue sacerdotes ducent, siue ocia reges,
Publica momento res cadit inde breui.

TRIUMPHVS X.

ACINACES IVDITHAE. OLG.
fernus cædes, regis Assyriorum
prefecti.

Judith. XIIIL

POENA ARROGANIAE.
Cingitur Assyrijs montosa Betulia signis,
Perpetiturq; graues obsidione moras.

In numero latos Olofernes milite campos
 Occupat, & uarijs tentat adire dolis.
 Utq[ue] nihil iuuere doli, nil militis arma,
 Inclusos lenta morte necare cupit.
 Custodit putoeos, ductusq[ue] auertit aquarum,
 Sub terra positos effodit ære tubos.
 Oris si demens audisset Achiora ueri,
 Non labor incassus, non foret ipse iocu[m].
 Quinetiam audebat blasphemam tollere lingua[m],
 Impiaq[ue] in cœli dicere probra Deum.
 Esse Deum Assyria regem, cui pareat orbis,
 Ad cuius iaceant numina uicta pedes.
 Nam gens pressa malis, & cincta miseribus armis,
 Tabuerat longa languida facta fame.
 Michaides urbis rector, templiq[ue] sacerdos,
 Dedere iam Medis se populumq[ue] parat.
 Impedit timidos anime matrona uirilis
 Iuditha, tentandum nec docet esse Deum;
 Sustentet fortes, inquit, patientia mentes,
 Inq[ue] Dei spes sit non dubitata manus:
 Ipse uiiam inueniet. Sic fata, appellat amicos
 Consilij at certos non facit esse sui.
 Habra mei custos nunquam temerata cubilis,
 Mecum age propositam carpe animosa uiiam.
 Castra petit, festos induita decenter amictus:
 Sistitur ante tuum Mede superbe thronum.
 Pectora uerborum dulcedine barbara mouit,
 Nec uultus illum flectit honore minus.
 Ardet, & impuros in puram concipit ignes,
 Pollicitq[ue] urbem iam putat esse suam.

Apparet

Apparat extractæ conuinia splendida mensæ,

Seq; replet multo fractus amore mero.

Crimine non animum, dapibus non polluit ora

Meraris, ex imo corde precata Deum.

Inq; thorum trepidans morituri ducta tyranni,

Dat lacrymas, taciti & mouet ora sonis:

Mec Deus Israel confirma, dirige dextram,

Respice ad intrepida grandia facta manus.

Quodq; fide aggredior facinus, tu perfice: clara

Nominis ut fiat gloria sancta tui.

Nec mora, falcato detruncat acinace collum,

Habra hostis tumidum portat in utre caput.

Ambæ sublustris per amica silentia lunæ,

Excedunt celeri Persica castra fuga.

Illum, qui contra Dominum fuit alta locutus,

Sustulit incolumi facmina Samaria.

Rulus & umbra animos in celum tollere uatos

Audes, & summum carpere uoce Deum?

Nec flatu parcens diuinos possis honores,

Et uis in populum sceptra tenere sacrum?

Nostra Deus patrio punit delicta flagello,

Attamen affectum semper amantis habet.

Et licet interdum nobis mora longa uidetur,

Non opportuno deserit ille loco.

Hanc humana nequit sapientia cernere lucem,

Præsidij tantum nititur illa suis:

Audet & ipsa Deo tempusq; modumq; iuuandi

Ponere, consilijs perdita tota malis.

Impia turba sumus Deus, & tibi nostra fitemur.

598. G E O R G . F A B R I C I I

Errata, ac nimium pœnitet esse reos.
 Sed non abijcimus spem de pietate paterna,
 Propitia in magnis est patris ira malis.
 Immemor esse potest nati pater: at Deus ipse
 In natos mentem vult retinere patris.
 Cum furere incipiunt seui feritate tyranni,
 Innouosq[ue] dolis, ense, fameq[ue] premunt:
 Forte uel una preces effundens fœmina sanctas,
 A lare, & a patria dimouet omne malum:
 Quiq[ue] mouet tonitru coeli aurea templa sonoro,
 Non humiles surda rejicit aure preces.
 Promptus adesse suis, presente leuare pericula,
 Seu pia uota ferat fœmina, siue puer.
 In Domino coeli felix Ecclesia gaude,
 Ille suos hostes perdit, & ille tuos.

T R I V M P H V S X L

C L A V V S I A H E L I D I S . C A M
 des Sacerœ, Chananæorum regis
 Iabini, præfecti.

Iud. IIII. Psd. LXXXIIIL

P O E N A C R Y D E L I T A T I S .

S Isra conculcans ferratis curribus hostes,
 Signa in Naphtalidum fert Chananæa solum.
 Oppida subiectiens Iabino plurima regi,
 Finitimis ingens gentibus horror erat.
 Huic Domini populus uiginti subditus annis,
 Scrutij indigni vincula dura tulit.
 Excitat audacem Lapidothis sancta Barac
 Ut patria armata vindicet arua manu.

Refus

Restituat leges, sacrorum instaurat honorem,
 Et reddit populo pristina iura suo:
 Fatidicāq; canens illūstrem uoce triumphum,
 Ipsa quoque in castris maxima miles agit.
 Occupat herbosī iuga Thaboris alta Baracus,
 Chisonis ad uitreis signaq; uertit aquas.
 Ducebat contrā nongentos Sisera currus,
 Et lectam populi corda probata manum.
 Sed Deus exterrens imbelli castra pauore,
 Hostes in turpem coniicit ipse fugam.
 Agmina sparguntur lais palantia campis:
 Sisera nec currus, nec moderatur equos.
 Ac pedes effugiens, secreta Iahclidis intrat
 Tecta, atq; hospitiū iura fidei q; petit.
 Comiter excipitur, dapibus pro tempore sumptis,
 Muadit fessi languida membra quies.
 Heberis, à magno ducens primordia Mose,
 Irruit, & facinus non muliebre facit.
 Inscia sōpiti figit per tempora clauum,
 Et calidam multo sanguine spargit humum.
 Protinus occurrit bellaci lēta Baraco,
 Ac dextræ memorans inclita facta sua:
 Huc citus, inquit, adēs: uictoris præmia uictor
 Exuuias hostis splendidaq; arma cape.
 Qui prius innumeras uexarat Sisera gentes,
 Fœminea domitus nunc iacet ecce manu.
 Heberis exultat, collaudat facta Baracus,
 Debora immensum tollit ad astra Deum.

Dat Deus arma, Dei munus uictoria: seu uile

Punire

Punire iniustos, siue leuare bonos.

Non regem uel robur equi, uel machina belli
Plurima, non firmus currus & arma iuvant.

,, Elatum uirtus non seruat multa Gigantem,
,, Non bellatorem ferrea dextra uirum:

Si Deus aduersas offendit numine uires,
Effundens iræ lora seuera sua.

Ipse solum, & solum regum uirtute gubernat,
Omnipotente tenens quicquid ubique manu.

Ergo animos discant reges frenare feroce,

,, Inq. opibus magnis rite timere Deum.

In primis populum non ense laceſſere sanctum,
Qui curam uerae religionis habet.

Hunc licet aduersis excercens puniat ille,
Et prædae cupidis hostibus esse finiti;

Non tamen & parcer truculentis mente tyranis,
Quis nec honestatis, nec pietatis amor;

Quiq. suis cæci fidentes uitribus, omne
Quod patrare uolunt, se quoq. posse putant.

Morum frangit tandem Deus ipse furorem,
Qui minimiſ opibus sternere summa solet.

Suscipit ille suos, uictus prece, uictus amore,
Quo nos membra sui corporis esse facit.

Ille suos magnis placatus honoribus ornat,
Feminaq. est multis clarior una uiris.

Viribus exiguis homines superare potentes,
Nempe Dei dignum cuncta potentis opus,

TRIVMPHVS XII.

HASTA PINEHAE SACERDO.

tis. Cædes Simrii Israelitar, & Cas-
biae Midianitidis.

Numer. XXV. Psalmo CV.

POENA SCORTATIONIS.

Carcere Niliaco, graubusq; egressa catastis,
 Plebs Abramæa quæ sata stirpe fuit;
 Dum toties summi spernit mandata Tonantis,
 Insolitus errans cogitur ire uias.
 Iam Moabitum Situmis confederat aruis,
 Inq; peregrina castra locarat humo:
 Beorida hanc Balachus conatur perdere uatis
 Consilia, ergo nefas instruit ille nouum.
 Uinitat Beoris nomen celebrare Babalis,
 Et uesci uetitis per sacra leta cibis.
 Prostituit placitus tota regione puell.us,
 Aspera blanditys pectora uicit amor.
 Vana supersticio, uitæq; libido prophana,
 Pro sancta coepit religione coli.
 Nec facinus quisquen fœdum celare parabat,
 Nulla uerecundi cura pudoris erat.
 Immemoresq; Dei, quod mente oculisq; probabat
 Quisq; metu posito, turpe peregit opus.
 Ipse duces omnes suspendit ab arbore Moses,
 Millia datq; hominum bis duodena neci.
 Simrius ingreditur cum Midianitide scorto
 Castra, cui notum Casbia nomen erat.

N.1

142 G E O R G . F A B R I C I I

Nil ueritus Mosis uultum, nil agmina plebis,
 Nil iram excelsi iudiciumq; Dei.
 Ergo sacerdotis, pro se certamina laudis
 Qui subeat; mentem suscitat ipse Deus.
 Irarum Pineb. animo pectore flammam
 Concipit, ultrici sumit & arma manu,
 Visceraq; amborum contenta trajcit hasta,
 Supplicium & populo mitigat omne suo;
 Ira Dei cessat: Deus huic dabo foedera pacis
 Certa, ait, hic omni tempore noster erit
 Proq; Dei populiq; sui pugnauit honore,
 Dextra eius nostras fortiter ulta uices.
 Ille sacerdotis cum posteritate fruetur
 Munere, dum magni stirps Aaronis erit.

Quisquis habes sanu sanam cum corpore muentem,
 Munera clementis tam preiosa Dei:
 Fac tua uasa Deo sancta incorruptaque serues,
 Nec uiolenter templum pectoris ipse tui.
 Inquinat impetas animum, petulantia corpus,
 Atque furor punit iustus uitriung; Dei.
 Te primum serua scelerato à crimeni purum,
 Ex imoq; Deum, corde timere stude.
 Publica dein uitijs exempla trahentibus obsta,
 Hoc etiam poteris more placere Deo.
 Eximium decus hæc uictoria clara mereatur,
 Atq; datur flatus numine sola sacra.
 Scandala qui uultu coniuet ad omnia lento,
 Impia mollicie comprobat acta sua.

G E O R G

VICT. COELEST. LIB. III. 14.
GEORGII FABRICII
CHEMNICENSIS, VI.
ctoriarum coelestium
Liber III.

Triumphi hostiles.

TRIUMPHVS E
SELLA HELI PONTIFICIS
ipsum cuertens.

I. Sam. III.
POENA INDVLGEN^e
tia in patre.

Blata Helides dū dona recenseret ad ars,
Sacrificusq; Dei seruat uterq; domī.
Non tota iuuenes Dominum sunt mente
secutis;
Numina quee colerent, Venter ~~co~~

Olla fuit.
Plurimaq; addentes lasciuæ opprobria uite,
Iratae factis fabula plebis erant.
Vt rumor patrias indignus perculit aures,
Aduocat, ~~co~~ natos uoce monente rogat:
Non tantum, nati, pudor est admittere crimen,
Ut populo exemplum sitis uterque mali?
Quod si quis factis homines offendit inquis,
Iudicij hominum conciliatur amor.

Sed quis componet dura certamina litis,

In gens offensi cum furit ira Dei?

Ita senex surdas natis cantabat ad aures,

Nil mouere preces, nil ualueré minæ.

Sume animum, ac legis mandatas exige poenas,

Désine et indulgens amplius esse pater.

Poena tibi ante pedes: non longum, occumbit Ebræus,

Sæua Philistæo bella parante duce,

Arca Dei in populi Heliidis comitantibus agmen

Aduenit, afflictis rebus ut addat opem.

Occisit rapido ter denis millibus ense,

Capta in barbaricum ducitur Arca solum.

Occumbunt fratres; sella resupinus ab alta

Ceruice effracta, concidit ipse parens.

Alteriusq; uxor nati, curuata dolore,

Immaturum utero stebilis edit onus.

In qua sella olim confederat aureus Helus,

In qua seffurus postea semper erat:

Mollicie natos cum perderet, excidit illa,

Extinxitq; suam praua fouendo domum.

Abiitce foamineam plectendo criminè mentem,

Fortiter officij iura tuere tui.

" Quod iubet ipse Deus, non est contemnere tutum,

" Perfice, quodq; iubet, qua ratione iubet.

Hos monitus rigidas si non demittas in aures,

Lapse tuum minuet sella premetq; caput.

Quodq; prius fuerat sublimis culmen honoris,

Id fiet domui prima ruina tue.

Disce parens autem quantum indulgentia damni,

VICT. COELEST. LIB. IIII. 145.

Quat mala, sanguineas quot parit illa neces.

Moribus informa natos, frenisq; coerces.

Hæc et as uitjs luxuriosa suis.

In teneros, uirgis: in adultos, utere pœnis,

Atq; resiste, potes qua ratione, malo.

Nec tibi, nec patriæ, nec charis deniq; natis,

Infer molicie maxima. damna tua.

Cum semel ardescit, iuglo commota dolore,

Non punire grauis definit ira Dei.

TRIVMPHVS II.

GLADIUS SAVLI REGIS, IN

ipsum conuersus.

I. Sam. XV.

POENA INDVLGENTIAE

in magistratu.

Iussus Idumæam Cisides tollere gentem,

Cum pueris iuuenes, cum populoq; patres

Thariadas olim, quoniam proruissa petentes

Regna, ausi cœptis impediſſe uitjs.

Ipſe autem laudis, prædeq; cupidine tactus,

Immemor est Domini iussa replere Dei.

Abducit captiuuulgi spectacula regem,

Et pinguis aris destinat ipſe boves.

Agreditur Samuel uerbis haud mollibus ipsum,

Commissumq; graui detegit ore nefas;

Non Deus aut ouium aut hircorum sanguine gaudet;

Sed mandata eius qui facit, ille placet.

Excutiet folio, quoniam parere negasti,

Imperioq; Deus te ſpoliabit, ait.

K

Quiſquis

Quis quis enim Dominum mandata capessere spernit,
 Ante data amittet turpiter ille bona.
 En tibi Saule alius sceptri succedit honore,
 Hostibus atq; tuis preda futurus eris:
 Nulla minantis erat plane vox irrita uath,
 Quis falsum in sanctis arguat esse Deum?
 Saulus uexatur furijs, magus euocat umbras,
 Atq; agit inuito numine, quicquid agit.
 Transferitur regnum, tres natos ab ripit ensis:
 Concidit ipse sua, pulsus ab hoste, manu.
 Tum uerba hostiles ignominiosa per urbes
 Iacta sonant, populus fert probra mille Dei:
 Arma Philisteis pendunt Iudea trophaeis,
 Statq; Dionaea regis in aede caput.
 Ipse Deus proprijs gladijs interficit hostes,
 Ac fixis illorum dira patrare manum.
 Ac se tali etiam monstrat ratione potentem,
 Inq; animos hominum iura tenere ferros.
 Qui dum quem patrio non afficit amplius ore,
 Hei nubi, quam praecepit interendo cadit.
 Impietas secura, manus in se exigit ipsam,
 Interit & telis uita scelesta suis.
 Nec diadema facit quenquam, nec purpura tutum,
 Quicquid & in precio mundus habere solet.
 Integritas Regum florentes sustinet aulas,
 Confirmatis Dei splendida sceptra timor.
 Cui Deus ergo dedit uiresq; modumq; regendi,
 Auctoritem in primis audiat ille Deum:
 Sitq; pater meritis, prauis acerrimus hostis,
 Sic patriam & natos euehet ille suos.

TRI

VICT, COELEST. LIB. III. 149
TRIUMPHVS III.

HARPA DOEGI, CVI DE
sperans incubuit.

I. Sam. XXII. Psal. LIL

POENA SAEVITIAE.

ASpera Cisidæ fugientem telâ, sacerdos
Isaidem prompto suscipit hospitio;
Defesso panes, ex inermi porrigit ensem,
Exanimusq; pio tractat honore virum.
Forte facit præsens simulator sacra Doegus,
Et multas adolet diuite thure dapes.
Corpora deq; suis armentis immolat alta,
Et summo ponit pinguis dona D E O.
Laude sacerdotes extollunt munera dantem,
Et facilis larga sic pietate virum,
Ipse dolo prauus, quasuis uigilabat ad auras,
Et ficto nimium peccatore blandus erat.
Elapsum iecit conuicia Saulus in hostem,
Questus quod regis fugerit ille manus,
Isaiumq; scenem, tota cum gente suorum,
Ex torres patria cedere mandat humo.
Inde uocans proceres, quo scinq; habet aula potentes,
Inuechitur duris intonuitq; sons.
Quod sœum foueant animis communibus hostem,
Quodq; probent nati facta scelesta sui.
Fugisse Isaidem: sed non ex posse latere,
Ni lateat, socio dißimulante nefas:
Aprobrat infidis, ex quos indulxit honores,
Quas ex opes dederat, quasq; daturus erat.

Cætera turb'a filet: soluit tantum ora Doegus,
(Regnum ille in mulos, inq; tenebat equos)

Os cuius rigido feriebat acutius ense,

Et lingua plectrum, lethifer aspis erat.

Ille sibi uisum Dauidem narrat: & eius

Hospitium, Nobæ templa, fruſſe docet:

In miseros post hæc singit mendacia ciues,

Inq; sacerdotes cuomit omne nefas.

Se uidisse, armis instructus esse cohortes

Hostiles, festiſſus & rapuisse dapes.

Votaq; sacrificos abeuntibus apta dedisse,

Onines læticia personuisse domos.

Frigola cum ueris miscat: rex arſit in ir.;

Vt leo deluso Punicus ore solet.

Nec mora, pontificem uocat atq; obiurgat, & ipsum

Cum socijs misera morte perire iubet.

Nemo aciem miles uult stringere, nemo satelles,

Immensum ueriti laedere cæde Deum:

,, Quisquis enim Domini tangit feritate ministros,

,, Pupillam tangit laminis ille Dei.

Proditor ipſe rapit gladios, acutq; Doegus,

Linigerumq; armis impius agmen adit.

Bis ter quinq; uiris exceptis, ense trucidat

Centum homines, sancto membra dicata Deo;

Nec satiatuſ atrox, inflamat mœnia Nobæ,

Et tot am uasta cæde cruentat humum.

Infanti tenero non parcit, pectora matrum

Transigit, & crescens uiscere mactat onus.

Exultans damno miserorum, præmia regis

Accipit, & dextra facta nefanda refert.

Duntq;

VICT. COELEST. LIB. III. 149

Dumq; Philisteo paulò pōst uincitur hoste
Saulus, & effugij non uidet esse locum,
Desperans proprio transuerberat ilia ferro;
Cuius (turpe) latro cinxerat iste latus.
Qui si sacerdotes prostrauerat impius harpa,
Hoc cadit, & semi tartara uiuus adit.

O' miseros, quos cunq; iuuat uel fallere frāude,
Vel male compositis cēdibus esse reos.
Affixus templis mendax, & postibus hærens,
Procumbit superūm cernuis ante pedes,
Nec tamen esse Deum nouit: nam plurima turbæ
Quod facit, assueto nescia more facit.
Decipit illa bonos etiam, quos munere, quosq;
Obsequio faciles conciliare potest.
Mens leuis interea molitur praua, nec ullum
Impia qui uideat, cogitat esse Deum.
Munere placari tantum, non pectore credit,
Et meritis cœli gaudia singit emi.
Instar & æquoreæ turget uanissima bullæ,
Inq; Dei positam se putat esse finu.
Contemnit uerana omnes, & iudicat omnes:
Quodq; scit aduersos, tollere cæde parat.
Scilicet est mendax, est omnis hypocrita faeuus,
Ut solet in gelidis montibus esse leo.
Cui si præterea contingat magna potestis,
Hircanæ rabiem uicerit ille fere.
Nec diuturna tamen talis solet esse tyranni
Gloria, nec longos conspicit ipse dies.
Nam tormenta malæ senuit crudeliam mentis,

150 GEORG. FABRICI

Inq; nocens metuit tela trisulca caput.
 Tæda uelut densam consumit pinea filiam,
 Sic eius dirus pectora rodit amor.
 Illi nulla ferunt congesti gaudia nummi,
 Non domus externa structa superba trabe.
 Non animum cibaræ capiunt, non Biblina curas
 Vina leuant, odium carmina nulla fugant,
 Tristis edit thalamos, agitat consueta tristis,
 Semper & atto uito peccore uerba facit.
 Donec cum tota rapiatur gente suorum,
 Et dextra pereat caesus ab ipse sua.
 Sulfureumq; suos uideat detruhit ad annem,
 Viuere perpetuò, perpetuòq; mori.

TRIUMPHVS IIII.

QVERCVS ABSOLONIS, D^o
 qua in fuga dependens cesarie,
 telo tricuspidè tra-
 hicitur.

II. Sam. XVIII.

POENA SEDITIOSAE CON-
 tumacie in filio.

A Bolon incesto maculatus sanguine fratris,
 E patria properè fugerat exul humo.
 Hostipio Ammades exceptit auunculus illum,
 Desinceret lœsi dum rabida ira patris,
 Placato ternas post messes ipse parente
 Ut redijt, Solyma clausus in urbe fuit.
 Nec patris est nato concessum cernere uultus,
 Bis solitum dum sol annuis egititare.

Regia

VICT. COELEST. LIB. III.

Regiaq; ut ductu est ingressus tecta Ioabi,
Delicti ueniam, quam petiere, tulit.
Nil prauos benefacta iuuant: furit Absolon amens,
Quærit & inuitio sceptra tenere Deo.
Quæ fratri ante, mouet nunc impius arma parenti,
Quo saluo, saluum se putat esse minus.
Conciliat populi uerbis & fraude fauorem,
Et patrios tentat conciliare duces.
Insidys faciles, promissis mulcet auaros;
Et titulum, sua quo facta tuetur, habet.
Iusticia usurpat sanctum & uenerabile nomen,
Fraus & honestatis nomine tecta latet.
Tandem opportuno simulatis tempore sacris,
Viseret ut ueterum sancta sepulcra patrum,
Votaq; pro reditu simulans se soluere uelle,
Erumpit facinus quod meditatus erat.
Nam nouis Hebronis rex conclamatur in urbe,
Fama per Isacidum crebra uagatur humum.
Gratatur tumido uulgo data sceptra tyrranno:
Hei mihi, leticie quam breue tempus erat.
Confluit ad iuuenem cani pars magna senatus,
Inter quos princeps Achitophelus erat.
Adiuuat hunc plebis simul infima turba tumultum,
Regis & auspicio suscipit armamouii.
Ut patris insolitas iniuria ueniç ad aures,
Vix scelus in nato credidit hoste parens.
Discessum Solyma raptim properabat ab urbe,
Et secum lectos mandat abire uiros.
Optima pars urbis plangens comitatur, & arca
Effertur, quamvis rege uetante, Dei.

152 GEORG. FABRICIE

Regis ut uxores in capta polluit arce

Absolon, & leges ac noua iuratulit:

Mox patrem insequitur fugientem filius audax,

Iethridae mandans castra superba duci.

Non procul à rapido sita Machanaim laboco,

Manibus Isaiden sicut amica suis,

Inde suos armans, Alijs sis hostibus hostis,

Dixit, sed nato parce loabe meo,

Nato parce meo, quam uellem parcere cunctis:

Ciuibus, & sedis tuta tenore meæ:

Aut amplum potius deponere regis honorem,

Qquam ciuquam dici caufsa fuisse mali.

Silua erat, & foſis atq; antris horrida cæcis,

Hanc uoluit caſtris Absolon eſſe locum.

In quam Zeruiades, cui iuronxerat agmen Abifa,

Irruit, inq; fugam terga ſceleſta dedit.

Viginti ſubito ſternuntur millia letho,

Et plures multo silua maligna tulit.

Maachides trepidus fugiens formidine, ramo

Flauentes quercus impediens comas,

Pendet, inops animi: nec quo ſe liberet enſe:

Cogitat, huic poenit iam ſtatuerit Deo..

Dum coelum terramq; inter ſic anxius hæret,

Zeruiadæ factum nuncia fama uebit.

Aduolat, & ielo iuuenile tricuspidē pectus.

Transfigit: impietas improba facta luit.

Mortuus in uastum demittitur Absolon antrum,

Turpiaq; obscurus contegit oſſa lapis.

Qnoſcunq; exagitat regnandi cæca cupidio,

Ellorum

Illorum pietas nulla moratur iter,
 Quis scelus omne sequi pergent: non cura parentum,
 Quae si caput supra est, commouet ira Dei.
Aula domus scelerum, nutrix est aula malorum.
 Quae sibi stulta nefas omne licere putat.
 Illa bonis inimica, leuem mutatur ad auram.
 Proq; colit dominum tempore, proq; loco.
 Nec peccasse tamen cuiq; est hanc dicere tutum,
 Improba delictis gaudet ab ipsa suis.
 Hec cum fortuna mutat, cum principe, mores:
 Et quodcumq; sapit, hoc simulando sapit.
 Regibus indulget cæco male suada furori,
 Perdens, quo sperat posse iuuare modo.
 Vos primi in populis, ipsi vos discite Reges.
 Quod sit nulla salus absq; timore Dei.
 Ille p̄q; fulgens stabilit sua munera sceptrum:
 Hoc etiam, cum uult, eripit ille malis.
 Ergo quos Regum Deus ad latus ipse sedere:
 Fecit, & ex humili duxit ad alta loco:
 Consilijs patriam, meritis adiungite Regem,
 Atq; Deum uita conciliate pia.
 Vos autem, populi quibus est commissa potestis,
 Ante oculos Dominum semper habete Deum.
 Namq; Deum spernens, iniustis facta capessens:
 Corruet, & dannis occidet ipse suis.

TRIUMPHVS. V.

L A Q V E V S A C H I T O P H E L L,
 quo ipse iratus se strangulauit.

II. Sam. XVII.

K. 5. P. O. 2

MAchides infert arma infelicia patri,
Et stulta populum comparat arte sibi,
Extulit Hebronis per montes buccina signum,
Inq; armis populus seditionis erat.
Verba nouo resonant bona cuncta precantia Regi,
Et cedit ante aras uictima cesa sacrus.
Ut patrias rumor peruenit acerbis ad aures,
Deserit arrepta regia testa fuga.
Ut lacrymans, nulla uelatis lumina ueste,
Calcatur nudo semita dura pede.
Nec multis adeo pergit comitatus amicis,
Qui fidum rebus tristibus agmen erant.
Exoritur Solyma plangentum clamor in urbe,
Totaq; gens querulos iactat ad astra sonos.
Vox pudica Isaidæ temeraria fluxit ab ore,
Sed causa, ex nata condoleat hoste parens.
Cumq; Gilonitem (quo non præstantior alter
Consilio, aut ullò maior honore fuit)
Audiret uiolasse fidem, partesq; fouere
Aduersas, subito concidit ipse metus
Imploratq; Deum, fluxus ut uertat in auris,
Suaderet præto quod malus ore nefas.
Mens miseri innumerie affligitur anxia curis,
Cui se homini credat, cuiusc loco, dubitas.
Obuius ad montes, Arachites uenit eunti,
Fortunam similem qui subiturus erat.
,, Deserere afflictis turpe est in rebus amicum,
,, Et nisi sit florens, esse negare suum.
Rex charum blanda dimittit uoce clientem,

Instruim

Instruit & monitis pectora fida suis.
Recta Gilonitis frangat suadendo furorem,
Sitq; sui exili tempus in omne memor.
Paruit, et Solymam redit exceptatus in urbem,
Gratias regi tradita sceptra nouo.
Consilium magnis regni de rebus initur,
Præ reliquis princeps Achitophelus erat.
Summus amicus erat Davidis : maximus hostis
Nunc est conuersum cum uidet esse statum.
Ipse iubet thalamos natum incastare paternos,
Et facere illicitum plebe uidente nefas:
Seq; offert, subitis profugum qui retrahat armis,
Languida dum primus pectora terror habet:
Dumq; uia fessum, Iordanis & amne retentum,
Nox daret occultis insidiosâ dolis.
Eusinus contra, fidi haud oblitus amici,
Utilia impedit dicta, uolente Deo.
Consiliumq; suum regi populoq; probauit,
Et primum obtinuit uocis honore locum.
Sic alter fremuit spretus, sic arsit in iram,
Ardet ut Asphalis mersa Gomorrah lacu.
Deseruit regem : nam uane deditus aura,
Maiores potuit, nec sibi ferre parem.
Ingressus patrice natalia tecta Gilonis,
Nil iræ effreni quo moderetur, habet.
Colla sibi innectit torto fallacia fune,
Fœdum infelici de trabe pendet onus,
Inumeros hostes pomposa alit aula bonorum,
Vanag; sinceras nescit amicitias.

Turba

„ Turba ferē magnos colit exquissima Reges,
 Ast amplas Regum plurima captat opes.
 Dum princeps felix, crebris stipatur amicis,
 Et cingit florens purpura multa latus,
 Sin fortuna suur non seruat certa tenorem,
 Tum uentis citius lubrica turba fugit.
 Assimulat quædam tetigit quo scunque colores
 Bellua, difficilis fraude latente capi:
 Non aliter nunc hos, nunc illos improba uultus
 Sumit, & instabili fluctuat aula fide.
 „ Non est impietas sectari, aut dedecus, aulas,
 Sed uarias artes & malefacta sequuntur.
 Consilijs homines rectos euertere prauis,
 Aut uerba infido pectore blanda loquitur
 Ac domini rabido cuncta indulgere furori,
 Et finere in quoduis luxuriare scelus:
 Esse libidinibus pollutum, nene quis auget
 Carpere, q̄s pedicis illaqueare duces:
 Ad res illicitas operam spondere paratam,
 Et se se damnis uelle probare uirum.
 Qui pro communi non uult pugnare salutem,
 Ac pro iusticia nil tolerare malum:
 Quiq; suæ uitæ non præfert Regis honorem,
 Pro dominoq; cupit, cum dominoq; moritur
 Non inter ueros est eius habendus amicos,
 Munere nec dignus splendidiore frui.
 Quos struit ambitio, uel quos mens persida casset,
 Est mala in auctoris frāus redditura caput.
 Improbitas tandem deformi morte peribit,
 In cladem propria turpiter usū manu.

TRIS

VICT. COELEST. LIB. III. 157
TRIVMPHVS VI.

GABALVS AMANI MACE
donis, in quem est ipse
suffixus.

Esther VII.

POENA INVIDIAE.

E xtulerat summis Darius honoribus olim
Antiqua Macedum de regione uirum:
Cuius adorabant submisso poplite uultum,
Alta quot illustres Susa habuere duces.
Euphrates illum ueneratus, & Indus Hydasper,
Quiq; rotat celeri uortice Tigris aquas.
Iairides aula pars non sfernenda potentis,
Nam custos primi liminis unus erat:
Obseruans legem, plenam grauitatis, Ebræam,
Inflexo solus perstigit ipse genu.
Maluit irati uocem contemnere Regis,
Mandatum summi quam uiolare Dei.
Solus adorandus Deus est: at bulla cinisq;
Diuino heu stulte gaudet honore coli.
Monstrat Madathides insanis pectoris iras,
Ut medijs ardens pinea tæda foci.
Isacidam gentem per totum excindere regnum
Apparat, & cunctis expoliare bonis.
Imperat edictum, Iudeos nomine Regis
Tollendos uno, sint ubicunque, die.
Iairides lacero procedit squalidus ore,
Et sparso faedat puluere triste caput.
Regine cuius dolor ut peruenit ad aures,

Mollie

Mollia percurrit frigidus ossa metus.
 Ut uero luctus caussam cognouit amari,
 Concidit, & subito muta stupore iacet.
 Vix ægram, scissa nivœ de pectore ueste,
 Tum manus infusis serua refecit aquis.
 Mens primum ut reddit, indicit ieiunia uulgo;
 Supplicat & summo corde micante Deo.
 Tertia lux aderat, regales sumit amictus,
 Et docta comptus implicat arte comit;

Regem adit, atq; ipsum cum saeuo inuitat Amano;
 Accedat structus hospes uterque dapes.
 Hoc Macedo nimium factus temulentus honore;
 Nil actum studijs omnibus esse putatis;
 Lairiden nisi citim numerosa gente trucidet,
 Et magnum dannis se probet esse uirum.
 Erigit immarem truncum, quo pendeat alte;
 Qui sibi non prouidit flexerat ante genu.
 Lairidae interea (tulerat qui Regis ad aures,
 Quos furtim struxit turba inimica dolos,
 Illum cum ferro famuli iugulare pararent)
 Pro merito solui rex iubet ipse uicem;
 Per uicos urbis quem tum, diadema ferentem,
 Impositum Regis dicit Amanus equo.
 Cogitur & clara laudes extollere uoce,
 Atq; hostis prece publicus esse sui.
 Mens præsaga mali miserum cruciabat Amanum;
 Vxori tristis nuncius ipse suæ est,
 Consilio cuius trabs stabat in ædibus alta,
 Improba in innocuum pena statuta caput.
 Exanguis uersat uarias sub pectore curas,

Horreæ

Horret ad appositis conscius ire dapes.

Omnia se cælare putat simulatio posse;

Et tamen infidyls angitur ipsa suis.

Incaluit multo mens Regis feruida uino;

Regina in uinis, ignis in igne fuit.

Ipsa ait: Opta aliquid, nullam patiere repulsam;

Clauditur imperij pars tibi nulla mei.

Excipit hæc, lacrymis oculos suffusa decoros;

Vitam oro, miseræ munera si qua dabis.

Si quis seruitij captiæ mibi uincula parasset,

Seruitij ferrem non renuendo iugum.

Morti me populumq; meum hic addixit Amanus;

Infamans nomen Rex generose tuum.

Exilit iratus rex, uina dapesq; relinquens,

Aestuat intus atrox misitus amore furor.

Regine solium Macedo complectitur amens,

Proq; suo supplex criminè uerba facit.

Asistens Regi cammoto Harbona minister,

Supplicij iustum perdocet ipse modum.

Vestibulo lignis stat furca trabaliibus alta;

Iairida in miseram silua parata necem.

Suspendi illa ipsa Rex de trabe mandat Amanum;

Reginæq; eius donat habere domum.

Tum stirps natorum letho deletur eodem,

Venit in auctoris debita pena caput.

Nemo sibi primos non aulae poscit honores,

Atq; studet regi proximus esse loco.

Quod si forte malo contingit gratia talis,

Nulla luctu magis est pernicioſa bonis.

Obsess

Obseruant prauis simulato pectore regem,
 Et quod agunt, uulpis more, latenter agunt.
 Cum fortuna fidem mutat, mutantur & ipſi,
 Hosteque plus ipſo ſaþe nocere ſolent.
 At ſocijs ita ſunt ira inuidiaque moleſti,
 Frigida ut in fixo uipera dente nocet.
 Nec ſat habent unitantum nocuisse, ſed imo,
 Si poſint, ardent uertere regna ſolo.
 Ipoſum ſcelus & culpa eſt, infamia regum:
 Nam faciunt horum nomine, quicquid agunt.
 Maxima debetur merito reverentia Regi,
 Et titulum plenum relligione gerit:
 Sed uelut Oceanum taetatur cymba per altionem,
 Sic uentorum illum multa procella rapit.
 Blanditias Burus, mendacia colligit Auster,
 Inuidiam Zephyros, tu Boreaque dolos.
 Aeolus hos aliquis uentos plerumque gubernat,
 Atque ſua dominum ſub ditione tenet.
 Credita cui fuerit moderandi magna potestas,
 Officium faciat cum pietate ſuum.
 Obſeruet Regem uero ſtudioſus honore,
 Nec bona communi preſerat ulla bono.
 Non alijs obſit, nec ſenimis efferat: & quos
 Ingenue nouit ſimplicitatis, amet.
 Quideatque datum non cuiquam torius honorem,
 Nec paret inſidias, perniciemue ſtruat.
 Nectere quod ſi quis fraudem tentabit iniquam,
 Artibus interimet ſequi ſuoſque malis:
 Inq[ui]ſcereb[us] alijs multo molimine foſſas,
 Proſpera promittet cum ſibi cuncta, ruct.

T R I

VICT. CŒLEST. LIB. VII. 161

TRIVMPHVS VII.

CAMINVS IGNEVS, CVIVS

flammis Assyrii abrupti sunt,

DAN. III.

POENA CABCITATIS.

E Rigit Assyrus præcēsum mole colossum,
Et locat in campis herbida Duna tuis.

Quattuor ille nitet perfectis arte metallis,

Argillam mixtam pes tamen unius habet.

Viderat in somnis talem rex forte figuram,

Quam cupiit populos ante locare suos.

Conuocat innumeras gentes, latissima regna,

Et festum cunctis nunciat esse diem.

Cum sambuca lyræ resonabit, tibia nabo,

Multiplicesq; dabunt æra canora sonos :

Est cuicunque sui timor aut reverentia regis,

Erectæ statuæ concidat ante pedes :

Aut celeri pereat letho, coniectus in ignem:

Structus ad id ucheinens igne caminus erat,

Tres pueri, uirtute graves, & honoribus aucti,

Magnifica Ebraæ nomina gentis erant,

Insigni pietate Deum studioq; colentes;

Regis iussa, aiunt, impia turpe sequi.

Oderat hos pridem satraparum turbā, quod effend

Post regem primo corpora capta loco.

Inuidus augustam tendit Chaldaeus ad aulam

Regis, & ut liceat limen adire, rogat.

Magna tenes (aiunt) dignus maiora tenere

L. Nomina,

Nomina, rex populis horror amorq; tuis.
 Ebræi iuuenes, quos tu dignatus honore es,
 Quiq; tenuerit amplius iam Babylonis opes.
 Regia iussa negant admittere, turpia dicant;
 Inq; tuos perstant gens nimica deos.
 Irridentq; minas tuti, ardentemq; caminum:
 Nosq; reos & stolidæ simplicitatis agunt,
 Quod genua eudemus muto submittere signo,
 Nec penas tali pro levitate ferunt.
 Rex uocat andaces, uerbis q; appellat amicis:
 Néue nimis firment aspera corda, monet.
 Supplicijs tandem rigidas inflectere mentes
 Tentat, & atroci uerba furore facit:
 Quis Deus iste Deum, quem nos iactatis? an unquam
 Bruat è flammis corpora uestra meis?
 Cui iumentes, nullo turbati pectora monstror?
 Est seruare Deus noster amata potens.
 Qui per Erythræum cum patribus ambulat æquor,
 Si uoleat, è positō ducet & ille rogo,
 Ut prius Abraham duxit: qui condidit alta,
 illi dant cœli, dant elementa locum.
 Quod si præfenti non tempore liberet, & nos
 Consumant ignes rex uiolente tuis.
 Non tamen illius numen uialabimus: unus
 Oppresus nobis unica cura Deus,
 Quem nostri coluere patres: miracula solus
 Qui facit, & cui uult fert miseratus open.
 Rex uultu rabidas auerso concipit iras,
 Et quæ sit uirtus. quamq; stupenda Dei,
 Experiamur, ait. naphthæ iubet addere stupram,

Congerit

VICT. COELEST. LIB. III. 163

Congerit & quidquid flammæ alimenta dedit.

Voluuntur piceæ, crescitq; bituminis ardor;

Septuplo surgit grandior igne focus.

Regius astringit uinctorum corpora miles,

Atq; in fornacem præcipitata dedit.

Ecce Dei præsens, ium flammæ, filius arcet;

Præsenti laudes oraq; grata canunt.

Rex iusu audituq; stupens, accedere mandat;

Et facit ad iuuenes optima uerba pios.

Turba ruit, tanguntq; comas, uestesq; prebendunt;

Non lesæ uestes, non coma tacta fuit.

Interea erumpunt medijs fornacibus ignes,

Et populi astantis millia multa uorant.

Lictores pereunt, satrapæ mittuntur in ignem,

Quis causæ iteritus improba lingua fuit.

Rex cœpit celebrare Deum, delicta fateri,

Et spargi imperium facta per omne iubet.

Templa Deo pateant uni, quem nouit Ebraeus

Esse Deum; nullus fortior orbe Deus.

Nec Deus est alius, cui sit seruare potest.

Cui soli detut gloria, nomen, honor.

Soli te committe Deo, cui credere tutum :

Cætera nam fallunt omnia, crede Deo.

Non aula seruant homines, non gratia regum :

Hæc perit, & rapidi fluminis instar abit.

Ab quoties mites damno a calunnia reges

Decipit, inq; uiros commouet ira bonos :

Fida solet tamen esse Deus tutela piorum,

Omnia qui caro desuper acta uidet.

Ne spolia excelsum iusto maleficius honore,

Aut' alio coram numine flecte caput.

Nec magni reputa uiso discrimine uitam:

" Vita Deis, uitam reddere nempe potest.

*" Est leuis, flammis corpus præbere tyranni,
Quam flammis ura sua gehennæ tuis.*

Tristius, æterna cruciatum occumbere morte,

Colla semel gladio quam ferienda dare.

Constantem retinens mentem, celestia specta,

Seu pereus flammis, seu rapioris aquis.

" Vita perit carnis, peccati semine creta:

" Sed fidei, nullo tempore, vita cadit.

Hanc non ense ualent extinguere mille tyranni,

Hanc tegit immensi dextera celis Dei.

Nondum factus homo, se Christus imagine nostræ

Monstrat, & horrificum suppedit ipse focum.

Mitigat & socijs flamas, inq; agmina trudit

Impia, & auctorum perdit in igne genus.

Spes eadem nobis qui Christo fidimus, eius

Præsidio nunquam turba relicta sumus.

Praesto ipse est misericordia, alieno in corpore sentit

Vulnera, & aueritur fortibus omne malum:

Gratae illi resonent mentes, stent fixa trophæis

Nomina, senserunt quæ miserantis opem.

Dum celum durat, uoluunt dum sidera cursum,

Victori canitur gloria magna Deo.

TRIVMPHVS VIII.

S P E L A E V M L E O N V M , I N

quod coniunctur cum suis fami-

lijs Medi aulici.

DAN.

POENA TRVCVLENTIAE.

PAX erat, & toto felix concordia regno,
Dario Medium rege tenente solum,
Huic pater Astyages, & frater Cyrus, Eois
Imperium propter nomina clara locis.
Ipse senex annis querens solatia tardis,
Ebrem grandi tollit honore uirum :
Sic satrapas omnes cuius sapientia uicit,
Luna uelut radijs astra minora suis.
Illi ergo humeris curas imponere regni
Destinat, atq; uni tradere summa uiro.
Quidquid agebat enim, cessit feliciter uni,
Præsentem uiso semper habere Deum.
Nec populi quenquam post regem gratia maior
Illo exaltabat tempore, maior honos.
Inuidia uirba ducum sed mente inuidit acerba,
Quis odio uirtus esse aliena solet.
Cum primo clarus sol effulgebat Eoo,
Ad Solymi uersus templa sacrata soli,
Insertis Daniel fundebat uota fenebris,
Aeterno dicens carmina lecta Deo :
Tum faciebat idem, famulis ad sueta uocatis
Munera iam medium sole uebente diem.
Id repetebat opus, cum sera crepuscula lucem
Diuidenter, aut iam membra leuanda forent.
Sit tibi sancte Deus dispersa Ecclesia curæ,
Quam scio, quod patrio pectoræ mitis ames :
Imperio præbe speratae tempora pacis,
Inq; manu nostri pectora Regis habe.

Tempore quoq; tua tibi pro bonitate placbit,
 De populi collo vincula deme tui.
 Non ignota malis pietas ueneranda : sed istum
 Perdere mens illis omnibus una uirum.
 Non ullum merito poterant intendere crimen,
 Nec sanctum minima labe notare uirum.
 Regem adeunt, precibusq; rogant, ut munere monstret,
 Quod sit in exhaustis Medica gaza bonis.
 Totius populi sibi demereatur amorem,
 Aggestasiq; diu non male condat opes.
 Edictumq; suo signatum nomine uulget,
 Inq; aula mandet postibus ipse legi.
 Non ea dispergunt tumido sententia Medo :
 Afixo, fieri quid uelit, ære notat.
 Ter decies donec sol circumduixerit orbem,
 Nemo petat quidquam, me nisi dante petat.
 Nemo petet frustra : nec enim clementia Regis
 Clauſa inopi, nec erunt peccora clauſa rea.
 Munificam uarium uulgas confuxit ad aulam,
 Ampla rogatuſos uix capit illa duces.
 Vota tulit Daniel supremo ſola Tonanti,
 Solus adorauit ſupplice uoce Deum.
 Conclidiq; uetans auro conclave ſuperbum,
 Orat ad Ebræam lumina uerſus bumum.
 Nec mandata, Dei curat pugnantia legi,
 Sed pro rege tamen ſedula uota facit.
 Assyrj causam naſti, rapiuntq; ruuntq;
 Et mota ad paenam ſeditione trahunt.
 Rex cupit iſanos placido ſermone morari :
 Sed nil blanditia, nil ualucere preces.

Vincit

VICT. COELEST. LIB. III. 167

Vincitur ipse suo mandato : nec securus intus

Angitur, ac capta uinctus in urbe foret.

Non tenuit lacrimas, & consolatur amicum,

Quem mitti rabidas uiderat ante feras.

Illi nunc latens iniuria forte noceret,

Speluncae signo clauserat ipse seram.

Non tangit solitas illo sub uestigie mensas,

Peruigil & longae tempora noctis agit.

Voce uocat Daniela, animo Daniela requirit,

Proq; eius superis uota salute facit.

Angelus interea compreserat ora leonum,

Ne traherent sanctum dente rapace uirum.

Raptus & aerias Abachucus crine per aur.

Agricolis structus, ponit ob ora dapes.

Mulcebat Daniel socio cum uate leones

Carmine, praesidio tutus uterq; Dei.

Nondum celo omnes aurora fugauerat ignes,

Rex leuat insomni languida membra thoro.

Speluncamq; petit : cum uiuere sentit amicum,

Exilit, & plena gaudia mente capit,

Extollitq; Deum Danielis : mox iubet ipse

Conuentum populi totius urbis agi.

Corda pavor pulsat miracula tanta uidentum,

Vixq; potest oculis credere turbas suis.

Inuadit satrapas uulgas, sententia regis

Quos plecti pena non leuiore iubet,

Matronae pariter , nati, teneraeq; puellae

Ducuntur, uinctae post sua terga manus,

Præcipitem turbam, nullo discrimine fœnæ.

Rictibus excipiunt dilaniantq; feræ :

L

Nec

Nec sunt ossa super; rabie distracta leonum;

33 Horrenda pereunt corda superbae nce.

22 Magnorum regem populorum, nil iuuat ipsum,

22 Esse pium, si non turba munifera pia est.

Sceptra tenent reges; famuli sed regna gubernant,
Atq; sua dominum sub ditione tenent.

Vt miser est, dura qui vincula carcere gestat,

Cui numella manu alligat, arca pedes;

Sic rex ille, sua qui non ipse imperat aula,

Sed nutu causas inferioris agit.

Qui dum non proprio uult cernere lumine, caecus

Fallitur, et seruis sceptra dat ipse suis.

Dumq; alijs manibus commissa negotia tractat,

Ius alijs dextra porrigit omne suo.

Causidici, morum leges: dum dictitat ore,

Spernitur a populo purpura muta leui,

Non punire ualeat prauos, seruare fideles.

Regia pro placito munere ferre nequit.

Sæpe suis supplex, et nil tamen efficit, esse

Cogituri ut modò rex pro Danielo bonus.

At caeleste cui tales dat numen honores,

Vt sedeat dominiun maximus ante suum;

Obseruet regem, metuatis, ante omnia numen,

Det sua iura homini, det sua iura Deo.

Néue alij noceat, neu quenquam criminе lœdat,

Neu dannis studeat crescere, néue dolo.

Nulli impune, pium factis lessisse, uel ore,

In quem desigit lumina cara Dcm.

Ille feros inter seruat Daniela leones,

Ioseph

VICT. COELB. ST. LIB. III. 169

Iosephum sicco protegit inq. lacu.

Terribilis sequitur manifestos pena nocentes.

Impius inq. scroberem, quam fodit, ipse cadit.

Nec tantum fesc perdit, sed sepe suorum.

Funera cum gemitu, cumq. dolore uidet.

Ulla diu clavis signum tenuisse feruntur.

Quæ fuerant Regis saxa rotata manu.

Turba Deo pugnans, rabi consumpta ferarum,

Visceribus uiuis digna sepulchra tenet.

GEORGIVS FABRICIVS

CHEMNICENSIS, D. IO-

hanni Neuio Medico, Ducis Saxo-

niae Electori à cura corporis,

S. D.

Eos Amores intimos,

Pios amores, prodere

Placet Iohanni Neulo,

Viro optimo: nec inscio

Piorum amorum, quos pius

Probat pijs affectibus:

Tutela pupillo, exuli

Pater, leuamen pauperi,

Egentibus solatium.

Tu Christe solus noster es

Amor, supremo cœlitus.

A' Patre missus Filius:

Tu nos amabas, antequam

Pendere orbis pendulus.

Tu perfidis, tu perditis

obnub.

L 5 Factus

770 GEORG. FABRICIUS

Factus p̄tronus, prima uox
Ad te fugitiuō & fēminę
Auditus es larentibus.
Tu semen illud nobile
Desideratum patribus:
Tu natūrā excelsissimi,
H̄eres lacertis uirginis.
O dulcem amorem, o dulcissimam
Amplexuumq̄ gaudia,
Quando osculamur fascijs
Dei inuolutum Filiūm,
Amplectimurq̄ brachijs
Deum, potentem principem.
Tu quantus ad dextram Dei
Homo Deusq̄ intermine
Sedes meus cognosceris,
Me respicis, curas, amas;
Tueris: hinc demum ad sacram
Lætum uocabis patriam.
Hæc cogitanti, gaudio
Cor intus ingenti exilit.
Tuoq̄ rapta numine
Ad te fides iam transiit;
Ut qui leuatus plurimis
Terræ & maris periculis
Exultat, aspectu boni
Tandem parentis redditus.
In his interea terreis
Dum detinemur uinculis,
Opus caducum, obnoxij
Mundo.

P R A E F A T I O.

Mundo, neci⁹ & dæmoni:
Ad te erigemus lumina,
Nostrasq; spes: nec irritè
Diros in hostes, cœlico
Fauore dimicabimus;
Tuisq; cunis dediti,
Tuisq; subiecti cruci,
Ut mundus omnis corruat,
Mali nihil timebimus.
Et quot recurrent hi dies
Annis, Amores blandulos
Dulci canemus carmine,
Grato repetemus pectore.
Ad te reuerror, candide
Neui, uir optatissime,
Qui Christum amas, nec desinis
Pios amare singulos:
Meos Amores accipe,
Quos & tuos esse scio:
Christumq; donec uita erit,
Totis amemus uiribus.
Hic cordibus nostris amor
Factis benignis luceat;
Nostris in urnis idem amor
Odore spiret thureo.
Christi deinceps buccina
Resuscitati, & clarius
Aethra nitentes, omnibus
Deum ardeamus seculis.

GEOR

GEORGII FABRI
CII CHEMNICENSIS,
Amorum filij Dei
Liber unus,

BLEG. L

Hристе Dei spendor, cœlestis imago Pa-
rentis,

De teneraq; tener virgine nate puer
Quis te de patrio descendere fecit Os-
lympo,

Et mala tanta hominem ferre coegit amor?
Ne genus humanum, quod dextera condidit alta,
Supplicij æterni flebile ferret onus.

Tu quoq; par homini mortalia membra subiisti,
Pro nobis serui factus imago Deus.

Ergo nec agrestemq; casam, pecudumq; cubile,
Culmina nec Bethlæ, tectaq; parva furgis.

Frigida non horres urentis tempora bruma,
Et molle in dura ponere corpus humo.

Depositâ uultus quoq; maiestate uerendi,
In nostra gaudes uiuere carne caro.

Vilis, inops, nudus, proprioq; incognitus orbi,
Intactæ gremium virginis ante iaces.

Et tibi cui cœlum domus est, cui sidera parent,
Vx dedit exiguum graminis herba thorum.

Nec circum cunas funduntur mille ministra,
Nec curam matris sedula turba gerit.

Virgo, senex, infans: enixu, uiribus, annis
Infirmi, merita destituuntur ope.

Tota

Tota domus studijs feruet, locus omnibus aptus;

Et quiuis, quo se conserat, hospes habet.

Vix tibi virgo patet stabulum: quis in hospite tali

Crederet, inq; utero virginis esse Deum?

Viribus atq; oculis humanis cognita nunquam,

Iste refert nobis festa stupenda dies.

Quam fragile hospitium clauso tibi, virginis aliam

Contulit, ô summi nate uerende Dei?

Quam uile hospitium nato tibi, nescius orbis?

Præbuit, ô casta nate parente puer?

Tu nulla in mundum, regum Rex maxime, pompā,

Insolitaq; alijs regibus arte uenis.

Nulli te comites, nulla horrida tela sequuntur:

Sed placidi uultus, formaq; pacis amans.

Quid puer minus est crudelē, minusq; uerendum?

Ea pueri præfert ora benigna Deus.

Nec prius Augustas hic nuncius iuit ad autres,

Rumor & Ausonia sparsus in urbe fuit:

Nec Solyma Herodes hunc natum comperit arce,

(Talia non fas est gaudia ferre malos)

Illis fama uenit, cœlestibus edita signis,

Qui pauere suos lata per arua greges.

Angelicae uoces, clarisq; per æthera cantus,

Prima ferunt tanti nuncia uerba bonis:

Quem non immensi capit ardua machina cœli,

Promissus patribus nunc homo factus adestr.

Isacida genti qui regia sceptr'a reponet,

Vagit Iessa natus in urbe puer.

Ile, iacet duris tener in præsepibus infans,

Inuoluitq; pium fascia multa latu.

Huic uirides lauros, & olentes urite myrtos,

In pueri cunis pendeat omne nemus.

Et date uota Deo, natoq; precantia uerba

Fundite, soluentes talibus ora sonis:

Gloria magna Patri, uigeat pax aurea terris,

Sit bona mens hominum, noscere prompta Deum.

Talibus erectos plene confidere dictis

Nos decet, & pauidos pellere corde metus.

Namq; Deus sumens mortalis corporis artus,

Nos fecit partem corporis esse sui.

Inq; suos humeros hominum tulit ipse labores:

Et patriis in pueri recidit ira caput.

At nihil ipse puer meruit: nos culpa premebat;

Non uno nigro criminе digna lacu.

Huius erit pueri meritum, quod morte cruenta

Afferet humanum, uictus amore, genus.

Te uenerande igitur complector pectore toto;

Et figo cunis oscula sancta tuis,

Dumq; mibi blandos offers mitissime vultus,

Porrigit & faciles ad mea uota manus,

Totus amore tui rapior: cupio intima cordis

Ante tuos supplex pandere Christe pedes.

Pro qua factus homo es, sit salua Ecclesia: quae nunc

Hinc inde innumeris beu dolet acta malis.

Pellicula clausus latuisti uirginis alvo,

Atq; Deo tenuis præbuit illa domum.

Nunc etiam in mundo, fragili uelamine tectus,

In populo, seruit qui tibi corde, lates.

Ne sine concerpi, quod se uix sustinet ultro,

Quodq; citò proprijs uiribus omne perit.

AMOR. FIL. DEI LIB.

Scis quod habet parua uexata Ecclesia uires?
Sed per parua Dei uincere dextra solet.
Auerte insidias hostiles, frange furores,
Quos struit in sanctum turbia prophana gregem.
Nec meliore pios cedentes sorte sequatur,
Quam Pharaeo Mosen per mare toruus agit.
Sint unum, doceant unum, fateantur eorum unum,
Vnum qui Christi nomine nomen habent.
Uloron nullis uirtus animosa periclis
Cedat, ergo beroa tibi istia mente ferat.
Vi discant ab eis constanti mente minores,
Aspera pro uera religione pati.
Tu quoque sancte Puer, pueriles aspice coetum;
Hec etas nimium mollis, ergo apes capi.
Ad te quoque iubes tam blanda accedere uoce,
Hos in tutelam fuscipe Christe tuam.
Et quos angelicae ferrando tradere curae
Dignaris, solita pro bonitate foue.
Quid sumus, ut tales committas optime nobis,
In quibus stat regni portio tanta tui?
Non hoc efficiunt patres opus atque magistri,
Efficit unius paxque fauoris Dei.
Nec nostri hircino signantur sanguine posti,
Stirps Iacobe olim quo tua tuta fuit.
Sed quo tincta nitent puerilia tecta cruore,
Tu fudisti, hominum factus amore reus.
Quisquis es ergo nocens, ergo criminis Angelus ultor,
Sis procul, ergo tenero parce nocere gregi.
Neue tuis hic grex o Christe trahatur ab artis,
Lasciuos mores, cordaque stulta rege.

Imbus

176. G E O R G . F A B R I C I I .

Imbue caelesti molissima pectora flatu:

Error in his annis plurimus esse solet.

Tesolam primo sancte uenerentur ab aeo,

Et tua iussa uiros qui coluere colant.

Lasciuos discant uiuare libidinis ausus,

Seruisciunt summi templa sacrata Dei,

Nigri suis portare animis praesepe uerendum,

In quo uult nasci, uult habitare Deus,

Cotidieque habitat. Pueri dulcissima turba

Excitare e' uero corde cauete D cum..

Quod facere ut possint, tua per cunabula Christe,

Per patriam dextram, per tua regna precor.

Agnina propiuso puerilia respice uultu,

Sis imbellicis duxque paterque gregis,

Te decet heredes patry defendere regni,

In mortem, fontis quos lauat unda, tuam.

Te præbere decet nostro incrementa labori,

Qui cupit ad laudes cuncta referre tuas.

Sic cum caelesti Patre te, cum numine sancto,

Concinet æternos linguaque mensaque dies.

B L R G . I I .

Dicit eio Pueri, puero præconia Christos.
Infans infantum percipit ille sonos.

Angelici resonant excessa per ardua cantus,

Lingua quid humano gutture multa stupes?

Ante apud æternum qui condita secla parentem

Est Deus, in fragili corpore Christus adegit

Turba prophetarum quem suspirauerat olim,

Quem petiit uotis concio sancta patrum:

Serpentis triture caput prodi impiger heros,

Ullus

Illius inuictam mitte sub antra manum.
 Dilecta pendes dum paruis ab ubere matris.
 Cœrula collis a guttura fauce preme.
 Mortales prodi Deus immortalis in auras.
 Nascerè non læsa virginitate Silo.
 Mitte tuos radios fax Iacobæa per orbem.
 Ereptum reuoca stella serena diem.
 Ostenta celsum radix Iessa cacumen.
 Cedrinus & supra sidera ramus cat:
 Atq; sua mundum spacio sum protegat umbra.
 Ac nemus extollat mox super omne caput.
 Sceptrum Israelicuictos dominare per hostem.
 Ad nos Immanuel, ô puer alme, ueni.
Ecce uenit, claususq; latens in uirginis alio.
 Non ideo patriam deserit ille domum.
 Cum patre coelesti factum à se temperat orbem.
 De puraq; hominis uirgine membra caput.
 Incipit esse, fuit qui nullo proditus ortus:
 Casta hominem peperit uirgo, puella Deum.
 Ipse sator rerum, labantis conditor æui,
 Principium, pueri more querentis, babet.
 Nec nouitate cupit miras ostendere uires:
 Vult homini iratum conciliare Deum.
 Amissam cupidus misericordia reparare salutem,
 Hinc illum cœli culmine traxit amor.
 Ne trepides cunas pueri coelestis adire:
 En humilis non est pompa uerenda loci.
 Arx, stabulum: præsepe, noui cunabula regis
 Hostitium, Bethle; stramen & herba, thornis.
 Nec multus circum rigido fremit ore satelles,

Sed placido pueri lumine mitis adeſt.
 Parum parua puer non ſpernit, porrigit ultrò
 Oscula, ſe riſu iam docet eſſe tuum.
 Omnibus ille patet, uera pietate fideq;
 Qui querunt nati tecta puſilla Dei:
 Quiq; ſue culpæ memores, audiq; ſalutis,
 Ardentef fundant ſupplice mente preces.
 Oscula qui nato ſigunt gratantia Christo,
 Gaudie, ror: hominis uoce canenda, ferent,
 Hei mibi, re: itamen festinat ad oscula turba:
 Detinet hærentes que mora lenta pedes?
 Lauta ſacerdotum ducit cœnūlia coetus,
 Quicis frāt, & nunc eſt, uenter & olla Dens.
 Iſti non querunt nati cunabula Regis,
 Nec mentes uatum carmina nota mouent.
 Impius Herodes ferrum molitur, & audet
 Laetentem dira tollere cœde gregem.
 Scilicet bic ſceptris, illi metuere culinae:
 Corda ſuperuacius terret utriſq; panori.
 Non puer hic regnis, non infidiatur honori,
 Qui regnum ualida continent omne manu:
 Quiq; potens tribuit, quoſcunque habet orbis honores,
 Et dare coeleſtes numine diues opes.
 Qui pius es, Solymæ linque aurea tecta ſuperba:
 Et paruae Beibles moenia parua pete.
 Nocturnis pecori fidum te iunge magistris.
 His socijs laetum carpe uocatus iter.
 Vestiga pueri ſtabulum uenerabile Christi:
 Angelus ecce tua duxq; comesq; uia:
 Dulcia ſinceri libamina pectoris offer,

Electio

Flecteque submissum uoce precante genu.
 Aetherei nato supplex gratare parentis,
 Votaque fer stabili multiplicata fide.
 Illius ad praeseppe tuas effunde querelas,
 In cunis positum noscere disce Deum,
 Te propter matris nunc paruulus hæret in ulnis,
 Quem non colorum machina uasta capit.
 Si prohibere suo uenientes limine uellet,
 Non sumpturus erat membra caduca Deus.
 Induit ipse tuos, ut te sibi iungeret, artus
 Indue tu firmo rursum amore Deum.
 Morigero hospitium pulsanti in pectore prebe,
 Sit locus in membris, quo cubet ille, tuis.
 Ablue quidquid inest, quod sordibus inquinat intus
 Castum animum castus uult habitare Deus.
 Ecce peregrinis sapiens Eros ab oris,
 Inquirens regis nomina clara noui,
 Te nocat exemplo uicorum uisere Christum,
 Qui tibi patre tuas nascitur ante' fore.
 Nascitur Ebræo puer bic (res mira) bouili,
 Et prima in stabulo lumina cernit homo.
 Nascitur Bohemus idem in cordibus: illis
 Quæ lucet, uocem stella loquentis habet.
 Hanc igitur per mille uiri, per multa secuti
 Ardua Bethleæum dum repere larem,
 Myrrham, thymum, mirrum, felicia munera dando,
 Extera turba sacros uoluitur ante pedes.
 Agnoscitque Deum, dominum regemque fatetur
 Inde refert alijs nuncia lœta domum.
 Aduenisse diem, quo cœlo missus ab alto,

Speranda in cuius nomine certa salus.
 Esse nouum lumen cunctis iam gentibus ortum,
 Progeniemque alti lumen id esse Dei.
 Se uidisse locum, patriam, praesepc, parentem,
 Auctorem coeli se tetigisse manum.
 Oscula se blandis repetita tulisse labellis,
 Se pressisse suis pectora pectoribus.
 Audisse angelicas noctis quoq; tempore uoces,
 Monstrantes reducis quam fuga tutam uia.
 Destruct hic ortus factorum tempora deorum,
 In flammam ibit queritur exara Iouis.
 Perpetua Vestre delicitur ignis in ade,
 In sua uota uagas nemo uocabit aquas.
 Nemo magis pecorum spirantia consulat exta,
 Nemo aliquod fuso numen ab aere colet.
 Non ad flammiferum conuersum lumina Mitbran,
 Vanam implorabit mobile uilgns opem.
 Vnus erit pastor, per totas undiq; gentes,
 Qui nos ad uiuæ flumina ducet aquæ.
 Vnum etiam ille sibi latissimis orbis,
 Cui det celestes, coget ouile, domos.
 Nec minus Ebraæa differtur fama per urbes,
 Pastorumque canit facta stupenda fides:
 In lucem media conuersas nocte tenebras,
 Insolitus celo mille micasse faces.
 Venisse antiquis promissum Hero a diebus,
 Et conspecta oculis illius ora suis.
 Gaudia coelicolas primùm illa tulisse caterunt,
 Et cecinisse nouis alta per astra modis.
 Se quoq; mirandum puerum aspexisse, puella

Laetare

AMOR. FIL. DEI LIB.

181

Lactarit niueo quem speciosa sinu.
Texerit in stabulo quem uilis fascia, mutum
Qui fuerit positus debilis ante pecus :
Esse hominem, sed supra hominem sua lumina ferre,
Et sibi persuasum firmiter, esse Deum.
Hac à cœlitibus quoq; se didicisse ministris,
Qui certi fuerint ad loca sancta duces.
Turbantur Solymæ, mussat cum plebe senatus,
Intremet Herodes, pontificesq; stupent.
Debuerant partam propter gaudere salutem :
Pectora sed numquam credula terror habet.
Cognita pastores solos miracula tangunt,
Qui celebrant natum pectore & ore Deum.
Nunc ad te mentem, nunc uerba precantia flecto
O' puer, æterni lux & imago Patris.
Persa canit sapiens patrijs quem redditus oris,
Per Solymamq; canit pastor agrestis humum.
Qui tibi mirifico iungis mortalia nexus,
Quiq; nouo pangis foedera mira modo.
Te per ego, Patremq; tuum, tuaq; ipsum oro
Paæta, foue flatu frigida corda tuo.
Ne tua nos humili species offendat: in isto
Quis terræ dominum querat, aquæ ue, loco :
Quis celsi in stabulo rectorem querat Olympi :
Infantem nudum quis putet esse Dcum :
Tuuenerande Puer, nostros miserare labores,
Non horres hominis sumere membra Deus.
Pauper inopsq; uenis, ut nos tua copia ditet,
Copia quæ largas larga ministrat opes.
Tu conte nptus ades, sed nostra ut vulnera sanes,

Imponis ergo crimina cuncta tuo.
 Deriuas in te patriam non noxius iram :
 Quam decuit paenam nos subiisse, subis.
 Morte tua uitam reddis, liuore salutem,
 Et fuso tollis triste cruore nefas.
 Floreat ergo tuum cum dura sub cruce regnum,
 Da nos impositae pondera ferre crucis.
 Nulla mali facies nos terreat horrida, quin te
 Suspiriet toto pectore fidus amor.
 Custodi infirmos, ne nos aut dura tyrannia,
 Damnatis cogat turpiter ire vias :
 Aut ne uana trahant auersas gaudia mentes,
 Instabilis mundi castra pudenda sequi.
 Aggreget ad sanctos se pectus linguisq; coetus,
 Qui tollunt meriti singula facta tui.
 Desinat in rebus mens fidere cæca caducis,
 Pendeat ē solo spesq; fidesq; Deo.
 Propositum levit, is inflectat nulla rigorem,
 Nulla cupido lucri, nulla libido mali.
 Seruiat omne tibi, toto de corde, quod usquam est :
 Corpore cum toto, seruiat omne tibi.
 At quia uis recti non est in uiribus ulla
 Humanis, uires tu bonus adde tuas.
 In nostris habita, non designate bouile,
 Cordibus, hic firmam tu tibi pone domum.
 Nostra quidem innumeris uita est dignissima paenit:
 Sed tu parce tuo, uictus amore, gregi.
 Instaura amissæ felicia tempora pacis,
 Excute de dextris arma nefanda feris :
 Ut nouus auspicijs optatis floreat annus,

Finem

AMOR. FIL. DEI LIB.

Finem habeat quidquid triste malumq; fuit.
Agmina cum cœtu puerili cætera serua,
Quæ regni mandas esse ministra tui:
Spargere solennes possumus sape per aros
Hymnorum flores, thura adolere precum.

ELEG. III

Gratia coelesti referenda est ampla parenti,
Vetus pollicitis qui solet esse suis.
In primis pueri gratantia promite uerba,
Nam tali uester gaudet honore Deus.
Ille sibi infantum præconia colligit ore,
Præparat in laudes mutaq; saxa suis.
Annua iam nati redeunt solennia Cbristi,
Annua iam mecum concipe uerba puer.
Differat ut tempus, fugientis temporis auctor,
Non ideo uerbi mutat & ille fidem.
Ille dolens hominis lapsum, subitamq; ruinam,
Regna per unigenam reddit adempta suum.
Exortem nolens caeli, exortemq; salutis,
In terris miseretur degere tempus, Adam.
Ergo fæminei promittit semini ortum,
Qui colubri minuat triste nocensq; caput.
Qua spes magniimi subiere pericula patres,
Iaridesq; pius, Lanechidesq; pius,
Quiq; sua simulacra manu disiecerat: à quo.
Perpetuum populus nomen Ebraus habet.
Thariada nato post, Thariadaq; nepoti,
Dieta eadem repetit uoce frequente Deus:
In uestro toti benedic an semine mundo:
Credite, & hæc memori uerba notate fide.

In uestris igitur signum mihi deligo membris.

Vt petra pellucidal carnis acuta fecerit.

Nanq; Dei humana nascetur origine proles,

Maiestate Deus, carne futurus homo.

Hæc habet errorum solatia, cui dedit olim

Thebaicum fruges hospitiumq; solum.

Non animis aliam sicut spem filios Amra;

Aliq; Obedi clarus regis honore nepos;

Quiq; p's longa patres de gente secuti,

Hac una crimum sustinuerit fide.

Iamq; uidebatur, D'auidis stirpe perempta,

Crudele Antipatri quam genus ense necat,

Spes regni sublata, fides sublata salutis;

Sed solet extremis rebus adesse Deus.

Cum senecte laudata seruata puella pudoris,

Parua, sed illustri nobilitate domus.

Vt surgunt virides truncæ ex radice stolones,

Exit e' fræco gramine floris honor;

Sic quoq; Ieffei surgit generosa propago

Seminis, e' rumpit palmae uirga solum.

Prodijt optatus tenera de uirgine partus,

Nactaq; sunt meritam dicta uetus a fidei.

In terris, dominis terrarum, nascitur hospes;

Et Deus e' cœli culmine, uagit homo.

Carmina Ephratæ resonant cœlestia colles,

Paruaq; Bethla suum uix capit ipsa bonum.

Angelus in stabulo brumalia frigora statu

Temperat, e' gelidas non sinit esse niues.

Inuitans alis somnum, cantuq; quietem,

A sidus carnis ipse minister adevit.

Infestus

Infestus stabulis lupus est, subeuntq; colubri
 Villarum, tacti frigore, sape casas.
 Ite lupi procul hinc, procul hinc saui ite dracones,
 Hæc habet æthereus candida tecta puer.
 Nœve odio tentet quisquam turbare quietem,
 Membra soporati paruula somnus adit.
 Sancte quiesce puer, mens, virtus, sermo Parentis,
 Quo grauida frugum terra iubente stetit:
 A cuius nutu dependet machina cœli,
 Et mouet æquoreas aura perennis aquas.
 Nec tibi longa quies dabitur: mox regius iste
 Inferret heu pueris miles in æde necem.
 Herodes acut ferrum, fraudesq; parabit,
 Vniusq; petet mille per arma caput.
 Nullius infidæ, nullum tela ualebunt,
 Cuncta puer uidet hic, cuncta potestq; puer.
 Herodi sua pontifices calidissima iungent
 Consilia, insani tela uiuando uiri.
 Quid facitis stulti? puer hic non perdere tentat,
 Vult insperatis uos cumulare bonis.
 Mandata æterni perfert cœlestia Patris,
 Ante æuum æterno de genitore satuis.
 Qui uestra, uatum monitu, de stirpe projectus,
 Vos propter pura uirgine iam fit homo.
 Restituet ueteres qui religionis honores,
 Reddet & amissum protinus omne decus.
 Aurea tranquillæ condet qui secula pacis,
 Scrutij regno qui graue demet onus.
 Sollicito noxas qui pectore detrahet omnes,
 Qui dabit ut simus libera turbæ Deo.

Turba sacrata Deo : cui nec satanae ira, nec ulla
Barbara uis poſſit fraude nocere ſua.

Lucida complentur uarijs concentibus aſtra,
Sicut ouans ſtrato uictor ab hoſte uenit.

Gaudia cœlicolæ nulli exaudita priorum,
Alt. letantum uoce ſonoq; canunt.

Ecce ruunt media paſtores nocte, per agrum
Querentes nati uilia teſta Dei.

Non hominum, non pompa domus, adeuntibus obſtat,
Nec domina quiſquam cedere uoce iubet.

Angelici lato plaudunt uenientibus ore,
Vultus & dextram porrigit ipſe puer.

Non frons plena minis, non formidabile lumen
Terret, & armatum qui tegat enſe latum.

Scilicet hic infans eſt mitis & obuius omni,
Qui ſolet intrepido liber adire pede,

Inde Iebusæam diſperſus rumor in urbem,
Cui tribuit templum nomina ſacra Dei :

I'm ueniffe uirum, promiſſum tempore longo,
Progenieq; hominem, progenieq; Deum.

Angelicas uoces auditas, lumina cœlo
Curriſſe, atq; noua luce dediſſe notam.

Ipſe locum haud neſcit Pharisæus, uoce Michæel
Qui regis patriam concinuit atq; tribum.

Quæ curet Regem hunc, eſt exiguisima turba :
Paſtor, & huic aliqui qui tribuere fidem,

Qui promiſſa leui timuerunt ſpernere mente,
Dicere mendacem nec uoluere Deum,

His etiam Rex iſte poli, Deus iſte ſalutis

Nascitur, & regni dat noua ſceptra ſui.

Per quem libertas, pax, gratia, uita, parta est,

Mors prostrata, hostis regia fracta nigri.

Huius nunc fratres & amici Regis habemur,

Per quod fidem nati dicimur esse Dei.

Nec sumus aut meritis fratres, aut sanguine nati,

Venit adoptio munere talis honor.

O amor, o bonitas: quid nam est homo, quæso, caducus,

Vt titulis dignum talibus esse finis?

Vtque tui haeredem regni, miserumque malumque;

Constituas: caelos, & si per astra loces?

Si dederis tenui ualidas in carmine uires,

Lingua mea est laudes non tacitura tuas.

Carpere purpureos nec definet illa tyrannos,

Ingenio Herodis qui tibi damna struunt.

Quod mare non nouit, quam non uulgata per oram?

Hostis Idumæi sica nefanda fuit?

Ille parans Christo exitium, græssatur in annos

Innocuos, querulam cædibus implet humum.

Plus lactis fundit, quam sanguinis, ubere matrum

Rapta cohors, diro quam tulit ensè latro.

Regnatore Phari, qui corpora misit in undas,

Durior, & Syrio durior Antiocho,

De muris eadem qui precipitauit: intermem

Quid iuuat insano perdere more gregem?

Insidiatus Christo demens moliris inanes:

Effugit hostiles, cum cupit ipse, manus.

Auxilium tulerant ad iter suu munera Persæ,

Nec Nili tellus abnuit hospitium.

Tutus ubique suis dat & hospita tecta ministris;

Nemo pius, Christi numine fisis, eget.

Quid

Quid miseræ meruere tamen cum prole parentes,
 Quas orbas hausto sanguine mucro facit?
 Ponite Rachelides ægro de corde querelas,
 Dulcia sunt uobis pignora uestra super.
 Illa uidebuntur tunc clara uiuere luce,
 Colica cum Dominus regna daturus erit.
 Tunc palmis ornati omnes, & sindone tecti
 Filii, in amplexu gaudia uestra ruent:
 Narrabuntq; suos deuicta morte triumphos,
 Et pueri pueri carmina laeta canent:
 Sumentesq; nouas Christi sub imagine bullæ,
 Prætextati ibunt prima corona chori.
 Discamus pueri, sic Christi noscere regnum:
 Cui qui compatitur, compos honoris erit.
 Non uenit, ignauæ monstraret ut ocia uitæ,
 Aut daret humano munera larga modo:
 Paupertas, crux, exilium, tormenta, catastæ,
 Præmia suscepiti dura laboris erunt.
 Sed bona celestis non marcescentia uitæ
 Percipient dempto fine modoq; pij.
 Christe decus patri regni, uia certa salutis,
 Verus homo partu, uerus honore Deus,
 Cordibus inspira sacram mortalibus auram,
 Ut sola sapientia cognitione tui.
 Cætera, si qua potest dici, sapientia uana est:
 Qui nescit Christum, nil sapit ille miser.
 Christum scire tamen, sententia fruola non est,
 Quæ tumido tantum perstrepet ore Deum:
 Sic quoque Messiam norat Phariseus, at ipsum
 In lignum infesti more latronis agit.

Nec signis, Christum nobis monstrantibus, uti

Absq; fide, Christo nos facit esse pares:

Sic namq; Herodes, ritu mutilatus Ebræo,

In Christi rabidus lactea membra furit.

Nil conferre sibi, proprias contemnere uires,

Iusticiamq; hominis esse putare lutum,

Vnius in Christi merito sp erare salutem:

Hæc quicunque sapit, cœlitus ille sapit.

Noticiam banc nostris patefactam mentibus auger

Atq; tui donum pectoris, adde fidem.

Vera fides non est res Christi dicere gestas,

Sed Christum dominum posse uocare suum.

Quam grauis, & supra res nostras ardua uires,

Has uni laudes attribuisse Deo?

Huic scopulo cunctis uitæ te affige procellis,

Nec premet Oceani totius unda caput.

Curriculo banc metam contendere fidelis ad unam,

Nec rapidos Boreas iuerit ante pedes.

Christe iterumq; tuas iterumq; iacemus ad ar.ii,

Organa sic animi dirige cæca leuis,

Conatus miseris, immundos, imperfectos,

Iusticiam ne quis prædicet esse suam,

Iusticie suæ partem: tu solus & unus

Christe uia, auxilium, gloria, uita, salus.

Non aliis tecum pro mundi labe peperit

In cruce, non alia est uictima nota Deo.

Sint precor hæc imis solamina fixa medullis,

Nec talem euerat mobilis aura fidem.

Munere uento sam mutas quid hypocrita mentem,

Non uanas hominum comperis esse minas &

Turpe

Turpe uoluntati, submittere sacra, potentum,

Mortalemq; ipso plus timuisse Deo.

¶ Pulchrius est cadere in Christo, quam uiuere mundo
Mansuete Christus dona salutis habet.

Ergo eat hoc potius nudatos corpus in enses,

Infantum ueluti corpora pulchra cadunt;

Quam Christus nostro capiatur proditus ore,
Aut quisquis Christi nomina fidus amat.

¶ Ut fugit in bellis animosum degener hostem,

¶ Sic fugat in templis mens generosa malos.

Impietate nihil timidum magis: utq; per undas
Bulla perit, paruo sic cedit illa metu.

Hæc non in fragili cum sit constantia carne,

Imbellies fortis numine Christe rege.

Pectora tu pueris olim quoque magna deditis

Tu potes in minimis uincere summa Deus.

Sic Danielis habet uirtus clarissima laudem,

Occidet & nullo uis Machabæa die.

Helcanidae robur, Iosephi est cognita uirtus

¶ Crede, precare, pati discito, saluus eris.

Tempore nos uitæ totius Christe gubernata,

Vt simus cætus membra decora tui,

Pastoresq; rudes imitemur simplice mente,

Quærentes humilis rustica tecta casa,

Quæ nequit Herodes (neque enim sine cæde tulisset)

Intrare, & nulla tu pberis æ fide,

Hæc intrant, aditum nullo prohibente patentem,

Quorum ardens Christi pectora cepit amor.

Christe suam tibi uirtutem præferre minaces,

Perde, nec inflatos longius esse sine.

Turbante

Turbine mox alto furiosos sterne tyrannos,
 Vulpina tantum religione bonos.
 Quiq; gregem turbant peregrino dogmate sanctum,
 Cherinti poenas interitumq; ferant:
 Utoto Christi meritum celebretur in orbe,
 Atq; uni detur gloria digna Deo.

BLEG. IIII.

Nascitur insolito naturæ conditor ortus,
 Et sine complexu facta puella uiri est:
 Sola Dei nouit, tollitq; Ecclesia factum,
 Sola suam exercet facta canendo fidem:
 Scilicet illusus blando sermone colubri,
 Humanum primus perdis Adame genus.
 Rebus &c. inducis nostris lethumq; malumq;
 Aeterniq; iram danna suprema Dei.
 Non talit hoc superi proles mansueta Tonantis,
 Aduersum supplex concidit ante patrem:
 Ses faciens culpe confortem, mitigat iras,
 Sponteq; de summo uenit ad ima polo.
 Nudo, inopi, misero, fugitivo dicit Adamus
 Sume animum, nostra pectora fulte fide.
 Tissa Dei uiolata quidem, sed parcere nouit,
 Cœlestisq; meo fletitur ore pater.
 Bussice, deyciat nec desperatio mentem,
 Dictaq; nostra animo scribe tenenda tuo.
 Morte lues poenam delicti: morte perenni,
 Lege tibi posita, non moriere tamen.
 Ipse ego naturæ siam mortalis, eroq;
 Qui leuet humanum morte maloq; genus:
 Qui de stirpe satns muliebri reddat adempta

Regna,

Regna, luateq; suo facta crux tua.
 Vincula serpentis qui tandem ultricia noctat,
 Impresso elidens colla superba pede.
 Talia qui promissa dabas, uncture draconem,
 Ante pie gremium uirginis ecce iaces.
 , , Mater, uirgo : Deus, mortalis: uitaq; morsq;
 , , Nunquam iuncta, sed hic foedera pacis habent.
 Iste Deum decuit partus, quò se omnia posse
 Monstraret, fieri que modò uelle placet.
 Quodq; potest, hominum causa uult posse: quis autem
 Pro tanto grates soluat amore Dei?
 Hic ubi sanctorum requiescunt corpora patrum,
 Quae spes uenturæ facta salutis erat:
 Prodiit ipsorum quasi sumptus ab ossibus Heros,
 E blanditur tenero cui sacra uirgo sinu.
 In sua Tharactes qui uiscera sustulit ensem,
 Et fidei meritò dicitur esse parens:
 Talem de ianiana mortuaro uiscere natum
 Credidit, è medio surgere posse rogo.
 Nec sua spes illum post secula multa fecellit,
 Sustinuit fidem spes animosa senem.
 Isacides mæsto carpenis sub pectore somnos,
 Cum Syrios iussu patris adiret agros,
 Vedit ab excelsô celorum culmine scalam,
 Et per eam superos tre redire choros.
 Christus in Ebraeæ descendit uirginis alium,
 Nec tamen à dextra uellitur ille patris.
 Nempe Deus uere est, uerè est homo: summus & innus,
 Conditor ille hominum, spirituum ille Deus.
 Angelicae incedunt hac per mysteria mentes,

Et sua cum nostris gaudia iuncta canunt.
Iscides monitus portento, nomina Luzzæ
Mutat, & urbs Domini dicitur illa domus.
Hic partu Rachel pariter, defunctaq[ue] uita,
In media titulo est nobilitata uia.
Audiet illa olim matrum lamenta dolentum,
Cum mala Idumæa se uiet ira ferae:
Quæ natu ratagens cum abula perdere Christi,
Aeterno audebit bella parare Deo.
Non tamen eripiet misericors spem matribus omnem,
Visuris alia corpora cæsa domo.
Regia Iesse a saboles de stirpe, propinquo
Nacta suos tumulos & monumenta loco:
Quæ fuit urbs magni Davidis nomine dicta,
Germine Davidis protulit illa Deum.
Protulit illa hominem: Deus est ab origine semper,
Ab homo principium virgine matre capit.
Nec persona tamen Christi diuisa, sed ipse est
Dignus amore puer, dignus honore Deus.
Admonet ipse locus promissi, cunctaq[ue] monstrat
Vera redempturi dicta fuisse Dei.
Plena bonis Bethle iam frugibus: illius omnes
Sedabit panis copia larga famam.
Nunc Ephratae superabunt Gargara messes,
Et cedent Solymo regia Bætra solo.
Panis enim uitæ Christus modo prodit in aurum
Omni, si credis, nascitur ille die.
Omni nanque die præsens ope, numine præsto est
Nec, quia celsa tenet, negligit ille suos.
Sicut nemo, quicunque accedit ad ipsum,

N

Nec

Nec credens ullam colligit ore sitim.
 Mortua quinetiam panis uirtute resurgent
 Corpore, fidereas mox initia domos.
 Agmina ad hunc uiuum puerilia currunt parvam,
 Vester hic ore, oculis, simplicitate puer.
 Audite angelice que fundunt carmina mentes,
 Et cantu pariles concipitote sonos.
 Omnibus in studijs resonet Deus, omnibus actis,
 Exercete piam simplice mente fidem.
 Discite pauperiem, iussosq; subire labores,
 Pauperior Christo, cernite, nemo fuit.
Cui stabulum cinea, cui carex lectus acuta,
 Et domus exhibuit cui peregrina locum.
 Tempore uil proprij uitæ totius habebit,
 Condeturq; alio mortuum in loculo.
 Hæc hominum causa, maioraq; multa redemptor
 Pertulit, effigies quo foret ipse suis.
 Cordis in hunc uenit presi desfigite curam,
 Corporis omne leuat, pectoris omne malum.
 Si premitur ira Dei, genitorem in imagine nati
 Aspicate, & dulcis uos recreabit amor.
 Quod si lex mortuæ violenta præoccupat atro,
 Sub legem datus hic, legis obiuit onus.
 Post ortum duces bis quatuor ille cruent
 Fundit, mox animam fluidet & ipse suam.
 Nœc quasi indigni nimium, timeatis adire:
 En quacunque potest uoce nocare, nocat.
 Stella Magis cælo, pastoribus Angelus ortus
 Nunciat: hic uobis natus Iesus, ait.
 Huic rapidis igitur concursibus obuia tendit

Turba,

Turba, cui Christi nomine nomen habens.
 Præcipitem gressum nemo remoretur cunctis,
 Permittat fieri nemo moramque sibi.
 Quisquis ades, genibus supplex prouoluere flexit;
 Ianua pulsanda est ambitiosa prece.
 Ipse etiam pulsare iubet; uix lumine tacto,
 Ecce patet uotis ianua tota tuis.
 Sancte puer, uenerande Deus quem lumina cernunt
 Esse hominem, sed mens concipit esse Deum;
 Iuncte mihi, quoniam prodis mortalis in aurum;
 Iurice Deo, quoniam regia superna tenet
 Istrue me docto sacrati numinis ore,
 Adde pium affectum, noticiamque tui.
 Cum patre, cum sancto quod flamme sis Deus unus,
 Nouerit ergo teneat religiosa fides.
 Scire doce, quod sis peccati maximus hostis,
 Tota sit ante oculos lex tua scripta meos.
 Scire doce, quam sis facilisque bonusque petenti,
 Angitur offenso cum mala uita Deo.
 Tunc caro cum dubitat, satanas cum spicula torquet,
 Mundus ergo assensu ludit ad illa suo:
 Occurrant animo tecum mihi foedera facta,
 Nomina cum libro sunt mea scripta tuo.
 Et quia foedifragis raro est ignoroscere tutum,
 Foedera præcipue cum uiolata Dei:
 Erige comuisci trepidantem criminis ausu,
 Nec plane extingui fumida lina sine,
 Non sine quassata ut penitus frangatur arundo:
 Non tua, quod fragile est, conterat alta manus:
 Pasce fidem panisque cibo, potuque crux orbi:

Altera cum Domino fide rafa facta meo.

Illa Dei afflictæ sit uox resonabilis auri:

Vivio ego, nolo tuam (ne uereare) necem.

Nolo necem, uitam promitto: facillimus illi,

Conuersum in melius qui reuocabit iter.

Omnia cum dederis, alijs hoc adiice donum,

Ne proprijs ausim uiribus esse ferox.

Ompia cum faciam, tua quæ præcepta requirunt;

Ore tuo dicam, hæc omnia facta nibil.

,, Christi humilem sequitur humili fiducia seruum;

Non fert excelsus corda superba Deus.

Hæc fuit Amosida sapientia: menstrua fidea

Iusticias omnes & benefacta uocat.

Sentit idem uates, qui Christi maximus ore,

Scruito infra omnes infirmis esse cupit,

Quiq; æterna dedit Cilicum præconia genti,

Omnia quæ fecit, deputat esse lutum.

Nemo magis sapiat, nemo altius extollature;

Quam Deus in sanctis tollitur ipse suis.

Hæc omnes uno sensu sapiamus, & ore:

Mens una in Christo sumus, & unus amor.

Neu trahat in miseros amens discordia motus,

Effice cœlesti numine sancte Deus.

In statione sua sit quisque animofus, ut atrox,

Quisquis adest, socius sentiat hostis opes.

,, Nec pax cum prauis eadem scruanda, bonisq;:

Arma uiris sed sint addita nostra pijs.

Arma adsint, adsintq; preces: quiq; alta docentes

Scandunt, suntq; gregis, sunt populiq; duces,

Recta colant, aduersa notent, contra impia pugnant

Dogmata,

AMOR. FIL. DEI LIB.

193

Dogmata, clarorum more animoq; uirum:
Qui grege pro Christi quondam fudere crourem,
Et nunc in cœlis ampla tropheæ gerunt.
Quis nec sit baccæ collo, ex lucente pyropo,
Angelicus, celebrans ardua facta, chorus,
Quis Christus pulchras amarant e flore coronas,
Imponit propria florida ferta manu.
Effice Christe tuas haec uota ferantur ad aures,
Nosq; beatorum sedibus adde pjs.
Nemo pius autem sedes & regna uidebit,
Qui non ad finem permanet usque tuus.
Ut maneat porrò multi, tibi quoq; perennem
Pergentes omnes collige Christe gregem.
Collige de coetu quoque pectora idonea puro,
Qui tua postremo tempore facta canant.
Sancte puer, uenerande Deus, tibi concio curæ
Sacra sit, & rebus tristibus affer opem.
Tartarus multo nunc scvit atrocius hostis,
Aduentu hunc prohibe perdere plura tuo.
Nos ignara sumus nimis, imbecillaq; turba,
Qualisunque, tibi dedita turba tamen.
Ubere cœpisti qui nos à matris amare:
Huic mundo finis dum suis adsit, ama,

ELEG. V.

Vidimus insolito discedere lumine cœlum,
Nec frustra cœli gloria uisa fuit.
Angelicae puro librantur in aere turmae,
Sidera læticiam nec tenuere suam,
Nox mutat tenebras in tempora clara diei:
Qyalia nostra ætas chasmata sæpe uidet,

N 3

Ipsj

Ipsi oleo manant fontes, opobalsama sudat.

Arbor, inest uini fluminibusq; sapor.

Venit ab ardenti rerum dominator Olympo,

Membraq; mortali carne, caduca subit.

Bed sine labo subit peccati : scilicet ut nos

Peccati immensum ne cruciaret onus.

Aetereum satanas sensum corruptit Adami,

Et formata Deo pectora fraude necat:

Idem etiam letho corpus demittit Abelis,

Fraternam impellens ad fer a facta macrum.

Corporis extincti vires, animiq; uigorem,

In nato instaurat restituuntq; Deus.

Ille igitur natusq; Dei, partusq; puellæ,

Cuius nunc ortu gaudia plena sonant,

Conculcat satanam propria uirtute potentem,

Et sihi nos iunctos efficit esse magis.

Nam caro fit, sumens generis primordia nostri,

Nosq; patri reddit nomina cara Deo.

Nascitur infirmus, uitam quoq; degit egenus,

Qui major coeli vertice, luce prior,

Pro cunis, muli clittere: uileq; chordum,

Pro stratis: & pro tegmine, pannus erat,

Pro uelis pictis suspendit aranca telam,

Marmore pro Pario canna palustris adest.

Pro regno peregrina domus: pro sede, bouile:

Cannabæ, pro Tyrio murice texta stola.

Est Deus, ergo opibus non indiget ille caducis:

Est homo, nec fida matre carere potest.

Non eget auxilio rector coeliq; marisq;

A quo, quæ sunt, omnia facta liqueb.

Cum ad imperium stat tellus, astra mouentur:

Quem tremit angelicus, lucida flamma, chorus.

Dum tamen e patria dignatur scandere sede,

Nosq; homines hominis corpore notus adit:

Queritat hospitiū limen, posciq; ministros,

Et solitum nobis expetit ore cibum,

Quiq; omnes pascit, tenerae trahit ubera matris,

Hospitis & facili gaudet egenus opes,

Contentus stabulo, non aurea tecta requirit:

Contentus minimo lacte, quietus agit,

Linteolis tectus, fulgens nulli inuidet ostrum,

Spernit in herboso gemmea fulcra toro;

Aspice, spectandi non interdicta voluptes,

Spectandoq; intus gaudia digna cape;

In pueri vultu Paternost, de lumine blandus,

Noscitur, & facies tota serena placet.

O' Pater, ille tuus preſe fert gaudia vultus,

Ille aperit mentis sensu reclusa puer,

Cui desiderium largioris amabile cordis:

Omnia uota replet, cupida petita facie,

Das illi clara Stellantem luce coronam,

Qua non obryxum purius esse potest,

Qua nullus magis estradians fulgore smaragdus,

Aut quecunq; Indo littore gemma nitet.

Copia summa boni, benedictio dulcis in illo:

Vita beata, quies blanda, perennus amor,

Illum diu solebrem reuolutis uiuere seclis,

Præcipis audiri ecclitus, atq; coli.

Illius acceptas omnes in nomine gentes,

Inq; potest alio nemo placere tibi.

200 GEORG. FABRICI

Non tulit, aut ullam feret ulla aetate repulsam,

Pro se, pro populo seu roget ille suo.

Rex erit armipotens, vincet dominabitur hosti,

Inq. triumphat unusceptra severa geret.

Te Pater in Nati uultu iuuat usq; tueri,

Atq; inde affectum discere sancte tuum.

Ule mei causa uagit nunc parvulus infans,

Et uix, quo brumae frigora pellat habet.

Obscuru recubat pecora inter bruta tigillo,

Vetus homo matris sanguine, stirpe Deus.

Me Pater ut miserum societ, delicitq; tollat,

Amissio rursum collocet inq. decus.

Quo pulsus satanas cum turba astante superbus,

Cedere nunc homini cogitur ipse locum.

Qualis Manoides resonabat tempore plausus,

Diuidet regum quando Orientis opes,

Aut quando gravida distendunt haerea messes,

Agricola Syri gaudia quanta ferunt:

Talia nunc hominum pertinent gaudia mentes,

Et triplici talis cantus in orbe sonat.

Rex seruator adebat, genium de uirgine: uetus

Mortalis, uetus cum genitore Deus.

Sustudit ille iugum mortis, uitabile nulli:

Quaeq; humeris ploras fecerat, ulmus hebetu

Legis onus cessit, nunc hæc nunc illa iubentie,

Addentis rigidas, & sine fine minas.

Gratia, libertas, uictoria reddita, postquam

Ad nos ætherea uenit ab arce puer.

Demissa cœlis eadem cecinere cohortes,

Quas hominum toto pectore tangit amor.

l. 9.

Iux

Dic p̄is uerba hæc repetit cœlestia templis,
 Ad se quotidie qui uocat ore Deum.
 Vos igitur pueri, quos ipsa Ecclesia nutrit,
 Quosq; sacerdici cætus candida membra probat
 Ad puerum properè mecum concurrite Christum.
 A' cunis nullum rejeicit ille suis :
 Et quos culpa loto pellit, trahit ipse, cupitq;
 Libertate pia se puer iste colit.
 Christe puer, mea certa salus, mea magna uoluptas
 Cursum ad te pueros qui celerare iubes,
 Deduciq; graui mandatis sermonem, nec aris
 Aut templis arcis ora tenella tuis :
 Qui pueros alijs imitandos esse docebas,
 Quos inuiat ad regni celia uenire tui,
 Ambitione procul uana, fastuq; remotos :
 Incautos uexant que mala s̄æpe senser.
 Qui pueris dicas celorum regna patere,
 Esse tui etram deliciasq; patris :
 Lubrica nœue sacris aris hæc excidat etas,
 Custodes gaudes addere cœlicolas.
 Angelicos cœlus : qui stant ante ora parentis,
 Peruigilant domibus, peruigilantq; scholis.
 Respice nos pueros Puer optatiſſime parius,
 Inq; tua certos religionē foue.
 Da uiridi primū recte formemur ab ævo,
 Discamusq; alacritati mente tibi.
 Ortus Christe tuus, tua mors, suar omnia nostra :
 Et nostrum est, cœli templo quod alta tenes,
 Cumq; tuus simus populus, da uiuere dignè
 Nomine, quo populus dicintur esse tuus.

Sunt placidi nobis mores, sit uita pudica,
 Morigera in studijs, mensq; laboris anans,
 Inq; tuis iussis ne plus sapiamus agendis,
 Quam sapit innocua simplicitate puer.
 Utq; tener blandam nutricem diligit infans,
 Quaq; potest uise balbula uerba facit,
 Irridetq; sibi ridentibus, oscula curabit,
 Pigit, & irasci nescit, amare solet,
 Munera nec prelio metitur, pondere dona,
 Nec primum ante alios gestit habere locum;
 Sic candore rudes illos imitemur, enq;
 Simplice reddanur credibilitate pares,
 Et que Christe iubes, anima faciamus eodem,
 Quo puer haud rigidum iussa paterna facit,
 Quodq; deest misericordia heu quibus omnia defant
 Sarciat id flatus numen amorq; tui.
 Da quoq; nobiscum pueros adolescere fortis,
 Magnanimi patria quos genere ducas,
 Ardentis pariter discant pietatis amorem,
 Inq; Dei uerbum secula longa colant.
 Christe tuos superent hostes, iniuria malorum
 Pectora, proq; tuo nomine dura ferant.
 Imperium extendant armis felicibus amplum,
 A populo uertant noxia quoque suo e
 Sitq; sub auspicijs illorum Ecclesia salus
 Et concors, uni subdita Christe tibi,
 Qualis erat docti Iosie tempore regie
 Ezechie fortis, Iosaphatiq; pisi.
 Ut quando robur puerilis ceperit etas,
 Grata Dei laudes & benefacta feraat.

Dilige.

Diligens aeternus puer, rex alte polorum,
 Illo quo te ardet magnus amore parens.
 In studijs nostris, in uitæ euq; periclis,
 Inq; illo, cum mors imminet atra, die.
 Bis bonus, & præsens, hostiliaq; arma retundens,
 Néue errare sinas, néue perire sinas.
 Te sine nulla salus, tu nos ad gaudia transfer,
 Quæ uerbo toties sunt repetita tuo,
 Quorum nec sensum, nec finem percipit ullus,
 Vitam in peccati corpore donee agit.

E L E G . VI.

Templa Deo pateant, sint compita clausa, uiæq;
 Rixoso fauacat turba molesta foro.
 Magna dies, nullo nobis peragenda tumultu,
 Ut uacet antiquis curæq; corq; sacris.
 Sub duce pacifico, post clausa sacraria lani,
 Caeli pacificus mittitur arce puer.
 Inq; sinu recubans intactæ virginis, artu
 Se probat esse hominem, si probat esse Deum?
 Est homo, parua uides cunabula: conditor qui est,
 Nondum stante polo nam Deus ipse fuit.
 Patria, Bethla: domus, stabulum: præscopia, cunæ:
 Canna, tapes: fænum, lectulus: ulua, thorus,
 Qui pingit uolucres, nudus iacet ante parentem:
 Qui uestit terræ gramine, uagit inops.
 Qui pascit, uasto quod uitam dicit in orbe,
 Depellat primam uix habet unde famem.
 Qui mare, qui ccelos, solidum qui condidit orbem,
 Hospitis auxilium fletibus orat egens.

Non

Non eguit, sed nostra bominem compellit egestas,
 Demissum ccelo talia ferre Deum.
 Nec caret inuidia populi metuentis, et inter
 Messias ciues nomen inane suos.
 In numero nec enim populatur milite campos,
 Nec secum curria uictor, equosq; trahit.
 Nulli effundit opes, nulli largitur honores,
 Colla nec Oenotrio soluit Ebrea iugo.
Vertice pontifici cedarim non detrahit emptam,
 Restituitq; sacra iura negata loco.
 Non fasces frangit Romanos atq; secures,
 Non aquilas signis demit, eburq; rapit.
 Nec statuus uicis euertit, et urbe theatra;
 Deniq; nil dignum munere regis agit.
 Heros aurata non prodit Sionis arce,
 Quae Iesse sedes regia stierpis erat.
 Non Solymis portis, populosa aut uisus in urbe,
 Iudeae genti notior unde foret:
 Ignotus cunctis, pecora inter inertia, matris
 Gestatur tepido uirginis ille sinu.
 Hic ubi nemo Deum colorum orbitq; potentem
 Quereret, aut ortu splendidiore virum.
 Ignotus cunctis mansisset: sacra sed illum
 Militia, angelico carmine leta canit.
 Pergere pastores iubet ad cunabula regis,
 Per quem sola datur, sola petenda salus.
 Conficit hunc puerum nemo, nisi caelitus illi
 Monstretur, nemo conficit hunc puerum.

Cernos

Cernere quem cuperet Tarpeia Cæsar in arces
Sed magno maior Cæsare, pastor erat.

Cernere quemq; sui Herodes infamia secli,
Persa sed eximio dignus honore fuit.

Ipsæ Deo patre est ante omnia secula natus,
Nascitur & certo tempore uerus homo.

Fit generis nostri frater, mortalia sumens
Membra, nec omnipotens desinit esse Deus.

Mira fides, & mirus amor, commercia mira,
Dante, homini misero, cœlica iura Deo.

Te facit esse suum, quem membris induit : eis
Gratare oblato, perstet ut esse tuus.

Pacificus properat, non ergo irascitur ulli,
Ad se qui precibus uenerit atq; fide.

Sic patrijs dextram pecudum custodibus offert,
Memnonios facilis sic uocat ore Magos.

Cœlestis puer hic, tali nos mente tuetur,
Hospitis ut texit culmina parua sui.

Vtq; piam texit matrem: sed nudus in auras
Prodit, & in stabulo spretus in opesq; iacet.

Hunc pariter puerum spretiq; in opesq; sequamur,
Quæ tollit, hæc eadem nos mala ferre pium est.

Bume animos, premeris si paupertate, uirilest
Credenti diues gaudet adesse Deus.

Accipit bosques eum non notus : credere pulchrum est,
Ut similem sperans experiaris opem.

Dant aurum dites prociosaq; munera Perse,

Solamenq; fugæ, praefidumq; uiae,

Et mapale suum uenienti Aegyptius offert,
Atque hunc in propria nil iuuat esse casa.

Dumq;

Dumq; Paretonijs incognitus exulat aruis,

Septima sollicito tempore fugit hiems.

Agmina sunt reduci comites cœlestia, quâq;

Fert timidos gressus, precipitemq; fugam.

Si tibi rari homines aderunt, teget ardua cœli

Circumstans uigili sedulitate cohors.

Quid dubitas igitur soli confidere Christos?

Ille tuus corde est, corpore factus homo est.

Dum latet, in pueris occiditur ipse tenellis,

Absens in membris uulnera fertq; suis.

Quod mortale cadit, manet immortale, nec unquam

Interimunt sanctam spicula stricta fidem.

Exiguo cruciant momento flamma uel ensis,

Sæpius his morbus sæuior esse solet,

Cum medicus membrum uel ferro absindit acuto,

Vel uetus ignita perdomat bulcus acu.

Præmia sed uita durabunt longa perennis,

Sæpe dolore tamen quæ rapienda graui.

Hoc docet ille puer, simul e^{go} uictoria præbet

Arma, per bæc hostes uicerat ante suos.

Vermibus Herodes rodente putredine uitans

Exhalat, canibus sordida preda canis,

Et nulli auditas penas expendit: at infans

Occisus Christi gestiet ante thronum,

Donec Christus erit: cui regna æterna, potestas

Immensa, exacto gloria sine carens.

Macte Deus uictor, puer admirabilis, alti

Consilij, uirtus effigiesq; patris.

Maximus à primo mundi fundamine regum,

Pacifici ductor pacificusq; gregis.

Cui genus humum curae est, ut filia matri
 Vnica, dilecta quam fouet alma sinu.
 Hospitium in nostris tibi delige cordibus aptum,
 Idq; sacro renoua nomine Christe tibi.
 Da pacis studium, da fidi pectoris ignes,
 Et non mutando foedere iunge tibi.
 Da nobis oculos liquidos te cernere, mentem
 Aduentus quæ sit tempore lœta tui.
 Suscepit hunc puerum nemo, nisi cœlica segnient
 Aura trahat, nemo suscepit hunc puerum.
 Herodes quamvis blandissima nuncupat ore
 Vota, suumq; inquit flectere uelle genuit
 Quamvis pontifices patriam, tempusq; locumq;
 Norunt, & nati plurima signa tenent
 Non tamen inquirunt isti, non uera profatur
 Ille; sed hunc puerum perdere sensus erat.
 At tu Christe puer, cupidis illabere, certa
 In nobis habitans cognitione tui;
 Néne tui capiat nos unquam obliuio tardos,
 Cotidie tanti fac meminisse boni,
 Quod tu natus homo, nobis sis uita salusq;
 Solus enim nomen dulce salutis habes.
 Solus habes donum uitæ: sunt cetera cunctæ
 Herodis gladij, pontificumq; dolii.
 Nunc uero sapiens commenta excogitat orbis,
 Ne Christo soli sit tribuendus honor:
 Cum sacris Solymis coniungere tentat Athenæ,
 Posse putat Christum cum Beliale coli.
 Ad cunas illi Caipham quoque collocat, uno
 Lungit ex Heroden hospitioq; Magos,

Romæ

Romanumq; lupum castis non segregat agnus,

Proq; suq; arbitrio libera cuncta putat.

O mibi contingat nunquam sapientia talis,

Auctori que sit perniciofa suo.

Parvus es in cunis infans, nulliq; pauendus,

Sed iacis extenta fulmina torta manu.

Consortem summi nec quenquam admittis honoris,

Nec tua prostitui nomina sancta finis:

Pura nec arridet faedis Ecclesia mæchis,

Sponsa tibi in cunis, in cruce nupta tibi.

Ergo beatus erit, qui cætus non adit illos,

Quos nota celebrant impietate uiri :

Qui non exranturq; uias risusq; securus,

Oderit infames pestiferosq; thronos.

Hoc etiam ut faciam constanti corde fideq;

Tu mihi sis uita norma, lucerna pedum,

Sis mihi Christe tuo simplex sapientia uerbor:

Hanc eti mundus rideat omnis, amen.

Quod si que fuerint subcunda pericula, pugna

Mecum, nec famulum desere quæso tuum.

Omnia ferre potest mundus (tulit omnia mundus)

Quod seruet tua mors unica, ferre nequit.

Sed tua quod seruet mors unica, credere tutum est,

Et uitam in eali ponere posse fide.

A nobis mors orta, tuo modo uincitur ortu,

Ut uitam rursus lætiamq; dares,

Regnaq; transferres tandem ad felicia : Christe

O mibi quam primum luceat illa dies,

Qua te cœlesti cum patre, auraq; beata

Perpetuo uideam, perpetuoq; canam.

ELEG.

Sæpe uocate mibi, post hac quoque sepe uocande,
Christe puer, cæli gloria, summa Deus:
Sæpe inuentu mibi, te leta mente uocanti,
Dum magna exiguo carmine festa cano:
Sicut es inuentus pecoris custodibus olim,
Munera qui cunis prima tulere tuis.
Nunc iterum tua tempa adeo, comit ante pudico
Agmine, quod laudi est turba dicata tua.
Quid trepide hic bæres? fas est confidere: nobis
Hic puer est, nobis filius ille datus.
Filius iste Dei, Deus est, & uirginis infans:
Perge, fugat trepidos Angelus ipse metus.
Accessus facilis cupienti; nulla moratur
Januæ, non clausi regia pompa loci.
Herodis non hic ad limina sœua satelles
Hinc merito imbellis turba timetis aprum.
Non ebur, est lectus; non sunt holoscrica, uestes,
Sed tenuem panni fasciolæq; tegunt.
Non tunc geminis, auroq; crepundia fulgent:
Parva adeunda, Senex, Virgo, Pueri, cohors.
Vix habet ipse caput tenerum quod ponat, habetq;
Imperium in terras, & quor, & astratamen.
Hospitium lustra, mitem circumspice matrem:
Et genitum, brumæ tempore, cerne Deum.
Hospes pauper erat, qui tegmine suscipit illum.
Quem non cœlorum machina magna capit.
Pauper erat pastor, cui lætos Angelus ortus
Nunciat, hibernos dum cubat ante greges.

O Pauper

Pauper erat uirgo, genitrix electa Tonantis,
 Cui stabulum, thalamus : culcitra, gramen erat
 Tomentum sparto riguit, fænoq; cubile,
 Nec pudor in stipulis decubuisse fuit.
 Quam bene pauperibus sacravit stramina Christi
 Gloria pauperibus scilicet iste puer:
 Quos metus exagitat, quos anxia cyria fatigat.
 Et mors aspectu terret amara suo:
 En horret gelidus brumali nocte December,
 Frigore stant annes, uinctaq; terra gelu est.
 Non color est filius, non est sua gratia campus,
 Hæc faciem noctis tempora, mortis habent:
 Sed uertit rapidum cælo sol aureus orbem,
 Optatumq; novo reddit ab axe diem,
 Lam succi redeunt herbis, & semina trudunt,
 Incipiuntq; suo uiuere quæq; modo.
 Sic quoq; gens tenebris hominum cum pressa iactret,
 Obruta peccatis, debita supplicij,
 Iusticie sol Christus adest, de lumine cuius,
 Sunt quæcunq; usquam lucida, lumen habent.
 Qui nisi virgineo sumpsiisset sanguine carnem,
 Omnia noctis erant, omnia mortis erant.
 Natus enim, sine labe uiri, de matre pudica,
 Est homo mortali stirpe, uigore Deus:
 Verus homo, præsensq; Deus: rex, atq; minister,
 Isaiæ dominans, Isaiæq; satus,
 In celis residens, in terris uagit: utruncq;
 De genitore Deus, de genitrice puer.
 Suspicit æthereus commercia talia uortex,
 Audituq; hominum pectora pulsâ stupent.

Forma

Forma hominis, uirtute Dei, sic uisus es olim
 Christe Deus, nondum missus ab axe caro.
 Supplicat Abraham uiso, ne perderet igne
 Pentapolim, repetens corde tremente preces.
 Tota uidet Babylon, nec se uidisse negauit,
 De flammis tuuenes eripiuisse pios.
 Hic rubus ille turrens, qui non absuntur igne;
Qui sine patre infans, ex sine labe puer.
 Non uidet hunc ratio, uelauit lumina Moses;
 Non caro, detraxit sordida uincla pedum.
 Cor uidet, atq; fides; sint lumina cordis aperta,
 Sit Christi uerbo semper aperta fides.
 Ergo suum Dominum praesentem Ecclesia laudat,
 Primaq; laudauit, dum fuit orta dies.
 In cuius patres orarunt nomine quondam,
 Testantur castas ex ualuisse preces.
 In quem sperarunt animoso pectore, nec se
 Mirifica orbatos esse queruntur ope.
 Quem propter cupido posituri sanguine uitam,
 Nec timuere minas, nec timuere necem.
 Nunc tandem exacto seclorum tempore, sumpfit
 Corpus, ex humana carne uidendus adevit,
 Nunc tangendus adevit: tetigit pastoris turba,
 Et qui uenerunt ex Oriente Magi.
 Quos iubet ut taceant Herodes uisa, sed index
 Magnanimo pastor pectore uisa canit.
 Inde Magis ferrum intentat: sed littora Gangis
 De nato referunt facta stupenda Deo.
 Nam pateant pia corda Deo: miracula monstrant,
 Eesse Deum, lactis qui fuit altus ope.

O 2 Calcas

Calcat aquas, & fistit aquas, atq; imperat ebro,

Et fieri latices optima uina iubet.

Expedit & uerbo linguis, & lumina cæcis

Reddit, & ardentem mandat abire luem.

Surge ait, & claudi surgunt: age fare, loquitur

Muti: nec tumulis faxea iura manent.

Eripit imperium morti, satanæq; furores

Comprimit, & rabidum fab pede pressat humo.

In templo teneris doctores instruit annis,

Et quæcunq; docet, cum gravitate docet.

Nec socios legit audaces, aut arte peritos,

Sed pescatorum rusticæ corda placent.

Omnia digna D. o: qui, quæ uult, omnia præstat,

Corpora & faxis surgere uiua iubet.

Hunc hominemq; Deumq; neg. is: incredule cessat.

Membra hominisq; uides, facta Dei q; uides,

Huic soli si ferre preces, huic oscula ferre:

Fratri conueniunt oscula, nota Deo.

Qui iacet in canis mortalis, & articula torqueat

Rector, & est opifex, pars operisq; sui,

Fœtaq; uirginitas quem, fertilitasq; pudica

Edidit, & partu est obstupefacta nouo.

Admouet uberibus natum, dominumq; precatur.

Integritate manus uirgo, fideq; parens.

Cetera quid stulti miramur? credere uerbo

Nos decet: & uerbo credere, uita pia est.

Hac te Christe fide, tali puer optime cultu,

Et celebrat credens, & pius orat homo.

Te puerum monstras, ut mollia brachia cingant;

Te placidum, est odio uita superbatibl.

Ipse

Ipsa misericordia: & egenus, munera spargit

Dilutiae inquit tua pauperiesque manu.

Appares ut homo, regnas ut conditor orbis,

Ponens in tumulo, uiuus ad astra redis.

Nos benefacta Dei, nobis quia propria, tangant:

Mens ea nec cesset credere, lingua loqui:

Quae cælum loquitur, quæ patrum sancta locuta

Carminalia sunt, iujsus quam fuit orbe puer.

Omnipotens immense puer, nostra unica cura,

Dignate in terris Christe habitare Deus:

Nos tibi parturient, sacro bonus instrue uerbo,

Quo tibi forma diu nostra placere queat.

Nec tua indociles simus cognoscere facta,

Cœlifluso siccis largiter imbre riga.

In genere humano solus, sine fine, colare,

Nomina nulla tuis sint potiora bonis.

In tua septa uagis per mundum collige gentes,

Sit regno Christi latius orbe uibil.

Quod tibi cunq; placet, nobis arrideat ipsis,

Seu nos leta uiuent, aspera siue premant.

Quærere te dulce est, & te reperiire beatum,

Pastorum quod nos sedula cura docet.

Qui pecudes in agris linquunt, cunabula Christi

Vt uideant, iujsis oscula cara ferant.

Omnia ut amittas, Christum seruare memento:

Ille domum reddet, reddet & ille greges;

Dulciasq; illius que manant pectori uerba,

Pectoribus conditæ cœlica mella tuis.

Et quamuis capiant aliarum obliuia rerum,

Dum Christum retines pectori, cuncta tenes.

44 G E O R G . F A B R I C I I

Virgo hoc mater agit, quæ singula uerba Magorum
Pastorumq; sua condita mente premuit.
Sit nobis etiam spectata referre uoluptus,
Atq; tuo multos addere Christe gregi.
Ora resolute sacro flatu, ne dicere muti
Simus, quæ magnum est facta filere nefas.
Pectora sic forma, ne quid tolerare recusent,
Tortoris uinctus cum trahit ira manus.
Sollicitos nos esse uetus, nec querere uerba,
Cum stabilem impugnat turba prophana fidem,
Esse iubes animum curæ uacuum atq; doloris,
Cum petit immeritum mucro lapis ue caput.
Haec promissa meo pellant de corde timorem:
Nec mens conspecta paleat alta cruce.
Per gladios infans Bethlemiticus ardua scandit,
Significans Christo quæ patienda forent,
Sin tutos nos esse uelis, ut cedere Persas
Iusisti, atq; alta uisere tecta uia:
Angelica saluos etiam comitare coborte,
Inq; uis sanctis lumina nostra rege.
De meminisse uui, soli tibi fidere: nullis
In eaco tenebris corde relinque locum.
Credere Christe tibi, te noscere, uita beata est,
Quocunq; hac pereat perdita uita modo.
Non tamen immunes pacem dimitte tyrannos,
Qui uigilant regnum tollere Christe tuum,
De cathedrisq; fuga, de templis pelle Sophistis,
Os quorum ense ferit, linguaq; felle necat.
Gaudia qui nobis coelestia demere tentant,
Pecq; tua cogunt nos dubitare fide,

Qui sacros uiolant, furiosi mentis, amores,
 Extinctosq; ignes pectoris esse uolunt,
 Quos Amor ille tuus Patrisq; accedit alitq;
 quem tecum colimus, cumq; Parente Deo.
Herodis percauteletho, Caiphaeq; ministri
Herodis dici, qui Caiphael, Student.
At nos, Christe, tuos, ad laetum tempus honora,
Quando hircus longe segregate stabit oue.
Insolita quid luce dies effusit & ab alto
Auditus certò nunciat esse preces.

GEORGIVS FABRICIVS
 CHEMNICENSIS VOLF-
 gango Meurero, philosopho & medico
 dariss. S. D.

R A T V L A N D V M nobis no-
 strisq; liberis est, quod ætas no-
 stra in ea incidit tempora, qui-
 bus doctrina cœlestis de salute
 hominum ita eluxit, ut maiorem
 ueritatis splendorē consequi non queat. quam
 cunque enim partem cognitionis illius am-
 plissimæ consideramus, nulla reperiatur, quæ
 non tradita absoluteq; his temporibus sit: si-
 ue ea tantummodo in perceptione posita, si-
 ue est factis & actionibus demonstranda.
 Hominibus sanè sentientibus, & sapientibus
 modestè, rerum necessiarum tractatione,
 illustratione obscurissimarum, difficillima-

rum explicatione , factum abunde satis esse constat. quod in principijs & elementis pietatis , quibus ætas imbui tenera solet , probatum ; in maioribus quoque , ex iisdem tamen initijs ortum habentibus , inquirenti uerum esse apparebit. In illis autem ipsis sapientiae Christianæ fundamentis , quanta ignoratio , quanta tenebrae fuerunt : quantum annos supra quingentos silentium ? Causas legum diuinarū , partes fidei Christianæ , sacramentorum propriam institutionem , & salutarem usum , intellexerunt paucissimi , si modo intellexerunt ulli : recitare uerba fecuerunt ne flamines quidem ipsi , & pontifices. Preces necessitate quadam retente sunt , sed tantum decantati & commendati numeri. Etenim ne quis ex intelligentia uerborum melior evaderet , & peritior , in multis gentibus preces murmurarunt lingua ignota , tam pueri quam mulieres . Extant quoque edicta & libelli , qui cognosci eas , ut & alias res sacras , sermone uernaculo interdicunt , tanquam opus nefarium , & uulgo abominandum. Verum enim uero quia uerbi diuini auctoritatem eiusmodi legislatores parui faciunt : considerent hominum atque temporum tantum sapientiorum exempla. Legerunt sacram Scripturam (Gracos & Romanos excipio) sua olim lingua Syri : legerunt Dalmatae , interprete (ut ferunt) diuo Hieronymo : legerunt Go-

thic ex-

thi, expositore Vulfila episcopo: legerunt Sa-
xones, curante Ludouico Pio, Caroli Magni
filio: legerunt Indi & Armenii, & adhuc ali-
qua inter ipsos eius rei testimonia extare di-
cuntur. Franci historiam Euangelicā aliquot
item ueteris Testamenti libros, Offrido Ful-
dano & Uulramo Pabepergico auctoribus,
legerunt. Eiusmodi libri, inualescente Ro-
mana tyrannie, aut suppressi, aut e manibus
uulgi erexit sunt: nimis ut imperii sacrifi-
culi in reliquos homines, quasi cæcos aut fa-
tuos, regia potestate & libidine uerentur.
Deus autem misertus primum Saxoniæ, dein-
de aliarum quarundam gentium, pristinam
sui uerbi lucem in Ecclesijs fuscitauit: mox in
Scholas quoque, imo in agros atque officio-
nas, per puerilem Catechismi noticiā, & non
inquinatam interpretationem, fulgorem eius
introduxit. Nouerunt iam puellæ & pueri
nostrí, quem Deum inuocent: sciunt quid à
nobis Deus postulet, quantumq; nos præstare
ualeamus: à quo petendum, quid'ue peten-
dum, & qua fiducia petendum, didicerunt:
cuius beneficio Deo reconciliati, & quibus fœ-
deribus filii eius inserti sint, non ignorant:
tenent sensum Patris æterni, & animum erga
se atque uniuersos: scq; membra eius esse so-
cietas habent persuasum, cui & uenia om-
nium delictorum proposita est, & uita sempi-
terna merito & uulneribus CHRISTI com-

O s parata.

parat. Distinguunt in partibus fidei Christianiæ personas diuititatis & officia: fatentur cuius omnipotentia conditi, cuius precio redempti, cuius gratia illuminati sunt: unum Deum in tribus personis eternum, sapientem, castum, beneficium, misericordem prædicant & adorant: secernunt suam confessionem ab Ethnica, Iudaica, Turcica, Pontifica: quæ disciplinæ omnes filium Dei aut non mouerunt, aut nosse nolunt, aut cognitum contumelia affectiunt. De uero autem atque unico Deo, cum instituti sunt pueri nostri, legis mandatis de poluntate ipsius fiunt certiores: quid corde, ore, omnibus mentis corporisq; viribus sit tribuendum Deo, percipiunt: quid debeant maioriibus, æqualibus, inferioribus, singulis denique hominibus intelligunt: docentur non solum manus, oculos, membra, linguas habere abstinentes, verum etiam cogitata & impetus moderatos, pectus pariter ac animum cupiditatibus uacantem. Tali legis uoce, tanquam pedagogi ductu, viam monstrari ad C H R L S T V M audiunt: quem bona conscientia sedep firma inuocare, animis castis & sinceris colere iubentur: neque ullius patrocinio alterius ad Deum patrem opus esse ad impetrandum animi corporisq; felicitatem, sunt certissimi. Complectuntur in precibus omnes secum homines: & patrem communem, uniuersi moderatorem ac dominum, & amicum generi humano

mano exorant, ut nomen ipsius perpetuo celebre, regnum præsens, uoluntas sancta propitiæ nobis permaneat: præterea ut clementem cœlorum terræ faciem ad sustentandam uitæ fragilitatem ostendat, uictum, hospitia, pacem ad pios cōsūtus celebādos largiatur: & quoniam tanta liberalitate indigem sumus, neq; grati pro bonis innumeris esse ualemus, ut errores delictæ ignoscatur, obliniat, & in profundum demergat: deniq; ut infidias, insultus, arma diaboli mōretur & impediatur: & naturam hanc miserrimam in amissum integratæ & salutis restituat locum. In hoc studio & interpellatione, ne quis uel suæ indignitatis meru, uel audaciæ calumnijs fiat remiserit, proponuntur oculis atque animis certa symbola, & quali tesserae & sacramenta, quibus constricti tyrunculi nostri Christo militari iinformantur, cui nomina duci dederint, & in quam multitudinem collecti sint: aquæ immersione & uerbi coelestis efficacia admoventur, ut quoties nomen nominare suum audiant, toties meminerint, se id ab Ecclesia accepisse, & in manu Dei esse consignatum: premonstrantur deinceps illis omnia suscepitæ militæ iura, pericula, emolumenta. Hostibus autem multiplicibus, cum ausu aut robore proprio nemo unquam fortissimorum resistere potuerit, sed à signis recesserint, & dum suū reliquerint omnes, deinceps ducuntur ad pietatē & clementiam sui imperatoris:

qui se ipse pro Ecclesia patri æterno deuouit,
quiq[ue] p[re]ta hostibus esse non renuit, ut unu-
quenq[ue] nostrum à poena immunem, ad signū
illud unicum in cruce propositū reuocaret, &
recolligeret: n[on]e accessum minus gratiosum
aut patente p[re]staremus, sui corporis cibo, suiq[ue]
sanguinis poculo in hunc diem, & fidem suam
obligat, & nostrā confirmat: cuius doni usū &
perceptione, Christi beneficiū nostrū esse sta-
tuimus meritum: & quia unum corpus cum
ipso efficiuntur, uitæ hæreditatem & possesso-
nem cœli nobis usurpamus, iure gratiae, fidu-
cia promissionis, spe misericordiae: nec tolli
à nobis posse eam gloriam ac beatitudinem,
testimonium, & (ut diuus Paulus nominat)
ap[osto]l[u]s n[ost]r[u]s c[on]tra p[er]f[ec]t[io]n[em] m[or]taliu[m], est in animis &
conscientiis piorum, spiritus Dei sanctus. Hec
capita fidei & professionis Christianæ ante
multos annos tractavi carmine simplici & te-
nui: quod antè aliquoties editum, nunc tuo
vir clariss, nomini inscribo: & Argumenta A-
postolice & Euāgelice lectionis, que diebus in
Ecclesia festis populo Christiano proponen-
tur adiungo, ut hoc ueteris amicitiæ nostræ pu-
blicum sit testimonium, & obseruantię erga te
meā fidele monumentum. Vale: Misere Her-
siderat mundorum, è ludo illustri, Cal.
Febr. Anno redditæ salutis
M. D. L V I I.

PIETAT. PVERIL. LIB. I. 22
GEORGII FABRI
CII CHEMNICENSIS PIE-

tatis puerilis Liber
primus.

DECALOGVS, CONTI-
nena summam omnium præ-
ceptorum Dei.

E diuinum alijs tribus ingratus hono-

rem:

Me solum metuis, me uenerire

Dcum.

Me quoque blasphemis dictis offendes

re noli.

Sed merito celebra nomen honore meum.

Dogmata sancta pio studio complectere, sitib.

Septima lux operi dedita tota sacro.

Deuinci obsequio, qui te genuere, parentes:

Quem tribues illis, est quoque noster honor.

Iratius iugulum nulli mucrone resolve,

Nec fusō sœuam tinge cruore manum.

Alterius thalamos horre uiolare mariti,

Néue oculis placeat forma aliena tuis.

Non facies furtum: sed eris contentus iſdem,

Quæ tibi non digno dat mea larga manus.

Non de fratre tuo mendacia uana loquere,

Iudice nec coram testis iniquus eris.

Nunquam te perducat amor ſceleratus habendi,

Vt cupias propriam fratris habere domum.

Neu

222. GEORG. FABRICI
Nec domino famulus, neu fidos abstrabes feruos,
Nue alij partis infidicere bonis.

Meditatio.

O Immense Deus, populi seruator Ebrei,
Tum, furor incensus cum Pharaonis et alij
Per medios populum deducens fortiter hostes,
Præbebat siccias cui maris unda uias.
O Deus, exagitans ingenti crima paena,
Audax cum sequitur facta paterna nepos.
Idem æterna homini persoluens præmia iusto,
Illiis inq; beans secula mille genus.
Te præter uenerer nil, seu quod terra, fretumq;
Seu quod habent superis lucida signa plagis.
Sis mihi sole Deus, solus numen adorem,
Te metuam, & tuto pectore semper amem.
In te uno sperem, tibi me meaq; omnia credam,
Inq; tuis ponam pinguiâ iubura fociis.
Improba contemnam ueterum mendacia uatum,
Quosq; error fecit credulus esse deos.
Non tribuam iussos illis insanis honores,
Nec flectam timidum corde pauente genu.
Perfidia magicas non uertar plenus ad artes,
Aut rerum indicia, aut temporis ulla notem,
Vsurpem sanctoris diuinum nomen ad usus:
Pectora quem sapiunt, uox sonet, ora colant.
Te celebrem, ut multa carum pietate Parentem,
Quem colo non falsa religione Deum.
Te quoque confitear uitæq; necisq; potentem,
Et tua non ullo iussa uetante sequar.
Sit mihi dulce, pati propter tua nomina sancta,

Et pro lege tua sit mihi dulce mori.
 Non uolem externo sanctissima Sabbath'a cultu,
 Nec festi uideant acta prophana dies.
 Duce sacra requiescat ager, ponatur aratum,
 Et dominus seruo triste remittat opus.
 In tua conueniam laudes tibi dicere templo,
 Verbaq; mandati discere sancta tui.
 Exemplo anteferam reliquis quasi lumen honesto,
 Defendamq; tui membra relicta gregis.
 Sim pia cura bonis doctoribus, omniaq; illis
 Prestem; quaq; datur parte iuuare, iuueni.
 Nos motus nostris accensos cordibus auge,
 Inuocet ut uerum linguaq; mensq; Deum.
 Ut maneat constans, ut certa professio nostra,
 Et sit mandatis confona uita tuis.
 Ac benefacta Dei postquam sunt cognita nobis,
 Luceat ardenti nostra in amore fides.
 Ut pax seruetur mulierum in mentibus una,
 Ciuilis tierpi sit sine labo statu.
 Sim gratia, merito usnerer pietatis honore,
 Quis das magnifica sc̄epira tenenda manus.
 Nempe magistratus, pater est quasi publicus, omnis,
 Atq; uicem summi sustinet ipse Dei.
 Sit non fractus amor, qui progenuere, parentum,
 Custodes uitæ quiq; fuere meæ.
 Mis sim præsto tarda ueniente senecta,
 Insfirmisq; leuem grande laboris onus.
 Sic mea promissis candescent tempora canis,
 Sic memorem pueris secla uetusq; senex.
 Non odio flagrem, nulli sim causa doloris.

34. F. G. GEORG. FABRICI

Non subita illatum uindicet ira malum.
Non diu famam, non laetam uibere corpus
Alterius, litis semina nulla seram.
Non fera bella sequar, no uir quam arma impia sumam,
Ut possum uacua cedis habere manus.
Ne perdam corpus somno, dapi busq; meroq;
In queis luxurie fomes inesse solet.
Ne uox non licitis flagrari picecordia flammis,
Suspiretq; uagos bruta libido thores.
Non oculi peccent, non turbrae lingua, manusq;
Ne uideam templum pectoris ipse mei.
Coniugium felix, & sine fine criminе nati,
Castaque legitimus corpora uicigat amor.
Non alios spoliem grassantur more latronum,
Nec tacite infamis nomina faris amem.
Sacrilegos ausus fugiam, templiq; rapinam,
Inq; usus ueriam rite parata bonorum.
Exequer usuras, nec abutat ponderos insto,
Prodiga nec nimium si, nec auaria spamm.
In mihi conuicso non cessem munere tardos,
Non apium fucus roscida melia legum.
Non fallam iunocium meritio ure clientem,
Nec testis mendax crimina ficta loquar.
Quid prodest liuor, quid saeva calumnia? tandem,
Quae latuere diu, proferet una dies.
Recta etiam doceam, uentoſa nec efferat aura,
Nec sermo ancipiti subdolus ore fluat.
Non faueam ingenij petulantibus: omne proteruum,
Et fallax, curie mando sophista tue.
Actetrico simulans incedant hypocrisis ore,

Pectora

Pectora nostra probis stent ad apertu uirum.
 Non iruadam alius ades possessor meus.
 Nec trahet alterius ex eo cupido boni.
 Non saliam funes prescripti limitis ultra,
 Nec patria pellam pignora parva domo.
 Sit suus uigil dominus, sit tuus terminus agri,
 Et per me saluas quisque reponat opes.
 Contentusq; meo, traducam temporis uite,
 Ut tegat in modico tua senecta lare.
 Non aliena petram conuibia fraude, doloue,
 Non ancilla mea sit peregrina domo.
 Quisque suos per me famulos, iumentaq; seruet,
 Pondicruntq; asinum, ruricolan' ue bouem;
 Utq; in me cesseret uita corrupta cupido,
 Atq; vocandi uilijs perniciosa anior.
 Tu Pater ex iusto radicem uelle malorum
 Pectora, qua lapsu est fixa potenter Adu.
 Tetra ferant nostri ne quando absinthia campi,
 Neue ruha spinis campis abuidet ager.
 Nulla animum impiecat nister, laetitia corporis
 Irritiat fugiam uindicta ora Dei.
S Y M B O L U M A P O S T O L O S
 Iustus, continens partes Christi
 Christiane fidei.
 Redo, pro studio, in uerum Domini
 numq;, Deumq;,
 Nomina qui blandi mitia Patria
 habet.
 Cuius ab aeterno fuit infinita potestus,
 Sceptraq; in aeternum maxima cuius erunt.

P Quid

226 GEORG. FABRICIUS

Qui per misericordia tua condidit omnia uerbum,
 Quidquid ex anima uebunt, terraq; quidquid alit.
 Quiq; suo placidu*m* conservans condita uerbo,
 Sustentat celsa, summaq; ex imo manu.
 Credo etiam in Christum qui proles unica Patri,
 quem Dominum merito cuncta creata colunt.
 Humanam propter qui coeli templo salutem
 Linquens, ex patri uenit ad ima saecu*m*,
 Conceptus sacra diuini Flaminia atra,
 Et de non tacha virgine uana homo.
 Inuictum saui stans iudicis arte tribunal
 Nostrorum scelerum qui malefacta lauit:
 Arboreoq; crucis distentum stipite membra,
 Victimam pro humano tradidit est genere.
 Mox animam expirans, miseris cruciatibus agam,
 Imposita faxi mole, sepultus humo est.
 Sed non ex permanet humo: nigra tartara fregit,
 Pernadens clausis duro adamante seras.
 Tertia lux uiuum, rupte in morte catenis,
 Protulit, ex mea gaudia sancta tulit.
 Iamq; tenet dextram Patris omnipotentis, grande
 Supremo ueniet, iudicis ore, dic.
 Inq; unum uiuos relogans ex lumine funebre,
 Praemia pro meritis iustificacius dabit.
 Credo quoq; in sanctum, numen vegetabile, Platoni,
 Cum Nato aequali, eumq; Parente Dennis
 Cuius per totum collecta Ecclesia mundum
 Virtute, et bereo fert sacra grata Patri,
 Communemq; fidem, communia foedera seruat,
 Communes socio fundit ex ore preces.

Bic uenire spes certa, remissio certa parata est;

Clauditur hic cæli, hic reseratur iter.

Corpora de clausis surgent excita se pulchris,

Sublata in domite iustæq; mortis erunt.

Immortale p[ro]p[ter]e peragenter feliciter æcum,

Gaudentes facie colloquioq[ue] D[omi]ni.

Mediator.

Hec labente die mediator, redcunte reuoluo,

Et nil in prompto lingua habet ore magis:

De Pater omne meo cedat de pectore frigus,

Raptus in ardescam totus amore tui.

Molisq[ue] negem cultum, et quæcunq[ue] decoram

Aliorius speciem religionis habent.

Itu Christe simul fragilem sic dirige mentent,

Ad meritum ut discat cum cœta referre tuum.

Sint odio, seu quis fictis operatur in crisi,

Seu manifesta tua, quis mouet arma cruci.

Spiritus alme etiam, ne forsitan inscius error

In mala præcipitem pernicioſa trahat,

Macrege, et igne tuo calefactas ure medullas,

Deficiat ne quo tempore lapsa fides.

Ipsa fides uerè est regni caelestis imago,

Quæ se propitiū nouit habere Deum:

It non uisibilem tamen aspicit, atq[ue] potentem

Intrepidae recto lumine mentis adit.

Eius accende faces, hoc lumen cordibus auge,

Extingui et nulla clade premente sine.

Vi que certa fides animo iam præcipit, illa

Sentiat euentu non caruisse suo.

quam Christus docuit

Apostolos.

Pater omnipotens, qui nostra cura sa
luit,Maxime, qui celi lucida regna pro
mis.Vix teres alium, sic nos quoq; respici
mis

TERRIS: sit sanctum nomen tuum.

In terra, ut caelo, fiat tua magna uoluntas.

Et regnum adueniat Rex uenerande tuum.

Et panem & uitae nobis alimēnia radice.

Atq; suis animæ da Pater aliq; dipes.

Fratribus ut nostris peccata remittimus, & sic

Debita propitius nostra remitte Deus.

Ac ne crudeli nimium tenemur ab hoste.

Iustum da contra fortia corda malorum.

Nempe tuum regnum, tua magna potentia sola.

Gloriaq; eternos firma futura dies.

M E D I T A T I O.

H O M O.

Pater noster, qui es in celis.

O Pater, o celsi Rex atq; habitator Olympi,

In terris nati degimus ecce tui.

Hic sumus extores, hic regna incerta tenemus

Exilijs modo, seruitijq; iugo.

O quando exactæ post multa pericula uita,

Continget patrij regna uidere soli?

P I E T. P U B R I L A. LIB. L. 229

D E V S.

Malachiae. 1.

Filius exequitur mandati iussa paterni,

Et seruus dominii iussa superba sui.

Me patrem dicas; sed ubi reuerentia patri?

Me Dominum: Domini qua tibi cura tui?

Inmenseo nomen nostrum laceratur in orbe,

Et uestris audit peius ubiq; probris.

H O M O.

Sanctificetur nomen tuum.

A Spiciens placido miseros Pater optime uulta,

Supprime iusticie frrena secura tuae.

Ira quidem iusta est, sed eam clementia vincat

Plus ualeat natu crinire, Patris amor.

Vt tua perpetua clarescat gloria laude,

Quam summa à gratia pro pietate feres.

D E V S.

Psalmo CXXXVI.

Qui poterit uestris mea laus clarescere linguis?

Ora doli, ex nimium pectora fraudis habent.

Ferrea captiuo gestatis vincula collo,

Vitaq; uos tantis meritis iniqua malis.

Nemo peregrinis praeconia dicere terris

Nostra, nec insigni tollere laude potest.

H O M O.

Adueniat regnum tuum.

N Ostra alienigenae iure est data gloria genti,

Incuruat meritum colla superba iugum.

R 3

Sed

230 G E O R G . F A B R I C I U S

Sed tu parce tuis, diuturnaque vincula solue,

Reliquaque sparsi collige que so gregis :

Pristina iura tui reuocentur ut omnia regni,

Et redeant festi post onera ista dies.

D E V S .

D euteronomii X X X I I .

Quem iuuq; perdo prius : mergo, quem laudibim armq;

Quem curo, uarijs stringitur ante malis.

Aptuo, nec benefacta mouent, nec damna retunduntur.

Spernere mens uobis est mea iussa tenax.

Qui uestris igitur possum succurrere rebus :

Omnia iudicij spernitis acta mei,

H O M O .

Tiat uoluntas tua, ut in celo,
sic etiam in terra.

D I scute chare Patens de cœca nubila mente,
Confilium liquido noscat ut illa tuum.

Semper ut in nostro regnet tua corde uoluntas,
In terra, & superius inviolata thronis.

Nō sunt nostra tuis ultro contraria notis
Vota; rapit fragilis futile carnis onus.

D E V S .

Psalmo L X X V I I .

Ore quidem multi me dilexere, sed illis

Pectora mentiti plena fuere dolis.

Percipitis patriæ toties largissima dextræ

Dona, sed ingratis tantaq; totq; fero.

Regia magnifico struitis conuiuia luxu :

Sed pauper pellat, non habet, unde famam.

H Q

H O M O .

Panem nostrum cotidianum da
nobis hodie.

Sicut enim, licet indignis, ne detrabe panem,
In primisq; sacro pectora pasce cibo.
Non tantum fragilis sustentat corpora panis:
Ille salutaris prodit ab ore tuo.
Tu'ne suas brutis dones animantibus escas,
Plentibus bunc natis & pater alme neges?

D E V S .

Matthæi VII.

Non decet ante fues preciosas spargere gemmas,
Natorumq; cases non decet esse cibum.
Ille misericordia natura, quae me ueneratur, amatq;
Et facit imperij debita iussa mei.
Quantum anni uestri, tantum quoq; crimina crescunt
Degeneres animos vita scelesta probat.

H O M O .

Et remitte nobis debita nostra, sicut
& nos remittimus omni de-
benti nobis.

AHPater, infirme ne spectes crimina vita,
Est meritis impar gratia nostra tua.
Sic ueniam indulge, culpæq; ignosce professæ:
Ut placida atq; alijs turbæ benigna furgus.
Indigne indignis pietas tua prompta, fatemur:
Promissum uerax sed tamen omne tuum.

P 4 D E V S .

D E V S.

¶ Petri 2.

Ergo semel poena ignoui criminis omnes,

Ergo semel dextra est ira repressa mea?

Sponte secuti hostes & casta inimica, perifistis?

Quid labat in dubio pectoris fides?

Immundus ueluti catus, aut assueta luto fuis,

Redditis obscaenis corpora criminibus.

H O M O.

Et ne nos inducas in temptationem.

Afflita innumeris trahimus uix corpora moribiles,

Innumeris tabent perdita corda malis.

Depositis adhibe medicamina mitia rebus.

Atq; salutiferam portige mentis operam.

In præcepis ne nos mundus trahat, aut caro, uene-

Conficiat telis demonis ira fuis.

D E V S.

Psalmus X.

Iustus do iustis sua premit, do suis prauis:

Iudicij persistant omnia iura mea.

Vos quas iustitio pro crimen pendere petitis

Iustum est, & meriti vincula subire iugi.

Multa parum gratias acuit tentatio mentes,

Vi segnem bis flammis suscitet ista fidem.

H O M O.

Sed libera nos à malo.

Eripe nos mansueti malis, iramq; coerce,

Sis patet in tempis nominis omne memor.

De

P L E T . P Y E R I E . L I B . V .

De quoque corpora mea tandem libera maledictionis
Viuat, in eternam morte recepta dominum, et ai-
Ut meritis omnium tuorum laudibus auge, et in tua misericordia
Et te perpetua noce canamus. Amen.

BAPTISMUS. Natus es in die
Institutionis sanctissimi crucis Christi
CHRISTIVS. APOL. Quoniam enim
Cognoscitur in ecclesiis quoniam omnes in aeris

Loculis, terraque, subiectata summa potest
mundus testimoniis, et hoc est in patrum
deum. Natus ab eterno habeo in quaerere Patrem
fervore, et in mundo summam suam etiam in
Ita, daceo nro circulus in nominis genitivi
tes, et non regno letabundus intercedit, sed
Quoniam genitivi sunt circulus orbis ab initio usque ad
Imperium Dei totum submittit mundum, et omnes
Atque Evangelii duci preceitate mea, sed res ipsa in deo
Quosque iuuat uestris placidus dare uocatus aures,
Saluifici aqua singule sentire aqua.
In Patris, in ipso meo, sapienti, in eternis statim, et
Fœderis accipiunt molles circumclusi.
Inde mei discant mandatis capessere uerbis, in uocibus
Et uerum tot amante lumen Deum, ubi sum in uocibus
Ite, nec esse unquam pauida formidinosa sequitur
Prouerget inceptas aura secunda uas.
Donec erit te illis, et culti machina maradigunt aquas
Ipse meo præsens numine semper ero.

Meditatio.

Quod tibi pro meritis grates, quæ carmina pan-
Sume Deus, uitæ duxisti paterque meus? (dā,

235. GEORGII FABRICI

Qui me matutini tradidit de care ere uenit,
In lucam, in puerum fuscipit ultime gregem.
Te mibi, cum iussis purgaveror sordidus undis,
Non piguit tenero supposuisse manum.
Et tuus, ipse suo inelatis sanguine, Nutui,
Participem magnae fecit & esse necis.
Celestis macula deterris pectoris omnes
spiritus, insolito uiuificatus modo.
Eis effouere patet alium tempore celum,
Nominaque in uite parua relata librum.
Datae iurantibus o pater optime, Herba
Iam pars militiae quantulacumque tuae.
Non ego filiorum tuorum rite, data corporis gesto
Signa, sed aeternis pectora scripta notis.
Quae sacer ob signans Christi cum sanguine Flamme,
Sæpe suo fidei incensu net ignis datae,
Ira Dei cessit: pater est Iesus, qui fuit baptizatus.
Nec uelud delicto plus memanissem.
Haec animo ut memoratio noctisq; distisq; fideli
Effice quam dilector in puer abne pio.
Daq; mihi sancti occidens Flamme aurum,
Fœderis aeternum inservere tui.
Aegypti ne me diuina mea regnauim forentur,
Melliti regnos latræcrua sole
Ut frangam carnemq; morum mundiq; furores,
Ne percam in temido tuam Pharaone mari.

PIET. PVERIL. LIB. I. 235
TESTAMENTI CORPO
ris & sanguinis Christi in.

stituto.

Ltima discipulis præbens coniuia bri

thus,

Vespere in hostiles quo datus ipse ma

nus;

partitur fractum per corpora singula
panem,

Verbaq; discipulis futur amica fuisse

Accipite, atq; alacres porrectum sumite panem:

Credite, pane sub hæc corpus & esse meum:

Quod pro peccatis frangetur uictima uestris,

Tolle et & admisi criminis omne nefas.

Hoc cum sumpereritis, mea uinc benefactare referre,

Et dura mortis uos meminisse decet.

Distribuens pater mensis quodq; uina remotis,

Et peragens grates, sic memor ansq; deditt

Haurite hæc omnes (hauerunt felicet omnes)

Est uinculum sanguis frideris iste noui.

Pro multis meis hic sanguis fundetur,

Eluet immundi pectora quidquid habent.

Hunc cum sumpereritis, mea uinc benefactare referre,

Et dura mortis uos meminisse decet.

Hunc quoties panem, quoties hæc pocula digne

Accipietis, erit cerea parata salus.

Accipite, & passi præconia tollite Christi,

Ueriss index dum redditurus erit.

Me.

TN cruce qui pro me, multatus morte, pependit,
 Deindeq[ue] mibi qui nece vita fuit
 Indubitate sui monumenta reliquit amoris,
 Profectum semper testificatus opem.
 Dum me carne sua, dum pescis sanguine : membrum
 dum factus Christi corporis, ille mei.
 Ille meo sedem figens in pectore, iustus
 Injustitia impertit pravae cunctae sua.
 Non mihi peccatum, non mors, demoniq[ue] nocebit
 Christus praesidium, uita, salutem mihi.
 Non laudo proprias, uictorio praedico uires:
 Ille suos hostes uicit, ex ille meos.
 Ille quod patrem eccl[esi]am facit amicum,
 Et flatu tribuit multorum magna sacra.
 Ille mihi se adonavit humillimus ipsum,
 Herodiam regni fecit esse Dei.
 Hunc scilicet fator causamq[ue] capitq[ue] salutis
 Hunc, per quem eccl[esi]am adiutor, iter.
 Hunc scilicet de tenus remouit membra fauilla,
 Aspectum oculis me super ustra meis.
 Cuius in clavis omnia sit murea sanctis;
 Quosq[ue] bonos fecit, dixerit esse bonos.
 Intercedere decurrant tempora uite,
 Dum Christe adueniens : ad citio Christe ueniens.

ARGV.

PIET. PVERIL. LIB. I. 25
ARGUMENTA APOSTO-
licę & Euangelicę lectionis festis
Ecclę diebus.

CHRISTI ADVENTVS.

Dom. I. Rom. 13.

Nox tenebrosa abiit, lux clara diesq; propinquat.
Discubitis tenebris, lucis eamus iter.

ASINVS. Matth. 21.

Christus adest, humili rex celi uectus a seculo.
Sternite fronde nia, dicit e uoce preces.

Dom. II. Rom. 15.

Infirmum fratrem placide tolerare memento;
Plurima nam pro te Christus acerba tulit.

SINGUL. LUC. 21.

In terras Christus manifesta luce redibit,
Cumq; choro superium conspicendus erit.

Dom. III. 2. Cbr. 4.

Judicij bonum non est constanca certa,
Iudicio domini qui placet, ille placet.

MIRACVL. Matth. 11.

Redditur clando gressus, et lumina cæco;
Tempore quo uiger hæc gratia, Christus adest.

Dom. IV. Phill. 4.

Fundite sepe preces, lachrimas, suspiria, uote,
Et capite in uero gaudia uera Deo.

BAPTISMVS. Iohan. 1.

Iohannes baptizat aqua, sed flamine Christus
Coelsti; facilem omique parate viam.

CHRIS.

238. GEORG. FABRICI
CHRISTI NATALIS.

Dies prima. Tit. 1.

Impietus procul omnis eat: uiuamus, ut olim
Contingat magni gloria magna Dei.

ANGELVS. Luc. 1.

Nascitur in stabulo Christus: pastoribus ortum
Angelus insolitus, gaudia leta, canit.

Dies altera. Tit. 3.

Regnum celorum, nostrum est, sed gratia Christi fundo
Non hominis meritum, talia dona parat.

PASTORES. Luc. 3.

Pastores aedent cunas, usumq; reportant,
In stabulo, uinctum fasciolisq; Deum.

Dies tercia. Heb. 1.

Per sanctos olim qui dixit multa prophetas,
Nunc eadom nati predicatione sui.

DEVS ET HOMO. Iohann. 1.

Qui Christum credit genitum patre, virgine natum,
Donatum q; sibi: filium ille Dei est.

DOM. proxima. Gal. 3.

Non Iudea tulit palmam, non Gracia danum;
In Christo uerum omnes, formata virgq;, sumus.

SIMEON HANNA. Luc. 2.

Gratatur Christo Simeon, gratatur & Hanna.
In Christo populis omnibus una salus.

CIRCUMCISIONIS. Gal. 3.

Lege tenebantur rigido pia corda magistro:
Est modo per Christi gratia piaria fides.

PIET. PVERIL. BIB. I. 25

I E S U S . L U C A .

*L*ex opprēsse iacet, mortis sublata potestus;
Nomen enim I E S V dona salutis habet.

Dom. proxima. Gal. 4.

Virginiā atq; Dei sub legem traditus infans,
E' seruis natos nos facit esse Dei.

H E R O D E S . Matth. 2.

Dum furit Herodes ferro, petit extera regna
Christus, & Aegypti repperit urbe locum.

E p i p h a n i z e . E s a . 6 0 .

Quod lumen cæcis exortum Gentibus olim,
Luceat hoc omni tempore, Christe Deus.

M A G I . Matth. 2.

In cunis Christo regiq; Deoq; hominiq;
Avorum, ibus, myrrham, dona tulere Magi.

Dom. I. Rom. 12.

Da, ne gentili fœdemus corpora ritu,
Christe; sed ut maneant templa pudicatibi.

T E M P L U M . Lut. 2.

Bonissimum Christum uis querere? quis docet ille,
Præfens in templis inueniendus erit.

Dom. II. Ibid.

Cœlesti similes animos, Ecclesia seruet,
Quæ semper concors, & sine lite manet.

N V P T I A E . Iohann. 2.

Christus adest sponso, donat quoq; munera sponso,
Mutat q' in unum nobile fonte aquas.

Dom.

O F F T R

Dom. III. Ibid.

Corporis unius cum sumis membra: quid ergo
Mutua non constans pectora iungit amores tuos?

L E P R O S Y S , P A R A L Y T I C V S .

Matth. 8.

Et praesens Christus morbos sanavit, & absenit
Quodq[ue] facit, uerbo hoc omnipotenter facit.

Die Pauli conuerit. Act. 9.
Qui spirat cædem, caelesti nomine tactus,
Pœnitit, & gentes impia corda docet.

A M I S S I O N E F O R T Y N A R V U M .

March. 10.
Quisquis agrum ait fundum, Christus dimittit amore,
Huic multo amissâ favore reddit opes.

Domini III. Rom. 13.
Si quis amorem tuto quo pectora debent amare,
Hic iustos inter namc habere potest.

N A V I S . Matth. 8.

Dum dormit Christus, metuant aduersa ministris
Fide Deo, is uentis imperat atq[ue] mari.

Dom. V. Colos. 3.
Dilige sic alios, ut si quaque Christus amauit,
Et grates Domino pectora psalle Deo.

A G E R . Matth. 13.

In cultos agros dictib[us] rizania spargit,
Pabula qua fluminæ tempore missis erunt.

Die purificationis. Malach. 3.
Angelus ante Deum præcurrit: credite Christo
Purganti aduentu sordida queq[ue] suo.

OBLA

PIET. PVERIL. LIB. I. 241

OBLATIO CHRISTI. Luce 12

Seruitur ante Deum, legi non subditus infans,
A' nobis demat legis ut omne iugum.

Dom. VI. 2.Pet. i.

Estabula ne capiat mentes: audire necesse est
Christum, si cœli regna tenere cupis.

ModON Secundus. Matth.17.

Acscendit montem Christus: Patris æthere sermò^o
(Hunc audite, meus filius iste) sonat.

Septuagesima. 1.Cor.9.

Concertat ut optatam cursor contingere metamit
Sic Christus, uite palma, petendus erit.

VerINE A. Matth.20.

In sua nos omnes Christus uineta uocauit,
Mercedem agricolis soluit & ipse parem.

Sexagesima. 2.Cor.11.

Exemplum Pauli uarios perferre labores
Discite, sitque unus gloria uestra Deus.

Secundus ModEN. Luc. 8

Semina sparsa ferunt uolucres, uia, petra, rubique:
Quæ bonus accepit, centupla reddit ager.

Quinquagesima. 1.Cor.13.

Aera uelut uacuos sonitus pulsata remittunt,
Sic uiuo torpet pectus amore carens.

ConAE ConVerS. Luke 18.

Inclamans Christum, populo prohibente, recepit
Lumina, qui nullum uiderat ante diem

Inuocauit. 2. Cor. 6.

Ut nos discipulos Christique; Deique; ministros,

Q Agnoscant

Agnoscant omnes uitiaq; cruxq; probat.

TENTATOR. Matth. 4.

*Christum ausus tentare, tibi non parcer iniquus;
Sed uerbo & sola uincitur ille fidei.*

Reminiscere. 1. Thes. 4.

*Qui nequit fraudes, ardetq; libidine foeda,
Improbis ultorem sentiet ille Deum.*

CANANÆA. Matth. 25.

*Auxilium, expugnat Christum Cananæa, negantem
A Christo quod uult, impetrat una fides.*

Oculi. Ephes. 5.

*Sit procul omne nefas uestris à moribus: ipse
Christus pro nobis hostia factus, obit.*

M V T V S. Luc. 12.

*Redditia vox muto, Christo conuicia dicit
Improbitas: sed eum fœmina fida canit.*

Lætare. Gal. 4.

*Seruum Abrame tibi Memphitica protulit Agar;
Nos, Saræ semen, libera turba sumus.*

S A T V R I T A S. Iohan. 6.

*Panes quinque, duo pisces: en quinq; uirorum
Millia, habent Christo distribuente cibum.*

Die Annunciationis. Esa. 7.

*Concipiet uirgo, natum paritura perennem;
Et nobiscum habitans, dicitur ille, Deus.*

G A B R I E L A N G E L U S. Luc. 1.

*Possible est uerbum omne deo, promissa fidelis
Seruat: uirgo Deum concipit, atq; parit.*

Judicari.

Iudica. Heb. 9.

Christe patris residens ad dextram, summe sacerdos,
Sanguine per purga uulnera nostra tuo,

L A P R D R S. Iohan. 8.

In Christum lapides tolluntur in aq; profatur
De se, de q; suo uera parente D E O.

Palmarum. Phil. 2.

Sic hominem, mortis damnatum, Christus amauit,
Ut non horreret funera dura crucis.

C H R I S T V S R E X. Matth. 21.

Rex mansuetus adest, plausu comitemur euntem;
Sis clemens homini, sis benedictē Deo.

C H R I S T I R E S V R R E C T I O.

Dies prima. 1. Cor. 5.

Vixit maestatus pro nobis iustitia Christus,
Sint mores puri, uitaq; digna D E O.

A N G E L V S. Mar. 16.

Dicite discipulis, & Petro, uiuere Christum;
Angelus hæc; uiuas tu quoq; Christi mibi.

Dies secunda. Act. 10.

Mors satanasq; iacent, rediuiui gloria Christi est;
Per quem amissa homini, nunc reparata salus.

D I S C I P U L I D V O. Luc. 24.

Quem cernunt oculis, non cernunt lumine cordis;
Absq; fide Christum cernere nemo potest.

Dies tertia. Act. 13.

Damnatus, patitur; defunctus morte, resurgit
Christus; humo claudi uita Deusq; nequit.

Q 2 D I S C I -

244 GEORG. FABRICII
DISCIPULI VNDÉCIM. LUC. 24

De Christo sermo est, mediusq; loquentibus astat,
Et ueterum scriptis inscia corda docet.

Quasimodogeniti. 1. Iohan. 5.

Qui per aquam in mundum uenisti, perq; cruentem:
Da mundum uincat firma in amore fides.

THOMAS. Iohan. 20.

Thoma crede, fides conrectat pectore Christum,
Non dedit: nobis da quoque Christe fidem.

Misericordias Domini. 2. Pet. 2.

Quisquis es, afflicti serua uestigia Christi,
Inq; omni patiens esse memento malo.

PASTOR. Iohan. 10.

Pastor oues Christus proprias facit esse cruento,
Aure eius uocem quæ patiente ferunt.

Iubilate. 1. Pet. 2.

Principibus pare, uitam sine crimine dege,
Exequere officij munera iussa tui.

CRVX. Iohan. 16.

In mundo lacrymæ, & moeror: sed gaudia cœli,
Aspectusq; Dei pectora fida manent.

Cantate. Iac. 1.

Sis audire celer, nec uelox dicere, tardus
Irasci: è cœlo, quod datur dmne, datur.

SPIRITVS SANCTVS. Ioh. 16.

Arguit & damnat mundum, uox alitis aluit:
Quæq; docet, Christo præcipiente docet.

Vocem iucunditatis. Iac. 1.

Qui sermone piis, sed turpis moribus: ille

PIET. PVERIL. LIB. I. 245

In speculo oblitus, conficit ora sui.

FIDES. Iohan. 16.

Qui Christum agnoscit, nullam fert ille repulsam,
Pectore seu genitus, siue det ore preces.

CHRISTI AD COELOS.

Ascensio. Act. 1.

Christus ad aeterni regnum regna alta parentis:

Omnibus (o pietas) hoc patefecit iter.

PRECES. Iohan. 16.

In celis Christus residens, accommodat aures

Oranti, & summo fert pia uota Patri.

Exaudi. i. Pet. 4.

In precibus uigila, mentemq; ostende benignam,

Quiq; doces, doceas nil nisi iussa DEI.

PERSECUTIO. Iohan. 15 & 16.

Tolluntur gladijs, cruciantur carcere sancti:

Perfer, habent paruae premia magna more.

SPIRITVS SANCTI

MISERIA.

Dies prima. Act. 2.

Cum patre, cumq; Deo nato, tu Spiritus unum,

Imple: saluifica pectora nostra fide.

PAX. Iohan. 14.

Pacis amans Deus est, idem uult esse ministros

Pacificos: habitat mitia corda Deus.

Dies secunda. Act. 10.

Non genus aut gentem spectat Deus: omnibus ille

Est placidus, qui se cunq; timere solent.

Q 3 VITA

VITA AETERNA. Iohan.3.

Vita, salus hominis, Christus: qui credit in ipsum,
Non perit, & vita spem melioris habet.

Dies tertia. Act.8.

Flamiuis accipiunt gentes quoq; munera sanctis
Iam Christi toto nomen in orbe sonat.

O V E S. Iohan.10.

Ora sui pastoris oves ducuntq; sequuntur:
A septis furum Christe repelle genus.

Trinitatis. Rom. ii.

O amor haud dicendus, & o sapientia diues:
Indignos recipit Christus, amatq; malos.

N I C O D E M V S. Iohan.3.

Exaltat Moses contra bulcera dira colubrum,
Tu sis vulneribus Christe medela meis.

Dom. I. 1. Iohan.4.

Quisquis amore DEI fido ueroq; tenetur,
Ex animo fratrem diligit ille suum.

E P V L O. Luc. 16.

Lurcatur diues, mendicat Lazarus: iste
Caelum habet, in flammæ traditur ille lacum.

Dom. II. 1. Iohan.3.

Non dubitat uitam pro nobis ponere Christus:
Ut redimas alium, negligis ipse mori?

C O E N A. Luc. 14.

Rex uocat ad positas epulas: accede, nec ulla
Causa obstet: uenias, cena parata tibi est.

In die Baptiste. Isa. 49.

Ante uidet, quam sint, Deus omnia, datq; salutem
Regibus,

PIET. PVERIL. LIB. I. 247

Regibus, & gentes ad sua templa uocat.

SALTATRICULA. Mar.6.

Chare Deo Baptista peris, meretricula saltat.

Impius Herodes uermibus esca datur.

Dom. III. 1.Pet.5.

Sobrios & uigilans Domino tua pectora credes

Nam leo securus circumlit acer oves.

OVIS PERDITA. Luc.15.

Tunos quære Deus, qui perdita turba uagamus.

Inuentosq; tuo suscipe Christe sinu.

Die uisitationis. Rom. 12.

Primus honor, pietas: & summa modestia uirtus:

Quisquis & est humilis, fortiter ille sapit.

MARIA, ELIZABETH. Luc.1.

Cernit operta fides, penetratq; per ardua: nunquam

Surda audire Deum, dicere muta Deum.

Dom. IV. Rom.8.

Quam passus, maiora feres: natura gemiscit,

Tecum quæ fieri libera morte cupid.

FESTUCA. Luc.6.

Cum tua non cernas, aliorum crimina carpi;

Est festuca alij, trabs onerosa tibi.

Dom.V. 1.Pet.3.

Est hominis scutum pax & patientia iusti,

In quem fert oculos nocte dieq; Deus.

RETE. Luc.5.

Rete implet, Christi uerbum: quicunq; laborat,

In Christi uada nomine, diues eris.

Q 4 Dom.

Dom. VI. Rom. 6.

Heu nascor morti, uitaq; renascor in unda:

Ut dignè uiuam, da Deus alme, tibi.

LEX. Matth. 5.

Non inferre manum lex mandat: pectora Christus
Munda iræ, linguam criminis esse iubet.

Die peccatricis. 1. Tim. 1.

Melle magis dulcis uox est, quod Christus in orbem

Venerit, ut uitam iusticiamq; daret.

V N G V E N T V M. Luc. 7.

Fœmina flet, tergiq; pedes, & nardina fundit:
Crimen abit, laudem fert preciosa fides.

Dom. VII. Rom. 6.

Peccatum mors consequitur, damnatio mortem:

A' Christo contra uita salusq; fluit.

P A N E S S E P T E M B R U S. Mar. 8.

Multiplicat positos Domini benedictio panes:

Mitia sunt Christi pectora, larga manus.

Dom. VIII. Rom. 8.

Haeres ipse Dei fies, Christiq; cohæres,

Si das spiritui corda regenda sacro.

O V I N A P E L L I S. Matth. 7.

Doctoris mores, atq; arboris infice fructum:

Agni pelle solet sepe latere lupus.

Dom. IX. 1. Cor. 10.

O' pater, instabiles ne lubricus auferat error,

Fac certa maneant in statione pedes.

A T R I E N S I S. Luc. 16.

Mundus opes querit iniustas, querit amicos;

Sed

Sed Christi nimium est querere tardus opes.

Dom. X. 1. Cor. 12.

Non uni dat cuncta Deus: sua munera quisq;
Conferat ad laudem simplicitate Dei.

CHRISTI FLETVS. Luc. 19.

Flet Christus populi aerumnas, urbisq; ruinam:
Et uult esse uni templo dicata sibi.

Dom. XI. 1. Cor. 15.

Mortuus est nostro pro criminе Christus, eundem
Tertii a discipulis reddidit orta dies.

PUBLICANVS. Luc. 18.

Peccator iustus discedit, iudice Christo:
Iusticia elatus nil Pharisaeus habet.

Dom. XII. 2. Cor. 3.

Stulte tumes, frustraq; animis efferre superbis?
Quidquid habes, munus noueris esse Dei.

S V R D V S M V T V S' Q V E. Marc. 7.
Surdo aures, mutoq; sonum, medicamine Christus
Reddit, qui uerbo mira, manuq; facit.

Dom. XIII. Gal. 3.

Dignior ut Moſe est Christus, sic gratia legem
Sustulit, in Christo libera turba sumus.

S A M A R I T E S. Luc. 10.

Crede Deo, fratremq; iuuainam proximus ille est,
Qui fert præcipiti tempore fidus opem.

Dom. XIV. Gal. 5.

Qui carnem sequitur, carnis quoq; præmia sumet:
Qui uitam, uitæ præmia digna metet.

Leprosis uerbo Christus bis quinq; medetur;
Grates unus agit, cætera turba perit.

Dom. XV. Gal. 6.

Vos faciles gratiæ; pijs estote ministris,
Inq; uicem alterius perferat alter onus.

DEVS ET MAMMON. Matth. 6.

Abijce Mammonæ curam, seruire duobus
Nemo potest: unus sit tua cura Deus.

Die Michaelis. Apoc. 12.

Christe tuus pugnet pro nobis Angelus, in nos
Ne quid atrox posset iuris habere draco.

ANGELI. Matth. 18.

Exemplis ne lede malis: custodia cœli
Lucida, pro pueris excubat ante Deum.

Dom. XVI. Ephes. 3.

Perpetuas nostro sedes in pectori ponit
Christus, & optatis dat potiora DEVS.

VIDVÆ FILIVS. Luc. 7.

Mors, ærmina, pauor, Christo præsente, recedunt,
Qui uerbo mortis frangere uincia potest,

Dom. XVII. Ephes. 4.

Vna fides, unus baptismus, & ut Deus unius
Omnia sic unus pectora jungat amor.

HYDROPICVS. Luc. 14.

Cedit hydrops, seruat curando sabbatha Christus,
Ante superbe pedes quanta ruina tuos?

Dom. XVIII. 1.COR. 1.

Qui nos dñs donis, sit gratia Christor

PIET. PVERIL. LIB. I. 251

Is nos extreum seruet ad usq; diem.

L E G I S D O C T O R. Matth. 22.

Quid Christum tentas? Davidis filius ille est,

Et dominus: ratio hoc cæca uidere nequit.

Dom. XIX. Ephes. 4.

Exuite omne nefas, ueteres deponite mores,

Vt nouis in uestro pectore uiuat homo.

P A R A L Y T I C V S. Matth. 9.

Pelle metum, Christus peccata remittere promptus:

Et curare celer tornina, pelle metum:

Dom. XX. Ephes. 5.

Vina parant luxum: uigilans & sobria uita

Hymnis, uoce, sono concinat ante Deum.

N V P T I A E R E G I A E. Matth. 22.

Cuncta nitent epulis, mensas accede paratas,

Et ueste in pura confosciende ueni.

Dom. XXI. Ephes. 6.

Infernū ut contra pugnemus fortiter hostem,

Suggere tu nobis pectus & arma Deus.

H E R O D I S A U L I C V S. Iohan. 4.

Crede deo, Christoq; tuos expone dolores:

Aulicus infirma cui placet iste fide.

Dom. XXII. Phil. 1.

Gratulor, in Christum uos credere: compreco idem, ut

Vester continuo tramite crescat amor.

S E R V V S D E B I T O R. Matth. 18

Serue sceloste, premis fratrem: non nescius, esse

Debita, propitio rege, remissa tibi.

Dom.

Dom. XXIII. Phil.3.

*Qui uentrem curant, aut ambitione tumescunt,
Vitate, inq; pio munere state uiiri.*

C A E S A R . Matth.22.

*Cæsar agit censem, Christus uult munera mentis:
Sint sua iura homini, sint sua iura D E O.*

Dom. XXIII. Col. 1.

*Erepti tenebris, clara estis luce locati,
Sit uobis dignæ uiuere cura D E O.*

M V L I E R E T V I R G O . Matth.9.

*Soluitur à ferula mulier, furata salutem;
Mortuaq; inuadit uiuidus offa calor.*

Dom. X V . 1. Thes.4.

*Corpora qua tumulis requiescent, ponite questus.
Illa olim referet magnus ad astra dies.*

I U D I C I V M . Matth. 25.

*Expectate diem uentarum: premia uitæ
Aut mortis, Christo iudice, quisq; feret.*

Dom. XXVI. Apoc. 10.

*Cum Christo sancti regnant, ex nomina sacro
Scripta libro, placida tempora pacis habent.*

S E N T E N T I A . Matth.25.

*Rursum aderit Christus, castis ut separet agnis
Hircos, inq; suum cogat ouile pios.*

B I N I S .

G E O R -

GEORGIVS FABRICIVS
CHEMNICENSIS D. IOHAN-

*ni Tetelbachio, Verbi Dei ministro,
compatrio suo.*

M A G O quædam cœlestis & æ-
ternæ consuetudinis sunt, cœtus
scholastici: in, quibus uidelicet
doctrina uera pietatis & hone-
stæ uitæ, cum artibus liberalibus
propagatur. Etsi autem captus & acies hominis
multo obtusior sit, quam ut sanctissimæ illi-
us societatis fructum, & melioris uitæ præmia
amplissima intelligat, aut consideret: mens ta-
men ipsa certa est, futurum aliquando, cum in-
ter animos illos fœlices & beatos, tum eos
homines qui in terris uersati, sanctè & incul-
patè Deum coluerunt, coniunctum domici-
lium, & dulcissimam omnium bonorum cœle-
stium communionē. Doctrina enim salutis in
hac uita mediocriter inchoata, & in scholasti-
cis conuentibus tradita & percepta: tum demū
illustrabitur & perficietur, cum in illud augu-
stissimum concilium recepti, in fontem sapi-
entiae Deum intuebimus, mutuaq; & peren-
ni cum omnibus Dei electis familiaritate per-
fruemur. Est quædam penè inenarrabilis, &
omni harmonia uoluptas suauior, si qui stu-
dijs, uoluntatibus, sententijs homines inter se
cōueniant. Qualē putamus eā futuram lēticīā,
cum errore, affectib. peccato, & omni uitiosita-
te,

te, quasi onerum impedimentis liberati, uno ore & summo consensu, immensam Dei lucem, sapientiam, potestatē, clementiam prædicabimus? corundem bonorum participes, regni cohæredes, immortalitatis socij, glorię consortes? Excelsior hæc fœlicitas est, quām ut oratione exprimi: inustitior, quām ut animo concipi: djuinior deniqz, quām ut in hac misera & inquinata natura queat sentiri: è Dei uerbo eruenda, & ex promissionibus CHRISTI amplectenda est. In primis autem iij, qui in ludis literarū aut uersantur, aut educantur, eò animos intendere, & cogitationes figere, & studio cōtendere debent, ut cognitione filij Dei, & inuocatione sancta, & laboribus assiduis ad illam societatem aspirent: ad quam sine dubio, merito mortis C H R I S T I, per fidem, cum pījs omnibus aggregabuntur. Puerilis etiā ætas, cui interdum uel ad delectationem incredibilia, uel ad terrorē monstrosa, à nutricibus parentibūsue propoununtur, his potius ueris & utilibus subiectiunculis, quām nugis & umbris illis, exercēda est, ut assuefactione & usu de diuinis beneficijs, de bonorum defensione, de muneris sui ratione, de sempiterna in cœlis consuetudine, in omnibus actionibus, ludicris quoqz, discat cogitare. Cūm enim mirifica diaboli astutia, ætas fragilis (quod experti non semel sumus) dubitationibus de promissis diuinis, de Chri-

PIET. PVERIL. LIB. II. 255
de Christi beneficio, de vita æterna, aliquādē
tētetur: qui minus doctrina salutaris, & cœle
stes uerbi Dei consolationes, ad erigendos &
retinendos teneros animos ualebūt. Maxima
enim spiritus Dei uis est, & in ipsis pueris se
exerit, & in illa ætate non raro peruincit: ut
gloriosior est parta ex imbecillitate uictoria.
Verum de hac re alio tempore, & loco com
modiore, contra securitatem & Epicurismum
uerba faciemus. Nunc ad te Compater hunc li
bellum defero, quem tuis, si placet, filijs pro
ponas: quia aliquas rerum iam dictarum cō
monefactiones continet, & summā studiorū
puerilium ferè comprehendit. Vale: Misera
Hermundurorum, è meo Museo. VIII Cal.

Febr. Anno post natum Christum

M. D. LIL.

GEORGII FABRICII
CHEMNICENSIS, PIE
tatis puerilis Liber
Secundus.

PVERI SVRGENTES.

Xeruit mūdo clarus sua lumina Titan,
Depulsaq; redit nocte serena dies.
Nempe quod attribuit tempus natura
labori,

Hoc alijs totum seruiat, atq; Deo.

Dicantur pia uota Deo, tribuantur honores:

Namq; pericla labor plura diurnis habet.

Fortius

Fortius incurrit totus cum dæmone mundus,
 Carneq; uix capimus luxuriante modum.
 Sed tu Chri:ⁿe ad his misericris mitissime rebus,
 Cuīs turba, tua morte redempta, sumus.
 Nil posset mundus, tristis succumbat auernus,
 Audiat imperium seditionis a caro;
 Ut cū contingat per te uictoria nobis,
 Ac uerbo iaceant impia monstra tuo;
 Nos grati sanctas omnes uoluamur ad aras,
 Ponentes humili magna trophya prece.

Meditatio surgentis.

Nunc ad opus lux quenq; suum, uariosq; labores
 Euocat, & lecto membra leuare iubet
 At olim superas nos Christe resuscita ad oras,
 Angat ubi nullus gaudia nostra labor.

PVER IN LVDVM VOCANS.

Lam uocat ad ludum nos horae ite, ite frequentes
 O pueri, studij mutua cura mei.
 Sint: nitidae uestes, facies fit lota, manusq;,
 Et facite arma libros ut sua quisq; ferat.
 Nemo tamen properet, qui non perlegerit ante,
 Quæ discenda isto computat esse die.
 In primis alacres ad uestros ferte magistros
 Mentes, & studij continuare uices.
 Aſſiduis priſtō Deus est, idem odit inertes:
 Et sua dat nullis absq; labore bona.
 In ludo linguis animisq; fauete modesti,
 Praſentemq; illuc esse putate Deum.

Qui

PERI. PERVERIL. LIB. II. 257

Qui secum angelicas deducit mille cateruas,

Custodes teneri praesidiumque gregis.

Hec nunc ante oculos uobis proponite uestros,

Impleat officij munera quisque sui.

PERVERLUDVM PETENS.

Christe puer, matris dilectae immensa uoluptas;

Aeterni siboles patris:

Doctores inter qui uoce silentia rumpist;

Et primo positum loco,

Scripta prophetarum, et summi mandata parentis

Admirantibus explicari;

Ut discam ingenuas, tua munera, sedulus artes,

Da de fonte aquilam tuq.

Ingenium, mores, et totam dirige uitam,

Vni deditus ut tibi

Et uitam, et studeam, non segni pectore, crescens

Actate et sapientia.

CHORVS PERVERILIS SCHOLASTICUS.

Quotquot habet pueros hic noster ludus, adeste;

Grates agamus principi iustas Deo.

Sancta placent superis; sancta cum mente uenite,

Animisque puris auspicamini preces:

Gratia celesti dicatur maxima Regi,

Quod nos creavit, quodque sublimes dedit

Vultus, deoque sua forma uult imagine: quod nos

Aetate molles, imbecilles uiribus

Seruat, alitique sua (dictu mirabile) cura;

Interque Syrtes huic cui contegit.

R

Quod

Quod nobis faciles tribuit pietate parentes,
 Qui litteris linguisq; curen^t imbui:
 Doctores etiam, quorum bonitatisq; fidesq;
 Morum atq; uitæ prauitatem corrigat.
 Deniq; contigerit misero quod tempore Princeps,
 Qui nostra alit fouetq; mitis ocia.
 Cætera quis memorei diuinæ munera dextrae?
 Non uocis, aut puerilis ingeni est opus.
 Pro tanti^s meritis, Pater optime, soluimus hymnum,
 Et corde & ore, quod negatum est uiribus.
 Agmina propitius contemptæ respice turbæ,
 Audiq; uoces supplices canentium.
 Quorum cura sumus, sint patres, atq; magistri,
 Princepsq; felix, nosq; conserua simul.
 Ac studijs præbe stationem ac littus amicunt,
 Perituri in orbitis turbulentis fluctibus:
 Ne nos ascendens aduersum Turca per istrum,
 Charis parentum uellat à complexibus:
 Detq; lupis canibusq; feris hæc corpora prædam;
 Escam' ue monstros horridæ Propontidis.
 Auerte hoc, auerte Pater, coetusq; piorum,
 Scholasq; nostras mitis ex alto uide.
 Hinc abeant nunquam, culpa & levitate fugati:
 Patris intuentes ora cœlitus Angeli:
 Ut postquam in studio & pietate adoleuerit ætus,
 Tui effera mus nominis præconia.

P V E R E ' L Y D O R E V E R -
tens.

Vam multa audiui, menti seruanda tenelle,
 De moribus, de literis?

Quam

PIET. PVERIL. LIE. II.

Quamq; meos cupide iudi aduertisse sodales,

Monita docentis omnia?

At tu cunctorum largitor Christe bonorum,

Sensus iacentes excitai

Vt bona percipient, e& sicut cera sequantur

Fingentis artificis manum.

Eac nihil à studijs unquam diuellat honestis,

Non frigus, aestus, non famæ.

Qu antulacung; pij perdurem portio cœtus,

Tuæq; membrum Ecclesiæ.

PVERIENS IN TEMPLVM.

D Ulce tui Pater est habitare sacraria templi;

Dulce tua uocis percipere aure sonum,

In magnoque tibi grates persoluere cœtu:

Iungere communes cum populoq; preces.

Et celebrare tui benefacta piissima nati,

Atq; omni illius tollere laude crucem.

Ille salus solus: cui quisquis credit, habebit

Aeternas felix non moriturus opes.

Da Pater alme, bonum sit ut illud, queso, perenne,

Meq; tui partem corporis esse sine.

Sumpuer, ingenio rudit, atq; etate tenellus:

Non uis in proprijs uiribus ulla boni.

Naturam primæ corruptam ab origine culpa,

Atq; meo impuram criminè, Christe, traho.

Tu potes eternum mihi conciliare Parentem,

Demere tuq; mali pectoris omne nefas.

Sim tuus, ut Patris es cœlestis filius, utq;

Pro me de casta Virgine factus homo es.

Me rege sacrati ductu ex spiramine Flatus,
 Sitq; tuus uitæ regula sermo meæ.
 Da tua dicta sequar, tua discam iussa libenter,
 Teq; colam ritu per tua festa sacro.
 Ne sine dispergi tales mitissime cœtus,
 Ferre sit his summam quisq; paratus opem.
 Vna dies homini melior tua tempora colenti,
 Quam sine te reliquis secula mille locis.

CHORVS PVERORVM IN
templo orantium.

Alme Deus, rerum cui soli summa potestas,
 Nescius occasum, nullo deductus ab ortu,
 Natorum eximio non deditus honore
 Indignum genus humanum, quod dulce parentis
 Dat tibi nomen, eoq; iubes te sponte uocari:
 Aspice quis rapitur mortalis uita procellis,
 Exposita insidijs, admissis obruta culpis,
 Quæq; nequit minimum pugnando pellere telum,
 Instat ei uarijs hostis teterrimus armis,
 Exitium ante oculos monstrans, Erebicq; trentorem
 Cum nulla quies oculis, nullâ ocia factis,
 Ut fraude incautos euertat, clade nocentes.
 Huic astant mundi illecebre, blandissima regna,
 Quæis miseri magno toties succumbimus augu.
 Et caro nos infrenis agit, eeu turbo fauillam
 Disjicit, in membris etiam importuna tenellis.
 Hæc iussis aduersa tuis, legiç; repugnans,
 Vincere nec mundum, nec daemona vincere nouit
 Tota immunda, pio nisi sit conspersa cruento.

Totac

Totūq; oeca sacro uideat nisi lumine lumen.
 Admonitu quoties puerilem talia mentem
 Terrent monstra, stupent fragiles in pectore uires,
 Et fluit exangui gelidus de corpore sudor.
 Ergo præcipuum paruis tu suffice robur
 O Deus, & rabido minitantem dente leonem
 Frange tuis armis, nobisq; eadem arma ministra
 Fortibus in Christi solatia querere uerbo,
 Inde tuo teneras forma spiramine mentes,
 Improba quo uident perituri gaudia mundi,
 Gaudia mortuiciam subito trahitura perennem.
 Tu nos præcipue primis rege Christe sub annis,
 Et rege postrema quoq; tempora sera diei,
 Cum senibus volucri rapidus sol occidit orbez
 Tu dominus seruos, & tu Pater aspice natos,
 Supplicibus ueniam praebefessisq; uigorem.
 Ac quamvis digni penit habeamus & orco,
 Namque supplicium mortalia facta perenne
 Non meruere?) tamen meritis tua gratia parcat,
 Nostra procellosi superant delicta profundi,
 Nubiferis alis quas colligit austera arenas:
 Ast ea tu chari dempsisti sanguine Nati,
 Ut certo afflictis reserares pignore cœlum.
 Heu quam sepe sua mens angitur impia labe,
 Deficiuntq; omnes exhaustæ pondere uires:
 Sed tua nos bonitas fido sustentet ubiq;
 Auxilio, & pietas tot per peccata labantes
 Subleuet, ac fractas diuina potentia uires
 Restituat, nostrosq; leuent tua dicta dolores.
 Mitte adeò nobis promissi numina Flatus,

Qui sacri in pauidis ardorem mentibus ignis
 Excitet, & penitus celestem inspiret amore mei
 Ut meus grata tuos cantando extollat honores,
 Vicit aq; tot meritis memorem se praestet amore
 Atq; Dei, atq; hominum. tandem Deus & pater adsu-
 His precor auxilio, quos uincula dura ligatos
 Includunt, cœcetq; premunt in carcere noctes,
 Quos metus atq; horror nigris circumsonat alii
 His fer opem, uarijs quos longum uexat egestas
 Aerumno sa malis quos morbus, & ipsa fatigat
 Mors inconuessa perrumpens cuncta scuri.
 Nec patere insanis succumbere fida tyrannis
 Pectora, que Christiq; crucem meritumq; fatentur,
 Deniq; queis toto nullum solamen in orbe,
 Omnes custodi, retine, solare, gubernare
 Ut quos omnipotens olim tua dextera fecit,
 Hos etiam ad patrij ducat fastigia regni.

P U E I E T E M P L O R E D I E N S.

Gratia magna Deo, uictori gloria Christo,
 Spirituiq; sacro persoluatur honor:
 Angelicas inter medius mihi stare ceteras
 Vixis, & etberea prosperitate frui,
 Audiui ut sancti diuina oracula uerbi,
 Et meritis nullis iustificare fidem.
 Ut sacra illa suo tractarier ordine uidi,
 Queis lauat, & pascit pectora nostra Deus.
 O' maneat fragilis tanto mihi tempore uita,
 Quam doctrina manet non temerata diu.
 Vivere quis cupiat sublato munere Christi?

Dammatus

Damnatas topies quis uelit ire uias?
 Pulchra uelut spinas inter rosa surgit acutas,
 Gloria sic uerbi floreat alma tui.
 Pendet ut aeria suspenſus ab arbore nidus,
 Currit et ingenti parua carina mari:
 Nec timet haec euros, nec uulturis ille furorem,
 Sic tua te maneat uindice salua domus.
 Aduersos uincat fluctus, irasq; potentum:
 Perstet et auspicijs inuolata tuis,
 Quidquid in hoc cepi, docto spargente ministro,
 O' cadat in foetam nobile semen humum.
 Producatq; suo numerosos tempore fructus,
 Et plenas mebas area leta ferat.
 Quae Christum nouit, quae præstat commoda multis.
 Haec merito dici uita beata potest.

P V E R D A P I F E R.

Q Vi dat iumentis, mutisq; natantibus escam,
 Non solito pascat corpora nostra cibos
 Verum hoc caelestis munus cognoscite Patris,
 O' pueri: ingratis uindicat ipse Deus.
 Quod sit diuinæ nutritus munere dextra
 Isacides grates iam moriturus agit.
 Ne uero o' socij, uos tanti muneris este
 Immemores: res est spernere dira Deum.
 Non lutulentur uti ruit in granaria porcus,
 In data sic auidas mittite dona manus.
 Nec hacerate, uelut prædam saui ira leonis:
 Barbarus alterius præripit ore dapes.
 Conuenit huic autem pudor atq; modestia menser

364 GEORG. FABRICII

Turpe gula, & nimio corda grauare mero.
 Arma neci multos demittunt, crapula plures;
 Luxuria ingenij est inimica bonis.
 Sobria uita decet studiosos: sancta, professos
 Cbristum, cui nostri est turba dicata gregis.
 Agrestes primum socij componite mores,
 Incipiatur sanctas post ea lingua preces.

PVER ADMINISTER.

AT quam lingua preces grato conceperit ore,
 Hæc animus reputet facta stupenda pius.
 Per panem ueteres soliti iurare, saltemq;
 Maxima mensarum iura fuisse docent,
 Mensa sacra est: mensis Deus agredit ipse suorum,
 Sanctificatq; pijs quas creat ipse dapes.
 Ipse Deus mensa Manuca in ualle recumbit,
 Gaudet egi humanas hospes adire domos.
 In mensa Christus latices in dulcia mutat
 Vina: stupet ueritas hydria grandis aquas.
 Dunq; uenit mensis blandus coniuua cupitis,
 Quas Matthee struis, quasq; Zachæe struit
 Has etiam pede dexter adit, multuq; serenat,
 In quibus ista Dei parvula turba sedet.
 Hospitis ô pueri moueat presentia talis,
 Ut dentur sanctæ supplice mente preces.

PVER ORANS ANTE CIBVM.

Corpora nostra Deus tu pasce salubribus esci,
 Qui pascis unus omnia,
 Pascentiumq; cibo patria benedicto dextræ

Nam

Nam dextra præbet bunc tua.
 Ad positas mensas sic accedamus, in illis
 Ut dona noscantur Dei.
 Altera mox istis super adjice munera donis,
 Qui corda nutriat, cibum.
 Corpora pane dato saturantur, pectora uerbo,
 Quod ore prodit e' tuo.

MEDITATIO ACCUMBENTIS. Ante coenam.

TEmpore quo positis recreantur corpora mensis,
 Claudere finitum sole parante diem,
 Discipulis Christus corpus dedit, atq; cruorem,
 Sub specie potis, sub specieq; cibis
 Aeterni pignus linquens moriturus amoris,
 Nos, alios uera iussit amare fide.
 Succurrant memori tua facta salubria menti,
 Inq; meo inueniant pectora Christe locum.
 Te mea mens solùm meditetur, & ora loquatur
 Grata piae laudes suu holocausta Deo.

Ante prandium.

Quenos ad solitas hora contendimus escas,
 Atq; auido cupimus dente leuare fiamem,
 Illa damnatus patrum populiq; furore,
 Sæuitiam Christus portat, onusq; crucis,
 Inter & eductus rabido clamore latrones,
 Pro nostro innocuis criminè noxa fuit.
 Pro meritis ualeo quando nil tradere tantis,
 Fac tibi inoblitia carmina mente feram

Vtque tua statuam partam mihi morte salutem;
,, Grata Deus poscit pectora, fida probat.

PVER ORANS POST CIBVM.

Nostra quod exhibito pauisti corpora pane,
Laudes tibi persoluimus.

Accipe pro meritis, grati suspiria cordis,

Linguaeque supplicis preces.

Ora cibos haucere, aures coelestia uerbat

Refecta mens & corpus est.

Tolle famam nostris, & tristia cuncta diebus,

Da laeta pacis tempora,

Et tua cotidie nobis bona caelitus auge,

Nosque esse gratos effice.

MEDITATIO SVRGENTIS.

Post cenam.

Cum saturi requiem spectamus, & ocia festi,
Iamque die cessat prætereunte labores

Discipulo prodente, furenti traderis hosti,

Discipulis promens dicta sacrata tuis.

Ac mox sanguinem misuris corporis imbre,

Angeris, & nostro Christe dolore doles:

Fac doleam ex anima propter mea criminâ mente,

,, Nec peccata malum suspicer esse leue.

Poenitam, & uite linquam malefactâ prioris

Non magis est, si quem poenitet, ille nocens.

Post prandium.

Cum cœli medium lustrat sol aureus axem,
Membraque sunt sumpto nostra refecta cibo:

P I E T. P U E R I L. L I B. I I. 262

Ipse fuit Christus laceratus, et in cruce pendens,
Transit et immeritum vulneris hasta latus.

Moesta clementa gemunt, roseum sol occulit orbem,
Quassantur moto saxea claustra solo.

Heu mibi, non tangunt gelidos cur talia sensus?
Cur tantum in fragili pectore frigus inest?
Christe moue tu corda, sacro ut rapiantur amore;
Sat tibi profuso sanguine, solus amor.

P U E R P R A E F E C T V S S O
cij's ludentibus.

P ost studia, o pueri, concessa haec ocia nobis,
Ut fiat lusu dulcior ipse labor,
Appropreate, Deus nobis haec ocia fecit;
Vocem eius, ludi (eredite) rector habet.
Ludite iam socij, non est meminisse laborum
Nunc locus ingenii conuenit hora iocis.
Ludite, uerum absit petulantia, iurgia, clamor;
Ingenium præceps arguit ira ferum.
Ut quondam puerum audistis lusisse Tobiam,
Cursaret cani cum patris ante pedes:
Grandæ quoq; satum ridentis uiscere matris,
Qui tulit eximio gaudia multa seni.
Ut lusit, nondum raptus, dulcem ante parentem,
Prima Canopæi fama decisæ soli.

P U E R A LVSV REVOCANS.

L vdendi tempus non ultra extendite metam,
O socij pueri.
Elapsum tempus nunquam renovatur, et atque

Flu-

Fluminis instar abit.

Quod lusus agitat, breve sit; quod seria, longum;
Lex ea fixa schola.

Iam repetatur opus, redicere in corpora uires,
Mensq; leuamen habet.

Ergo preces reuocate piis, reuocate labores,
Quod monet hora brevis.

Sic nostrum Christus cœtumq; scolamq; gubernet,
Et fuget omne malum,
Cuius nos purgati undis, & morte redempti,
Turba pusilla sumus.

PVER LEGIFER.

Legifer hac refero que uobis ore magistri,
Vt à magistro dicta lati aduertitur:
Et que cuiq; loco uirtus sit digna, notatae:
Mentes gubernat docte inertes Spiritus,
In tota pietas præducat inclita uita,
Semper timendus atq; amandus est Deus.
Grata Deus semper mens inuocet, illius alme
A' numine inchoetur omnis actio,
Religio in templo, sacriq; attentio uerbi
Decent, precessq; cum sonoris laudibus.
In ludo obsequium est, & prima industria uirtus,
Audire prompte, nec grauare discere.
Quisquis amat socium studij, se diligit: ingens
Decus sodales inter, est concordia.
In conciliu pium ne turpia sordidaq; intrent,
Omnes tuas res expedi silentio.
At tecum loquere, & mores expende, sacreq;

Sacros

Sacros labores functionis perfice.
 Miles in ancipiis solet ut preludere campo,
 Sic è palestra prodeas umbratili:
 Ut discas quid' nam sit agendum, publica cogit
 Si certui res interesse publico:
 Maiorem obserua natu, nec sperne minorem,
 Aequalibutq; aequalis esse ne dolc.
 Dermo tuus simplex, coniunctus suavis, honestus,
 Sed non agrestis atq; morosus rigor.
 Vera audi, ueroq; stude, uerumq; fatere:
 Nam uera uetus uult et apparet Deus.
 Compositi mores in mensa, et parca noluptas
 Pios decent, frugalitasq; sobria.
 Mundae etiam uestes, librorum munda supellex,
 Ornent foris domiq; alumnnum musicum.
 In studijs animus sit præsens: cura laborq;
 Alacritasq; maximus artes docent.
 Tempore non ullus sumptus preciosior i auro,
 Nec Indicis potest parari mercibus.
 Temporis est igitur ratio atque etatis habenda,
 Tresauris utriusq; inestimabilis.
 Quod si non crebro puteus purgatur ab haustu,
 Aquæ putrescant: æra splendescant minus,
 Vsurpatâ minus: pariter quoq; nostra frequenter
 Exercitatione mens sit acrior.
 Ergo artes solitas uarium exerceat per usum
 Non ullus est sui laboris nescius.
 Cumq; Deum pueri toto de corde colatis,
 Pensum diurni absolutote muneris.
 Eungitur Helcanides contemptus nuncere paruo,

Claudens

470 . II GEORG. FABRICII

Claudens sacrarij ac recludens ostium:
Audijt ille tamen Dominum sibi nocte loquentem,
Et diligentes ex pios amat Deus.
Tu nos fac Deus esse pios, pater optime: mecum
Orate, tu nos fac Deus pater pios,
Per quod tu geniti mortem, fusumque cruentum,
Charum tibi fac nos Deus peculum,
Utque humilem seruas obscurae Anathomitis aluminum;
Sic nos tuo serua ardus iuamine.

PVER INSPECTOR M^o.
rum, & studiorum.

Mihere quisque suo pueri fungamur, honore
Deo et magistris debito.
Lumina nemo Dei fallit: celare docentes,
Sed non latere possumus.
Assidui et nullo finu cogente modestit
Deus intuetur ipse nos.
Tempore praescripto facilius cuncta, locoque
Aproposito rebus ordine.
Impius est, quisquis sanctas spernere leges
Molitur auctu noxio.
Sed ne quid nostris tribuamus viribus: alti
Opem uocemus uiminis.
Sancte parens, iestus puerilis comprime mentis.
Tuo sacratio Flamine.
A te ne cursim studiorum deuiet usquam,
Cæcis aberrans gressibus.
Sit simplex nostræ sinceraque semita uitæ:
Te lingua, pectus, os colat.

Exempla

Exemplo nulli prauo noceamus, easdem

Discamus artes seduli.

Necne ignava datum uitiet rubigo talentum,

Inseruiamus omnibus.

Donum quisq; suum pueri, tibi Christe, dicamus,

Tuēq; sanctæ Ecclesiæ:

In qua concessum dum uiuere, summa tenemus,

Nec estimanda munera.

CHORVS PVERILIS

scholaisticus.

O socij, letas buc omnes uertite mentes,
Nostris putemus dignitatem muneris:

Ac puerum pueri simul obsecremus I E S V M:

Imo uocantes corde nescit spernere.

Ille sibi placitis puerili in pettore sedes,

Eius sequente fidia iussa deligit.

Materno nondum formatam corpore massant,

Vitæq; in anem, luminisq; ne sciam,

Esse hominemq; iubens, & ad ipsa biæ munera seruans;

Sua antequenit ipse prouidentia.

Nos quoq; quos uitium tristi dannauerat orco,

Iraeq; natos, esse natos gracie

Fecit, & ad uiuas perduxit fluminis undas,

Sacredq; paruos imbuuit spiramine.

Pòst etiam ex hominum tanta (mirabile) turba,

Hanc ad palestram literarum conuocat,

Ex nostroq; sibi (pueri hoc perpendite) cœtu

Tandem ministros eligens Ecclesiæ,

Celum ipsum mandat, quia uerbi munera tradit

Docendas.

Docenda : uerbum Patris ipse Christus est:
 Nos Patris & Christi, Patrem Christumque rogemus,
 Ut ipse peccatus, ipse nostra lingua sit.
 Simus in hac fortis socij statione, nec annos
 Spectemus, aut uires ad bas increduli.
 Non mendax Deus est, nec Christus fallere nouit;
 " Paruisque gaudet, ut superba contemnet.
 " Excitat hic puerum Samuelem, ut destruat Heli
 Domum, propage nobilem, sed impianam.
 Helchit in pueri tutius uoce pudicam,
 Libidinosos sustulitque iudices.
 Non fragilem etatem, non incunabula spemnit,
 Cum membra nostra sumpserit formae Deum
 Et qui non solum patres dedi, atq; magistros,
 Sed iniuentes ora Patris Angelos,
 Hostis erit? cestet mens, & uox impias summus
 Contemptus est, non uelle Christo credere.
 Omnia speramus, promittimus omnia nobis:
 Audacis, impius ue non hoc est opus.
 Miseria dant nobis indulgentissima patres,
 Caelisticus ipse non sit mitior Parenti
 Vnanimiter igitur pueri contollite uoces:
 Audire uult, orare cion mandauerit:
 Nata Dei, miseras non borrens uisere terras,
 Mortalibusque uerba fari mystica,
 Sit tuus ille sacer nobiscum Spiritus: ut te
 Noscamus, atq; prædicemus cognitum.
 Non sine de patrijs tolli tua munera templis,
 Tuere collectas tibi myrmecias.
 Non rimoſa tui ſint pectora, uafcula herbi;

Nec

Nec templa nostrū polluantur cordiam.

Seruiat ingenium diuinæ laudis honoris;

Inanis omnis sine Deo scientia.

"

"

PVER MONITOR.

Disceite quot pedicas humani nominis hostiæ
Ponat, gregiq; quam sit infensus Dei;
In primis pueris; quos si non Angelus alto
Custos polo seruaret, omnes perderet;
Quos si non superi defenderet alitis aura,
Omnis dolosis falleret mendacijs.
Niliacus pueros materna extinguit ab aliis,
Celsisq; mandat projici de moenibus,
Rex Syriae, ferro Herodes crudelis acutus
Natale Christi iuastat infantis solum.
Tamberlane tuus, turma calcauit equestris,
Furor tenellum supplicis turbæ globum;
Iussit & occisis Burgundus matribus, ipsos
Natos soluta naui in undis deprimi.
Hæc exempla docent, nos quanta pericula circumstans
Stent à sinistra: quanta dextera premant,
Obiectum minus est oculis: doctrina prophana;
Quæ dignitate gloriatur propria,
Et Christi imminuit meritum, nobisq; salutis
Partem, potestatemq; agendi quæ Deo
Sint grata, ascribit: menti est lethale uenenum;
Et lata pertrahens ad inferos uia.
Fœdera perpetui tum quæ transmutat amoris,
Quibus lauamur in necem Christi tui,
Corpore deq; eius iussi, sacroq; cruore
Vsq; in beatæ regna uitæ pascimur;

Hæc animis etiam cupiens solatia nostris
 Aut falsitate demere, aut protervia:
 Nunc doctrina uiget, perituri tempore mundi,
 Magnisq; propagatur ebeu plausibus.
 At tu iuste pater, pueros miserare pusillos,
 Tuere corpus hoc per Angelos tuos,
 Perq; tui sacri Flatus auram atq; uigorem
 Nostras tibi mentes dicatas instruer:
 Corpore ut hoc, animaq; tua uiuamus in aula,
 Post hæc rulentis fluxa uite tempora.

P V E R I E V N T E S
 cubitum.

Inclinata dies, & sol decepit olympos
 Aureus, ac terras nox tenebrosa premit.
 Corpora concessæ donamus fessa quieti,
 Donec ad impositum suscitent ales opus.
 Sed non & rigidi uis dura quiescit Auerni,
 Nec patitur somnos perugil ille draco:
 Pugnat in humanam tacita qui fraude salutem,
 Quiq; struit uarijs mille pericla modis.
 Pro nobis uigiles te maxime Christe rogamus,
 Sopitos sensus dum tenet alta quies,
 Sit tuus ad dextram bonus Angelus, atq; sinistram,
 Inuicta miseros qui tueatur ope:
 Tristia terrificæ qui pellat somnia noctis,
 Et quidquid trepido corda timore mouet.
 Ut cum depulerit tenebras aurora, diurnum
 Auspicijs lætis aggrediamur opus.

Meditas

Meditatio Cubitum
euntis.

*Vt modò ponuntur languentia corpora somno,
Sic olim luteum morte iacebit opus.
Effice, dum uenias iudex, ut Christe quiescat
Spiritus in cœlo, reliquiae in tumulo.*

PATER ORANS PRO
liberis.

MAgnum opus est, homini nomen tribuiss^b
paternum:
Datum quod uni conuenit & soli Deo.
Ipse pater uerè est, seruat quia cuncta benigno
Vultu, repletus gratiarum munere.
Aeria cuis pendent bonitate uolucres,
Ceteq; lato magna ludunt æquore,
Plurimaq; in uastis stabulant animalia campis,
Siluisq; congregantur, ex lustris latent.
Tu quoque sancte Deus, sancti pater unice Christi,
Nomen mibi patris sacrum communicas:
Quæq; tuo caput spirare & uiuere uerbo,
Vis esse custodem creaturæ tuae.
Sunt tua dona, meam cingentia pignora mensam;
Quæ matris ipse subleuasti ab ubere.
Sit tua cura, mei sboles dulcissima lecti,
Lecti tui feracis unius bono.
Nemo potest sine te sanctos educere natos,
Eiusq; dignos tradere olim Ecclesie.
Ezechias dirum genuit feritate Manassem,
Tribusq; David luxit ipse in silvis.
Sacredes quales habuit? tuq; inclite uates,
Quem mater impetravit Anna fletibus?

» Non de progenie, non de uirtute parentum;
 » Dei timentes procreantur liberi.
 Est nimium nostri corruptus seminis ortus,
 Origo cunctis una, nempe debilis,
 Luce Deoq; carens, primoq; à germine praud;
 Emissa prauis scilicet de surculis.
 Est pietatis opus, meriti donumq; superni,
 Bonos habere & educare liberos.
 Quapropter tua nos doceat sapientia: quibus sint
 Primis ab annis imbuendi moribus.
 Gratia nec desit, quibus sint sine labore per artes
 Virtutis ipsam per trahendi ad semitam:
 Nos tua præterea clementia seruet, & illos,
 Lætemur in commissio utriq; munere.
 Non luxus fragiles aut ignoscentia mentes
 Euertat, & materna stulta lenit.
 Non uulgares mores, nec consuetudo malorum,
 Nec disciplinæ exempla discrepantia.
 Quidquid & ingenij obstat puerilibus, absit
 Procul parentis à boni domuncula,
 Coniugij ut nostri fructum capiamus, in illa
 Experte luctus & molesliæ domo,
 Qua sancti cœtus sociati, uoce præalta
 Deum inuicem modis celebrant oribus:
 Et nos cum nostris concordi federe natis,
 Aeternum in illis floreamus cœtibus.

LIBERI ORANTES PRO parentibus.

A mortali utero quidquid procedit in auras,
 Ortus suo nostrum anteit longe genus:

Cornua

Cornua sunt ceruo, valido sunt cornua tairo,

Nobis inermis nudaq; est nativitas.

Nil natura creat homine imbecillus ipso,

Et solus aerumnæ capit sensum suæ.

Nominis (heu miserum) diuini nascitur hostis,

Hostisq; magni machinis exponitur:

Qui ludente sibi mundo atq; cupidine nostra,

Cotidianis gestit in uictorijs.

Hæc non sunt dictis nobis ignota parentum,

Quorum fides amorq; nescios monet:

Quinetiam insomnes noctes, uariisq; laborum

Acerbitates tolleranter perferunt,

Vt uictum hospitiumq; parent, certasq; relinquant

Opes, egestatemq; deformem arceant.

Implantant uiridi uita præcepta sub ævo,

Docentq; sancta cum Deo loqui preces

Nos prece commendantq; Deo, queruntq; magistros,

In educatione gnaue industrios,

Inuentisq; suam tradunt curamq; uicemq;,

Desuntq; nullo nec loco, nec tempore.

Ante per astrigerum stellæ percurris orbem,

Quam per piorum facta eas patrum pia.

O' tales, Deus omnipotens, bonitate parentes

Tua gubernans, esse longeuos sine.

Illorum cæptis bonus & sudoribus adfis;

Sunt absq; te nil cæpta, sudores nibil.

Reddere cumq; uicem meritis sit nulla facultas,

Audi preces, quas mente grata reddimus.

Quis tibi nanq; Deus, quis digna parentibus unquam

Soluet salutis atq; curæ præmia?

Qui iacit in nudum patrem ludibria Chamus,

Deletur omni cum sua propagine:

Cum pecore intereunt homines , cumq; urbibus agri

Tolluntur igne , terra paret exteris,

Cæsarie patula dependens Absolo quercu,

Malo malus letho necatur filius.

Has tu cùm statuas ingratissimamente peccas,

Gratos bonis fac uos Deus parentibus.

, Obsequio pensatur amor , pietate labores,

Et cura pro curis amica metuis.

Hanc curam, hunc immitte pium Deus alme favorem,

Vt & parentes , teq; honoremus patrem.

Tempora cernamus felicis prospera uite,

Promissa in hoc & in futuro seculo.

Non ueluti fumis uita evanescet inanis,

Nec morte nostra finientur gaudia.

Quidq; paternus amor possit, quid pectora iuncta,

Hoc ante nostra ut sol micabit lumina,

In te cœlestiq; patre , & te nate potente,

Et in perennis charitate spiritus.

M A G I S T E R O R A N S P R O discipulis.

O Rex atq; Deus, terram & supra ardua toru
quens,
Quem Patrem credunt pectora , lingua uocati:
Nemo tuo quidquam peragit sine numine ritè,
Seu priuata gerat, publica siue gerat.
Nec geret illa tamen , primis nisi doctus ab annis,
Virtus carpat cum pietate uiam.

Ergo

Ergo inter promissa tui tot munera nati,
 Doctores etiam nomina prima tenent.
 Hoc nunc officij cum indignus fungar honore,
 Paruaq; sit fidei tradita turba meæ:
 Da mibi solicii mentem affectumq; parentis,
 Cura sit ut teneri fida tenaxq; gregis.
 Nil doceam, uel agam, quod prava exempla sequat^{ur},
 Ne temerem Christo templo sacrata tuo.
 Ille suis pueros quam blandè amplectitur ulnis,
 Quamq; ipso*s* lœdi uoce minante uictat?
 Ille suis puerum monstrans etiam ipse ministrit
 Maximus esse studens, hunc imitetur, ait.
 Hos mihi committis, quos nunc ego grandior annis,
 Quosq; alij debent simplicitate sequi.
 Non ego, non istum caperem Pater alme labore,
 Sea bonitas fortis me tua magna facit.
 Te mandante sequor, te defendente guberno,
 Teq; iuuante meum non ago segnis opus.
 Quod nequeunt paruae uires, tenuisq; facultas
 Hoc scio me ardenti posse parare prece,
 Expertusq; almæ tos propugnacula dextre,
 Non cessabo tuam sollicitare fidem.
 Ergo charæ parens, imbellis assere coetus,
 Inq; tuum miseris suscipe sancte sinu.
 Ne Paradisiacos homini furatus honores,
 Decipiat solito credula corda dolo.
 Inuolidos defende potens, & maxime paruosq;
 Conscruta, pia quod dextera fecit opus.
 Quiq; tua ætherei uigilant ante ora ministri,
 Perpetua fragiles hos tueantur ope.

Actati est error, levitasq; innata pusillæ.
 Addit & ad uitium uita proterua faces.
 Sæpe mali nocuere bonis: quiq; antè secutus
 Recta fuit, prauas incipit ire uias.
 Sed quidquid uitij est, & quidquid triste timetur,
 Corrige, tolle, tua pro bonitate Deus.
 Delige de tenero tibi membra fidelia cœtu,
 Qui celebrent nomen secula cuncta tuum.
 Impelle infantum Christi ad præconia linguam,
 Ingenuisq; animum moribus adde pium.
 Tu rege nutricis uix raptos lacte tenellos,
 Imbueq; afflatu pectora parua sacro.
 Quān thus in Libano suaves diffundit odores,
 Tam gratos fructus area culta ferat.
 Surgit ut Idalij surnans rosa consueta riuis,
 Ut Syrio florent lilia cana solo:
 Sic crescat studijs pietatisq; clara iuuentus,
 Et cœtus uigeat fida ministra tui.
 Da placidos Zephyros, nostræ da uela carinæ:
Vt contempta sumus, sic tua turba sumus.

D I S C I P U L V S O R A N S
 pro magistris.

Non casu noster cœtus collectus in unum,
 Qui modò non una ducit in arte diem.
 Ipse Deus proprio discentes conuocat ore,
 Sacratas studijs dedicat ipse casas.
 Ipse etiam præsens est talis in agmine turbæ,
 Quæ fundit iussas multiplicatq; preces.
 Vt curat natum genitrix blandissima, curat

Impubem

Impubem uigilans sic Deus ipse gregem.
 Hunc fouet, hunc audit, præsentiaq; omnia lustrat
 Facta, nec usquam oculos dimouet inde suos.
 præficit eximia doctos pietate magistros,
 Officio fungi quos iubet ipse suo.
 Virgea mandat eis & uilia sceptra, sed illi
 Vix ullum in terris gratius extat opus;
 O' quoties, uerbis non est efferre, beatum,
 Sedulus in tali munere quisquis agit.
 Nunquam mane leuo de molli corpora lecto,
 Nec solito rursus membra repono thoro;
 Quin ualuisse mei cognoscam uota magistri,
 Ad summum pro me quæ dedit ille Deum.
 Ille meæ uitæ curam gerit, ille saluïs,
 Perpolit & studio pectus agreste suo.
 Instillat placidas artes, præceptaq; sancta,
 Nec sinit in brutum degenerare pecus.
 Luxuriem, ueluti foecunda in uite, coerget,
 Et docta carpit noxia quæq; manu.
 Heu quoties à me iustam commotus ad iram,
 Protulit in mores dicta seuerâ malos?
 Bileq; sedata, dilexit more parentis,
 Aut magis ex animo si quis amare potest.
 Ne'ue irem pessum, Satana fraudante laborem,
 Perstitit in multa nocte dieq; prece.
 Sed numerem citius, florentis tempore ueris,
 Blandinasq; rosas, Assyriumq; crocum:
 Quam memorare queam fidi benefacta magistri,
 Quæ fert innocuo sponte uolensq; gregi.
 O! Dæm exigui cœtus excelse Creator,

Difficili oblatas ne reice aure preces.
 Namq; tuo freatus iuſſu te appello benignum,
 Qui tali gaudeſ sanctus honore coli.
 Sufcipe tutandoſ, tibi qui ſeruire parati,
 Quorum ingens humeros iugiter urget onus.
 Sint tuti in tantis turbis, miferoq; tumultu,
 Mundus in exitium quo ruit ultro ſuum.
 Tu niſi ſalvifici ſeruareſ ſemina uerbi,
 Doctoresq; dares per ſacra templa pios,
 Perq; ſcholas, homines uitæ & grauitate ſeu eros;
 Eſſemus ſimiles foeda Gomorrha tui.
 Et quoniam in terris bæc turba uicaria Chriſti eſt,
 Illaſ per Chriſtum quæſo tuere tuum,
 A recto nunquam conuerat hypocriſis ullum,
 Ne ue tuum euertat dira tyrannis opus,
 Ingratoq; famem quia uix depellere mundo
 Poſſunt, tu placit, adiſce diues opes,
 Roboret illorum fortis patientia pectus,
 Ne fugiant oneris pondera magna ſui.
 Neu ſegnes odijs aut improbitate malorum,
 Contineant cursus incita uela ſui,
 Cuncta indigna pati diſcant, pulchreq; mereri,
 Nec regnum ceſſent amplificare tuum.
 Excelsos tu præbe animos, ueriq; tenaces,
 Atq; aliquam ſuperi luminis adde facem.
 Tempora tum fragilis poſt bæc duriſima uitæ,
 Illeſ pollicitus quæ dare, dona dato.
 Purpureo ſplendet ueluti ſol aureus orbe,
 Aethereasq; micat phosphorus ante faces,
 Uſtorum præluſtre decus ſic fulgeat; ornes

Doctoſ

Doctorum cultas sic amarante comas.

DE PVERIS, CHRISTVS AD
discipulos. Marci X.

Ad me qui ueniunt, non tristī auertite uultu,
Amplexu pueros nec prohibete meo,
Tales namq; Pater cœlestis curat, amatq;
Nec cœli tenero est ianua clausa gregi,
Quam qui non ueluti puer incorruptus adibit,
Is surdas pulsus concidet ante fores.
Bic ait, amplexuq; fouens sancta oscula figit,
Impositaq; optat prospera cuncta manu,

Matthæi XVIII.

Existis aliquem contemnat nemo pusillis;
Nam pars est regni paruula turba mei,
Quosq; dedi pueris cœlesti in sede ministros,
Quisq; suum custos Angelus implet opus.
Astatq; ante mei faciem super æthera Patris,
Pro paruo remanens in statione grege.

GEORGIVS FABRICIVS
CHEMNICENSIS IOANNI
Arnoldo patrie sue Cos. viro
ornatiss. s. d.

EMPO RVM communium im-
probitate multi boni offendun-
tur grauiter: cumq; uident pro-
nihilo haberí integratē, e-
iusq; magistrām pietatē, supra
modum indignantur. Hæc cau-
sa inter philosophos mouit olim Menedemū,
ut

ut Furiæ habitu in publico discurreret, dice-
retq; ad terrendos sceleratos, se ab inferis emis-
sum, quorum nomina Tisiphone vindici de-
laturus esset. Pythagoras cum hominib. agens
humanius, & de uulgi emendatione desperas,
seligit adolescentes, quos doceret virtutem &
silentium, quosq; tam à cultu abducere, quam
à iuctu usitato, & quibus præmia virtutis sin-
gularia demonstraret. Verum homines inno-
centes neq; Menedemi furor, neq; Pythagoræ
sagacitas efficit. Una morum corrugendorum
ratio est, Dei ueri cognitio, & doctrina de fide
in filium ipsius, quæ placidis & morigeris ani-
mis diuinitus à toto sapientia Spiritu immittitur.
Adolescētuli igitur, quos esse frugi & be-
ne moratos cupimus, in Ecclesiam deducen-
di, & in ihs conuentibus educandi sunt, qui fa-
mulantur Ecclesiæ: ubi mores reguntur dis-
ciplina à magistris, & (ut sapiens Ebreus loqui
tur) colla franguntur puerorum: hoc est, con-
tumacia, uanitas, desidia, leuitas æratus impe-
riæ, monendo, accusando, castigando deniq;
reprimitur atq; coercetur. Illo quasi fundamē-
to locato, sicut facilia, quæ non posse fieri pu-
tabantur: & redundunt iucunda, quæ per se a-
cerbissima iudicantur. Adiuuent hanc ipsam
curam parentes solliciti, ne è domibus pudor,
ueritas, temperantia explodantur. his enim ad
uersa & maculant, & cedecorant, & peruerterū-
tatem uitiorum capacem, & morum quoru-
pis astutam imitaticem. Auocent ijdem à ne-

gli-

gligentia & ab ocio totam familiam : labores
illos laudabiles, quales sunt literarum, lectio-
nis, precum, liberis imponant, ut institutione
& exemplo herilis filij filiae ue reliquis in do-
mo grex ad officium inuitetur, & id faciat cum
humilitate & obseruantia. Carolus Imp. Ma-
gnus, preces & operas filijs & filiabus ipse
præscripsit, & diuisit temporibus. Rex Daniæ
Christianus sine precibus nihil inchoauit: & i-
dem præcepit eis, qui circum se frequentiores
erant, quorū pietatem sedulam, utinam omnes
domini, parentes omnes sequerentur. Quod
cùm occupatis hominibus plerunque difficile
sit, publicè ludi docendis literis aperti sunt, in
quibus pueri & puellæ sanctè & pudicè insti-
tuantur: qualem in Assyria habuisse eximum
principem Danielem uerissimile est, & Oldæ
fœminam Hierosolymitanam in patria. Tales
beneficio Dei immenso, si unquam in Germa-
nia floruerunt, per omnem storient modò Sa-
xoniam, & Saxonum auspicio felicissimo, per
gentes uicinas multas. In eorum autem nume-
ro, qui docent adolescentes, cùm iam senesce-
re incipiam, formulas precum interdum dicta
ui, quibus & sui monerentur officij, & à Deo
omnia petere, poscere, expectare pueri assue-
fierent. Eas in hunc libellum coniectas, Cori-
sul ornatissime, tui nominis inscriptione nuc
profero: ut si placet, tuis easdem filijs in ma-
nus tradas: qui cum habeant eruditio[n]is, & d[omi]ni
gnitatum

gnitatum exempla domestica, aspirare ipsos
ad laudem maiorum alaci contentione par-
est: ad patrui uidelicet & propatrui Georgii, his
ius Theologi, illius Iureconsulti: proauis item,
& aui, & tui ipsorum patris, quos munus Con-
sulare & principibus notos, & ciuibus fecit
gratiosos: Deus faciat, ut nostri posteri ipsum
agnoscant, & membra Ecclesiae sinceræ perma-
neant. Vale. E ludo illustri, Misena Her-
mundorum, anno Salutis instauratę.

M. D. LXVI.

GEORGII FABRICII

CHEMNICENSIS, PIETA-

tis puerilis Liber III.

PVER CONQVERENS DE IN-

dignitate sua.

Vidquid homo est, primum est: animus,
natura, voluntas,

Factaque ab aeterno sunt aliena deo:

Talis ergo à patrio (miserium) produci-
tur ortu,

Cum uita frigilis lumina prima uidet.

Qua tenetis autem mores ratione sub annis

Format, quia ne puer tendit ad astra uia?

Certa uita est seruare Dei mandata, Deoque

Credere, ergo in nato uelle placere DEI.

Illa fides pura ex impiis pectora reddit,

Acceptos eadem nos facit esse fidem.

Quae

Quæcum sola Deo contingat munera dante
 Talia, ne uacuos numinis esse sine,
 Quod renouet muteti; suo mala pectora motu,
 Corrigat & caro quod perdita labis habet:
 Sic tibi sudores nostri, sic uita placebit,
 Numinis auspicio sanctificata tui:

Alius.

È paruis cuius membris Ecclesia crescit,
 Sancte Deus, parui maxime mure gregis:
 Aspice ad has operas sociorum, qui tibi gratum
 In studio exercent atq; sequuntur opus.
 Ingenia ipsorum diuino numine firma,
 In coetu ut uigeant corda pudica tuo,
 Officium faciant non segniter, omne repellant
 Quodcunq; ingenuis artibus obstat onus.
 Ut quodcunq; uocas ad munus, cura placere
 Sit tibi, sitq; tuo cura studere gregi.

Alius.

Tempore conatus ne quo puerilis aberret;
 O' pater innocuus dirige magne uias:
 Ne'ue tua sine luce uagi dubijq; feramur,
 Mentem Christe bonis moribus adde piam:
 Ne'ue rapax mundi teneros absorbeat astus,
 Praeuia sit flatus aura secunda tui.
 Omnia sint operata tibi: mens, uita, labori;
 Ad superam donec nos uocet hora domum.

Alius.

Qui uis Christe tui cognosci oracula herbi,
 Et qui das flatu talia dona tuo.

Da uigeant artesq; bonaæ, fidosq; magistros
 Protege, qui regni sunt pia membra tui.
 Agrestes patiens puerorum corrige mores,
 Atq; leuem mitis fer bene Stulticiam:
 Quos quia Christe uocas, & duci præcipis ad te;
 Suscipe, & amplexu pro pietate foue.
 Doctores etiam serua: pueri atq; magistri
 In regno tuti simus uterq; tuo.

Alius.

Sum tua cura Deus: te non curante, nec horam
 Vita mea incolumis tutaq; ab hoste foret.
 Cuius ego experior uires, pugnare potentii
 Invalidus: si non sim tua c. & i. Deus.
 Non uultum à misero dextramq; auerte paternam,
 Non procul à castris fint tua castra meis.
 In me conspiranti satanis, & mundus, & intra
 Me quoq; seditio, clausa & arma mouet.
 Tu coniuratos hostes me perdere sedas;
 Et compescit tui numinis auxilio:
 Illa mea est statio, pietatem discere & artes,
 Cunctaq; in hoc campo me tolerare iubes.
 Si mibi magne Deus uires, sapientia, roburi
 Militie uincam tristia quiete mea.
 Non à te profugus, non unquam transfuga fiam;
 Nec mundo toto deficiente cadam.
 Qui pro me uigilant, illis sim gratius, ut ipsi
 Officium faciant absq; dolore suum:
 Cui fauet ipse Deus, quem dilexere magistri;
 Sentiet in studijs commoda mille suis.

Alius:

Alius.

Si patris est pietas nobis, si laesa magistri,
Peccato dignae pena lucida uenit:
At nos te quoties una uel ludimus hora,
Nec tua, summe Deus, fulmina dextra iacit.
Admonet in memores huc indulgentia mentes,
Ut caueant, non ut per mala feda ruant.
Effice queso tuo clementi nومine, ne me
A te, Pater meo, culpa pudenda trahat.
Et quia nascuntur mecum peccata, Redemptor,
Morsq; simul matris prodit ex utero,
Non sum naturam sive te mutare, moipsum
Exuere, & uitij ponere firmas uitas.
Irratos oculos uindex auerte, manumq;
Ulricem cobibe, telaq; sumpta preme.
Illa immensa tuum flebat misratio pector,
Qua pater, & mitis qua pater esse soles.
Tu prebe sapientia, & tu presta uiueri priuile
Praeua uident oculi, cæca sepulta caro est.
In studijs te nosse, mibi sit maxima cura:
Omnia scit, qui te nouerit, alme Pater,
Quiq; tuo fidit nato, liberrimus omni
Supplicio, in celis atria leta colet.

Alius.

DAmibi magne Pater, que iussus flagito, queq;
Largiris placitis muuera filiolis.
Te norim, Natumq; tuum: tua nomina cantem,
Et degair stabili tempora cuncta fide.
Non aliquo afficiam dulces marore parentes,

T

Quiq;

Quiq; rudem sancta de pietate docent.
 Non sim Chamus, eos qui rideat atq; prophaneos
 Maachidesq;, bonis qui spoliare uicit.
 Illis assiduos non facto aut uoce labores
 Multiplicem, nec eos re graviore premiam.
 Cum lego discipulos olim lacra se ducentos
 Doctorem, sexus fossaq; membra filis,
 Horreo, uixq; fidem res inuenit acta: sed che
 Quid non tentat a terra impietate satan?
 Hunc hostem fortia Nume prouidans uic,
 Angelicisq; armis agmina nostra tege.
 Ut patiens Samuel fuit, Iacidesq; modestus,
 Iosephus uerax, utq; pius Daniel:
 Sic quoq; sim cultarq; Dei, gubernq; parentum.
 Inq; meo placet munere Christe tibi,

Alius.

Qui placidi non iault dictis perire magistri,
 Et negat his ipsis monibus, esse Deum?
 Illum ignominia eorum pauperius stulta sequetur,
 Et canescet, inops eorum sine laude, senecta.
 Præterea infamis defunctus munore uite,
 Aethereas nuncquam uiderit ille domos,
 Sed miserum obscuriqt; lacus, eorum monstra manebunt
 Horrida, eorum ignito uortice semper aquæ.
 Tu regeme, qui cuncta regis, qui parua perire
 Non finis, officij iuraq; trade mihi,
 Imperijsq; tuis, animum qui pareat inde:
 Nam caro nil lucis, nil pietatis habet.
 Neu paruum satan, me subdolus, inq; peritum,

Expus

Expugnet telis insidiasq; ueta.

Mihi ut fugiam poenas, qui primus in orbe,
Mandatum suasit nos uiolare Dei.

Alius.

Audax ille leo, qui rectu semper biante
Ambulat: et querit quem laniare queat,
Ille modis insidias, lapsantis more colubri,
Multiplici nobis omnibus arte parat.
Ex primis pedicis teneris struit inuidus annis,
Quos uidet atque rudes, mobilitate leues.
Hunc rapit a studijs dementem, præpedit illum
Desidia: o Siren impudentia, desidia.
Pauperiem aſiduis minitatis, et ocia fuidens
Segnia, currentum ſepe reflext iter.
Deinde uoluptatum quam multos abſtrabit uſu,
Ante ſuum poſſint quam bene noſſe deciſus?
Inimicis alijs studij, falſos obiectat honores,
Inſtabiles alios querere cogit opes.
Quiſ non doctrinæ (miferum) ingenioq; ſuperbit,
Dona Dei aut proprium non putat eſſe bonum?
Non mihi ſunt uires inimici frangere dentes,
Non laqueo ex uno copia ferre pedem.
Sic mihi, celſe Deus, uis Patris, gloria Nati,
Auxilio et forti numine bella moue.
Sanctior immatis placidus contunde leonis,
Anguineumq; tua comprime uirus ope:
Omne meum ſtudium placeat tibi, ſeruat etas;
Sit mens ſacra tibi, dedita uita tibi.

298 GEORG. FABRICIUS
PVER PRIMANVS.

Esse meis socijs iubeor virtutis imago,
Exempliq; alios recta docere meo.

Ne uaga mens, ne lingua loquax, ne perdita uita,
Actio ne summum ledat iniqua Deum.

Tu qui magna soles paruis constitue, Redemptor,

Ne patere a satana me superante premis.

Vos etiam socij, quorum mibi tradita cura,

Officij memores iugiter este pij.

In ludo, in sacris regnet ueneratio templis,

Vita sit in quovis immaculata loco.

Sit conclave nutens, thalamus sine forde, probatis

Candida cum socijs semper amicitia.

In manibus codex, calamus dependeat aure,

Scribere quae iussi scribe, legenda lege.

Sunt instructa libris armaria, fitq; supellex.

Disposita, inq; suis condita queq; locis.

Deniq; nil fiat, quo poscit fida magistri

Mens laeti, aut culpa tardior effectua.

Hac preceptorum uerbis sum dicere iussus,

Hac sunt censure tradita iura mea.

Tunos Christe iuua cunctos: nos effice gratus,

Quae tibi mella legant dulcia semper, apes.

Alius.

Discite cum studijs pietatem, pulchra parentum:
Pignora, celorum turba sacra Patria.
Ipse sui uobis mittens, sacra munera, Nati
Testatur natos uos etiam esse suos.
Exclusq; fouens pueriles numine mentes,

VIII

PIET. PVERIL. LIB. III.

Vos faciat etherei candida membra gregis.
Ipse regit uestros omnes, spectatq; labores:
Ille dat vniuers, donat et ingenium.
Cum uestros igitur libros tractatis et arma,
Credite praesentem cernere facta Deum.
Credite celestes defendere mille catervas
Corpora, tum Flatum corda fouere sacrum.
Nec fore non gratos multis reputate labores
Eximios: studijs nemo carere potest.

PVER OBSRVATOR.

Qui facit, atq; animo peccatum conspicit aequo, ..
Poenam delicti, quod facit alter, habet. ..
Qui uidet obscur. uq; serobes, foueamq; latenter, ..
Nec monet, in preecepis ille tacendo dedit.
Vobis cum socij ne sit commune periculum,
Meq; Deo statuat culpa aliena rcum:
Officium placidi facitote: nec audeat ullus,
Quod fecisse nefas, quodq; patrare pudor.
Namq; tacere mibi, sic preceptor e iubente,
Non licet, et summo cuncta uidente Deo,
Cui nihil occultum, qui proficit omne sub auris,
Quod tegit, et clauso pectori uersat homo.
Qui comes ire solet furi, sociusq; latroni est,
Cum fure incurret, cumq; latrone necem:
Et nisi paeniteat, post uitae dedecus huius
Aeterna (horrendam) sentiet ille flagra.
Sic aperit Iosepb fratrum delicta proterua,
Iram declinans hinc patris, inde Dei,
Mox idem trabea, sellaq; insignis eburna,
Fert aurum, gemmas, sceptraq; Nile tua.

394 GEORG. FABRICIUS
PVER HORTATOR

ad obedientiam.

D Oste puer, reverere Deum, uenerare parēter
Grandia nam pietas præmia grādis habet.
Hanc etiū sequitur longis spectabilis annis,
Et leuis & turpi labore senecta carens.
Læticia ē' natis proprijs, fundusq; domusq;
Quæq; optare sibi commode quisq; potest.
Nam quicunque fouet cultu studioq; parentes,
Huic facet, huic tribuit præmia iusta Deus.
Non uidet infamem mortem, miseratus egenae
Matri, quasq; tenet, semper habebit opes.
Non iacet absumptus morbo, membrisq; solutus,
Infirmi sedit qui patris ante eborum.
Quòd mala si tangant talcm quoq; publicat corpus
Pœna premit, sed non pectora culpa premet.
Liquitur ut glacies aduerso suavia solez
Crimina sic pietas tollere cuncte asobet.
Ut gemma in fuluum conclusa reponitur aurum,
Atque auri precium pondere maius habet:
Tbesaurum in caelis similem puer ille reponit,
Cui carus genitor, cui sua cara parvus.
Ulius ante Deum nunquam est obliuio, & inter
Viuit honoratos maxima fama viros.
Quidquid & aggreditur, cedit feliciter illi:
Ante malos placide tollitur ille dies.
Q' miserum, quicunque suis auctoribus auctor.
Tristia, aut ægris aspera uerba facit.
Q' ego ne uultu patrem, factō' ue, uel ore
Offendam, Flatu da mibi Christe tuo.

Ne procul angelicisue choros, certuq; uerendo
Conspiciens, siue crimine mersus aquis.

PVER Moriger.

Multa canunt nobis doctores, multa minantur,
Et uerbo id faciunt precidente Dei.

Auribus atq; animis accepimus aurea dictas
Sape tamen, uentis ocyas, inde uolant.

Nescio quae nobis bebetantis pectora, Lethes
Pocula, quae uero manu tacta ueneng nocent?

Vox tua Christe haec est: Satanum bona semina corde
Vellere, et insidias ponere nolle bonis,

Quid miser aggrediar i quo surgam prelio in hostem,
Nec pugnare bonus, nec superare ualens?

In te Christe mihi spes est: qui retia prodidit,
Atque hostis monstru in sinuantis opus.

Nosti multiplices artes, furtuq; tela,
Quis te olim in terris ausus adire fuit.

Ule homini parcat, nescit qui parcere Christo?
Carne hominem, quem non conspicit esse Deum.

Tu me Christe iuua uictor: tu uiribus arma,
Ne serpentigena parius ab hoste cadam.

Qui sibi persuadent, proprio se robore fortos,
Iam capta portant ænea uincula manu,

Insidijsq; hostis, miseri rapiuntur in ignem,
Semper ubi flammis sulfuris ardor alt.

Aet ego egenus opis propriæ, pauperq; honorum
Sed tincta in Christi sanguine signa ferens,

Latus agam: recte parebo monentibus ultro,
Officioq; bonos obsequioq; colam:

Quæq; canunt nobis doctores, quæuero mirantur,

Auxilio fugiam perficiam spacio.
Donec ad ethereum per terrenocatus Olympum,
Ante tuos param tradita figura pedes.

P V B R P R A E S E S R E

petentium.

Quisque suum, socij, sit promptus munus obire.
Quisque suo sedeat conticeatq; loco.
Vnus dicta sonet, claraq; ea uoce loquatur,
Aures adiicit excedat turbas suis.
Discursu aut strepitu nullus remoretur & obstet
Corpo neq; praesens, mente usque cur iners.
In studijs sit mens attenta, & leta uolentia:
,, Dura labor perficit, maximadiscit amor.
Quo tamen astidui ut semper flagremus amore,
Cotidie excelsa uocia canenda Patri.
Da pater ardorem menti, uiresq; laboris
Omnia solius numine fausta tui.
Serua nostra, loci nostri, ludusq; laboris,
Ocia uel sua mens, uel sua corpus habect:
Nullo te ledant peccato, criminе nullo;
Nec socium offendat uita scelestia piuum.
Seruat omne tibi studium, qui præmia morum
Digna olim fructu non pereunte dabis.
Hus studio sus opes, pius hoc sibi colligat aurum,
His celebris meritis, hoc sit honore potens,
Quod te cognorit, tua regna quod auxerit, ad te
Munierit parus quod pietate uiam.
Agmina quo secum, meritum testantia, ducat,
Cinctaque palmifera tempora fronde gerat.

sic

Sic ego sum felix: alijs sua uota relinquo,

“

Hac ego sum charus conditione tibi.

“

PVEREGENVS.

NON sic Nimrodi monstrofis uestibus agmen,

Turba nimica homini, turba inimica Deo,

Non sic incusit, qui uictis terruit armis

Isacidas, tumido barbarus ore Gigas:

Non fatuus Sichemae populus, contemptor honoris,

Et sancta uacans qui pietate fuit:

Vt nunc turba Deo summō, studijsq; dicata,

Impietate ferox, stulticiaq; tumens,

Incedit: similis furijs, quas horrida pallia

Vestit, perq; ipsum firmata tracta solam:

Quod si pluma avis est index, si toga morum

Quid puero tali ferdus esse potest,

Qui refert babitu furiam, monstrofisq; turpis

Veste representat peccoris indicia?

Ipse ego uix lacero defendo frigora uillo,

Qui studijs castis nocte dieq; uaco.

Interea improbitas tali levitate superbit,

Paneq; luxuriat Christe benigne tuo.

Perde malos, moniti qui non meliora sequuntur,

Aut etiam rident optima dicta patrum.

Nam quid præripiunt miseris tua dona? quid ultra

Injurgunt sanctis mente feroce uiris?

At qui cum fletu resipiscunt, menteq; uersa

Incipiunt iterum moribus esse bonis,

Hos recipe, & satanam prohibe, ne peccora scetus

Occupet, ignitos pertrabat inq; lacus.

Est procul à cunctis diuinus spiritus illis,

T 5 Qui

Qui leges hominum, qui violantq; Deum
 Hic nobis panem querentibus adsit ogenis,
 Et donet facilis tristia mente pati:
 Muneribusq; Dei feliciter omnibus uti,
 Ne merita ingratos paena uel ira premat.
 Mores, ingenium, uestitus, pectora, gestus,
 Declarent summi nos pia templa Dei.

Alius.

INuisus cœlo est, quis quis mendacia dicit:
 Omnis homo mendax utitur boſte Deo.
 Hoc uitium innocuit inflavit proditor ille
 Serpens, quo nostrum concidit boſte genit.
 Quem flagrans luore animus, fustusq; protcrum,
 Præcipitem cœlis, linguaq; uana dedit.
 Haec eadem penitus nostris sic sensibus barent,
 Eximat ut uerbum nū nisi Christe tunica.
 In teneris qua se sic produnt fortiter manus,
 Condita sic imo corde uenena latente
 Ut sit nemo bonus, nascatur nemo beatum
 Gens, mersa his uitis, nos quoq; magna sumus.
 Scilicet à prauis misericordiis parentibus ortus,
 Naturæ ostentat semina quisq; suæ.
 At uos o socij meliores sumite mentes,
 Et fœdum tristi pellite ab ore nefasti
 Offendunt malefacta Deum, mendacia cunctos,
 Omni deterior f. ireq; uanus homo est.
 Sævit, opes querens latro et pirata: sed austri
 Mendax, et fame, laudis et omue bonum.
 Ac ueluti explodunt odiosum tota theatra,

Atque

Atque extra caueam turpiter ire iubent;
 Sic mendax olim cætu explodetur ab illo,
 Qui Christi clarum gestat ante thronum.
 Qui vult esse Deo similis, mendacia uitet:
 Omnis homo mendax utitur hoste Deo.

Alius.

Flamma uigorq; Deus, Patris Natiq; potest, &c.
 Quo sine nemo sapit, iussaq; nemo facit.
 Testimulante, meæ fassus sum criminâ uite,
 Propter quæ merito nos grauat ira Dei.
 Nam recreor pastus potuq; ciboq; salubri,
 Corpore Christe tuo, sanguine Christe tuo.
 Meq; tui meriti partem regnq; futurum,
 Consortem cætus angeliciq; scio.
 Namq; unum factus cum Christo corpus, ab eius
 Me nemo auelle pectori, nemo fide:
 Nunc quod uiso, Deo uiuo: tu Spiritus alme,
 Sis lux, sis animæ uita calorq; meæ:
 Tu rege sollicitum, prohibe peccare potentem:
 Deseritur, quem tu deseris, alte Deus.

Alius.

Fama refert, urbes mensis telluris hiatu:
 Fama refert, alias igne perire graui:
 Hinc pugnant hostes, hinc celsi numinis ira,
 Contudit horrendæ funere cladis humum.
 Lurida nunc urbes etiam contagia uastant;
 Penè caret nullus pestilitate locus.
 Bruta trahunt messes, fecundaq; semina carpunt,
 Vtibus humanis quas dedit auctor opes.

Fallit

Fallit ager, fallunt homines: et tempora forsan
 Subiect prauis deteriora Deus.
 Nos pueri mala turba Deum, gens prava, uocemus
 Ne nostri uindex criminis esse uelit.
 Nos quoq; causa sumus tantorum haud parua malorum,
 Offendit iustum publice culpa Patrem.
 Ergo Deum precibus pariter lacrimisq; rogamus,
 Ut fassis clemens omnibus esse uelit.
 Quod prauum est, nostrum est: omnes peccare parati,
 Peccatum audaces dissimulare sumus.
 Ignoscit nato genitor peccasse fatenti,
 Et patria terget supplicis ora manu.
 Ante tuos igitur Pater optime maxime uultus
 Sternitur indigni, quos tua dextra leuet,
 Perpetuo indigni: sed miti nomine Christi
 Assumus, o tristis tempore confer open.
 Ora stupent, et lingua metu, uox muta fatiscit:
 Pectoris o gemutum ne bone sperne Pater.
 Suscipe nos miseris, tua nam clementia quondam
 Illum suscepit, qui f.igitum erat,
 Inq; tuos iteram complexus uenit: regentem
 Non finit aeternum blandus egere parentis.

Alius.

MUneribus cantanda Dei praetoria, cuius
 Pro merito grates dicere nemo potest.
 Continui: uigeantq; preces crescentq; diebus,
 Hic Daniel nobis inspiciendus erit.
 Exemplum cuius iuuenes imitemur: is una
 Luce, poli Domino ter sua uota dabat.

PIET. PVERIL. LIB. IYL. 301

Vos etiam mecum uesperas attollite mentis

O' socij, sumoni turba ministra Dei.

Quanta Dei bonitas, erecto ad sidera iudicium

Stare bonitatem, bruis nec similem esse feris;

Hunc solum sapere, & celestia cernere solum,

Meq; huius pertens munera esse Dei.

Mysteria esse Dei partem, prob gloria quanta est,

Pro qua iure tibi summas habebut honor.

Nec natum Turcas inter, populosq; profanos,

Quiq; Dei & Christi cognitione carent.

Ipsè ego sum natus mundo, Christoq; renatus,

Infantem tinxit flaminis unda sacri:

Tunc caeli patuere mibi, tunc nomina uitæ

Sunt mea, diuinò nomine, scripta libro.

Nunc debetur idem cœlum: quia sanguine Christi

Id patet, & mortis seu reclusa via est.

Namq; meam propter, caeli de sede, salutem,

Descendit summi filius ipse Dei.

Qui pro terrigenis, terræ de uirgine pars est:

Namq; homo, carne hominis vulnera dira tulit.

Quod si mille mibi uoces, si peccora mille,

Non possem meritum tollere Christe tuum.

Tu modo da meminisse, piam tu suggere mentem,

Perpetuus facti debitor huius ero.

Addis ad hac magnos custodes, agmina sancta,

Quæ uigilant oculos iugiter ante tuos.

Hi nostris astant lectis, gressusq; gubernant,

Inq; pijs studijs gaudia quanta ferunt?

Auertunt hostes, & nos firmissima circum-

Castra locant, fortes uitibus, igne leuer.

Hec

302 GEORG. FABRICII

Hec ego cum tacita mecum considero mente,
Cumq; animo memori tot benefacta puto:
Sū minor & gemitu, & lacrimis, & pectore, & ore
Quām pro tot meritis carmina digna canam.

PVER MONITOR.

O Minia sollicitus qui ecclisi fidea lustrat,
Nō facile aggreditur spargere semē humi:
Sed modò dum metuit uenit, dum prouidet imbrez;
Cessat, & incepsum serius urget opus:
Aut alias operi curas dum interjecit, aphan
Quod fuerat, temerē tempus abire fuit.
Sæpius eueniunt incommoda talia pigro,
Quem minime totis uiribus agit
Dumq; diem ducit, causas dum nescit in ansi,
Labitur uires, utilis hora fugit.
Omnes carpe dies, in nullo sterile labore,
Qui cupis in studijs ubere messe frui
Vtq; sacro posis præclarè munere fungi,
Dic puer, o uires suffice Christe mibi.

PVER DECVRIO ORANS
pro socijs.

L Ux eterna Dei summi, mens alma Parentis,
Christe huic custos atq; patrona schola,
Respic ad exiguae operas, paruosq; labores,
In studijs pietas quæ tibi nostra locat.
Membra tui simus cæctus, & uasa fauoris,
Quam uiget in nobis spiritus iste diu.
Incipiens à te labor omnis, definat in te,
Inq; tuo totis nomine prosper eat.

scd

Sed quia mens iussis diuinis cœca repugnat,
 Teq; ardere boni Patris amore nequit:
 Turbida corruptæ sic organa perfice ments,
 Discat ut obsequijs lœta uacare tuis:
 Inq; bonis molles exerceens artibus annos,
 Per uitæ tempus seruat omne Deo.
 Querte à teneris, ne quid studia ipsa moretur,
 Ingenijs labem corporibusq; luem.
 Nos pro tot meritis & tantis effice gratos,
 Quæ tua largifluo dat sine fine manus.
 Te discant per nos etiam nouisse nepotes,
 Et capiant studij præmia iusta pñ.
 E' nostris aliquid spiret uocale sepulchris,
 Præstata perpetuò quod benefacta eanat.

Alius.

Omniū in hoc uso ueratur summa librorum,
 Cœlestem totu[m] corde timere patrem.
 Omnis ab hoc manat preclara scientia fonte,
 Non nescire sui dicta uerenda Dei.
 Hanc animis augē doctrinam, illum adde timorem
 Christe: tui unius muneris ista bona.
 Nos uero ad uitæ leges cultumq; uocati,
 In studio expetimus fortiter ire sacro,
 Suffice tu uires, & ne quid euntibus obflet,
 Dirige nos: omnis te duce plana uia est.
 Tædia ne uilis capiant nos muneris: id quod
 Mundo uile, tibi grande placensq; bonum est.
 Exemplum Ramathæ est ciuis, parvusq; Anabotis,
 Qui sat habent uni se placuisse Deo.

Portes

304 GEORG. FABRICII

Fortes in misera templi patriæq; ruina,
 Officium peragunt absq; pauore suum
 Præmia cumq; ferant pro magno nulla labore.
 Solus pendent de bonitate Dei.
Vt timuere Deum, utq; Dei mandata secuti,
 Sic sunt in regno sidera clara Dei.
Mercedem ex fidei, cali plaudente Senatu,
 Maxima fulgentis gaudia lucis habent.
Nos imitatores fieri de Christe honorum,
 Qui populus simplex, turba rudiq; sumus.
Mox etiam puræ angelicæ, populoq; piorum
 Adiunge, inq; aulam suscipe sancte tuam.

PVER CLASSICVS

Quis in humanis uana est sapientia rebus,
 Quæ non à summi est mente profecta Dei,
 Omniaq; ut noris magnum miranda per orbem.
 Absque Dei prosunt cognitio viri nibilis.
 In studijs primus labor est cognoscere Christum,
 Munera officium tum meminitissimi.
 Accende atque ero puerilem numine mentem.
 Mihi Deum, ut flagrans ardeat igne tua,
 Sedulaq; in cursu studiorum pergit honestas.
 Ne laesis retro perfida tendat equis.
 Ad res ut se se maiores præparet olim,
 Si quando meritam patria posset opem.
 Templo pij rectoris egerit, res publica doctiz.
 Da claros studijs ex pietate uiros.
 Me quoque in hoc numero, tua qui benefacta fatentur
 Quisq; pie uiuit, mihi Deus, esse uelis.

PVER

PVER CLASSIARIUS.

Sit mihi prompta tui Pater optime gratia Flatus,
Fungar ut officij munere ritè mei.
Ignaros mores rege, fortunaq; labore, q;
Ut placiti maneam portio digna gregis:
Dignus ero, dignam cum tu me feceris: esse
Iam Christi capi dignus amore tui.
Hunc mihi da ratus digno complectar honore,
Ardentiq; illum pedatore sanctus amen.
Sic ô Gloriæ mibi sapientia, semita, uita:
Sim tibi, me qualem tu cupis esse tibi.

Alius.

Quam facile in pueri peccatum moribus haret,
Ingenioq; leuis, iudicioq; rudis:
Quam facile à recto deflectit tramite uita,
Annis que nondum consilijq; sapit.
Ergo ego posco tuum, Pater optime maxime, nomen
Ut dignere bonam ferre rogatus open.
Improbitas, odium, leuitas, mendacia, torpor,
Heu nimis infragili pectori regna tenent,
Meq; petit paruum, qui sicut uasta profundi
Bellua, naufragis horridus usq; minis,
Tum studij tardat cursum, & virtutis amorem,
Sæpe sodalitij turba proterua mali:
Haec mihi da uitare Pater: uitare sed illa
Nemo tui flatus absq; fauore potest.
Hunc olim matrum clavis infantibus aluo,
Manoidæq; dab. us, Zacharidæq; dab. m:
Ali quoq; (nam tuus doc. promittit filius) auræ

Participem iubem, o Deus esse sacra;
 Ut sic in studijs descendis ocia ponam,
 Petatis per agant tempus & omne mea;
 Ingratus ne sim primum tibi, qui mihi donas
 Instrumenta, quibus tale paratur opus;
 Deinde etiam patriæ referam, meritisque benigni;
 Justas pro studijs officijs nices.

PVER CONTYERNALIS.

Virtutes Patriæ se complectunt omnes,
 Hanc puer ex uno peccatore parum annis,
 Preterea obseruet doctores recta monentes,
 Inuigilet studijs & sine fine bonis:
 Tempora distribuat, cunctu bene collocet horam,
 Seque piae membrum cogitat esse scholæ.
 Qui pius est, toleratq; sui qui sponte labores
 Officij, ingenij præmia summa feret.
 Tu nos Christe tuo pueros sic numine forma,
 Nostra ætas rectum carpere nescit iter;
 Te doctore uenit teneris sapientia ab annis;
 Te doctore, boni nomen babebo utri.
 Hoc mihi contingat: securus cætera spernam,
 In precio mundus quæ periturus habet.

Alius.

In finita tue numero! quis manera dextra,
 In parvum confert quæ tua cura gregem;
 Ingenijs acuimisq; Pater das inclite lucem;
 Et ueræ monstras prosperitatis iter,
 Dicq; sinu matrum nutritos, ad sacra ducis
 Atria, quæ uerbi uox sonat alma tui.

Committis fragiles sanctis doctoribus annos,
 Excubias uite qui patienter agunt,
 Inq; ministerium nostri studij atq; salutis,
 Agmina coelicolam stare parata nubes.
 Ante meos oculos tua sunt benefacta, manusq;
 Ut teres in digitis annulus esse solet:
 Ut solet artificis signum, quod lumina pascit:
 In claro positum conspicuumq; loco.
 Nec tua ab immemori taceatur gloria lingua:
 Lex & laus Domini semper in ore meo.

PVER M AN I PVLARIS.

Paruulus ut patrijs gestatur filius ulnis,
 Sic portat Dominus te pia turba Deus,
 Defenditq; tuos gressus, & prorogat æcum,
 Ingenio ut multis utilis esse queas.
 Sic igitur vires intende tenaciter omnes,
 Et sic in studijs oœa pone tuis:
 Sentiat ut sanum te uera Ecclesia membrum
 Moribus, & summi cognitione Dei.
 Cætera si nesci, quæ fama paratur, & aurum,
 Et noua nobilitas, magnificaq; domus:
 Non ideo populo puer excluderis ab illo,
 Cui patet excelsi regia lata poli.
 Artibus in pulchris moderatum cernere finem,
 Paneq; contentum uiuere posse dato,
 Muneris hoc opus est diuini: munera quæso
 Optime nobiscum diuide tanta Pater.

Alius.

Prima sit in studijs Deus o milii maxime cura,
 Vi placeant mores, uita, laborq; tibi.

V 2 sed

Sed quia nemo potest aliqua virtute placere,

Atq; suis dici uiribus esse bonus :

Ad te per Christi ueniat nisi vulnera, sed

Discipulum uerbi præbeat usq; quis :

Noticiam uerbi nubi, noticiam & salutis

Adde, nec hic surdis auribus esse sine,

Tempora siue domi consueta transigo, cito,

Siue domum linguis carpo auator iter :

Lingua tuus semper meditetur orata loquens :

Deq; Dei, quoque tempore, laude canat.

Cum corpus placida defessum pono quieti,

Eloquij admoveant somnia uera tui.

Sin matutina somnum rupere uolucres,

Incipiāt toto te celebrare die.

Omnia ab auspicijs cœlestibus ordinar acta:

Inq; tuo peragam nomine, quidquid agam,

Sumpsero cum calamum, mea cum deuenero ad armas

Mens, manus, & studium multet omne tibi.

Non prius os epulis tangat, quam carmina dicat,

Nec dapibus sumptis dona silendo neget,

Ocia grata tibi subeant, gratosq; labores,

Seu ualeo, morbo siue grauatus ero.

Nil loquar aut mediter, nil perficiamq; uelut,

Quod non in summi fiat honore Dei.

Alius.

Vis æterna Dei, patriæ sapientia mentis,

Humani frater Christe potens generis :

Sanctus adi hunc coetum puerilem, quem tibi paſſim

Colligis, inq; scholis discere sancta cupis:

Huius

PIET. PVERIL. LIB. III. 309

Huius ego membrum cœtus quoq; dicar; & te

Me tenuem, hoc manus Christe tulisse scio:

Pro quo indignus ego grates tibi dicere pergam,

Donec in hoc alius corpore sensus erit.

Tempora tu uiridi puerilia cinge corolla,

Qua sapiam, & tua qua lucida templa petam.

Namq; timens Domini, dignus tua templa subire,

Serata spiranti mollia ferre rosa.

Da, airtente tua, crescam sapientia, & annis:

Hac sapere est, imo corde timere Deum.

Crescere & est celis, turpi decrescere mundo,

In fluxu i. ec opes ponere uelle sun.

Sic quicunq; sapit, crescitq; immobilis haeret,

Nam radix alio fixa profunda solo est.

Hic ramis late diffusis floret, & cint

Merces magna, salus indubitate manet.

Dextra etiam impostum Domini diadema, refulgens,

Auro, caelesti eius honore feret;

Hoc sperare iubes, hoc credere: spemq; fidemq;

Auge Christe: meas non tulit aura preces.

P V E R P A T I E N S.

O Cia quisquis amat, uirtutem improvidus odit;

Quiq; crucem uitat, non amat ille Deum.

At Deus ad magnos quem uult attollere honores,

Præq; alijs amplio stare, uigere loco:

Hunc prius immergit curis, hunc mole dolorum,

Opprimit, ut discat credere, amare, pati.

Sustinet Helcanides ingentis pondera regni,

Cui fuit in parua uita peracta schola.

Infestos inter gladios uersatur Elias,

310 GEORG. BABRICII

Bestia quem solis nutrit amica locis.
 Bis septem docuit lustris Elisæus, eratq;
 Discipulis laetus panis & unda cibus.
 Angitatur innumeris Anatbotis & incola curis,
 Clausus & in uinculis carceris, inq; luto.
 Immissus iuuenis fossæ, & sua funera cernens,
 Assyriis maior regibus ante Deum est.
 Horum etas, labor est: anni, tentatio: vita,
 Aerumnæ: & cuncti, res lacrimanda, dies.
 Cur socij fugimus tanta feritate labore?
 Cur pauca in studijs ferre molesta, graue est?
 In puerो decus est, labor & patientia: quisquis
 Respuit hæc, uerè non amat ille Deum.
 Non expectat opem cœlestem: & militis instar
 Imbellis, studij gaudia nulla uidet.
 Effice Christe tuo fieri nos nuncin tales,
 Mandato quales præcipis esse tuos:
 Nempe bonos, humiles, studiosos, ferre paratos,
 Ut uincat quævis aspera, nostra fides.

PVER PRÆCEPTO.

ris obseruans.

O Mnia cum fugiat longum fugienda per eum,
 Doctorem fugiat spernere qui que pium.
 Non aliud teneris admissum ferdum annis,
 Tempore nec nostro triste frequensq; magis.
 Qui doctorum oculis fert uerba & uerbera siccis,
 Illorumq; minas iudicat esse nihil:
 Ille olim largos fundet miserabilis imbres,
 Nullus & infasti, qui miseretur, erit:
 Cum Deus exposceret rigido pro crimine paenam,

Inq;

PIET. PVERIL. LIB. III.

Inq; eius mittet dedecus omne caput.
 Non est praesentes hortatus spernere tutum,
 Et magnum in dulci iudere patre Deum:
 Praeceptor pater est, qui corda ferocia frenat,
 Doctrina eis animos non finit esse rudes,
 Sollicitus eis preces qui fundit, mente parentis,
 Ne percat nato degenerante domus.
 Qui talen irridet, nec iusto obseruat honore,
 Huic male, quam longo tempore uiuet, erit:
 Nec tamen ille datos sine crimen transfiget annos,
 Et cedet expletum flebilis ante diem.
 Hoc socij reputat animis: exempla superfluit,
 Heli posterioris, Isacidaeque nepos.
 Illud enim caelo (ut fecit) descendit, Honora,
 Cum sonitum nubes fulmine mixta dedit.
 Tu patris et Christi flagrans amor atque nobantum,
 Sancte Deus, sanctos nos facito esse tibi:
 Nemo pius sine te: que tu non igne superno
 Vris, perpetuum pectora frigus habent.

Alius.

Non solum instituit prudentis cura magistri,
 Educat aut lecti pignora, patris amor.
 Ingenio emiruisse, pios educere natos,
 Aeterni praestat mens bonitusque Dei.
 Ergo Deus non pigro illi de corde colatur,
 Qui puer et sapiens, et bonus esse cupit.
 Ingenitum est nullis pietate nam stirpe maligna
 In mundum hunc, hominum prodijt omne genus.
 Nec doctrinia datur nitenti, ni Deus adsit,
 Ingeniumque suis auxerit ipse bonis.

Iugenum pietate carent, ut curris habentis
 Fertur, ex auctori res quoque flenda suo est.
 Sic percunt hodie, perierunt mille periti,
 Turba aduersa Deo, nescia turba Dei.
 O Deus ingenij largitor, maxime rerum,
 Maiestate tua fortis, amore humilis,
 Da tales mibi doctores, talesque parentes,
 Qui uero doceant instituantq; rudem.
 Da quoque me monitis parere fidelibus: ause
 Qui quis eis pugnat, pugnat et ille tibi.
 Quam bene conueniunt, ex bona etia sed locantur,
 Praeceptor fidus, discipulusque puer.
 Quam sunt grata Deo iucundaque nomina, natus
 Atque pater, quibus est par in amore fides.
 Hoc animo colo doctores, obseruo parentes
 Debo multa illis, omnia Christe tibi.

P U E R S T U D I O S V S

pudoris.

Nulla pudore prior viridi laudatur ab ex.
 Virtus, ex puer nulla decora magis.
 Sic pingit mores, ut purpura Coe, uenustos,
 Stellaque formosum que uenit ante diem.
 Illa decet lusus, conuiua, templo, palestrae,
 In non dicendis ex nitet illa locis.
 Excessisse via quid sit sermone Pelasgo,
 Vclare Ebraic cruraque, quidque notet:
 Non it, quisquis amat studij decus atque pudoris,
 Quodque sit ingenue mentis honore facit.
 Porcorum stabulis digni, quis pulchra pudoris,
 Sanctaque honestatis spernere iura, iocum.

Cons.

PIET. PVERI. LIB. III.

Contemptus, p̄t̄ium impuris infania, mercenariis

Obscenum sequitur corpora feda nefas. *hunc p̄b*

Parue puer, seruē p̄o rerum discriminat diem.

Quod turpe est, factis cupius esse putat.

Alius.

MAne canit, dulces uarians luscinia uoces,

Mutaq; nec somni tempore, nocte canit,

Itq; reditq; uiam, toties formica frequentem,

Mane legens olyrae granula, nocte legens.

Quisquis apat nomen studiosi, sedulus omni

Momento, ingenij condere querat opes.

Dulce canat Christo, sudeq; alijsq; sibi q;

Munere festinet per uigil inq; suo.

Segniciem uitare pium est: sed amare labores,

Indicium benei pectoris esse solet.

Quam fodū est, gremio languentem imponere dextrā.

Et cubito nixum lux tenuisse caput.

Deses ob ora uidet, manibus nec tangere panem.

Sustinet, aut ferrum, quo minuatur, habet.

Excute de nostris animis hoc Christe ueternum;

In tali non est illa stupore fides.

Qui uictum nouit uultus sudore parandum,

Aera qui pennis findere cernit aves.

Te metuit, tibi portat onus, tibi Christe laborat,

Deq; tua expectat prospēra cuncta manu.

Alius.

DOtibus ingenij quisquis, mentisq; superbit,

Munifico ingratus cernitur esse Deo.

Tradita inexhausti cui uix est guttula fontis,

114. I. G. FABRICIUS.

Dequenti secum quid levitato tumet?
Quidquid habemus enim, Christi est, quo fonte perenni
Omnia caelesti corda rigantur aqua.
Sic finis studij talis sapientia nostra,
Que solum atque unum norit ametq; Deum
Prosperitas quoque contingat non altera uita,
Quam tandem in cœli sede tenere locum.
Ut tali possim studijs ardore uacare,
Effice tu sapiens, tuq; benigne Deus:
Ut ualeam tali uitam traducere cœli,
Da mibi magne pater, da mibi sancte Deus.
Damnosos cohibe fasti, animosq; refrenerat
Illum Christus amat, qui sibi uilius homo est.

P V E R E X C I T A T O R

sui ipsius.

Cum scuto uallum Romæus mæs, ex ensim
Pilaq; fert, astus negligit atque niues.
Ille modò terris, seut modò militat undis,
Mutatq; Hesperijs Thracia regna plaga.
Idem opus exercet si tardus, peccator tetis
Si negat, in pedibus spemq; salutis habebit
Si non insolitis epulis, urgente periculo,
Scit uesci, & longe tadia ferre famis
Non expugnat opes hostiles, nulla trophæa
Erigit, aut niueis infidet altis equis.
Nos quoque militiam, ductu meliore, secutor
Non minus infracta uiuere mente decet.
Qui non attollit fidem ad sidera uultum,
Continuat noctes, continuatq; dies.
Qui non uita fugit, cui non est spreta uoluptas,

Quem

PIET. PVERIL. LIB. III.

315

Quem seruire pudet, quem uigilare piget.
Uluna nullus honor comitatur, gloria nulla:
Et quanto uiuet tempore, nullus erit.
Cbriste tuis da nos pugnare & uincere signis,
Quos agere bac uitam conditione iubes.
In primis enim subeamus fortibus, omne
Quod nostri in studijs munericis esse solet.
Nemo Deo absq; fide carus, nemo absq; labore
Commodus, aut alijs utilis esse potest.

P V E R P O E N I T E N S.

Audiui precepta mei, tua iussa, magistri
O' Dens: audiui iussa seueria tua:
Sed qui sit, iustis quod non parere facultis
In mea qui cupio uiuere Christe tibi:
Cum mens dicta probat, cum se parat ipsa voluntate,
In membris proponat dissensa secta meis.
Non opus arbitrii est bonum, non gloria carnis,
Aut sapere, aut minimum posse uidere bonum.
Vnde igitur uis, ducam primordia suorum?
Vnde tibi placeam mi Domine atq; Deus?
Posse placere tibi, tua gratia: posse probare
Se tibi, tu tribuis: non aliij atque aliij.
Ergo tibi placeam, te propter, & aspera nati
Vulnera, que uires sola salutis habent.
Auspiciuntq; aui ducam melioris ab alto
Numine, quod mentes suscitat atque nouat.
Tum nouus accinctusq; tibi, tua iussa replebo,
Quantum sacra tui numinis aura dabit.
Quae cum destituit, que cum se irata reducit,
In multum infelix est caro prona nefas.

Nil caro, nil hominis sine te speciosa uoluntas,
 Dedita que satanae est, quam tibi Christe, magis.
 Tu tibi me forma, tu me trahes nam nisi tu me
 Traxeris, ante nos certa gehenna pedes.
 Ergo tibi rape me pater, tu nate perirens.
 Amborumque unum lumen, et minus amor.

Alius.

Miserum, uite reputarem facta prioris:
 Ab Iesum toties impunitate Deum.
 Dum nullum officij certamen sponte peregi.
 Offendique bonos, impedique plios.
 Dum nocti exemplo, quos emendare suistis.
 Iustius: bene sunt et crimen omnis scelus.
Iosephus iusti, qui fratribus facti patrem
 Detulit, memores carperet illam malos.
 Nerida docto male dixit: cuncta prophece
 Quod populus credidit turpia facta sibi.
 Quam misera displaceo, quiam tota exhibito mente,
 In hunc citio fulmina iusta cident.
 Iratos habeo propter male facta magistros.
 Læsa patris fama est criminis, læsis amor.
 Parce Deus, mihi parce pater, delicta remitte,
 Stulticia ante oculos est mea scripta tuos.
 Quod feci, notum est: lex haec est lata, Peribit
 Ne peream, tu me suscipe Christe tuum.
 Quem tu sancte foues, cuius tu nomine patrem
 Appellus, orco proximus, ille redit.
 Sit mihi non auersa tui lux uiuida Flatus,
 Displaceat post hac ne mea uita Deo.

Alius.

Alius.

Sint alij saeculum & gemme, sit purpura cordi,
In breuibusq; habeant gaudia uana bonis.
Querat amicitia regum, quem uita molesta,
Ocia sectetur, quem temulenta ikuat.
Sint mibi diuitiae, pietas: sit copia panis,
Qui satiet, Dominus sit mibi uita Deus.
Siquid & adiiciet solita bonitate petitis,
(Spes saper ut cunctus esse benignus amat)
Mens hilaris dispergat opes, alacrisq; labori
Inuigilet, studio floreat inq; suo.
Si mpliciter sapere, est uirtus: cognoscere Christianum,
Relligio: & Christi dicta tenere, fides.
Sit mibi non ingrata, pijs seruire, uoluptas:
Et non inuius, discere recta, labor.
Sic subeant cani: sic facta nepotibus olim
Omnia, coelestia de bonitate canam.

Alius.

Qui cupis esse Deo gratus, gratius parenti,
Tradita paucis breui carmine, metu puto.
Sis pius, & toto uenereris per etore Christianum,
Officij facias munera iusti tui.
Obserues sanctos doctores, more parentium,
Atque sodalitij membra modestus acomes.
In studijs nullo des frangare labore,
Et fugias, si quos senseris esse malos.
Omnia fer, quecunque potes: patientia mentes
Roborat, & magnas efficit una viros.
Sperne uoluptates, nec transige tempora nugas,

Non

518. G E O R G . F A B R I C I I

Non reddit elapsis paſſibim illa dies.
Turpe puta, ſtudijs annos incumbeſe multos,
Et nulla ſtudiij laude redire domum.
Turpe puta, audiuiſſe pios, nec corde tenere
Quæ piaſint, mores nec didicifſe bonos.
Ignauim, prauumq; Dei grauiſ ira ſequetur
Aſſiduis qui dat munera, datq; pijs.

P U E R H O R T A T O R .

QUÆ non cura Dei, quæ non mouet illa parentū;
Huc poena in terris, poenaq; morte manet;
Sed non cura Dei modō, nec mouet illa parentū,
Vnde Dei in noſtrum ſæuiet ira genus.
Qui mox Bilonias acuet per dania ſagittas,
Ingratum telis ſiget et omne caput;
Aut fera collidet cuiuslibet colla tumultu,
Ut diſcant patrium ſic tolerare uigum.
Diſcamus Pueri, nam nobis dura minantur
Tempora: nos miſeros obruet ille dolor.
Quod fecerē mali per ſecula mille parentes,
In nos hoc etiam retinet omne malum;
Et quam praefracti cladem cumulare ſolent,
Mente quod immota continuare ſcelus:
Quam graue ſupplicium, poenamq; merebitur acrem,
Inquirent ī nos ob malefacta Deo.
O ſocij, reuocate gradum: mutata uoluntas
Placatum fecit ſæpius eſſe Deum.
Saſpe Deus tenuit fulmen, dextramq; retorſit,
Cum uidit culpe penituisse reum.
Supplicibus Pueri uotis occurrite Christo,
Et prece de extenta ſumite tela manu.

A uſcula

Exsultate Deum, sanctos audite magistros,

Et dura in melius uertite corda, precor?

Sic aderit uobis facilis, sic crimine uultum

Auerget, placidos sic dabat ire dies.

GEORGIVS FABRICIVS

CHEMNICENSIS D.

Christophoro Lenzchnero, M.

dico doctiss. S. D.

 V O T I B S ad me, uir doctiss.,
pro nostra familiaritate & neces-
situdine adiutories de studijs pue-
rilibus, quib. occupari me uides,
sermo internos erit: non raro
autem & molestias mihi lenis orationis spau-
tate, & regitudo mea ad misericordia verbis & confor-
matione: semper uero ad labores suscepitos mis-
me horatibus remittis alacritatem. In nostris
autem sermonibus, facile demonstras curam
& sollicitudinem paternam de vita & educa-
tione filiorum tuorum. huc enim a paucis ho-
die iudicio considerato & studio constante su-
scipitur: & est in ista seculi temeritate ac licen-
tia difficultis: & uidetur cum ipsa mundi ruina;
nunc magis quam unquam antea, ut & aliæ
res laudandæ, inclinari. Solet autem no-
strarum esse collocutionum hic ferè scopus;
& quid moratos efficiat liberos, & quid
eosdem retineat frugi ac bonos. Morati-

ti ut

ti ut sint, parentum præstat studium & uigilantia: boni ut maneant, & parentum & liberorum conjuncta simul pietas, atque industria. Studium parentum sit potissimum, ut animis adhuc teneris Dei cognitionem instillent: utq[ue] laboribus honestis, aut certe ocio non turpi delectari, liberos astringant: denique, ut in omnibus rebus pulchris eos mortigeros habeant, & obedientes. Nam qui eos adhuc pueros stulticia & fatuitate corrūpunt, quiq[ue] ad contumaciā armant obsequio & insubordinationem adolescentes: quid promittunt, quod de adultis sperandum, eas decorribus ratiō expectandum sit? Mores uero puerorum maximè reguntur disciplina, & formantur iustitia, & confirmantur exemplis, & persicuntur pietate, quibus endearingrati similitudines, & inuicta cultura, & virtus ipsa esterdi, & religio conatimprimit: in opere perpetuo & dissolutione effrenes, & imperitia agrestes, & licentia indomiti, & improbrates literati. Tali igitur monstro quid singi potest magnispectiferum, quod petulans, incultum, barbarum, flagitiosum, in quaneunque uite parent, aut hominum ordinem immittatur, seu furia quedam incitat, conturbat, dispergit, euertit omnia. Laborant patres familiæ impigri, ut suis aut latifundia, aut copias locupletes, aut pecuniam depositam, aut magnificas villas, aut amplam iupellectilem relinquent.

quātū: quanto magis boni parentes attenti
sint, ut integratatis, eruditionis, sapientiae ac-
cessione & muneribus liberi eorum augen-
tur & florent? cūm uirtutis & scientiae hære-
diras nemini onerosa, nullis casibus subiecta,
societati hominum ubique fructuosa existat:
quod in rebus illis, quibus student opulent
& diuites, non sit, aut certè ad exigui tempo-
ris sit momentum. Iam qui liberos uerecun-
dis & optatis moribus sua aliqua diligentia
habent, illis nauanda porrò opera est, tales
ut semper retineant: quod qui efficere cu-
piant, primū viros spectatos & magistros
prudentes eligunt, deinde precibus eos arden-
tibus Deo cotidie commendant. Iudicium
de magistro è moribus faciendum est, qui si
ueræ pietatis sit obseruans, si probè in literis
exercitatus, si in munere suo fidelis & assi-
diuus: fieri non potest, quin ut pericula & la-
boriginos agricultura etiam asperum solum subi-
git, & steriles montes domat: ita & ipse uir-
tutis & studiorum preclaras semina iaciat, mo-
res cultu diurno prauos extirpet, meliores
inserat, decentes producat. Parentum preces
quid possunt, historię matrum aliquot sanctissi-
matarum: in primis Hannae Ebreę, & Monicę
Africanae testantur: & si grati esse domi uo-
lūthiis, nostrorum parentum exempla com-
probant. Quamuis autem singularibus illis
uiris, Samueli & Augustino, magnanimitate,

X doctri-

doctrina, auctoritate non sis æqualis: modo
Christianus sis, & filij Dei meritum ad te per-
tinere didiceris, eximium & pietatis paternæ,
& tuæ industriæ fructum es consecutus. Ac-
cedat igitur ad rectam parentum uoluntatem
& curam anxiam, filij quoque minimè ob-
stinatus aut pertinax animus: & qui capere
uirtutis premia uult, ea non tantummodo ex-
trinsecus quærat, & aliorum ornamenti se
uestiat: uerum etiam de suo labore & sudori-
bus arduum aliquid & præstans afferat atque
adiungat. Itaque puerum qui ad spem Ec-
clesiæ aut Reipub. in literis & artibus educa-
tur, initio considerare decet, quantum ipius
humeris onus imponatur: aut si per annos
nondum id uidet, bene monentium uoces &
confilia admittat: tum si ætate plus sapere in-
cipit, dare eum operam oportet, ut aptus ali-
quando sit ad ea munera tractanda & exe-
guenda, ad quæ Deus unumquemque uoca-
re, & tanquam in præsidio collocare suo tem-
pore solet. Qui in agro sulcum transuersum
ducit, errat quidem ille, & (ut loquuntur ue-
teres) delirat magnoperè: sed error iste cor-
rectu est facilimus. Similiter qui male con-
suit togam aut calceum, suo peccat opifici, &
peccat detimento non magno. At qui per-
uersæ & impie sentit, in Ecclesia, in curia, in
fôro, in ludo literario, Deum immortalem,
quot ille hominum delinquit incommode
atque

utque periculo. Itaque ament pueri disciplinam, audiant admonitiones, obiurgationes ferant, discant studiosè artes & linguas, exerceant se in animi corporisq; patientia ac labore: sentire idem assuescant, modò uerè sentiant, finem studiorum constituant bonum & laudabilem. Deum uero ante omnia nouerint & inuocent: proficisci ab eo bona uniuerſaſciant: ea ſibi promissa expectent, dari pertinentibus ne dubitent, pro acceptis demum gratias agant. Hęc uerissima statuimus esse fundamenta & adminicula, quibus & morati ſiant liberi, & quibus retineantur ut ſint frugi. Nostrum hoc amborum iudicium in huius libelli editione extare uolui: ut nostri aliquando filij ſe recte facere ſciant, & ex parentum ſententia, ſi hęc praecepta cum memoria reperant, & studia pietatis, ac literarum magnificiant. Vale: Miserere Hermunduro.

rum, e ludo illustri, IIII. Idus Martij, anno redempti mundi

M. D. L VII.

X 2 GEOR

GEORGII FABRI

CII CHEMNICENSIS

Precationum uariarum

Liber unus.

AD DEVUM SPIRI-

tum sanctum.

Iuno ante eum spiritus de pectore
numen,

Viue Deus, nostra sape uocade precer-

Qui super aerias uolitabas spiritus uns-

das,

Cum nouis c' nibila conditus orbis erat,
Ignitas linguas, ardentiq; ora precamur,

Quæ Patris, & Christi quæ benefacta sonent.

Qualia discipulis olim, tradenda, dedisti,

Per quos æterni iussa parentis erant:

Dum sonitu c' cœlo delaberis, atq; penates

Atonitos rutili fulminis instar adis:

Et claro in medios ueniens fulgore coruscus,

Accendis flammis pectora fida nouis.

Iamq; Deum, iamq; astra, Deiq; arcana canebant,

Ante rudes multa sumptuitate uiri,

Promentesq; Dei uarijs miracula linguis,

Creduntur nimio fundere uerba mero.

Sed postquam coepere graues depellere morbos,

Lassaq; lethali m embra leuare lue:

Dumq; aures surdis redduntur, lumina cæcis,

Ambulat & lacero qui pede claudus erat.

Corpos

Corpora dum tunicae tactu sanantur & umbra,
 In solitanisq; homines experiuntur opem:
 Obstupuere animi, lotiq; salubribus undis,
 Agnouit Christum plurima turba Deum.
 Nempe per hunc etiam, cum quo tu iunctus & unus,
 Quidquid habet tellus Oceanusq; regis,
 Supplicibus uotis humiles precibusq; rogamus,
 Langida celesti corda vigore fove:
 Illustraq; tuo mortales lumine cœtus,
 Ne uerum in tenebris impediatur iter.
 Per te supremum uox audet nostra parentem
 Appellare, suis forte grauata malis.
 Per te cuncta patent Christi beneficia, lucentis
 Debet at nostrum que mala ferre caput.
 Per te uera datur sapientia, qua licet ipsum
 Te nouisse animo non dubitante Deum.
 Ne patere extingui doctrinae nobile lumen,
 De Patris eterno que patescant sinu.
 Conserua fidos templisq; scholæq; ministros,
 Ut maneat meriti gratia nota trii.
 Ecce tibi tenero quam pulchra iumenta sub ævo
 Crescit, ut Actæa Palladis arbor buono,
 Extollitq; caput, uerno quasi sole corymbo
 Paestana ostendunt leta per arua rose.
 Hanc rege sancte Deus, placidoq; favore gubernat,
 Ut tibi larga suo tempore messis eat.
 Quam multæ latum gentes populiq; per orbem,
 Suspirant uerbi munera adempta tui?
 His ostende aliquam tanta in caligine lucem,
 Unica que certam monstrat ad astra uiam.

Hec mihi, cum uasti per azyro latissima mundi
 Moenia, quam sancti est portio parua gregis.
 Tota Asia in tenebris uersatur, & Africa ecce est,
 Tot magnos olim que perperere uiros.
 Vix nunc extremis Europe in finibus haeret
 Grex pius, & raram sentit egenus opem.
 Nunc ingrate dati iam despice munera uerbis
 Sera quidem tales pena, sed ample manus.
 Nos uero unius pendentes nunnine Christi,
 Solanus magna pectora nostra fidei:
 Quamuis Lamechides unus foret, & Lothus unius
 Te tamen huic uni sancte fauere uiro.
 Turba tibi curae est, quantumuis parua, bonorum
 Deq; tua nunquam haec orba queretur ope.
 Si facilis mitisq; tuis Deus optime, qui d^ous
 Pectoribus lucem, pectoribusq; fidem.
 Utq; Patri equalis, cum natoq; una potestas.
 Imperium concors cumq; duobus habes.
 Omnes perpetua sic sint quoq; pace ligati,
 Quos laui iussae lympha salubris aquae.
 Turbetur nullo tua sancta Ecclesia motu,
 Vno, quicq; docent, ore loquantur idem.
 Ne leuis ambitio, ne uiuere nescia paruo
 Vita, malo innocuum criminis perdat oves.
 Neu trahat in uariis amens discordia sectas.
 Qua bene compositum dissoluatur opus.
 Nemo quid infirmo conspexit muius agno:
 Hic nobis agnus filius ipse Dei est.
 Nemo quid imbelli simplex magis esse columbas:
 Spiritus est nobis illa columba sacer.

Qui

PRECAT. VARIAS.

329

Qui piis es, sequere hunc agnū, hanc imitare colibane
 Vnguis accipiter pugnet, & ore lupus.
 Cernes, ut siueos franget Deus ipse molares,
 Accipitris laqueis impeditq; pedes,
 Seruabitq; bonos, tranquille pacis amantes,
 Præsidioq; teget corda modesta suo.
 Et siquidem humanae toti sunt incommoda uite,
 Quot non una satis vox numerare potest:
 Scilicet in membris haeret uitiosa uoluptas,
 Cumq; pia uita prælia mundus agit,
 Instat & infestis hostiis tēterrīmūs armis,
 Cui sine diuina nemo resistit ope.
 Tu Deus omne malum placidus depelle, tuoq;
 Nobis patronis nomine semper ados.
 Ignaras doctis præceptis instrue mentes,
 Et duc in rectum, quidquid aberrat, iter.
 Da mentes ueri, da religionis amantes,
 Et uires acres aspera cuncta pati.
 Neue quis Antigoniq; minis, uultuq; Pharonis
 Territus, heu pessim præcipitanter eat:
 Consolare humiles, oppressas erige mentes,
 Proq; tuis constans in statione mane.
 Noticiam nostris animis Christi q; Dei q;
 Inseris, & celi faris operta palam:
 Quæ tantum simplex hominum mysteria turbā.
 Et probat, & toto noscere corde studet.
 Cernimus ut spernant sapientes, rideat omne
 Vulgus, & impuræ dux Epicurus haræ.
 Sed tu sancte Deus nobis haec munera serua,
 Inq; tui fragiles cognitione rege.

Donec ad æthereum per Christi vulnera cœtum.
 Admissi, uitæ post mala multa grauis;
 Omnia luminibus cernamus in abdita ueris,
 Aspectu leti colloquioq; tuo:
 Inter & angelicas turmas tua facta canamus,
 Vnica cum Nato, cum Genitore Deus.

AD CHRISTVM IN
cruce.

CV'm tua contempnor dulcissime funera IES.V.
 Tam seue causam me pudet esse necis.
 Et quoties grates ut cantet, fingere uerba
 Lingua cupid, meriti pondere uicta cadit.
 Quod nequeo uerbis, factis persoluere tento?
 Innocuum fecit te mea culpa reum.
 Sed tu parce tuum misero mihi propter amorem,
 Ac præbe tantum gratias ut esse queam.
 Te uenerer, tibi uota feram, tua iussa capeſſam,
 Teq; animo ſolum non dubitante colam.
 Sim pius & patiens, pius ut patiensq; fuiſti.
 Exemplaq; boſtes coner amare tuo.
 Utq; implere tui mandata ſcuera parentis,
 Ingens te nostri Christe subegit amor:
 Sic nos cogat amor, quiduis perferre patiqt;
 Dum detur merito gloria digna tuo.

AD SEIPSVM, D.E. CHRIS.

ſi morte.

OAnima, ante' tui peccati mole grauata,
 Afflicta ad Dominum lumina tolle tuum;
 Mors iacet ante pedes uictoris, tartara marent:
 Nam tibi mors Christi uita ſalvq; fuit.

Qui

Qui medios inter tolerans indigna latrones,
 Ad patrum residet nunc super astra latum:
 Sustulit ecce tuos, dum suscipit ipse, labores,
 Et causam in cœlis nunc agit ipse tuam.
 Aspice celorum dominum, & crucis aspice formam,
 Et dic: Iam mens est, hic homo, & ille Deus.
 Crimina persoluit patiens mea, stravit & alta,
 Verus homo atq; Deus, rursus ad astra uiam.
 Tu quoq; ductorem sequere hunc, pars optima nostri
 O' anima: utq; datis lœta fruare bonis,
 Disce pati, inq; malis certam sperare salutem:
 Difficile est, Christo te præeunte, nihil.

P R O P A C E R E I P V B L I C A R
 atque Ecclesiæ, ad Deum om-
 nipotentem.

M Agne potensq; Deus, terra fundator & alti,
 Quiq; Patriis iuste nomina blanda tenes:
 Tuq; Patriis soboles, mundi preciosæ redemptor,
 Aeternum uerbum, mens, & imago Patrii.
 Tu quoq; uiuifco qui pectora numine firmas,
 Instruis & ueri cognitione, Deus:
 Nomina trina, unus Deus, & sine lite potestas:
 Exaudi afflito quis damus ore preces.
 Effice, ut in cœlo concordia candida regnat,
 Utq; unum est Natus cum Patre, & almus Amoris
 Sic regum unanimes coëant in federa mentes,
 Dulcia felicis commoda pacis ament.
 Ac luna ut solis radijs non inuidet alba,
 Nec nox cum claro litigat atra die.

330 G E O R G . F A B R I C I I

Nec dolet ethereo tellus depresso axe,
 Concordesq; ferunt flumina in aequor aquar.
 Sic homines inter pax & bona gratia tollat
 Omnem odij causam, materiamq; mali.
 Sed mundus pacem Satana turbante maligno
 Odit, in exitium dum fuit ipse suum.
 In primis dubio simplex Ecclesia fluctu
 Voluitur, incertis puppis ut aetate nota.
 Atque ut conseruet speratae vincula pacis,
 Vincula saepe sua sustinet ipsa manu.
 Hanc ferus inuictis impugnat uiribus hostis,
 Qua uebit a nitido sol oriente diem.
 Graecia quem metuit, cui diues paret Idume,
 Europae toties qui spoliauit opes:
 Quiq; modò munit nostris in finibus orbes,
 Ut subdat famulo libera corda iugo:
 Ille (nefis) cultumq; Dei, Christumq; professor
 Cogit saluificæ dona negare crucis.
 At quæ sol medio celo nitidissimus exit,
 Porrigit infandum turpis Hyæna caput:
 In solioq; sedens, diuinum usurpat honorem,
 Et tollit cœtus agmina casta pios.
 Ha c etiam inuicens uesanos fraude tyrannos,
 Omnia quod specie religionis agit:
 Illa professa Deum, mirabile, sacra Deumq;
 Spernit, & est Christi sæua inimica crucis.
 Sed tu sumne Pater propter tua nomina sancta,
 Promisi nolis immemor esse tui.
 Nostris in equis hostes sibi spem posuere, uirisq;
 Sed nos in uerbo fidimus usque tuo.

Mihi animas cupiunt cum corpore perdere nostras:

Nos cupimus sceleris pœnituijs: reos.

Conantur delere tui sacra munera uerbi,

Ad quæstumq; uti religione uolunt.

Spargere nos uastum tua dicta & facta per orbem

Nitinur, & nomen sanctificare Dei.

Aure repone preces, quis dat iuuenijs: scnexq;

Quasiq; canit balbo parvulus ore puer:

Nefusor Antiochi plus posbit, & ira Neronis,

Quam lachryma miseri uotaq; sancta gregis.

CONTRA HOSTES ECCLES.

si, ut perdantur.

Huc ades, & seui depelle pericula belli,
Criste salus populi, perfugiumq; tui,

Pone moras, nec te natis pater alme pigebit

Portexisse bonam post mala longa manum.

Effice ne nostra spoliari ciuibus urbes,

Neu fluat effusus sœua per arma cryor,

Quidquid & insanis tentant conatibus hostes,

In caput ipsorum recidat omne nefis,

Consilia & facta scelerati peccoris artes,

In celeres dextra uindice sparge notos,

Huc ades, & duros frange ac contunde tyrannos,

Hostibus apparens hostis & ipse tuis.

Necue relinque tibi cœtum qui sacrat honores,

Votaq; suppliciter non numeranda facit,

Quiq; modò sperat, modò se peccasse recordans,

Incipit in media subdubitare prece.

At mens recta mane, præsto Deus ipse petenti est:

Tu modò crede, salus certa parata tibi est.

Ipsæ

332. G E O R G . F A B R E C I I

Ipse tuus Christus, te Christus morte redemis;

In quem dum speras, impia turba perit.

Christe tuum defende gregem, Patris astrue regnum,

Corporis ipse ueta membra perire tuis

Custodiq; duces nostros, qui iusta timentur,

Armaq; pro uera religione ferunt.

Tunc tibi soluemus praeconia laudis, et arae

Ornabunt donis concio grata sacris.

P R O H O S T I B V S E C o

clesiae, ut conuer-

tantur.

Vinea uastetur tua quam crudelibus acri,
Quam multi irruerint in sata culta sua,
Christe uides: quid enim uigilantia lumina fallat?
Seu quod babet mundus, seu quod abyssus habet?
Quos nisi perdideris, nisi fulmine frogeris hostes,
Quae nam sperate tempora meis erunt?
Cur tamen hos perdas, quos est seruare potestis?
Et quorum nata uertere corda potes?
Quod si non rigida delinquunt mente scientes
Laudariq; uolant improbitate suar.
Perce precor potius, scelerisq; ignoscere nec ira
Molire, immensa sed bonitatis opus:
Ut quibus ante sumus deuastatoribus usi,
Nunc seruent agri pascua sancta tui.
Quos etiam demens aliquando auerterat error,
Non in perpetua nocte iacere sine.
Quosq; tuo uerbo iussiq; uidemus abuti,
In rectum revoca, quod potes uirus, iter.

*Christe

Christe tibi proprium misereri, ignoscere lapis,
Viuere uelle omnes, morte perire nibil.

A D P R E C E S R E G I S E Z E
chiae. I I . Reg. XIX.

Esaiae XXXVI.

C O N T R A B L A S P H E M I A S
Rabsacis Romani.

Qui Patria, ad dextrā noſter Dominusq; Deus
Consilia irridens impia, Christe ſedes: (q;
Angelice cuius faciunt mandata ceterua,
Regnum ſub pedibus qui premis omne tuis:
De caelo in terras oculos defige potentes,
Verbaq; ſuſpensiſ aurib; iſta bibe.
Excipe Romani crudelia dicta tyranni,
Qui contra ſanctos uſcicat arma tuos.
Ipſe ait: Arma ferens ueſtros populabo penates,
Seruitijq; premam colla reuineta iugo.
Haretici faciam ſint omnia plena cruoris,
Germano ſpargens bellica tela ſolo.
Ipſe traham captosq; duces, populumq; potentem
Imperi cogam ſceptra ſubire mei.
Nenue paret quiſquam ſe opponere talibus auſis,
Terrarum fines ad ſocia arma traham.
Omnia regna ſciant, ſoli mihi tradita mundi
Iura: ſciant coeli me referare foreſ.
Me, me, terrarumq; Deum, aſtrorumq; potentem,
Oſcula dans plantis, omnis adoret humus.
De poenis alios infernis eximo, quodſam
In coeli placida, cum uolo, parte loco.

Talie

334 G E O R G . F A B R I C I I
Talia blasphemō Sodomita prophanus ab ore,
Euomit in nomen dicta proterua tium,
Sed tu Christe tuum placide miseratus omnes,
Fause lupi innocua eripe mitis oves.
Qui nos ante tue per funera tristia mortis,
Aeterno poteras conciliare Patri,
Quiq; orco raptos in caeli ponere sede,
Deiq; tuo dici nomine Christe cupis.
Hoc scelus est nostrū, quod damnat & improbat hostes
Impius, & bullæ fulmina magna iacit,
Dicimus auctorem quod te nostræ esse salutem,
Tutamur templi quod pia iura tui
Instruimusq; rudem uera pietate iuuentam,
Sunaimus ē uerbo quod sacra dona tuo.
Concessis epulis quod grato uescimur ore,
Viuereq; impure dicimus esse nefas:
Quodq; maritales, turpi meretricis amore
Neglecto, castos credimus esse thoros.
Ergo Christe pios de cœlo respice cœtus;
Pro regno pugnans iusta fer arma tuo.
Dæmonicam templis doctrinam pelle sacrath,
Et Latij incestum perde Babalis opus:
Hostis & ille minax, ad finem solis ab ortu,
Te præter nullum sentiat esse Deum.

P R O M E D I O C R I V I

tæ statu.

P R E C E S A G V U R I S S A P I E N O
tis. Proverb. XXX.

Munifica fundens celestia munera dextra,
O Domine, aure meas queso recōde precē
Ne

Ne mibi des inopem nimium traducere uitam,

Neu præbe largis, retia mentis, opes;

Ne quid pauperie faciam stimulante, fameq;

Quod pugnet uerbo, numinibusq; tuis.

Néue datis opibus, gemmis elatus & auro,

Arguar officij non memor effe mei.

C O N F E S S I O F I L I I P E R

diti. Lucae. XV.

O' Pater, in cœlum peccavi perfidus, atq;

Te coram, lesi teq; hominesq; nimiss

Et ne sim nati postbac ego nomine dignus,

Delictis merui, confiteorq; metu

Bed misericere Pater, culpam q; ignosce dolenti,

In famulis aliquem latror habere locum.

M I N I S T E R V E R B I D E I

orans pro doctrina cognitio-

ne, & eius profiteidæ

constantia.

Q Vi me summe Patens ad munera magna uob
caſti,

Vt populum doceam de pietate tuam:

Du precor atbericum moderantem pectora Platam,

Omnis enim supera gratia scde uenit.

Nemo referre tuae poterit miracula dextræ,

Dicere nec nati tot benefacta tuis

Cœleſtis didicit qui non oracula uerbi,

Sola ignota malis, cognita sola pijs.

Ergo alti ut possum mysteria pandere cœli,

Ora, manus, mentem dirige queso meam.

S. M.

336 G E O R G . F A B R I C I I

Sum tibi sancte Deus patiens fidusq; minister,
 Impositi peragam ritc laboris opus.
 Pabula sana gregi monstrem, fontesq; salubres,
 Vnde fluat Christi gratia larga tui.
 Amplexar uero, queis tu me iungis, amore
 Pacificos, pacis nam Deus auctor, amas:
 Ncne tuum exemplis offendit turpis agmen,
 Dirige tu uite tempora flulta mea.
 Infirmitas tu me sustenta numine sacro:
 Hei niniſ est diru mſcandala ferre malum,
 In primis Christi pro uerbo bortrere pericla,
 Et non audaci mente subire crucem.
 Agnosco & doleo uarijs me folidibus esse
 Pollutum, & ueniam te peto magne Deus.
 Attamen hoc prohibeto nefas, hunc pelle timorem,
 Ne trepidus Christi dogmata sancta negem.
 Ut ſibi commiſſum defendit paſtor ouile,
 Nec pauidis linquit, cum lupus urget, ouess
 Sic pro dilecti pugnem gregis ipſe ſalute,
 Quem facis, ô fuſo Christe cruore, tuum.
 Ille nequit ſeruus bonus atque fidelis haberis,
 Qui iuſſum domini non facit omne ſui.
 Viuifcus praesto ſit ſemper ſpiritus: ille
 Qui dat uera loqui, dura patiſ; facit.
 Sit mihi mens totum quæ ſpernat libera mundum,
 Et ſtudeat ſoli ſola placere Deo.
 Te Patrem Dominumq; meum, Natumq; potentem,
 Qui tenet ad dextram iam loca ſumma tuam,
 Numen & humanas illuſtrans lumine mentes,
 Ore, fide, factis, corpore, mente colam.

A Co

PRECATVARIAE.
ACCEDENS AD LECTION

nem sacram.

O Maria de cuius manu bonaitate, nec ullum
Mitia baber pictis, estipitibus et modis:
Christe unum flatu sancti numeris ample,
Ut moue a querbi lectio sancta tui.
Efferat ergo dignos nullo non tempore fractus:
Radicesque boni seminis intus agat:
Ut tua nota mibi cum sit ueneranda noluptas:
Purus in ardenti pectori surgat amor:
Qui me fiduciem casum confirmet ad omnes:
In suae mundis regna satanicus trahat:
Neu fugienda sequar, neu qua facienda relinquam:
Sed uiam nutu me moderante tuos:
Marte tua uechiam spectre miser, atq; favorem:
Et promissa tua gaudie noceferam.

PATER FAMILIA SORANSYA
pro commoda tempestate.

Non Deus est alius, fundens de nubibus imbras,
Et faciens siccum rore madere solum:
Quam Deus, aeterno qui nomen Patris ab auro:
Obtinet, & forti temperat alia manu.
Non Iuno demittit aquas, non Iuppiter ignem,
Non Lycis prabet lumina Phoebus equis:
Decidit hic ajuu Phaethontis, ne quiter illi:
Dicit ait utram deposuere iugis.
Ille Deus, quis se patria per viscera mentis,
Propitium in nato comprabat effuso:
Condidit haec, confertque bonis sua dona, malisque.

Et miseric apto tempore missit opem.
 Vultus ille undis, & fulminei uitur igne,
 Sæpeq; fructiferos sole perurit agros,
 Pluvia ut prauos, interdumq; postora retro
 Recedit, ex inueniores nos simat esse sui.
 Thesbitæ precibus fiorum recudit olympum,
 Et uerum missa se probat imbre Deum.
 Ille dat operam q; conquisitæ aetatis escanc;
 Deq; eius uiuunt cuncta creaturae.
 Vidimus offensu campo arere Tonante,
 Et spes agriculturae mefis adempta fuit.
 At tempesti quem exculo cum funderet imbre,
 Placato uigilat terra refecta Deo.
 Tali corporibus cum præstes dona erudit,
 Quæ tenuis, tempus post breva, puluis erunt;
 Plura etiam nostris foliis mentibus addes,
 Quæ flatus recreat modis aurafaci.
 Ergo ades, & myles horum uenimis crat labores,
 Ingens peccati domine prementis onus.
 Conserua sanctum furioso hoc tempore semen,
 Atq; riga pluvijs arida cuncta tuis:
 Noxie nece tuam tardet zizania messem,
 Non hanc in cubnos altius ire sine.
 Corticæq; angelicas cum coget in horrea caetus:
 Triticæ messes, agricultorib; bonos,
 Nostra fac ætheris addatur spica manipis,
 Semper & aeternum floreat ante Dcum.

P R A E C E P T O R O R A N S P R O
 Scholis bello & peste dissipatis.

P R E C A T . V A R I A E .

339

A D D E V M P A T R E M .

Site nos iustam non mouissimus ad iram,
Quod punire hominum criminis lente Deus;
Nulla forent dubio meruenda pericula seculo,
Ense premente urbes, peste grauante domos.
Paenitentia admissi sceleris Pater optime: ne nos
Abiuge per nati vulnera sancta tui,
Quos miscrum uexat bellum, quos ignea uastat
Pestis, perpetua pro bonitate iuua.
Et uarias commure malum quos sparxit in oras,
Discentium teneros ducque; reducque; greges.
Turba secuturam sentit rariissima cladem,
Segnia quando etas ocia mollis agit.
At desertorum cui causa grauata clientum
Curae est, has facito pondus habere proces.

A D D E V M F I L I V M .

Criste uides sparsosque; greges, desertaque; tempe;
Utque; herba in uacuis arida squallet agris;
Hic ubi pascebant agni, rapti ubere matrum,
Carpentes gelidus pabula propter aquas.
Horrida gressus timidus metuit contagia morbi,
Infectis abiens in meliora locis.
Et nunc hie errat, nunc in regionibus illis,
Orbatus dueibus qui praetere suis.
Sed tu Christe Deus, nostri bone pastor ouilis,
Palantes passim collige rursus oves.
Ne grauiora gregi noceant contagia morum,
Quae modò corruptus plurima mundus alit,
Est satius certe quavis occumbere peste,
Nequitia mores quam uolare bonos.

Y 2 AD

340. GEORG FABRICIUS
AD DEVM SPIRITV MA
Sanctum.

Temmat ardentes discerunt cernere certis,
Coelesti rendonans pectora facit Deus:
At nunc dira lues, belli & lanxie nocturne
Inuadunt teneros, impediuntq; greges.
Signa canit, gaudetq; suo malo ille furore,
Interitum sanctae qui pietatis amat.
Huic obssiste sacra fortissime Spiritus aura;
Excute crudelis perfida tela dueb:
Quodq; ferus spargit, tu collige & iudice at ille,
Nomine uiuisira Spiritus alme tuo.
Per te spiramus, per te deponimus ista
Corporis heu nimium membra caduta breviter.
Per te uiuimus, per te scandemus ad alta,
Angelicis nocti libera turbula chorn.

PRO ELEVATIONE MISERICORDIA
riarum & calamitatum.

DEO PATRI AC RE
tum conditori.

Viuimus indigni natorum nomine, terq;
Dicere quomiseri possumus ore Patram?
Natus ut in charo spem ponit openaq; parente,
Flagitat auxilium cura ita nostra tuum.
Non ideo tua nos Pater inclite dextera finxit
Omnipotens, ut opus perderet ipsa suum.
Respic pacato, quo seruas omnia, uultu,
Conuge & oblita criminis nostra manu.
Asiduis madefactarigent ploratibus ora,

Exilio

Exanimi solitus cessit ab ore color.

Mens mea te refugit, pugnat tibi prava uoluntas;

Obruta peccati pondera tota caro est.

Vix tot uere uigent fuscundi floribus agri,

Sordida quo sordida pectora labis babent.

Ira tua inde furit, meritis acerrima poenis,

Peste minax, gladio fœna, timenda fame.

Parce tuus, parcis quoniam Pater optime natus,

Et propter natu vulnera parce tuu,

Nominis inq. ira patrij reminiscere iusta,

O' uenerande parens, o celebrande Deus,

I B S V C H R I S T O R E

demptori,

In meipsum quando penetrio, inq; latentia eerno,

Totu homo miser est, perdita tota caro est.

Et quia nulla mea pars non dannabilis umbra:

(Nam reuera aliquid si sumus, umbra sumus)

Ad te tollo oculos lacrymis manantibus ægros,

Læticiam inq; tua scnio Christe nece;

Oblitio inq; mei, penarum oblitus & ira,

I Vulneribus recreor Christe cruentus tuis.

Diffugiunt curæ, mors missat, clauditur Orcus;

Mors tua Christus uies, crux tua Christus salut.

Effice dura tua meditando vulnera mortis

Ausferas & flagrem raptus amore pio;

In primis fragiles posituro corporis artus,

Halitu in extremo mite levianca ades,

Inq; tuis fugientem animam placabilis ulna;

Excipe, nec gremio Christe repelle tuo.

GEORG. FABRICII
DEO SPIRITVI SAN-

cto consolatori.

FRIGIDA consumptis tabescunt ossa medullis,
Sanguis in exhausto corpore nullus incess.
Nam uis peccati nos intoleranda fatigat,
Consumit meritum pena nec una caput.
Aspice ut hinc nudis astent mucronibus enses,
Letialis late serpat ut inde lues?
Priuatae taceo non pauca incommoda uite,
Magnus ubiq; metus, iustus ubiq; dolor.
Ad te configurimus Patris Natiq; potestus,
Spiritus aethereo qui datus orbe uenit.
Corporibusq; animisq; amissum redde uigorem?
Te duce, quod cruciat, uincitur omne malum.
Qui nobis uictus precibus delicta remittis,
Et minuis uultu noxia damna tuor.
Da desiderium uitae melioris, et omnem
De pauido, oramus, pectori solue metum.
Ut mens nostra aui reputans uenientis honores,
Leta sit in solo, siq; beata Deo.

PRO VICTORIA DE HOSTI
bus generis humani.

OPATER, et patrio manans de pectori sermo,
Quicq; potestatis sortem utriusq; tenes:
Per quem factus homo primum, post mortem redemptus,
Mox inter sanctos cœpit habere locum.
Cum nostris ueterum dele peccata parentum,
Ut simus regni membraq; parsq; tui,
Daq; uoluptates, perituraq; gaudia carnis

Spero

PERCAT. VARIAL

Spernere, nec mundi lubrica castra sequi.
Auerte insidias, contra satanæq; furores,
Præsidio stabili pectora certa sacro.
Fac quoque ne diræ metuamus vincula mortis,
Neu tecta inferni sint metuenda Iouis.
Hic ubi turba nocens regnis soluta beatis,
Coelis nunquam conficit ora Patris.

PROVICTIONACAR

PEstiferi ignita serpenti vnaevostricu
nus & diabolus.
Pestiferi ignita serpenti vnaevostricu
nus has, nunc alias seruo corde facies.
Has o Christe facies extingue, haec vniuersa fana,
Ut procul hinc nihil prius saliret.
Qui struit insidias, taciturnas, retinaculas,
Quis solet incautos illaqueare pedes.
Hunc ut perpetuam ostendat Christe triumpho,
Sic mibi fallaces de superare dolora.

PROBEATOVITAE

HAnc animam fragiles fugientem corporis artus
Commendo dextra Christe benignus tuus
Quam tu primorum uitiatam labe parentum
Morte tua mortem nunc superare fas.
Ne remorentur eam scelerum contagia, neve
Tot niaculis obstante camina feda sum;
Tu dux esto uia, supremumq; excive flatum,
Ne premat hoc saeu dæmonis ira caput:
Vtq; tibi niueam uestem, quam fonte sacrato
Accepi, absque omni reddere labe queam:

X. 4. Et

344 GEORG. FABRICII

~~IN SE V T A D E F I~~

~~Et sic mortalis post aspera temporata vita~~

~~Angelich per et letas adesse choris.~~

DE IBSV. CHRISTI GLO.

~~Folio in uitam~~

~~restitutu.~~

VIdimus affecti crudeliam uulnera Christi,

~~Uenera que nobis perpetuanda forent.~~

Immeritus nostros tulit ille, feretq; dolores,

~~Lauit & lucidat suagutinu ame gente.~~

Inmissa est in eum nobis subiecta potestas,

~~Et dominus noster exortus incepit rapie.~~

Marmoreo corpus possum est exangue sepulcro,

~~Plurimum hancenam sedes suadet in abra.~~

Tartareum intercessum Christi quoniam tyrannum

~~Terret, exultans militat ante foros,~~

Ostentansq; sui uictorius signa triumphi,

~~Exprobratio inimicorum curda superba docit.~~

Peccatumq; Deo prostrans, iniuriasq; semper

~~Castra sequens, uincitq; excepitq; ligat.~~

Luctificae mortu rigidum nec exigit, atque

~~In sua membra nihil iuriu habere sinit.~~

Tertia post mortem roseo luce purpit ab origi-

~~Et sol accenso clariss ore mucat.~~

Cum scandit superas Christus rediuitus ad auras,

~~Et rumpit tumuli sexa claustra sui.~~

Terra tremens rediuit supplex gratatur honori,

~~Muto aliquem nutu uisa decessa sonum.~~

Vita quod brev illa mortalis uiuere sede

~~Incipiet, uite nos monumenda docent.~~

~~Onus tunc pectus trahit, accepit uisus uide.~~

~~Et tempore doli tristis uiru expida.~~

lari des,

Larides prima nascientia origine mundi,
 Sincera gratia religione Deo,
 Fertur in aethereas ipso cum corpore sedes.
 Demonfrans quo se meliore frui
 Aucta erat insani nictosa licentia mundi.
 Et cursu in medio temporis orbis erat;
 Igneus erupit magno cum turbine corus
 Thesbitem, ut celi viuis adiret iter.
 Scilicet ut cunctis essent notissima seculis.
 Exempla, aeterno nos superesse Deo.
 Ecce uenit mundi postremo tempore Christus,
 Spes promissa patrum, nostra oculata salus.
 Ille tulit, qua ferre Deus prædixerat olim
 Ore Prophetarum, probra necemque piorum
 Sustulit humanae culpas & crimina morte,
 Iusticiam uita redidit ipse sua.
 Descendit Stygius umbrarum terror ad undas,
 Spiritibusq; admittit pristina iura malorum
 In nostramq; suo rediens cum corpore lucem,
 Qui lux aeterno de genitore fuit;
 Suscitat e tumulis sanctorum corpora secum
 Membra Ephrato condita sacro solo
 Quæ non, spectra uelut, solymus iucre per aedes,
 Sed uita fuerant conficienda noua.
 Cumq; pijs pia uerbo sonant, & carmina dicunt,
 Testanturq; sui tot benefacta Dei.
 Ipse in diuino mortalia vulnera monstrat
 Corpore, discipulis Christus amore suis.
 Magdalensis hunc primum uidit stupefacta: sed ille
 Attactum fugiens deuenerantis, abit.

946 G E O R G . F A B R Y C I

Tum reliqua uidet, simul tetigere pueræ,
 Ante sacros stratae supplice corde pedes.
 Verba debinc miseris dat consolantia Petrus,
 Qui gestit Domini latus honore sui.
 Damnatus sceleris, Christi bonitate reuixit;
 Omnia nam Christi crimina delet amor.
 Longius hinc alijs occurrit forte duobus,
 Discipuli sed ipsi non tribuere fidem:
 Cum socio pariter pergens Emanuia Cleopatra
 Nosse Deum comitem non potuere uicerat.
 Donec se signo certus patefecit aperto,
 Ut fructu grates pane precatis ageret.
 Dum redouant, referuntq; alijs sua lisa per urbem,
 Et mœstris promunt gaudia maria uiris:
 Asstitit in medjis sub sera crepuscula Christus,
 Et dicta timidos fidere pace iubet;
 Ostentans fixisq; manis, plantatisq; foratis:
 Vix caco admittunt signa stupore fidem.
 Forte aberat Didymus: solidi cui dignus erat,
 Durius & quouis robore peccatum erat;
 Audaci uerbis sociorum uoce repugnat,
 Forminea calpans credulitate leuis.
 Quem postquam Christus facto uerbisq; resuauit,
 Arguit ingenium ferrens illi pluam.
 Retia per noctem salebrofa ad uitiora ducunt,
 Urbs qua Tibery nomine clara iacet,
 Cum Cepha bis sex: quibus orta luce dicit,
 Appositas Christus consecrat ipse dapes.
 In Galilæa eiam magna aspicienda cohorta
 Ora dat, & pau lo satur amica gregi.

Nec

Nec non Iudeam repetens, promissa iubebat
Expectare sui matuta sancta Patris.
Et nisi uidisses Dominum, Iacobe negaras
(Vt perhibent) ullas sumere uelle dapes.
Vidisti: facilis Deus est parere suorum
Arbitrijs, imo pectori si quis amat.
Venerat ad montem sociorum cœtus in unum,
Frondet ubi uiridi pinguis oliua solo:
Morum ex oculis auferuntur Christus in altum,
Et caelestis adit regna superna Patris:
Regnatamen possessa pruis; quam terra polusq.
Acquoreis & cum fluctibus undet stetit.
Saducee potes manifesta opponere uero,
Corpora qui uita functa redire negis?
Cur astris claustrum, cur saeva repagula celo
Obijcis, & porco non meliora sapis?
Quid statuisse tibi, mentem atermant esse, necesse est,
Romano qui das oscula sandatio?
Si Christum nobis, nos Christo uiuere certum est,
Vnde tibi nomen lotio sacra dedit.
Quod si teste Deo, nondum satis impie fidis,
Naturæ prudens quære loquentis opus.
Vere nouo, uiden ut reuirescit mortuum orbis,
Omnis odorifero gramine spirat humus?
Lux quoque succedit nocturnis abnia tenebris,
Eliquat bibernas blandior auria uiles.
Ipsa per excelsum surgunt modo sidera celum,
Et modo in aequoreas mersa feruntur aquas.
Exuit etatem serpens: alesq; renascens
Morte sua, uitam sumit ab igne nouam.

Cotidia

Cotidie tradit languenti corpora somno,

Et lecto, ut feretro, membra sepulta locas;

Mane uidens solem, ueluti de morte resurgis;

Oblitus fueras qui tamen ante' tui.

Signa tot haud uno reddituræ corpore exire,

Cum cernis oculos ante' locata quae;

Te submette Deo, nec pugna durius illi,

Hoc fidei est nūquā decipientis opus.

Heu quām difficile est mentes adhibere loquelle

Cœlesti, atque hominem fidere posse Deo.

Iudicium nostræ corruptum est nobile mentis,

Inuoluit tenetris pectora lapsa satani.

Cuius nemo potest propria uirtute nec arte,

Exire astutis fuit fugare minas.

Hoc incredulitas Didymi probat, & fuga Petri,

Qui nota heroes integritatis erant.

Scilicet bernardus uulnus quidquam in uiribus ostendit

Culpa, ortu, sensu perdita massa supersumus.

Quodq; Christi sionis illius amore,

Qui nobis pretium, gloria, uita, favor.

Ille hominem causa posuit uitam, atque recepit,

Quos latet merito præcipit esse suo.

Nostrum est quid moritur, quid uicta morte resurgent,

Quodq; Deus dextram, quod d; homo, patris habet.

Atra passione iam nunc mors perdidit omnum,

Nec mortale ualeat perdere sua genus,

Nam qui peccatum delerit sanguine, paenam

Peccato positam sustulit ille simul.

Ipse etiam penetrans per clausi marmora saxi,

Non clausa in tumulis corpora nostra finet.

Ipse

Ipse triumphator sibi condit scandit ad astras.
 Ut tritum comites mox sequeremur iter.
 Hoc quicunque tam cognoscis lumine Christum,
 Inq; eius uita mortis penitentia locata.
 Abiace quidquid habes oneris, culpe atq; tremoris,
 Et grata tecum colligemente preces.
 Christe patris prober uertri, uictima mundi,
 Portasti tergo qui male nostra tuo,
 Quiq; resurgendo frigisti obstacula nobis
 Omnia, que superas sunt temerata nra.
 Haec bona nos canimus, sacro traditrici magistro,
 Discipulis flexit qui ferat corda tua.
 Quiq; animos pulsata tribuit formidine celos,
 Vera loquacitate Christi pro cruce, dura pati.
 Non opus angelios nunc ullo est teste, nec ullis
 Signis, que mundi turba propbana petier.
 Ut Caiphas frontis durus, Herodesq; proterus
 Non nouisse fide, sed nouitate uolunt.
 Mortua nec luci reddenda cadaveru, dimes
 Quod petit infernis torridum ille rogat.
 Testes mille, Dei uerbum: quia credere uerbo,
 Praesentem est omni tempore habere Deum.
 Per uerbum sacri donatur numinis aura,
 Tristiaq; haud dubia corda levantur ope.
 Intentos tota nor huic sic effice mente,
 Posit ut in uita dulcius esse nihil.
 Ne speciosa suo nos ducat hypocrisis artus,
 Que solet in uerbo ludere Stulta Dei.
 Quae sibi indulgens ficto splendore superbit,
 In meritis locat se quoque parte tui.

350. G E O R G . F A B R I C I U S

Illa nequit fontem te Christe negare salutis, ad quam non dñe

Discipulam at uerbis negat esse sacramentum.

Hoc trahit aut ad opes, aut ad mandata potentum,

Maxima namque tua est illa iunctura crucis.

Sola fides uilibus est, operari sancta noceſſe est,

Otentatori personat alta ſono.

Deinde ſuas uires iactans, benefacitq; pingens

In faciem ſpurco conſpuit ore tuum.

Me fateor Deus ahne pater, Deus alme redemptor,

Maternis misere perditum ab uberibus.

Non mibi lege tua (quam non ſeruare facultas)

Vitam quero, tua præmia quero neceſſe.

Non uirtute mea poſſum gaudere, nec ullum

In membris, animo, ſenſib;is, ore, bonum aſſal.

Quod ſapi oſſidego, mihi quid conando parui,

Vindicis ante aciem nil ualeat omne Dein.

Hoc ualeat eſſe, tuo purgatum ſanguine Christe,

Inq; tuū cœtus corpoſe babere locum.

Perq; fidem attanitie ſolatia quærere uite,

Et uerbo affixum fortiter eſſe tuo.

Qui maiora ſibi ſumit quam ſumere iuſſit,

Quiq; aliquod tuumda pectore tollit opus.

Perneget ille ſuo Chriftum pro crimine paſſum,

Proq; ſuo in uitam mox rediſſe bono.

Hic dextra natum quoque deturbare parentis

Destinat, ex caelo prelia dira facit.

A tali cæcos animas prohibeto furores;

Absq; tua cernunt lumina luce nibil.

Ergo tui flatys rutilantem calitus ignem

Adde, ſacraq; mons pectora lenta face.

Infir.

PRÆC. T. VARIAS

31

Desirmis ne quis confidat in iuribus, cor meum ad tuum.

Errori placeat soluere frena malorum.

Ingenio levitas cum dempta, superbia mentis,

Tam sapienterum corda modesta Deum.

Vnica quod nostra sit Christus causa salutis,

Nec laudem bane alij participare uelit,

Non hominum, non cœlestium uirtutibus ullorū

Solum quod seruet nomen, I E S U S habet.

Noticia clemens fragiles bac imbue mentes,

Ne quid ab incepto flectat amore tui.

Dare ipsius mortem uel vincula sumus obire,

Dummodo pro Christi detur honore pati.

Ulla fides daret nullis minuenda periculis,

Quam flatus motu uentilat ipse sacerdos

Iusticia Christi que tantum unius inhabet,

Qui nos prostrata uiuere morte facit.

Morte sua dat solus enim uitam, atque salutem,

Et nobis eadem munera sponte tuis.

Corpora debentur mortalia uermibus, at mens

In Paradisi acis libera uiuet agris.

O me felicem, cum fracta mole sepulchri;

Alma refrigerij uenerit illa dies;

Qua uacuus ueterum curarum, et criminis expersus,

Aeternum stabit spiritus ante Deum;

Ullaq; gaudebit, perspecta audituq; nulli,

Gaudia, quæ merito Christe parata tuo.

Accelerabæc Pater omnipotens, obitusq; beatus;

Cernere fac lætum, cum uenit hora, diem;

Ubiq; tuo laudes semper tibi dicere regno,

Quoniam Natusq; pio, Flammeo cuiusq; facio.

Præc.

32 GEORG. FABRICII

Principit hac mea usque sive uenit uox fidei
Toto mecum etiam pectore cantem domen.

PRECES PVERORVM

ad Mensam.

ANTE GIBVM, PRANDIO.

OMNIA spretant oculi teatris
Vultibus cœlum, ueniam precantes,
Inq; te sperant Dominum, Creator
Maxime rerum.

Singulis uitam tribuis, procura
Singulis uictimis nos eget quod uandas
Tranat, aut transfit per inane, nec quod
Vixit in agro.

Cum et tu seruas, recreas, & impleas,
Viribus, uerbo benedictiones
De manus tuis bona liberalis.

Onuriorum.

COENA.

Nostra uoces gratias Domina fidelium, uocatis em
Se bono cantet; qui probat amissus gratus amanda
Pabulum cani, tributum brutorum
Capitus escam.

Non equi gaudet pedibus uolucris
Non amat robur ualidi gigantis
Qui supra cunctos ualeat, eminet.

Vniuers Heros.
Ule amat qui se timide uerentur
De j̄ se pendunt precibus fidei.

Nec

P R E C A T . V A R I A E .

353

Nec patrem norunt alium, Deumq;

Voce salutant.

P O S T G I B U M .

Prandio.

O Potens rex deus uniuersi,

Cuius ad nutum famuletur, omne

Quod tenet cœlum, mare, pontus, aer,

Agnire mulio.

Tu pater nobis benedic, faueq;

Patribus nostris, rege concionem

Quæ tuum nomen celebrat, tuoq; est

Dedit a nato.

Tu quoq; ut cunctis memores fruamur

Officis, in nos quæ bona largitate

Eundis excelsa, satiemur in te

Pane beato.

Cœna.

Gratias patri ferimus supremas

Per sacrum Natum, Dominum potentem;

Cuius bionanis benefacta mentes

Inclita uincunt.

Quod sumus nati, quod aquis renati,

Quodq; sanctorum pia cura patrum,

Corda qui formant, poliuntq; mores,

Gratia Christi est.

Ocyns stellæ numeremus omnes,

Quam manu dotes patria projectari

Tu fac ut simus memores sacrae

Numine Elatis.

Z

G E O R .

GEORG. FABRICII
GEORGIVS FABRICIVS
 CHEMNICENSIS IOANNI
 Gœbelio, Medico doctiss. s. d.

Illi tristius accidere, aut magis in
 commodum potest, quam si quis
 morte diuellatur ab ipsis, cum qui-
 bus iucundam uitæ consueru-
 nem habuit. Cui oculus excludi-
 tur, eum cæcutire necesse est: qui amico spolia-
 tur prudente, sepius in negotijs fallitur. Vul-
 nus secundum cor si quis accipit, uitam ægrè
 sustentat: nec qui uxore, socia uitæ, unanimi &
 concorde, orbatur, iniusta ægritudine afficitur.
 Idem in alijs acerbitatibus contingit. Tali ære
 mærore perturbata, sentit consolationis dul-
 cedinæ efficacius. corpus enim nulla curatione
 indiget, quod integrum sanumq; est: nec ullius
 animus erigitur, nisi oppressus iacuit, aut dolo-
 rem excruciantem percepit. Eam ob cau-
 sam hunc librum Tristum appellavi, quod ad
 nos ipsos & nostros spectat affectiones. quis
 enim tam immanis aut ferreus, cui suorum
 orbitas non afferat luctum, molestias, deside-
 riū: nec ideo nomen indidi, quod mortis cogi-
 ratio aut sensus metuendus aut exhæfescēdus
 sit. Mors enim rerū omniū destrucción ut ait Epí-
 cterus, non est: sed ut libri diuini restantur, sua-
 nis & optata quies: neque corruptit aut dis-
 sipat omnia, ut narrant Democritici: sed ca-
 duca consumit, æterna non potest attingere,
 absūm-

absumpta etiam reddere cogitur. Afferit tandem in hac uita misera & mortali, laborum exitum, finem contentionum, ætumnarum terminum, interitum carnis, uacuitatem peccati: in altera sempiterna, quam per fidem expectamus, spe ipsa ita possidemus, nouam lætitiam, bona cœlestia, gloriæ nō enarrabile. Itaq; scribens de iis qui hinc emigrarūt, mittere librū Tristiū ad te statui: uirum excellenti eruditio[n]e & probitate, & in primis amantem eius doctrinæ, quæ felicitatē eternā promittit. Eum pro humanitate tua ita leges, ut nos amore mutuo complestaris. Vale. E' ludo illustri, Misena Hermundu[r]o, anno Salutis per Christum repa[r]atae, M. D. L X VI.

GEORGII FABRI CIVI CHEMNICENSIS TRISTIUM, siue Tumulorum Liber

DVCIS SAPIENTIS.

ACIS amans tutæ, Fridericus munera
pacis
Auxit, qui gelidus rex bonus Albis erati
Quamuis oblatos contempsit regis ho-

nores, loxai multum auctor.

Romani custos armiger Imperij.
Saxonæ columen, murusq; Teutonis oræ,
Instituit celebris clara Lycca scholæ:
Vnde sui Christo primum reuocantur honores,

Z 2 Vnde

Vnde uenit pulchris artibus omne decus.
Annos imperij post tres, septenaq[ue] lustra,
Sublatu[m] terris, sidera latum adit.

DVCIS CONSTANTIS.

Cui dedit excelsum fortis Constantia nomen

Ioannes, ora fidus in Albiaca.

Virtutes aliae cedant: biac unica laus est,

Pro summo fortore bella tulisse Deo;

Cum, Constantino, similis magnoq[ue], pioq[ue],

Ante stetit uultus Carole Quinte tuos,

Affereretq[ue] unum te causam Christe salutis,

Cælorum Domino subiaceretq[ue] caput.

Agrestum sedat patre intra uiscera turbam,

Inq[ue] ipso rerum turbine raptus, obit.

Angelici moriens exceptus leniter ulnis,

Fertur ad ætherea moenia celsa domus.

DVCIS MAGNANIME.

Non minor & patre & patruo, fortissimus heros,

Qui patris & patrui nomina magna tulit,

Qui bene de patria, de religione merendo,

Inter honoratos primus honore duces,

Arma ferens, capitur: sed mens libertima semper,

Atq[ue] Deo, toto pectore nixa fuit.

Redditur hic patriæ, uincis excutus ab ipso

Victore, o uicto Carole penè minor.

Vxoris tumulum uix clauserat: ipse repente

Consortis sequitur funera moesta pie.

Quantus erat, nunc regna tenens celestia tantus,

Latatur merito maxime Christe tuo.

Ex

EX VTERO CAESI.

Ex utero matris nascens seculis ab aeuo,
 Heros in patria conditum amplius humo,
 Ipse Valentinus Sunthusa stirpe creatus,
 Transigit uitæ tempora longa suæ.
 Imbutus studijs magnos ascendit honores;
 Nec modò iuris amans, sed pietatis erat.
 Vixit principibus gratius: quia saepe diremit
 Consilio causas eloquioq; graues.
 Affecit patriam meritis, ope uiuit amicos,
 Sunthusa magnum nomen honoriq; domus.
 Tres annos uitæ, & bis septemlustra peregit,
 Nunc tenet etbereæ regna beata domus.

MATRONAE HONESTAE.

Hoc Brigida in tumulo Pisonis conditum uxor,
 Quodq; tulu, letbo finijt omne malum.
 Quattuor huic nati, bis sex fecere nepotes
 Lugentes, meritum funeris officium.

PATRIS AERVMNOSI.

Lumina clausisti natabus sancte duabus,
 Hora quibus uitæ terminus una fuit:
 Pectora vulneribus sic sunt tua fixa duobus,
 Ut lux defunctum tertia te fugeret.
Sedue charæ parens, qui curis morte solutus,
 Viuis, & in Christo gaudia uera capis.

MATRIS PIENTISS.

Si laus est matri, natos educere recte:
 Ecce laudes summas inclita mater habet.

Viuere si iudicam sancte', uxoremq; pudice',
 Hac culpanda minus femina nulla fuit.
 Cum moritura caput deponeret: optima, dicit,
 Mecum sollicitus filia funde preces.
 Dumq; orat, moritur: nec coepit dicere finem,
 In Christi uenit cum precibusq; sinum.

DOCTORIS MORVM.

O dilecte nubi patrio plus semper amore,
 RIVI, doctorum, qui uigueré, decus.
 A patre, ecclando argento, haud locuplete dicatur,
 Artis monstrasti tu melioris iter.
 Si quid habent nostri laudis precium ue libelli
 Haec RIVI laudes, hoc precium unus habes.
 Ver tibi perpetuum florenti spiret in urna,
 Quem manet in terris gloria, uita polo.

SORORIS.

Gertrudis tenerae primæuo flore iuventa,
 Occidis, & pestis uulnere strata iaces.
 Sic nivea in uiridi moriuntur lilia campo,
 Sic rosa sit siccō marcida tota solo.

Alterius.

Margaris ora tuae referens, nomenq; parentis,
 Quāne loca pro terris iam meliora tenes?
 O felix uita & mortis perfuncta dolore,
 Mundum linquis, adis astra, Deumq; uides.

FRATRIS.

Post me nate Rochi, reliquorum nomina fratrium
 Quām nossem, & primo rursus adempte loco:

Felix

T R I S T I V M L I B.

359

Felix quem uoluit celestia scandere regna
C^rhristus, adhuc castis moribus innocuum.

F R A T R I S , E T F I L I I .

Filius Andreas, Michael & frater, in uno
Extincti, luctum mi peperere, die.
Septem lustra tamen uosq; unus separat annus,
Condita cum terra corpora uestra leui.

D O C T . E C C L E S I A E .

Volfgangi tumulum Pfendneri continet ista,
In qua magna DEI facta locutus, humus.
Fidus enim, populiq; dati, Christiq; minister,
Saluificam docuit mente fidele fidem.
Nec fuit ipius doctrina dissona uita,
Tota grauis, sancto tota dicata gregi:
Hunc etiam moriens caris commendat amicis,
Et Christo ut maneant pectora iuncta rogat.
Sic demum miserae defunctus munere uita,
Quod docuit, celi laetus adiuit iter.

I N T E R F E C T L

Cum socio ludens exerto Lelius ense,
Inq; pedis feriens interinuit digito.
Ac socio tumulum dum ponit: ludite cauti,
O' iuuenes, nobis mors, ait, ante pedes.

I N P R A E L I O A M I S S L

Panonia regis non prospера signa secutus,
Slicconum Stephanus nobilitate potens:
Occubuit magnis generosum pectus in armis,
Atq; peregrinam sanguine tinxit humum.
Aeterna felix cum Christo uiuit in aula,

Quisquis pro uera sumpserit arma fide.

D E C E P T I E M P T I O N E .

Munde uale, quoniam tutum iam credere nulli est
Credulitas uite sua ruina mea.

Est satius nigr'a placidum requiescere morte,
Cernere quam iustos fraude nocente premi.

Aetberea Christus iam reddidit omnia sede,

Quae mibi non fida rapta fuere manu.

V I R I L I B R A L I S .

Quo non integrior uite, nec amantior equi,
Aut inopes erga blandior ullus erat:

Qui Fribergensi studiorum fautor in urbe,

Ornatus studijs pluribus ipse fuit;

Hac tumulum Martinus habet Burlerus in aede,

Sed meritis multis nunc quoq; nomen habet.

M A R I T I B T V X O R I S .

Vixtre unanimes sex lustra ex quatuor annos,
Genitus sacro Caspar ex Anna ethoro.

De centum demas si septem, dulcia de se

Viderunt totidem pignora, deq; suis.

In uita ut lis nulla fuit, sic morte quiescunt

Hic pariter, coniunx integra, virq; bonus.

S T U D I O S I .

Hic extra patriam Mariano in monte sepultus,

Exigua Caspar Molza recumbit humo.

Ceperat ingenio ex ducendis multibus inter

Artifices late nomina ferre uiros.

Mors cito sed taneta praedita præmia laudis:

Heu mors lenta malis, heu præculenta bonis.

P V E L A

TRISTIVM LIB.
PVELLAE INFANTIAM
egressar.

361

Reuschia purpurei sublata est tempore ueris,
Qua festiuam magis nulla puella fuit.
Siue preces molli referebat b' albula uoce,
Seu cantu auditos est imitata sonos.
Omne decebat opus teneram : matrisq; pudorem
Expressit uultu, lumine, & ore sue.
Angelicas inter nunc gaudet blandula mentes,
Et summi in coelis assicit ora D E I.
Felices anime, quibus cui in limine primo
Imminet hoc misero tempore summa dies.

M A T H E M A T I C I.

Quem dux Augustus, quem Caesar magnus amauit
Eximium ingenio, moribus, arte uirom;
Quo sius est, uita perfunctus Homilim, illo
In tumulo tumulum docta Mathefis habet.

D O L O R E C O N F E C T I.

Ista Valentini Grauium, doctunq; piunq;
Terra uirum, atq; eius membra caduca tegit.
Mens uiuit miseri defuncta laboribus cui,
Dulciaq; eterna praemia pacis habet.

F O B M I N A B C A S T A E.

Hic Helene Grauij coniux deponitur, in qua
Certabat forma cum pietate decus.
Huic factus somnus mors est, requiesq; sepulchrum,
Donec ad aethereas gaudia sedis eat.

Z 5 MILLE

Praeclara de stirpe, & nobilitatis in armis,

Nomine sum patriæ gloria prima domus.

Africa me tellus, me Pannonia ora probavit,

Atq; utraq; fui notus in Hesperia.

Gallia pugnantem uidit, Germania uidit,

Facta tegit pœnum tantaq; totq; solum.

STATVARI.

Montoſi lapides ut corpora uiua referrent,

Vualtherus dextra præstítit artifice.

Anna fuit coniunx, facili dilecta marito,

Vita illis simplex & sine labe fuit.

PRAE M AT V R A E M O R T I S.

Iacobi Ligeri, quod cernis in æde, sepulcrum est,

Filia quem iuxta conditur Anna simul.

Antoni coniunx fuit hæc dilecta Glaseri,

Annos quæ moritur quattuor ante patrem.

P U E L L V L A B B X T I N C T A E.

Parvus ut instruitur maternis cantibus ales,

Concinit & summum quo datur ore Deum;

Sic sacra uerba sua reddébat balbula lingua,

Annula Leuschneri nata tenella patris.

Pulchra oculis, risu iucundula, uoce diserta,

Docta audire patrem, docta sonare preces.

Cum precib; linquens animam, præsente parente

Obdormit, matri mortua, uiua Deo.

M B D I C I.

Gloria Vuillichius patriæ celeberrima terre,

Cone

Conditur ad ripam flave Viadre tuan.
 Ad quam sanandi docuit feliciter arteq;
 Omnigenisq; prius floruit in studijs.
 Ilic Asclepiadi ueteres aequauit honores,
 Ingenio excellens, eloquoq; bonus.
 Famam habet in terris claram; sed Christe tibi uis
 Credenti, in celis uita perennis erit.

MUSICI.

Francia me genuit, tumulum posuere Nariscis
 Dura nubi duris uita peracta locis.
 Dum tenerae formo puerilia corda iuuentae,
 Musica solamen dulce laboris erat.
 Hanc colui, reliquias pueros dum duco per artes,
 Fructum alijs, potui qua ratione, tuli.
 Hic mea membra cubant, melioris qaudia uitæ
 Expecto, ob Christi uulnera sancta mei.

SENATORIS.

Hæc loca quisquis adit, Iohannis perlegat Haci
 Fata, memor fati non minus ipse sui.
 Francia cui uitam dedit, & Neomarcha parentes,
 Mons Annae sedem, mons Mariæ tumulum.
 Ille suq; Christum spem duxit ut esse salutis
 Viuus, sic Christum morte professus obit.
 Qui Christo fidit, qui per Christum omnia sperat.
 Is uita felix, morte beatius erit.

PRAEFFECTI MILITARIS.

Hac Keizenhouius Fridericus mole quiescit,
 Vir pim, & uera religionis amans.

Saxo.

364 GEORG. FABRICIUS

Saxonis Alberti felicia castra secutus,
Per Belgas fortis cum duce uictor ijt.
Ter duo lustra Hana uixit prefectus in urbe,
Mortis ex inuidice uicit utrumq; malum.

DOCT. THEOLOGI

Hac celer exiguæ sub rupe Georgius urna
Conditur, optata membra quiete iacent.
Qui studio quicquid longis quæsiuit ab annis,
Nominis ad laudes contulit omne D E I.
Instituit teneram sancta pietate iuuentam,
Exemplum sancti mansit ex ipse uiri,
Quod mortale fuit, quando immortale resurget,
Percipiet studij munera digna pjj.
Sparge rosas tumulo, qui transiit, care viator
Ut rosa defuncti uerna resurget bonor.

IN SUGGESTO MORTVIL.

Hic situs Hausmanus, quo vir nec sanctior alter,
Nec maior studijs uel pietate fuit.
Mors fuit brachii impar uita: nec sanctius ille
Viuere, nec potuit sanctius ille mori.
Nam dum Obriste tui spargebat semina uerbi,
Dignam animam celo mitis ad astra leuam.

PARENTVM ET FILIIL.

Clausus Iohannes tumulo est Hausmanus in isto,
Qui patria fidus consul in urbe fuit.
Cuius adhuc meritis ciues letantur, eiq;
Vix uirtute scient, ex bonitate parem.
Ad dextram coniunx dulcis Catharina quiescit,

De

RISTI VMLIE.

365

De Breitenbachia que sata stirpe fuit.
Ungitur & lateri natus, pia cura, sinistro
Christophorus, iustum mortuus ante diem.

MINISTERI ECCLES.

Hirlemius iacet hic Iohannes, conditus ille
Qui nunc est, in quo floruit ante loco.
Sacra docens, uera fidei documenta professus,
Non fugit impositæ pondera dura crucis.
In morbo patiens, & forti pectori constans,
Quod docuit uerbo, præstabilit ipse fide.
Et sua commendans uni, passo omnia Christo,
Raptus ad atberæ coelica regna domus.

CONSULIS.

Qui tacitus placida recubans hic conditum urna,
Hac ueteri Glyciss consul in urbe fuit.
Ad cuius princeps Fridericus mænia captus,
Qui tulit à morsa nomina mira gena.
Hunc quoq; mors cœpit, sed Christi morte redemptus
Aspicit æternum nunc super astra Dcum.

SENATORIS.

Quo fuit insigni Respublica lata patrono,
Paulus in exigua Nicius extat humo.
Moribus ingenium coluit, pietateq; mores,
Ac merito cunctis gratus honore fuit.
In Christo gaudet, quem toto fidus amavit
Pectore, & æternæ præmia lucis habet.

ARITHMETICI.

Sonia ducibus multos qui seruunt annos,

Rifins

Risus hoc tumulo nomen Adamus habet.
Vtilis eius erat multis doctrina, laborq;
Dicitus et in Studijs primus Arithmeticus.

V X O R I S . P V D I C A E.

Vita ut iuncta suo, tumulo sic iuncta marito est,
Inter matronas quae fuit Eua decus.
Obseruare uirum, mores seruare pudicos,
Esse domus columen: gloria summa pice est.

V I R I F I D E L I S.

Hic Pauli Grefy quidquid mortale quiescit:
Quod caelo accepit, retulit ipse Deo.
In Christum credens, uarios tolerando labores,
Confessuit: pius est pulchra corona senex.

M U L I E R I S P R A E S T A N T I S.

Hunc dico Mordisius tumulum, dulcissima coniunx
Margaris, eximia pro pietate tibi.
Dulce domus columen, curis me saepe leuabis,
Publica si quando res onerosa fuit.
Communi studio atq; fide, mea dicta secuta,
Moribus institutis pignora nostra bonis.
Me decies patrem fecisti: uictaque morbo
Anteis ad superam me, mea uita, domum.
Quae parit, inq; fide perstat, de munere uentris
Latet sui, sentit nec moriendo necem.

M O R S , E T M O R T V V S.

Te uici tandem, toties quem spernere es ausus.
Is uictus, Christo qui caret, atq; fide.

Quid

Quid prodest studijs impensum tempus honestis?

Cui studui, Christus nempe uidendus erit.
Ipsum te lactas, ex ope solaris inani.

Promittit uerax non nisi uera Deus.
Dic mibi, num amissae lucis tenebris amore?

Non magis, ac tumidas naufragis optat aquas.
Ergo putas mortem ter uicte haud esse timendam?

Sic puto: celorum gaudia certa mibi.
Venturum superas iterum te credis ad auras?

Credo, tibi fregit lurida colla Deus.
Ne fidas animis nimium sublate superbis.

Dum mea spes Christus, mors Satanusq; uale.

INVICTAE FORTITV. dinis.

Vnius Christi certare & fidere uerbo,

Hec tua uis ingens magne Luthere fuit.
Nemo erat afflictos solari mitior illo,

Nemo repugnantes spernere maior erat.
Ille malis hostis, dum uiueret; ille uerenda

Bella sepultus adhuc pro pietate ciet.

Si queris tumulum, tumulum tibi Leucoris ora
Monstrat: si mentem, mens uiget alta D E O.

INCOMPARABILIS DO. etrinæ.

Inclita quidquid habet studijs Germania laudis,

Ingenio peperit clare Philippe tuo.

Vuiteberga tuum corpus tegit, orbe sepulchrum

In toto est animam magnus olympus habet.

DOCT. THEOLOGI.

Cui sacer est tumulus? Christo, quis condita seruat

Ossa chorus? spes, & cum pietate, fides. (quit?

Quis cubat hic? Cruciger, qui non monumenta reli-

Plurima, praestanti non renuenda uiro.

Qualis uita fuit diuini plena timoris.

Quod nucus populum Christe docere tuum.

Quae studia in sacris libris perfette labores.

Quae mens digna bono, digna pioque uiro.

DOCT. ECCLESIAE.

Non hac est Iusti Ione sub rupe sepulchrum,

Variu[m] est credentia molle subile uiri.

Ille pius Christum docuit, clausumque salutis

Monstrauit, nec non ipse ejecutus, iter.

In Christo cubat hic, in Christo uita resurget,

Et promissa polo gaudia certa feret.

FOEMINAE NOBILIS.

Ursula nobilium stirps atque propago parentum;

Est etiam claro nobilitata uiro.

Gloria Schlemeiae genit, formaque fideique,

Atque pudicitiae laude celebris erat.

Funera praestantis curauit fida mariti,

Et uido uexit non sine laude thoro.

Iuincta in morbo, te sperans Christe salutem,

Dulcia perpetua dona quietis habet.

DOCT. IVREG.

Curio Saxonica de primis ictus in aula;

Doctrina praestans & grauitate fuit.

Destruxit luteum mors Casparis inuida corpus,

Perma-

Permanet egregij splendida fama uiri.

TRIUM SORORVM.

Corpora iuncta trium tumulus capit ista sororum,

Quas dedit una domus, pessis & una uult.

Hoc telij xps : nomen iam matris babebat

Vrsula, iucunda prole beata parens.

Barbara sed teneris, minor & Catharina, sub annis

Experteris thalami, non pietatis erant.

Nunc quoq; in ætherea concordia pectora scde

Saluete, eternos inq; ualete dies.

MARITI HONESTI.

Sigmundi lapide hoc Badehorni membra quiescunt;

In natis cuius uita superstes adhuc.

Ipse fuit fidus patriæ prudensq; senator,

Cumq; sua uixit coniuge lustra nouem.

MATRONAB OPT.

Hic tumulus Sophiae est Badeorno iuncta marito,

Quæ ter quinq; thori pignora casta dedit.

Illa sui sexus decus, hac bene uixit in urbe,

Et nunc in cœlis pignora cara uidet.

CONIVGIS FIDELIS.

Claro nupta uiro, præstanti nata parente,

Moribus, ingenio, simplicitate, fide.

Anna decens, coniunx Badeorni, filia Rothæ,

Candida in hoc tumulo membra sepulta, iacet;

Anno uno dempto, uitæ sex lustra peregit,

Et nouies dulci est pignore facta parens.

Eximio coluit studio & pietate maritum,

Et natis morum regula sancta fuit.

Qua luce exeruit se uiuens Christus ab umbris,

Lucida ad astra illo scandit & ipsa die.

Vir carus cara flens haec monumenta reliquit:

Vtq; bonus sibi sis, te quoq; Christe rogar.

IN NAVI MORTVI, ET

undis sepulti.

JOHNANNES Pflugius Sebastianus,

Qui tres bisq; decem peregit annos,

Ortu nobilis, atq; mente: gentes.

Dum longe à patria afficit remotus,

Quis Christus pia uictima immolatus,

Myrthoo pelago malos calores

Sensit, Ioniq; morte clausit,

Saxofam prope conditus Zaconibus

Sæui fluctibus æquoris, nec ullum

Aut urbis fuit aut soli sepulchrum.

In Christo quia spem locauit omnem,

Surget fluctibus integer marinis

Vita ad gaudia clara sempiterna.

DOCT. ECCLES.

Scriba Valentinus, doctrinæ præco fidelis,

Quam tulit è patrio filius ipse sinus;

Quod uero docuit, factis expreßit honestus,

Dæmonis infidias exxit, atq; minuit.

Vt tremere arma uidet, Pax est tutissima cœlo,

Impia terra uale, dixit, & occubit.

DOCT. ECCLESIAZ.

Iohannis lapis hic Albini contegit ossa,

Qui Christi fido pectore præco fuit.

Primus

Primus is hanc urbem cœlesti luce repleuit,
Et docuit magnos de pietate duces.
Fortis in hoc moriens, & in hoc certamine uiuens,
Iusticie Christi splendida ferta tenet.

DOCT. ECCLES.

Te quoq; Prætori mors hinc auellit Alexi,
Viuere qui longo tempore dignus eris.
Te mœret passus ecclesia nostra capillis,
Et fletus tumulo datq; deditq; tuo.
Tu curis hominum, tu mundi orde solutes,
Fulges sideribus pulchrior, ante Deum.

CAEDES BIBENTIS.

Collegæ faciles, & dulces forsitan amici,
Vina trabunt, sequitur pocula larga iocus.
Gaudia mœsticiam, risus fecere dolores,
Et iocus in luctus uertutum ille graues.
Inuentum arripuit non aequo nomine cultrum
Francus, & in socij condidit ossa sui.
Misenus tumulo effertur: sicarius ense
Cinctus abit, quem mens conscia semper agit.

RELIGIOSI.

Integer, & sceleris purus, uitaq; seuerus
Albertus, ueteris religionis honor:
Dilexit Christum, quem serò noscere coepit,
Et serò notum coepit amare magis.
Vidit in extremo languentis limine uitæ
Plurima luminibus iure dolenda pijs.

LABORIS INDEFATIGATI.

Viventem quem uix immensus ceperat orbis,

A4 2 Claudi

372 G E O R G . F A B R I C I I

Clauditur exigua Rotcrodamus humo.
Non armis tantum peperit Germania laudis,
Quantum tu calamo maxime Erasme tuo.

E X C E L L E N T I A E M A G N A E.

Postquam iuber Pfeylus reliquit splendidum,
Medicina luget, flent boni, ægroti gemunt
Viget in animis hominum uiri uirtus, domo
Mens innocentiae fructum ætherea capit.

S T U D I I P E R I C V L O S I.

Donauit leges Italis Lotharius olim,
Quas rapuit longo tempore penè situm
Germanis donat nobis Haloander eisdem,
Quas tenuit uinctis arcula clausa notiss
Hunc quoq; sandapile Veneta tenet horror in urbe,
Fama uolat cunctis nopolitata scholis.

S E D U L I T A T I S E R V D I T A E.

Aetatis quotquot nostra tuit, quot secula priora,
Præstantes scriptis, artibus, ore uiros:
Iano Cornario plura & meliora, nequiuuit
E Grajii nemo fontibus, hausta dare:
Dicere uera negas tumulum: celerando recede,
Tumba te inexpertum ne uocet ipsa uirum.

D I L I G E N T I A E A S S I D V A E.

Discipulus Cornari, Haloandri cuius, in arte
Curandi paßim nobile nomen habens,
Successumq; parem doctrinæ: chare Georgi
Aduersa heu patriæ fata Pylander habet.
Non Siculum pelagus, non Aetnae ascensus, & ora
Parthenopes, non urbs lasit iniqua Remi,

Felsi-

T R I S T I V M L I B.

373

*Felis neum non te moribus consumpsit ad amnem,
Ab dolor, insubrum principe in arce iaces.*

V I R T U T I S I N C E N S A E.

*Ingenio superest Cordus, mens ipsa recepta est
Cælo: quod terræ est, maxima Roma tenet.*

**D O C T R I N A E A D M I R A-
biliſ.**

*Agricola e terris theſauros eruit omnes:
Quoq; forent uſu, quo preſio'ue, docet.
Debuit in terris uir tantus uiuere: quo non
Ingenium maius patria noſtra tulit.
Urbē iacet Cītio, uirtus quam tangit Elīſterz
Fama uiri terris intumulata manet.*

E Q V I T I S S T R E N V I.

*Non te Gablenci gestarum gloria rerum
Liberat, & Phryſijs cognita ſepe manus.
Leuba domus fuerat, nomenq; Georgius: illa,
Quæ genuit, talem terra cadauer habet.*

S Y M P H O N I S T A E.

*Aspicio Eccely parua ſub mole ſepulchrum,
Cui dedit egregium Musica palma decus.
Tanta hic Misericordia adiunxit nomina, quanta
Iofquinus Belgis, Senflius Heluetijs.*

M U S I C I.

*X gladijs nomen poliendis noctis auitum,
Gloria Chemnicij Barthelemae ſoli.
Cui plumbi templis reſonabant dulce cīcute,
Quiq; ſoni doctus nectere carmen eras.
Ornabas patriam uiuens: modò lumine cassus,
Terra humili, patrio conderis in tumulo.*

VIRI INDUSTRII.

Ad passum quisquis suspirat pectora Christum,
Propitium uotis sentiet esse Patrem.
Hoc ego Rosbachius dimisso criminis testor,
Cui uenia in Christi sanguine multa fuit.

DOCT. IVRIS SING.

Tu par ingenio summis, tibi tempora laudem,
Ferre quod poteras eripuere decus.
Tempora culta satis: sed nunc ignavia multum
Obstat discipulis & bona uita tuis.
Barbarie tibi sunt similes: at cætera laudis
Præmia non curat iam piger ordo tuae.
Bartholus hoc tumulo cum Tuscum carmen haberet,
Visa eadem Latio sunt repetenda sono.

SVI LITERATORIS.

Loſſus me puerum docuit, quem tabida pestis
Hulcere septeno conficit emeritum.
Hunc nati curant, uxor præſente periclo
Deserit, in natos mox quoq; ſæua parens.
Non deſertus ait, ſublimi latus in aula,
Vtq; ſolebat, adhuc concinat ante Deum.

LVDI RECTORIS.

Qui fuit officij plenus, qui fidus amicus,
Iſta Valentiniuſ terra habet Hertelium.
Cui gener omnigena notis uirtute Siberus,
Et tribuit lacrimas, & posuit tumulum.

TOR:

TRISTIVM LIB. 373
TORMENTO PROPRIO IN-
terfecti.

Gens Vuaezdorfa fuit, Volradi nomen habebam,
Grandis animi studium, querere laude decus.
Gallia me studijs incumbere uidit honestis,
Inq; Palestiniis urbibus hostipes eram,
Cui uis irati pelagi, & pirata pepertit
Barbarus, in patria mors violenta fuit.
Huic quis bonum nibil est in rebus amicum:
Nemo scit hora suæ quæ sit, & unde, necis.
Credo meum te Christe, tuo me surger e uerbo,
Ad superem iubeas, cum uenit hora, domum.

APVD EXTEROS MORTVI.

Prußia quem genuit, condit Misera sepultum
Theophilum, sua gens cui Daniel a fuit.
Deseruit patriam uerbi celestis amore,
Curaq; Sarmatici regis amica fuit.
Nunc quoq; deseruit terras: super astra beatus
Vivit, & in Christo gaudia mille capit.

IN LOCO PROFANO
sepulti.

Abiecere homines extra loca sueta cadauer,
Conditur in Christi nostra fauilla sinu.
Augustinus eram Picus, qui iura professus,
In iustis pulsus legibus urbe fui,
Curad E O placuisse fuit: cœlestia mundus
Non curat, quæ nunc percipio ipse, bona.

PVERPERAS.

Prima myitalis uix dulcia foedra tæde

Attigeram, & nomen nostra parentis et amicorum
Cum nixus morbiq[ue] grauis correpta dolore,
Abstrahor amplexu chare marie meo.
Ne tamen obscura sub terras morte uenirem,
Viuit adhuc ueris farcina grata mei:
Margaridi cumulum posuit Benedictus inuenit,
Mens tenet æthereæ lucida tecta domus.

VATIS HESSIACI

Hoc Eo bane iaces tumulo, doctrina per orbem illi
Nobilis: o sacri fulgida gemma cheri,
Multa tibi debent artes, & plurima lingua,
Et tibi de Libani uertice palma uenit.
Isaidæ iunctus, plectro modularis eburno:
Quæq[ue] carent, rejcis carmina laude Dei.

VATIS ALSATII.

Versibus exulti nil dulcius esse Micilli,
Unanimi laquitur musica turba sond.
Ulteriora tibi qui sacrat tempora Christi,
Actatis donuans carmen in aye leuis.
Nobilis urbs Nicri tumulum cui præbuit: ipse
Mente adjit, Christi fisis amore, Deum.

POETAE BRANDENBURGICI,

Gloria cœrulci tu prima Sabine Viadri,
Deducis facili carmina culta pede.
Itala quem tellus sape est mirata canentiem,
Atq[ue] suis dixit uatibus esse parem.
Parte tui sub humo tantum qui clausæ caduca es,
Ingenij uolitat docta per ora decim.

VATIS

TRISTIVM LIB.

VATIS TVRINGICI.

377

Oscula qui fixit Christo, uenerandaq; uatum
Transtulit in Latios qui monumenta sonos;
Ardua quicq; preces toties ad sidera misit,
In dextram quoties sum pserat arma suam;
Fastorum expleto numeroq; dieq; suorum,
Ienensi tumulum conditus urbe tenet.
Cum Davide idem letatur, cumq; Iohele,
In Christi peragens tempora lata sinu.

POETAE FRANCICI:

Lotichius patrias montes, externaq; regna
Dum celebrat, nomen tollit ad astra suum.
Illus in numeris habitant decor atq; lepores,
Et rapida bibernis uena fluens niuitibus.
Te Rhodanus mouit, cumq; Arno Trifloris unda,
Spes cecidit letho, heu mibi, quanta tuo.
Omnes te montes fleuerunt, omniaq; artua,
Demisitq; saum plantula que caput.

VIRTVTIS SPLENDIDA.

Vir splendidus, patre utilis, carnis sui,
Augens paterna nulli iniurias bona,
Duleis probatus nobili aula Saxonis,
Sicut hoc Iohannes Vuerterus sub marmore:
Tumularunt filij, tumulum fecerunt nepos.

SPLENDORIS ERUDITI.

Vuertera gens, nomen Ditericus, laurea splendor,
Qui studijs animum colui, qui nomen equestre
Gessi, et pro patria suscepit sepe labores,
Dum populos regesq; adeo, et te maxime Cesar.

Aa 5 Vita,

Vita leuem fecit mortem, sine labore peracta.

PIETATIS LIBERALIS.

Hunc circa uulnus Pietatis quid tetrica luget?

Quid fecit Angelicus surda prope ossa chorus?

Heinrici tumba est Vicelebi, quam sacra turba

Cœlicolum seruat, quam pietatis honor.

Quam studijs sedem posuit, tibi Christe sacrauit,

Turingus pingues quam rigat Vnster agros.

Hic doctos aluit rara uirtute magistros,

Forrarent mores qui pietate rudes.

Addidit & pueris lectis alimenta, domumq;

Quorum uiginti bis, pater almus erat.

Conditur hic corpus, super æthera mens bona gaudet,

Et laus exempli non moritura uiget.

AB AMICO IMPRUDENTER OCSISU.

Dulce quod est alijs carum nomen amici.

Hoc mibi tristitia causa, necū fuit.

Nam qui crudeli uulnus latus ensepeligit,

(Incertos casus affice) amicus erat.

Ule mibi ad lectum accurrens, dum suscitat ansa.

Vaginam in tenebris inscius, ense trabo.

Surge age, dum repetit, punctum ferit: ex mibi uitia.

Imprudens, heu, per vulnera quings rapit.

Ne dare nunc lucretus socio, sociumq; fuisse.

Auctorem maris, magnus uterq; dolor.

MINISTRI ECCLESIAE.

Ante Mogunciacus reuocabit flumina Maenius.

Ad montem piceis ilicibusq; nigrum:

Quam tua de nostra tollatur mentio lingua,

Gruſere.

Grusere, pars nostri fida sodalitij;
 Axigua socij cùm uersaremur in arte,
 Börnero doct. distribuente uices,
 Hunc tibi Fabricius titulum dat, munus honoris,
 Iohannes frater cætera iusta dedit.
 Viue Valentine: & cineri quia sensus amico est,
 Et socij & fratribus mentem animumq; proba.

CONIVGIS P R A E.

stantis.

Grosorum patria que duxit origine nomen,
 In Chentmanorum est ducta puella domum
 Martha suis teneros superans uirtutibus annos,
 Et seruans casti fæderâ sanctâ thori.
 Pignora Christophoro peperit iucunda marito,
 Tres natas, parili robore quinq; mares.
 Tractabat studiosa domum, mansueta maritum,
 Exemplumq; bonæ nobile matris erat.
 Ipsa uirum patrias moderari uidit habens,
 Et sensit gratum ciuib; esse suis.
 Sex totis uitæ lugbris, annisq; duobus
 Turbauit thalamum nulla querela piuæ.
 Dormit in hoc templo lacrymis tumulata mariti,
 Expectans uitæ gaudia plena nouæ.

PVERI INGENIOS I.

Care puer, pulchrius à me formatus in artes,
 Aufers quanta patri gaudia, quanta mibi.
 Et studijs ueros tibi dum meditamur honores,
 In teneris annis ut rosa uerna cadis.
 Hæc tibi Fabricius, caro latatus alumno,
 Pflugerim nato dat monumenta pater.

MA:

380 GEORG. FABRICII
MATRONAE PIENTISS.

Anna soror, mater Treptarion, imitata parentem,
Excellens sexus tu muliebris honor.

Vixisti innocue, post partum mortua nonum,
Et Christo fidens innocue moreris.

Ab pereat, qui non totum se credere Christo
Audet, deq; eius uult dubitare fide.

Sic pia dicebas: nec deinceps plura locuta,
Solueris, et celi fulgida regna petis.

FOEMINAE FIDELIS.

Hic Teitelbachij Iohannis conditur uxor,
Dulce decus lecti Barbara casta sui.

Coniugis exilium cuius patientia lenat,
Cum patrio ob Christum cederet ille solo.

Ipsa erat exemplum uirtutis, lumen honoris,
In q; sua mater religiosa domo.

Misera pestis cum defauiret in urbe,
Seruatfir precibus coniugis illa sui.

Quem mox Chemnicum, docturum sacra, secuta
Cæsarea tumulum possidet urbe suum:

In ecclesie felix uiuens super æthera Christo,
Alterius uite gaudia plena tenet.

INFANTI.

Chentmari natum, primo qui mortuus aeuo,
Urina legit paruon parua Theodosium,

Angelus aeterni qui conspicit ora parentis,
Ubere sublatum matris, ad astrare fert.

S V B.

TRISTIVM LIB.

SVB MERSI IN MEDOACO,
& euersi equo Patauino.

Aspicias iuuenum crudelia fata duorum,
Alter aquis pergit turpiter, alter equo.
Dixerat ambobus, formandi tradita mores
Cui tum cura, Patrum uos meminisse decet,
Tempora qui uetuere leui consumere cura:
Dixit, & ad patres horrida facta tulit.

MEDICI.

Ista Cassans fatali condituri urna,
Ille Machaonia doctus in arte senex,
Qui longos alijs forsitan promiserat annos,
Stat sibi mortem nescius ante fores.

DOCT. ECCLES.

Chemnicia Christum docuisti primus in urbe,
Sed merces operi non data digna tuo.
Excuso patriam, tacitus te perdidit hostis,
Qui fuit immerita prosperitate potens.

Præbuit hospitium moriturum ciui, aratrum
Asciaq, a longis nomina nactus avis.
Omnia sint Vuolfrange tuis felicia Fusi,
Cui cinguit nitidum palmea ferta caput.

VIRI OPT. DE MVLTIS

meriti.

Fusius in studijs toto de pectore Christu
Dilexit, uitæ spem requiemq; sua.
Cuius amore pio tabescere gaudia dixit
Esse sua, inq; eius nunc agit ipse sinu.
Chemnicium patris cineres, & Lipsianati,

Viragi

Vtracq; magnifici pectoris ossa tenet.

VIRI PRUDENTIS.

Nobilitas, & opes, & clari fama laboris,

Et studijs mores excolluisse bonis;

Magna uiro laus est: sed nil præclarius illa,

Quam patriam & uerum quam coluisse Deum;

Laude hac, Schleinicia de gente Georgius ortus,

In uita fuerat, morteque clarus erit.

Hunc tumulum nati caro posuere parenti,

Et dulci coniunx officiosa uiro.

VIRI MILITARIS.

Pro patria pugnans iustis Michaelus in ar mit;

Pro patria cecidit uir generosus humo,

Donec erit uirtus laudi, laudabitur ipse,

Inter præstantes gloria rara uiros.

Siuershusa tenet corpus, mens incolit astras;

Schleinicia gentis fama decusq; uale.

VIRI CLARISS.

Serbusium domus est, clari uirtute parentes;

Nomen Iohannes, gens mibi Schleinicia:

Mors est uisa quies, aliam scio speroq; uitam,

Hie cinis ille, nouus cum redditurus homo est:

Hoc posuit pietas fratrum officios a sepulchrum,

Mens & amor nobis quatuor unus erat.

PRINCIPIS SANCTISS.

meriti.

Laetatus uarijs terraq; mariq; periclis,

Henricus patriæ gloria summa suæ,

Filius Alberti, dux Saxonis inclitus oræ,

Ele-

TRISTIVM LIB.

99

Electorū tuus dux Friderice nepos.
Qui Tarcessiacum potauerat bosques Iberuni,
Iordanisq; suum lauerat amne caput.
Phrygia cui mortem statuit, quam ure regebat
Et gladio, patria tradita regna manu.
Post ea pacificus uiuens, tibi primus apertus
Christe suis terris præcipit esse fores.
Hospita cum regum Regi dat tecta benignus,
Submittens uni sceptra suoq; Deo.
Nunc inter superos æterno splendet honore:
Salve omni populo commode, sancte senex.

PRINCIPIS SPPI BX-
celæ.

Mole Seuerinus princeps hac clauditur, artes
Cum natis Regis dum colit ipse bonas.
Indole magnanima qui patrem equabat, auumq;
Quos celebrat summos Saxonis ora duces.
Augustus fieri hæc fratri monumenta iubebat,
Quem tulit undecima messe, suprema dies.
Stansia cui tumulum præbet, cœliq; quietem,
O uita nulli tempora certa breuis.

PRINCIPIS VICTORIS.

Nomine Mauricius uictoris, mole sub ista
Conditur, Alberto plus memorandus auo.
Saxonica ambobus de stirpe parentibus ortus,
Saxonis ostendit fortia corda, ducis.
Pannonium Turcæ primum obuius iuit ad Istrum,
Vertit eum in turpem Thracia terga fugam.
Qualis in armo ferox rueret, bis Gallia sensits
Gallia diuitijs nobilis, ampla uiris.

Bruno

Brieni fugum sedat pius absq; cryore tumulum,

In uincla ut capitla dux dedit ipse manus.

Cæsaris auspicio tulit Electoris honores,

Pax e Germano cum fuit acta solo.

Saxonis urbs, castæ qua nomen adeptæ puella;

Qua nulla ad ripas fortior Albi tuas

Mauricij, mensibus septem, signa uolare

Non trepide, circum mœnia clausa uidet.

Dissipat interea collectos forte latrones,

Albiacis qua se condit Hæuelus aquis.

Liberet ut sacerum, posthac capit arma coactis

Officio potuit p̄s pietatis amor.

Cepit Erenburgi consensu uertice montem,

Et celer ad pontem peruenit Oene tuum;

Cæsareas Aquilas ibi uertere terga coagit,

In pulso sed quam Cæsare mitis erat.

Eius Cæsar euon uicto clementia peccus;

Vincere cum posset, maluit esse p̄s.

Armaq; sumpta feri conuertit in agmina Turce,

De collo pellens Dacia pressa tuo.

Iam pro communis dum uulti pugnare salute,

Espatria fidam ferre pararet opem:

Nomine uictoris decoratus, ab hoste fugato,

Oppedit, impulsu sulphure & igne globo.

Principe de forti, nisi mors, sibi nemo trophyum

Erigit: at mortem uincere nemo potest.

Hic tamen & mortis per Christi vulnera uictor,

In supera uitam sedē beatim agit.

TRISTIVM LIB. 389
ILLVSTRIS DEI PRAE-

conij.

Aſcanio Princeps de ſtemmate nate Georgi,
Inter fidereos gloria rara patres.
Tu Christum ſcriptisq; doctes, in uoce fateris,
Tu celebras docto per ſacra templa ſono.
Extantq; meriti monumenta ſalubria tanti,
O rarum ſacri Principis ingenium.
Aſyrium, tumbam circum, tibi ſpirat amomum;
Crefcitq; in tepido coſtus Eoa ſolo.

MERITI CLARISS.

Sleſia quoſ docto nemorat, tot munera iactat
Fridlandi, patriam cui Trocedorfa dedit,
Aequanilla excelsis o tellus orbibus, unde
Prodicit extimio nomine tantus honor:
Auri monte cubat, quoq; preſtantius auro
Ingenium, digno quoq; nequit ore cani;
Angelicoſtis inter coetus, modo plebra retractans
Aurea perpetuo concinit ante Deum.

INDUSTRIAE LABORIOSAE.

Quod fuit Heroas inter clarissimus Hector,
Simplicibus pueris hoc Plateanus erat.
Sede tua pulſus, Cygneasq; tecta relinquens;
Quod fugeres multo feffe labore ſenex?
Ad Christum fuga tuta fuit, cui ſancte miniftrari,
Vrbis Deffanæ contumulate ſolo.

AVVNCVLI.

Qui pins in matrem ac fratres, Martinus in ista
Pijo cubat, dignè contumulatus, homo.
Turcis domini ſeruauit ſtrenuus arcem,

Bb

Extric

Extra iret tumidis cion uada Drauus aquis.
Coniugis ad tunulum Catharinae in pace quiescit,
Inq; uiris claris nomina clara tenet.

MV&ICI.

Musicius ingenium diuina cultus ab arte
Rhaus, in hoc tumulo clausus, honore cubat.
Qui mores prauos & turpia facta perosus,
Ad laudes studium contulit omne Dei.
Post urbem captam, post funera dura suorum.
Ad patrie alterius gaudia raptus, obit.
Sis felix uenerande senex, tibi proferat urna
Oebalios flores, Coryciumq; crocum.

FILII AD PATERM.

Care parens, moestos animi depone dolores,
Nunc demum uera est uita parata mibi.
Mox ego te aspiciam rursus, cum spiritus iste
Carporis accipiet pristina membra sui.
Te patre gaudebo, tu me letabere nato,
Ante pedes summi stratus uterq; patris.

VIRI INDVSTRIL.

Hic possum corpus Iohannis fleibile Rbau,
Qui uir erat fidae sedulitatis amans.
Qui cum Leucorei curasset commoda ludi,
Depositū placida morte laboris onus.

PVERI EXTINCTI.

Iob. innes studiose Dei, studiose parentis,
Hic tua frigidulum continet ossa solum.
Cura patris, qui te primis formauit ab annis,
Et rectum uite carpere fecit iter.

Aug-

TRISTIVM LIB.

387

Angelicus in te tua mens super altera turbas
Prædicat eterni nunc benefacta Dei.

FILII PRIMOGENITI.

Vixi quinq; dier, uiuo nunc omne per eum,
In Christo factus rursum imago Dei.

QVARTI.

Vivis in amplexu Christi, dulcissime filii
Et quo latetur mens tua, semper habet.

QVINTI.

Gestauit teneris te sedula mater in ulnis,
Nunc manus excelsi te souet alma Dei.

SINE HABREDE MORTVI.

Parrhasia Eustachius clarus de stirpe uetus,
Frigida in hoc tumulo membra sepultus habet.

Magnifice in magnis opibus, patienter in ægo
Corpore, supremum uixit ad usq; diem.

Pacificè bim abeo, dixit, mea uita, salusq;
Christi: in hoc summi possidet astra patris.

MVNIFICÆ.

De Borsenstenij quæ nata parentibus, & quæ
Eustachij, Harrasij sanguinis, uxor erat
Barbara in hoc tumulo est, uirtutis laude repleta,
Pauperibus faciles larga profudit opes.

Hospita pupillis, & Christi fida ministrica,
Premia apud superos iam pietatis habet.

MVSICI.

Septem lustra sacram qui tradidit impiger artem,
Martinus tumulo hoc conditur Agricola.

Ingenio studiorumq; uiri monumenta loquuntur,

Que manibus pubes nunc studioſa terit.
 Urbs quoq; Parthenia que nomen traxit ab arce,
 Et qua magnanimi floret Othonis opus,
 Quod bene de tenera meruit tot lustra iuventa,
 Amissum grato concinit ore ſenem.
 Parce fitos cineres lingua temerare propbana
 Inuidet ſic micritum carpere nemo potest.

MULIERIS EVERSA PATRIA.
 Cœleſti humanos conſolans uoce labores

Grufera ſtelligeras in colit Anna domos.
 Cerneret ut patriæ conſumpta atate, ruinam;
 Curarum finis mors mihi dicit, erit.
 Dixit, & interij: nati poſuere ſepulchrum
 Quatuor, & nata pectora moſta piez.

INFANTIS.

Clausus Enoch terra nunc Tetelbachus, ut elim
 Lucida uiuus adit ſidera, raptus Enoch,
APVD EXTEROS MORTVI,
 Hunc pietus tumulum ſibi uendicat, in dole iuncta,
 Que uita in pueri conſpicienda fuit.
 Terra Bohma dedit uitam, Misena ſepulchrum,
 In Christo pacem Ianfridericus habet.

LASCIVIENTIS.

Lafciuit iuuenis, ſocij: infundit in aurem
 Nescio quid, ſomnum dum trahit iste leuem.
 Surgit, adhuc ſomno, iamq; ira turbidus, atq;
 Lafciui ſaxo tempora diminuit.

CONTUMACIS.

Turbantem leges placidam, & gaudia pacis,
 Ad ſedem prator carceris ire iubet,

Hic

Hic fugit, ex pontem transgressus, labitur inde,
Cui subito minuit sublita rupta caput.

INFANTIS.

Scilicet ex illa morimur, qua nascimur, horat
Et nostri, rapidæ mortis imago, dies.
Hec mibi lux felix prima est, qua nascor in unda,
Factum cœli hæres: altera, qua tumulor.

MINISTRI ECCLESIAE.

Lustra decem docuit Thomas Preuserus, & istum
A' nativitatem pro pietate tulit.
Ut cadit attastum boreali frigore gramen,
Sic cadit exhaustis uiribus ille senex.
Vtque suos recipit post frigora gramen honores,
Sic uitæ capiet gaudia uerna nouæ.

CONIVGIS FELICIS.

Quo tunulo, mibi fidus amor Catharina quiescis,
Hoc posita est cordis pars quoq; magna mei.
Tu desiderium natuq; uiroq; relinquis,
O semper natis dedita, blanda uiro.
Senitus coniuex tunuli tibi præbet honorem,
Mens ultra humane nil pietatis eget.

ALTERIVS.

Hunc tibi Ienitius tumulum loco, Margari coniuex,
Erepta es caro que mibi prima fuit.
Amos tu longe potuisses ducere uitæ,
Iste coloris honor, illa iuventa fuit.
In terris sed ne ludibriâ uana uideres,
Ex mundo patuit suavis ad astra uia.

390 G E O R G . F A B R I C I I

M A T R O N A E E X I M I A E ,

Pulchra, iuvenis annis, & castis moribus Agnes,

Milticij coniunx, filia Rabiliij.

Mater natorum quinque, uniusq[ue] puerula,

Septemus quando partus adesset, obit.

Ante uiro fortis, modò Christo iuncta, caduca.

Liquit opes, cœli iam sociata thronis.

A D O L E S C E N T I P R A E C L A R Q .

Ingenij præstans & nobilitatis honore,

Scoleinicis titulos hic Ditericus habet.

Qui ueluti uiridit flos immaturus in agro,

Morte cadit, primum prælia tyro gerens.

Credit in Christum, cui se commisit, & eum

Vulneribus uiuens regna superna tenet.

I V V E N I P I E N T I S S I M O .

Quales quisq[ue] suos optaret uiuere natos,

Vita egit talis tempora Trepida sue.

Sanguine Fabricij & fidere iunctus amico,

Iunioris nullus sit, nisi frater erat.

Natus hunc fons studijs, aliue parentes,

Discipulus agnouit Sturmum esse suum.

Incipit ingentiosa, dum tradere mores,

Lymphaeato corpore languor babet.

Absumptusq[ue] gravi mortalia membra labore,

Ad Christum, cui se tradidit aeger, abiit.

Per quem nec uidit mortem, nec funera sensit,

Per quem colorum regnabatia tenet.

VIRI, L I N G V A R V M P R

riss.

Sic loqueris, forsterere, uelut de semine crevis

Yacio

TRISTIVM LIB.

391

Vacidum, sancta est lingua paterna tibi.
Sic scripta exponis meritum testantia Christi,
Ut manet liberis cœlica uena tuis. laboris
Ornetur tumulus fertis, cedroq; linantur
Commandant docti que monumenta iuri.

THEOLOGI DISERTISS.

Matthesius magni facundus prece prophetæ,
Functus honorifico funere, spectat humum.
Quidquid habet pulchri Germanica lingua nitoris,
Ingenio caput comptius esse tuo.

Sive tuos uoluio libros, miramq; Sareptam,
Sive uenustatis carmina tincta fauo;

Nectareum miror laticem : tibi floreat urna,
Fracta labore gravi nec premat ossa lapis.

STUDII NECESSARI.

Loſius in studijs transagit tempora uite,
Lunenburga tua gloria lausq; scholæ.

Dignus erat meliore loco : sed ad astra receptus,
Cumq; Deo uiuens, nunc meliore loco eſt.

MALEDICI.

Bestia uiuus erat, nunc scripta canina reliquit,
Innocuos carpens ore poëta malo:
Hunc fugite o. uates loculum : quia tetra mephitis,
Atraq; sub terris ſepe uenena latent.

STUDII INDEFSSI.

Inuidia maior Gesnerus, morte peremptus,
In patria, magna laude, quiescit humo.
Hunc fleuit natura parens, fleuere quot effert
Terra herbas, pisces flumina, ſilua feras.

Dignus

Dignus erat in meritis, qui tempore uiueret omni
In terris omnes sed rapit aqua dies.

STUDII SANCTISSIMI.

Vrna Draconiten tegit hac, doctrinæ, bonumq;
Laudatumq; pia scđulitate senem.
Ille sacros libros, Ebraea, Latina, Pelasga,
Chaldaea, in uulgo scripta daturas erat:
Nondum finito quem linquit uita labore:
Quanta unus studijs facta ruina, senex.

LIBERALITATIS OFFICIO.

Antoni Thurilere, tue latissima uitæ
Tempora, nec rigide frontis amator erat:
Debita tu nunquam studioſis dona negasti,
Vixisti inq; tua largus honore domo.
Saxoniae ducibus multos dilecte per accos,
Consulis egregio munere fuisse senex:
In natis clarus, generorum laudes fulgeris,
Eriperis nostris beu mibi luminibus,
Aeu bis septem florentis lustra fuere,
Sed nunc atberera est uita quiesq; domo.

IVRE CONSULTI FIDELIS.

Michael uera praefans uirtute legerus,
Consulis hic digno functus bonore iacet.
Cui studijs mores similes, & honoribus artes.
Ciubus & patriæ quis bona multa tulit:
Nam bene de cunctis fuit illi cura merendi,
Deq; pia uehemens sollicitudo schola.
Exultus carnis uincis, & corpore, uiuit
Mente, fruens cœli munere, luce Dei.

CONIV.

ratæ.

Margaris exemplum moderati insigne pudoris,

Cara uiro, caris dedita pignoribus,

Gæbelij coniunct, cum quod sine lite peregit

Aetatem, & uite quod iuvenile fuit.

Clara uiri ingenio, propria pietate celebris,

Clarior ad superis quod cito uecta domos.

Nunciat hæc natis, hæc mæsto sancta marito;

Vivere uita Deo, cetera cuncta nihil.

VIRI GRAVISSIMI.

Hunc Pauli Næxi tumulum, si forte uiator

Transis : hæc fratribus nomine, uerba lege.

Iohannes Casparq., suo posuere dolentes

Fratri : qui patria consul in urbe fuit,

Consule patre satius : semper cui publica cordi

Res fuit, & legum quem sacer ursit amor.

Nulli impune fuit delictum hoc consulenti nulli

Concessum est aut ius, aut uiolare fidem.

Ipse iacet letho : sed lethi uictor Iesu,

Tu patriæ & nostris ciuibus esto salut.

FINIS TRISTIVM.

Cæ

INDEX ET EXPLICATIO

Propriorum Nominum: in quo prior nunc
merus liberum, posterior Carmen
significat.

A

Biz nepos, Iosaphat rex 1.3 Od.
Abide natus, Ezechias rex, à ma-
tre sic dictus 1.3 Vi&t.
Achasides, idem rex, Achasi filius
3.8 Od. 1.3 Vi&t.
Achæmenes rex Persarum, cuius

nobilitatum aurum est 3.7 Od.

Aegyptij uarijs de causis nominati, Parætonii,
Pelusia ci, Marzotici, Pharij, Thebaici, Nilia-
ci, Memphitici, Canopzi.

Africæ columnæ sunt Marmaridum, olim Roma
frequentissimæ 3.7 Od.

Agarides, Ismael Abrahami ex ancilla Agarisa
lius 2 Mil.

Agape patrem Cadmum, senio consecutum, bain-
lauit suis humeris 2 Car.

Albis de septem fontibus nascitur apud Moræ-
uos 2.11 Pæan.

Amniudes, Thalmas Gessurenorum rex, Davi-
dis sacer, Absolonis auunculus 3.4 Vi&t.

Ammus Aegyptius per angelū trahit flumen por-
tatur. Socrates lib. 4, cap. 23. 3.13 Pæan.

Amosides, Isaïas propheta, Amosi filius 1.3 Vi&t.

Amramides, Moses, Amris filius 1.4 Vi&t.

Anathides, Samgarus iudex, Anatij filius 2.5
Vi&t.

Ana-

I N D E X.

Anæthotis alumnus uel ciuis, Ieremias prophæta 2 Piet.

Anser Francicus, Conrado II. Imp. à Germanis in Palæstinam deportatus, quem esse Spiritum sanctum dixerunt; in Chronica Saxorum 6.6 Psan.

Antipatri genus, Herodes rex, cognomine Magnus. Ambr. 3.

Anubis, deus Aegyptiorum, canis capite. 2.1 Vict. Apellas, quasi sine pelle, nominarunt Iudæos ethnici, quod essent circumcisii 4.18 Hym.

Apis cornutus, Aegyptiorum deus; qui bouis specie colebatur 1.7 Psan.

Arachites, à patria, Husaius, Dauidis cliens; & Absalonis consiliarius 3.5 Vict.

Aratru patris linquens, Elisæus propheta 8 Her: Araxe & Lyco fluminibus; promontoria Armenia significata 1 Psan.

Ashatha, sacerdotis Heliopoleos filia, Iosephi cõiux 1 Carm.

Asmodus dæmon, infestus nubentibus 1 Carm.

Aspar Persa, trans paludes Rauenates portatur ab angelo. Socrates lib. 7, cap. 23. 3.13 Psan:

Asphaltis lacus, ad quem ciuitates imbre sulphureo consumptæ 3.1 Vict.

Astarte, dea Sidoniorum, mater Veneris, cui templi extruxit Solomon 2.10. Od. 5.19 Hym.

Athesis fluvius, ex Alpibus in Italiam fluens, prope Tridentum 3.10 Od.

Atossa, regis Persarum uxor, alio nomine Esther 1 Carm.

Attalus rex Asiae, cuius opes maximæ fuerunt 3.7 Od. Ce à Audet

P R O P R I O R V M

Auctor libri absconditi, Iohannes in Apocalypsi
1. 1 Psan.

Auerno littori ora propinquus, mōs Puteolanus,
recens factus terrāmotu 2. 16 Od.

Auri petentes pellent, Argonautæ 3. 14 Psan.

Hic contra Bebrycum regem pugnantibus
noctu apparet uir; habens alas aquilarum,
uistoriam prænuntiat. Niceph. lib. 7. cap. 50.

B

B Aethys fluuius Hispaniæ, per quem intelli-
gitur plaga Occidentis 3. 14 Od.

Barachiz filius, Zachariæ propheta 3. 4 Psan.

Beniamides, à tribu, Simon Oniæ pontificis
aduersarius, templi & patriæ proditor 1. 9
Victor.

Bebrycum tyrannus, rex Amynus 3. 14 Psan.
Lege miram Nicephori historiam.

Beotides, Bileamus propheta, Beoris filius 3. 16.
Pzan. 1. 8 Vict.

Bersabæx genus, rex Solomon 2. 11 Od.

Besalus, hoc nomine lateres dicti à Babylonij
3. 6 Psan.

Biblium tunc, in Syria præstantissimum 1.
14 Psan.

Blandilla, cum puero Pontico facta martyr, cru-
ciatus inenarrabiles pertulit. Niceph. lib. 4.

Blandinæ rosæ, à Blanda Apuliz oppido 2 Pier.

Bocchima locus, à floru dictus, in quo angelus
cōcionatus est exercitu Isrelítico 3. 15 Psan.

Bubastis, urbs Aegypti, pro ipsis Aegyptiis 5. 20
Hymn.

Bubastis principum doctor, Iosephus 7 Her.
Burgun-

I N D E X.

Burgundus, est Carolus dux, qui infantes sexcentos Leodienses in Mosa iussit submergi
cum nutribus & Piet.

C

Allajcum ferrum, à populis dictum 3.7 Od.
Canæus, è Cana oppido Galilææ, in quo
primū miraculum Christus edidit 5. 2 Hym.
Canopus, urbs Aegypti, pro ipso populo 5.
20 Hym.

Canopæi soli gloria, Josephus & Piet.

Carystio Saxo stuppa illita, igne nō consumitur,
teste diuo Athanasio 3.14 Pæan.

Catastæ, lignea seruorum vincula 1 Her.

Chananum dux, Sisera 5.18 Hym.

Chretiades & Plethiades erant cohortes regia
Davidis 2.8 Vict.

Cilicum gloria, Paulus 4 Am.

Cydippe, à Bitone & Cleobi filiis aduecta plan
stro in fanum, cum jugum traxissent ipsi ado
lescentes 2 Carm.

Cyncli stagnum, non procul ab Augusta Vinde
licorum, pro ea ipsa urbe 3.10 Od.

Cyrenes aduena, pro Simone Cyrenæo, qui cū
Christo crucem baulavit 2.12

Cissides, Saulus, rex primus Ebræorum, Cissi
filius 3.2 Vict.

Constantinus Magnus, Imperator, à constantia
dictus 3.14 Pæan.

Constantini contra Maxentium uictoria 3.14
Pæan. Lege Sozomenum lib.3 cap.3 histor.
Ecclesiast.

Constantinopolitanis contra Persas pugnanti
Cc 3 bus,

P R O P R I O R V M
bus, Angeli uictoriā in Bithynia prænunci-
ant 3.14 Pæan. lege Socratem lib.7.cap.18.

D

Auides, Solomon.
Dauidis filij, in quibus luxit, Amnon, Absa-
lon, Adonias & Pæan.

Dauidis filius à pace dictus, Solomō 5.19 Hym.
Decurio seu senator, pro Iosepho Arimathæo.
Hym. 1.23 & 5.1

Dilia fl. Brabantiz, per Louanium fluens 3.10
Od!

Dioscuri, Castor & Pollux 3.14 Pæan. lege
Val. Max. lib.1. cap. de Miraculis.

Doctor, pro Nicodemo Pharisæo 1.23 Hym.
Dux maximus, pro Mose 2.5 Pæan.

E

Ebrae coniuge felix, Artaxerxes, primus rex
Persarum, qui curauit urbem sacram &
moenia instauranda 10 Her.

Ebræi nominantur Thariades, à Thara patre A-
brahami: Abramæi, ab Abrahamo. Isacidæ, ab
Isaco: Ephramidæ & Ephraimo, Iosephi filio.
Item Saraidæ, ab uxore Abrahami.

Ephratides, Ephrati filius, Samgarus 2.5 Vict.
Erythreum mare, id est, rubrum 3.15 Pæan.
Ipsolovus, uia excedere propter naturæ opus
3 Pier.

G

Galaulæ, populi Africæ: apud Lucanum di-
cuntur Aulololes gens, per quam iter est
ab oppido Sala ad montem Atlantem, ut O-
robius

INDEX

- G**ofius 1.7 Pæan.
Ganges fluuius Indiæ, per quem significatur plaga Orientis 3.14 Od.
Garganus Apulæ promontorium, templo diui Michaelis archangeli nobile 1Pæan.
Gathites, à patria, Golias gigas 2.7 Vict.
Gentium doctor, Paulus apost. 1 2 Her.
Geraides, Ehudus iudex, Geret filius 2.9 Vict.
Glonites, à patria, Achitophelus, Dauidis & Absolonis regum consiliarius 3.5 Vict.
Gnostici heretici impurissimi, nūc sunt qui sim plicitatem uerbi Christi sua arrogantia derident, & se solos sapere autumant 3.6 Hym.

H

- H**aranides, Lothus Harani filius 1.6 Vict.
Heberis, Heberi coniux, nomine Iahelis 2.11 Vict.
Helcanides, Samuel propheta, Helcanæ filius 2.17 Od.
Helcana satus, idem 3.12 Pæan. 1.5 Her.
Helciæ natus, Ieremias 3.12 Pæan.
Helciæ scriba, Baruch propheta 11 Her.
Helchitis, Susanna, Helchiæ filia 1.2 Od.
Heliæ, Ophnius & Pinehas sacerdotes, Heli pontificis filii 3.1 Vict.
Herodias causa fuit, ut Iohannes summus prophætarum capite cæderebatur 4.46 Hym.
Hyrcicratea, regis Mithridatis uxor 1Carm.

I

- I**ahelis, Heberi uxor 2.11 Vict.
Iairides, Mardonchæus, Iairi filius, reginæ Cœ 4 Edesse

PROPRIORVM

- Edessæ patruus 3.6 Vi&t.
Iaredes, Enoch filius Iaredi 3 Piet.
Iddonis nepos, Zacharias propheta 3.12 Pæan.
Idola struens coniugi, Solomon 6 Her.
Idumæus hostis, Herodes 3 Am.
Iebusa urbs Hierusalem 3 Piet.
Ieromides, Helcana, Ieromæ filius, Samuelis pater 1 Carm.
Iethrides Amasa dux, Iethre filius, exercitus Ab-soloni præfectus 3.4 Vi&t.
Imperator dictus à constantia, Constantinus Magnus, uictor Maxentij & Licinij 2.2 Pæan.
Inachia uacca, est Io, spud poetæ 2.1 Vi&t.
Inachiz uaccæ maritus, Apis, Aegyptiorum 1.7 Pæan.
Inda bestia, elephas 1.7 Pæan.
Ioaides, Ioæ filius, Gideon dux 2.3 Vi&t.
Ioiades, Benaias, Ioiadæ filius, Dauidis & Solo-monis præfectus bello 2.8 Vi&t.
Ionathæ pater, Saulus 3.19 Od.
Iosaphat rex cum regibus impijs Achabo uulneratur, & cum Ochozia classem perdit 3.15 Pæan.
Iustus cognomento, Iacobus apostolus minor 12 Her.
Isacides, Iacobus, Isaci filius 2 Piet.
Isacida stirps, uel
Isacidæ, Iudei, ab Isaaco Abrahami filio 3.14 Od. 2.9 Vi&t.
Isai filius, Dauid 5.1 Hym.
Isai nepos, Solomon 2.10 Od.

Isaidæ

I N D E X.

Isaides, uel Iessides, Dauid rex, Isai uel Iesse filius 1,2 & 2,3 Od.

Isaide satus, Solomon, 1. 9 Od.

L

Lamechides, Noa, Lamechi filius 1. Mil. 3. 1
Od.

Lapidothis, Lapidothi uxor, Debora prophetissa 2. 11 Vi&.

Latronis nomen in historia Euangelica non ex-
primitur, sed recentiores scriptores cum Di-
mam appellant. quod testantur templa ab Hi-
spanis ei dedicata 4.20 Hym.

Liburniçæ, navæ sunt expeditæ & celeres 3. 18
Od.

Littus Armoricum, nunc Normanij 1.1 Pæan.

Littus Bebrycum, nunc Bithynij. Ibid.

Longimanus, est Artaxerxes rex Persarum, qui
instaurauit urbem sacram & mœnia 10 Her.

Lydi, homines uoluptuarij Carm. 1.

Lydi, cantus, pro suauissimis 3. 24 Od.

Lysias, regis Antiochi præfectus 1. 7 Pæan.

M

Maachides, Absolō, à matre Mascha, Daui-
dis uxore tertia, Tholmaæ Gessureno-
rum regis filia 3. 5 Vict.

Madathides, Amanus Macedo, Madathi filius,
Mardochæi ænulus 3.7 Vict.

Magis, instrumentum musicum, de quo Athe-
næus 2 Carm.

Mæander, pro quauis flexura, à fluvio 3. 16 Pæ.

Magister teuti codicis, Iohannes in Apocalypsi.
3. n Pæan.

Ce 5 Msho-

P R O P R I O R V M

Mahometis saxum, pro eius sepulchro in urbe

Mecha, ad quod peregrinatur Turcæ 1.3 Od.

Malea, Helleponsi promontorium 11.1 Pæan.

Manoides, Manoë filius, Simson, in utero mater
nostraturus 3 Piet.

Marzotici, pro Aegyptijs 2.1 Vict.

Materis, est gladius Gallicus 14 Her.

Memphitici pro Aegyptijs, ab urbe eius regio,
nis insigni 2 Piet. 2.8 Vict.

Meraris, Juditha, Merari filia 2.10 Vict.

Merodachus Nebucadnezaris filius, rex Assyrio
rum, cognominatus Euil, id est, fatuus, propter
rea quod faueret Ecclesiæ 10 Her.

Metaurus, fluuius Piceni, in cuius ostij transitu
auctor de vita periclitatus est 1.9 Od.

Michaides, Osias Samariæ pontifex, Michæli-
lius 2.10 Vict.

Mineruæ ager, urbs Athene, in cuius deserto a-
gro nunc oliuæ nascuntur 3.19 Od.

Mithra Persarum lingua sol dicitur 2 Amor.

Mithram Deum negans, Thomas apostolus 11.
Her.

Morastites, Micheas propheta, à gente 1.4 Vict.

Myrmecie pro scholis, à notis animalis industrij
tumulis 2 Piet.

N

N Aphtha uoce peregrina est bitumen 1.17 Px.

Nepa uoce Africana pro sidere scorpionis.

3.14 Od.

Nerides, Baruchus propheta, Neri filius, Iere-
miae famulus 3 Piet.

Niliaca, Agar Aegyptia, Abrahami serua 3.2 Od.

Niliaca

I N D E X

Niliacæ partus, Ismael. ibid.
Niliacus, Aegypti rex infanticida 2. Piet.
Noz partus optimus, Sem patriarcha 1. Her.
Nunides, Iosua, Nuni filius 2. 2. Vit.

O

O Bedus propheta tempore regis Pecz 8. Her.
Obedi nepos, David 3. Piet. 3. Am.
Oenotrij sunt Romani, In Odis, Hymnis, Pœanibus.
Ophyreum aurum, pro optimo, ex Ophyra iosa-
la, 1. Carm.
Orthij modi pro dulcibus & sonoris, quales A-
zionis musici fuisse memorant 2. Piet.
Oxyrinchus piscis, à rostro acuto nomina
cultus ab Aegyptijs 2. 6. Pœan.

P

P Arætonius tyrannus, pro Pharaone 3. 7. Od.
2. 1. Vit.
Parrha ausi, à sono uocis nomen habens, nota
Italis 3. 3. Pœan.
Parrhasides stellæ, ursa maior & minor 1. 6. Od.
Pater credentium, Abraham 2. Her.
Pathmius exul, Iohannes euangelista 3. 9. Pœan.
Peccatricis nomen non exprimitur, sed vulgo
Magdalenæ esse putatur 4. 19. Hym.
Pelusi rex, Pharao Cenchres, submersus in mari
3. 1. Od.
Pentapolis, ciuitates quinq; igne cœlesti con-
sumptæ, ad lacum Asphaltitem 7. Amor.
Perse rex Macedonum, diris à patre deuotus, &
à Romanis captus 3. 14. Pœan.
Philistini sterpuntur; asini maxilla 2. 4. Vit. 3. 1. Od.
Phra-

P R O P R I O R V M

Phrahates, rex Parthorū opulētissimus 2. 17 Od.
Pipini genus, Carolus Magnus 1. 17 Od.
Pittalphaltos est picebiçumen, è quo conditi mu-
ri Babylonij, ut auctor Iustinus 3. 6 P̄zan.
Ponti regnator, rex Mithridates 1 Carm.
Plethiades. Vide Chretiades.
Precibus à morbo leuatus, rex Ezechias 3.8 Od.
Prostle, Pilati uxor à Nicephoro nominatur 2. 7
Hym.
Proditoris in locum lectus, Matthias 11 Her.
Psista, vox pastorum apud poetas, qua oues suas
congregant 3. 22 Hym.

R

Achelides, mulieres Bethlehemitæ 3 Am.
Raguelis filia, Sara, Tobiz filij cōiux 1 Car.
Ramathæ ciuis, Samuel propheta 3 Piet.
Regium cui stemma, Barptolomæus apostolus,
doctor Indorum 12 Her.
Rex & sacerdos, Melchisedech & Dauid.
Rex delicatus, cui Jonas propheta concionatur,
aut Sardanapalus Assyriorū, aut Arbaces Me-
dorum fuit, si conferas tempora 10 Her.
Rex magnus in brutū conuersus, cui id prædictit
Daniel, fuit Nebucadnezar Assyriorū 10 Her.
Rex à cane altus, Cyrus Persarum, hospes Eccle-
siae, discipulus Daniellis, primus dixiſit popu-
lum, & curauit templum reædificandum. ibid.
Rhodopeius draco, Turca 3. 7 Od.

S

Abxi pro Magis, qui Christo nato uulerant
munera 4. 4 Hym.
Salmanassaris urbs, Niniue Assyriorū 3. 13. P̄zan.
Sambuca,

I N D E X.

- Sambuca, instrumentum Musicum 2 Carm.
Sami senex, Pythagoras. Car. 1 & 2.
Saphatides, Elisæus propheta, Saphati filius 1. 5
Viæ.
Sarabarræ, pilei è purpura, qui fuerunt nobilitatis insignia 1. 16 Pæan.
Saraïdæ, Ebræi, à Sarai Abraham coniuge 1. 8
Viæ.
Sarmatae sunt Moscobitz 5. 5 Hym.
Sauliades, Ionathas Saulis filius 2. 11 Od.
Sebiades, Ioas, Sebîz filius 3. 8 Od.
Sebois, una è quinq; ciuitatibus, quæ imbre sul-
fureo periret 1 Carm.
Segestæ dea, in Sicilia Venus 2. 10 Od.
Seiri accolæ, pro Esau posteris 2. 13 Od.
Semiramidis mœnia, urbs Babylón 3. 6 Pæan.
Sequana fl. Galliæ, per Parisios fluens 3. 10 Od.
Sicinnius est galtatio ebriorum, quam Bacchus in-
stituit 4. 16 Hym.
Simulacra qui dissecit, Ebers. 1 Mil.
Sirenis urbs, Neapolis Campaniæ 2. 16 Od.
Sithonidæ pro Thracibus seu Turcis 1. 6 Od.
Smirneus episcopus, est Irenæus 14 Her. Idem
nepos Apostolorum, quia Polycarpi, audito-
ris apostoli Pauli, fuit discipulus. Ibid.
Socer Iacobi, Laban Mesopotamius 1. 3 Od.
Socer Mosis, Ietro sacerdos Midianitarum 1. 3
Od.
Soteria, sunt munera, quæ pro adepta ualeudine
offeruntur 1. 9 Viæ.
Spheciæ, mut fossæ crabronum, quæ cellis mon-
achorum comparantur. Pæan.

Supra

P R O P R I O R' V M

Supra cuius fidem fundata ecclesia, est Petrus 42
postolus 1. 9 Od.

Sybaritæ, populi Italiz luxu perditæ, pro Roma 2
nis 1. 7 Od.

Syrise rex, Antiochus infanticida 2 Piet.

Syrus princeps, cuius populus Apheccæ urbis
mænibus est oppressus 2. 13. Od.

T

Amberlanes Scytharum rex, obuios missos

T pueros & puellas equis conculcauit 2 Piet.

Tauromitanus adolescens ebrius sonis Musicis

à Pythagora emendatus 2 Carm.

Thalassius, præses nuptiarum 2 Car.

Thariades, Abrahamus, Tharsæ filius 1. 6 Vict.

Thariadæ natus, Isaacus 3 Am.

Thariadæ nepos, Iacobus 3 Am.

Thariadæ, Ebrei, ab Abrahamo patre promissio

n. mis. 3. 2 Vict.

Thebarum pater in Aonia, Bacchus 2. 10. Od.

Thebaicum, solum, cui hospitium dedit Iacobus

2 Piet. 3 Am.

Thecuites, pro Elia 8 Her.

Thesbites, pro eodem Prec.

Thimmatis, Dalila, à patria, fuit Simsonis conu-

bina 2. 4 Vict.

Thraces, in Odis & Hymonis, sunt Turcæ, qui in

Thraciam, sedem imperij è Bithynia translu-

lerunt.

Thrasides, Apollonius, Thraceæ filius, regis Se-

leuci præfector 1. 9 Vict.

Thyas, Herodias, ebriosa & saltatrix 4. Hym.

mor.

Vates

I N D E X.

V

Vates maximus, Iohannes baptista. Piet.

V Victoriae signum Constantino in cœlo monstratum, in terra visa. 3.14. Pæan.

Z

Zacharides, Zachariæ filius, Iohannes Christi præcursor, sanctus in utero materno.

3 Piet.

Zargites, à patria, Simson 2.4. Vict.

Zeruiades, Ioabus, Zeruiæ sororis Dauidis filius, belli dux primarius 1.2 Vict.

Ziphorides, Ziphori filius, Balachus, rex Moabitarum 1.8 Vict.

F I N I S.

B A S I L E A E, E X O F F I C I N A

Ioannis Oporini, Anno salutis humanae

M. D. L X V I I. Mense

Septembri.